

СТАТИСТИЧКИ КАЛЕНДАР СРБИЈЕ 2009.

STATISTICAL POCKETBOOK OF SERBIA

Републички завод за статистику / Statistical Office of the Republic of Serbia

Београд / Belgrade

ISSN 1820-6794

**Статистички
календар
Србије**

2009

**Statistical
Pocketbook
of Serbia**

Издавач: Републички завод за статистику Србије
За издавача: проф. др Драган Вукмировић, директор
Published by: Statistical Office of the Republic of Serbia
For publisher: Dragan Vukmirović, PhD, Director

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

311(477.11)

СТАТИСТИЧКИ календар Србије ... / одговара
Драган Вукмировић. - 2008- . - Београд
(Милана Ракића 5) : Републички завод за
статистику Србије, 2008- (Београд :
Републички завод за статистику Србије). - 15
cm

Годишње. - Делимично је наставак:
Статистички календар - Србија и Црна Гора.
Завод за статистику = ISSN 1820-242X
ISSN 1820-6794 = Статистички календар Србије
COBISS.SR-ID 146000396

Штампа: Републички завод за статистику Србије
Printed by: Statistical Office of the Republic of Serbia

ПРЕДГОВОР

Статистички календар је едисија Републичког завода за статистику Србије која доноси најзначајније статистичке податке о друштвеном и економском развоју земље, али и сажете податке из историје Србије. Избор података извршен је према потребама и интересовању најширег круга корисника, почевши од ученика основних школа до најстаријих слојева становништва.

Републички завод за статистику Србије настојао је да пружи корисницима најновије податке према периодици завршених истраживања. Ова публикација представља резултат свих статистичких истраживања која се врше на основу јединственог програма. Имајући то у виду можемо рећи да је ово заједничка публикација целог статистичког информационог система. Поред статистичке грађе РЗСС-а, Статистички календар садржи податке преузете од Народне банке Србије, МУП-а Србије, Министарства правде, Министарство рада и социјалне политике, Института за јавно здравље Републике Србије "Др Милан Јовановић Батут", Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Националне службе за запошљавање, Хидрометеоролошког завода Србије и других институција.

Републички завод за статистику Србије ће са захвалношћу и уважавањем примити све примедбе и сугестије које би допринеле побољшању садржине и начина приказивања података у овој едисији.

Београд, април 2009. године

Директор

Проф. др Драган Вукмировић

PREFACE

The Statistical Pocketbook is an edition of the Statistical Office of the Republic of Serbia that offers the principal statistical data on the national social and economic development, and the Serbian history in brief as well. The selection of data was made in compliance with the requirements and interest of the wide circle of users, from the primary school pupils to the old people category.

The Statistical Office of the Republic of Serbia took efforts to provide the latest data according to the accomplished surveys. The publication is an outcome of all statistical surveys conducted pursuant to the unified program. With this regard we are free to see this publication as a joint venture of the overall statistical information system. Apart from the SORS statistics, this pocketbook contains the data taken from the National Bank of Serbia, the Ministry of interior, the Ministry of justice, the Ministry of labour and social policy of the Republic of Serbia, the Public health institute of the Republic of Serbia "Dr Milan Jovanović Batut", the Fund for pension and disablement insurance of the RS, the National employment service, the Hydrometeorological service of Serbia and other institutions.

The Statistical Office of the Republic of Serbia would be grateful to receive all remarks and proposals with the aim to upgrade the contents and presentations of this new edition.

Belgrade, April 2009

Director

Prof. Dragan Vukmirović, PhD

САДРЖАЈ CONTENTS

Предговор	3
<i>Preface</i>	4
СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД / STATISTICAL REVIEW	7
Географски преглед / <i>Geographical review</i>	9
Клима, животна средина и културна баштина / <i>Climate, environment and culture</i>	16
Избори / <i>Elections</i>	29
Становништво / <i>Population</i>	30
Запосленост и зараде / <i>Employment and salaries and wages</i>	35
Потрошња становништва / <i>Consumption</i>	44
Цене / <i>Prices</i>	45
Пољопривреда / <i>Agriculture</i>	46
Шумарство / <i>Forestry</i>	51
Индустрија и енергетика / <i>Industry and Energy</i>	52
Грађевинарство / <i>Construction</i>	54
Спољна трговина / <i>External trade</i>	57
Унутрашња трговина / <i>Domestic trade</i>	62
Угоститељство и туризам / <i>Catering and tourism</i>	63
Саобраћај / <i>Transport</i>	65
Образовање / <i>Education</i>	73
Наука / <i>Science</i>	83
Култура / <i>Culture</i>	84
Здравство / <i>Public health</i>	90
Социјално осигурање / <i>Social insurance</i>	92
Социјална заштита / <i>Welfare</i>	93
Правосуђе / <i>Justice</i>	95
Међународни преглед / <i>International review</i>	96
РЕПУБЛИКА СРБИЈА - ОПШТИ ПРЕГЛЕД	
REPUBLIC OF SERBIA – GENERERAL REVIEW	119
Химна и грб / <i>National anthem and coat of arms</i>	120
Кратка историја Србије / <i>Serbian history in brief</i>	122
Национални брендови / <i>National brands</i>	165
Спорт / <i>Sport</i>	168
Социјално / <i>Welfare</i>	172

ОПШТИ ДЕО

GENERAL REVIEW	175
Општи подаци о Земљи / <i>Earth: general data</i>	176
Позивни бројеви у међународном телефонском саобраћају / <i>Call numbers in International phone traffic</i>	183
Временске зоне / <i>Time zones</i>	188
Време у појединим земљама - Србија 12 часова / <i>Time, Serbia 12.00</i>	189
Азбука, абецета и грчки алфавет / <i>Serbian Cyrillic and Latin and Greek alphabet</i>	189
Називи за месеце / <i>Months</i>	190
Римски бројеви / <i>Roman numerals</i>	190
Мерне јединице / <i>Measurements</i>	191
Математика / <i>Mathematics</i>	202
Статистика / <i>Basic principles of statistics</i>	207
Физика / <i>Physics</i>	218
Хемија / <i>Chemistry</i>	220
Астрономија / <i>Astronomy</i>	225
Информатика / <i>Information science</i>	230
Медицина / <i>Medicine</i>	231
Исхрана / <i>Nutrition</i>	233
Додатак / <i>Annex</i>	236
Занимљивости	273

СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД *STATISTICAL REVIEW*

ГЕОГРАФСКИ ПРЕГЛЕД GEOGRAPHICAL REVIEW

РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA

ГЕОГРАФСКЕ КООРДИНАТЕ КРАЈ-
ЊИХ ТАЧАКА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

GEOGRAPHICAL COORDINATES OF
THE EXTREME POINTS OF THE
REPUBLIC OF SERBIA

	Северна географска ширина <i>North latitude</i>	Источна географска дужина ¹⁾ <i>East longitu- de¹⁾</i>	Општина <i>Municipality</i>	Место <i>Place</i>	
Север	46°11'	19°40'	Суботица / <i>Subotica</i>	10 km северно од Субо- тице / <i>10 km north of Subotica</i>	North
Југ	41°53'	20°36'	Гора / <i>Gora</i>	Рестелица / <i>Restelica</i> Стара планина, врх Сребрна глава / <i>Stara planina, Srebrna Glava peak</i>	South
Исток	43°11'	23°00'	Димитровград <i>Dimitrovgrad</i>		East
Запад	45°55'	18°49'	Сомбор / <i>Sombor</i>	Бачки Брег / <i>Bački Breg</i>	West

Извор: Војногеографски институт, Београд.

¹⁾ По Гриничу.

Source: Military-geographic Institute, Belgrade.

¹⁾ By Greenwich.

ДУЖИНА ГРАНИЦА РЕПУБЛИКЕ
СРБИЈЕ

LENGTH OF BOUNDARIES OF THE
REPUBLIC OF SERBIA

	Границе <i>Boundaries</i>			km
	укупно <i>Total</i>	сувоzem- не <i>Land way</i>		
		речне <i>Waterway</i>		
Укупно	2 397	1 717	680	Total
Мађарска	166	154	12	Hungary
Румунија	544	267	277	Romania
Бугарска	371	342	29	Bulgaria
Македонија	252	252	-	Macedonia
Албанија	122	122	-	Albania
Црна Гора	236	232	4	Montenegro
Босна и Херцеговина	391	165	226	Bosnia and Herzegovina
Хрватска	315	183	132	Croatia

Извор: Републички геодетски завод.

Source: Republic Geodetic Office.

**ПОВРШИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И
АУТОНОМНИХ ПОКРАЈИНА**

**AREA OF THE REPUBLIC OF SERBIA,
AND AUTONOMOUS PROVINCES**

	Површина Area			Површина Area	
	km ²	учешће, % share, %		km ²	учешће, % share, %
Република Србија <i>Republic of Serbia</i>	88 361	100,0	Војводина <i>Vojvodina</i>	21 506	24,3
Централна Србија <i>Central Serbia</i>	55 968	63,3	Косово и Метохија <i>Kosovo and Metohia</i>	10 887	12,3

Извор: Савезна геодетска управа, 1953.

Source: Federal Geodetic Administration (1953).

**ТЕРИТОРИЈАЛНА ПОДЕЛА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
(01.01.2008)**

**TERRITORIAL DISTRIBUTION OF
SERBIA**

(1 January 2008)

	Република Србија <i>Republic of Serbia</i>				
	укупно <i>Total</i>	централ- на Србија <i>Central Serbia</i>	Војводина <i>Vojvodina</i>	Косово и Метохија <i>Kosovo and Metohia</i>	
Управни окрузи	29	17	7	5	Districts
Општине	194	120	45	29	Municipalities
Насеља	6 169	4 253	467	1 449	Settlements
Градска насеља	207	129	52	26	Urban settlements

ЈЕЗЕРА

 преко 4 km²
LAKES

 over 4 km²

Језеро Lake	Површина, km ² Area, km ²	Надморска висина, m altitude, m	Највећа дубина, m Maximum depth, m	Запремина воде, мил. m ³ Water volu- me, mill. m ³
Ђердапско ¹⁾ <i>Lake of Đerdap¹⁾ (on the Danube river)</i>	253	69,5	92	5000
Власинско <i>Lake of Vlasina (on the Vlasina river)</i>	16,0	1 213	22	165
Перућачко (на Дрини) <i>Lake of Perućac (on the Drina river)</i>	12,4	290	70	340
Газиводе / <i>Gazivode</i>	11,9	692,7	105	370
Зворничко (на Дрини) <i>Lake of Zvornik (on the Drina river)</i>	8,1	140	28	42
Златарско (на Увцу) <i>Lake of Zlatar (on the Uvac river)</i>	7,2	880	75	250
Потпењко (на Лиму) <i>Lake of Potpeć (on the Lim river)</i>	7,0	437	40	43
Палићко / <i>Lake of Palić</i>	5,6	101	3,5	11
Бело / <i>Belo Lake</i>	4,8	75	2,5	7

Извор: Географски факултет, Београд.

¹⁾ Румунији припада 75 km².

Source: Faculty of geography, Belgrade.

¹⁾ 75 km² belong to Romania.

ПЛАНИНСКИ ВРХОВИ¹⁾

преко 2000 m

MOUNTAIN PEAKS¹⁾

over 2000 m

Врх Peak	Планина Mountain	Надморска висина, m Height above sea level, m.
Ђеравица / <i>Đeravica</i>	Проклетије / <i>Prokletije</i>	2 656
Пескови / <i>Peskovi</i>	Шар-планина / <i>Šar-planina</i>	2 651
Бистра / <i>Bistra</i>	Шар-планина / <i>Šar-planina</i>	2 609
Црни врх / <i>Crni vrh</i>	Шар-планина / <i>Šar-planina</i>	2 585
Вртоп / <i>Vrtop</i>	Шар-планина / <i>Šar-planina</i>	2 555
Гусан / <i>Gusan</i>	Проклетије / <i>Prokletije</i>	2 539
Богдаш / <i>Bogdaš</i>	Проклетије / <i>Prokletije</i>	2 533
Жути камен / <i>Žuti kamen</i>	Проклетије / <i>Prokletije</i>	2 522

Извор: Војногеографски институт, Београд.

¹⁾ Обухваћени су значајни планински врхови преко 2000 m.

Source: Military Geographical Institute, Belgrade.

¹⁾ Significant mountain peaks of above 2000m altitude included.

ПЛАНИНСКИ ВРХОВИ¹⁾ (наставак)

MOUNTAIN PEAKS¹⁾ (continued)

преко 2000 m			over 2000 m
	Врх Peak	Планина Mountain	Надморска висина, m Altitude, m.
	Маја е Ропс / <i>Maja e Rops</i>	Богичевица / <i>Bogičevica</i>	2 501
	Љуботен / <i>Ljuboten</i>	Шар-планина / <i>Šar-planina</i>	2 498
	Маја / <i>Maja</i>	Шар-планина / <i>Šar-planina</i>	2 493
	Ветерник / <i>Veternik</i>	Копривник / <i>Koprivnik</i>	2 461
	Хајла / <i>Hajla</i>	Хајла / <i>Hajla</i>	2 403
	Коритник / <i>Koritnik</i>	Коритник / <i>Koritnik</i>	2 393
	Русулија / <i>Rusulija</i>	Жљеб / <i>Žljeb</i>	2 381
	Стреоц / <i>Streoc</i>	Стреочка планина <i>Streočka planina</i>	2 377
	Тромеђа / <i>Tromeda</i>	Проклетје / <i>Prokletije</i>	2 366
	Жљеб / <i>Žljeb</i>	Жљеб / <i>Žljeb</i>	2 365
	Раса е Жогит / <i>Rasa e Žogit</i>	Јуничка планина <i>Junička planina</i>	2 305
	Ошљак / <i>Ošljak</i>	Ошљак / <i>Ošljak</i>	2 212
	Качина глава / <i>Kačina glava</i>	Шар-планина / <i>Šar-planina</i>	2 207
	Овчинец / <i>Ovčinec</i>	Шар-планина / <i>Šar-planina</i>	2 177
	Миџор / <i>Midžor</i>	Стара планина / <i>Stara planina</i>	2 168
	Поглед / <i>Pogled</i>	Мокра гора / <i>Mokra gora</i>	2 154
	Бандера / <i>Bandera</i>	Сува планина (Пећка) <i>Suva planina (Peč's)</i>	2 098
	Острвица / <i>Ostrvica</i>	Острвица / <i>Ostrvica</i>	2 092
	Маљи Ксула е Прифтит / <i>Malji Ksula e Pritit</i>	Шар-планина / <i>Šar-planina</i>	2 092
	Дупљак / <i>Dupljak</i>	Стара планина / <i>Stara planina</i>	2 032
	Мурга / <i>Murga</i>	Шар-планина / <i>Šar-planina</i>	2 025
	Панчићев врх / <i>Pančičev vrh</i>	Копаоник / <i>Kopaonik</i>	2 017
	Маја е Вјељакут / <i>Maja e Vjeljakut</i>	Паклен (Пећки) / <i>Paklen (Peč's)</i>	2 014

Извор: Војногеографски институт, Београд.

Source: Military Geographical Institute, Belgrade.

¹⁾ Обухваћени су значајнији планински врхови преко 2000 m. ¹⁾ Significant mountain peaks with height above 2000m included.

ВАЖНИЈЕ РЕКЕ

MAJOR RIVERS

Река <i>River</i>	Дужина <i>Length</i>		Пловност у Републици Србији <i>Navigability in Republic of Serbia</i>	Улива се у <i>Discharges into</i>
	укупно <i>Total</i>	у Репу- блици Србији <i>In the Republic of Serbia</i>		
Дунав / <i>Danube</i>	2 783	588	588	Црно море / <i>Black Sea</i>
Тиса / <i>Tisa</i>	966	168	168	Дунав / <i>Danube</i>
Сава / <i>Sava</i>	945	206	206	Дунав / <i>Danube</i>
Тамиш / <i>Tamiš</i>	359	118	3	Дунав / <i>Danube</i>
Дрина / <i>Drina</i>	346	220	-	Сава / <i>Sava</i>
Западна Морава ¹⁾ <i>Zapadna Morava</i> ¹⁾	308	308	-	Велику Мораву <i>Velika Morava</i>
Јужна Морава <i>Južna Morava</i> ²⁾	295	295	-	Велику Мораву <i>Velika Morava</i>
Ибар / <i>Ibar</i>	272	272	-	Западну Мораву <i>Zapadna Morava</i>
Бегеј (пловни) <i>Begej (navigable)</i>	244	75	75	Тису / <i>Tisa</i>
Нишава / <i>Nišava</i>	218	151	-	Јужну Мораву <i>Južna Morava</i>
Тимок ³⁾ / <i>Timok</i> ³⁾	202	202	-	Дунав / <i>Danube</i>
Велика Морава <i>Velika Morava</i>	185	185	3	Дунав / <i>Danube</i>
Топлица / <i>Toplica</i>	130	130	-	Јужну Мораву <i>Južna Morava</i>
Пек ⁴⁾ / <i>Pek</i> ⁴⁾	129	129	-	Дунав / <i>Danube</i>
Бели Дрим / <i>Beli Drim</i>	125	108	-	Дрим / <i>Drim</i>
Ћехотина / <i>Čehotina</i>	125	100	-	Дрину / <i>Drina</i>
Расина / <i>Rasina</i>	92	92	-	Западну Мораву <i>Zapadna Morava</i>
Ситница / <i>Sitnica</i>	90	90	-	Ибар / <i>Ibar</i>

ВАЖНИЈЕ РЕКЕ (наставак)

MAJOR RIVERS (continued)

Река <i>River</i>	Дужина <i>Length</i>		Пловност у Републици Србији <i>Navigability in the Repu- blic of Serbia</i>	Улива се у <i>Discharges into</i>
	укупно <i>Total</i>	у Репу- блици Србији <i>In the Republic of Serbia</i>		
Јабланица / <i>Jablanica</i>	85	85	-	Јужну Мораву <i>Južna Morava</i>
Црни Тимок / <i>Crni Timok</i>	84	84	-	Тимок / <i>Timok</i>
Колубара / <i>Kolubara</i>	82	82	-	Саву / <i>Sava</i>
Јадар / <i>Jadar</i>	79	79	-	Дрину / <i>Drina</i>
Јасеница / <i>Jasenica</i>	79	79	-	Велику Мораву <i>Velika Morava</i>
Млава / <i>Mlava</i>	78	78	-	Дунав / <i>Danube</i>
Ђетиња / <i>Đetinja</i>	75	75	-	Западну Мораву <i>Zapadna Morava</i>
Ветерница / <i>Veternica</i>	75	75	-	Јужну Мораву <i>Južna Morava</i>
Пуста / <i>Pusta</i>	71	71	-	Јужну Мораву <i>Južna Morava</i>
Власина / <i>Vlasina</i>	70	70	-	Јужну Мораву <i>Južna Morava</i>
Ресава / <i>Resava</i>	65	65	-	Велику Мораву <i>Velika Morava</i>
Гружа / <i>Gruža</i>	62	62	-	Западну Мораву <i>Zapadna Morava</i>

Извор: Географски факултет, Београд.

¹⁾ С Голијском Моравицом.

²⁾ С Биначком Моравом.

³⁾ С Белим Тимок и Трговишким Тимокком.

⁴⁾ С Липом.

Source: Faculty of geography, Belgrade.

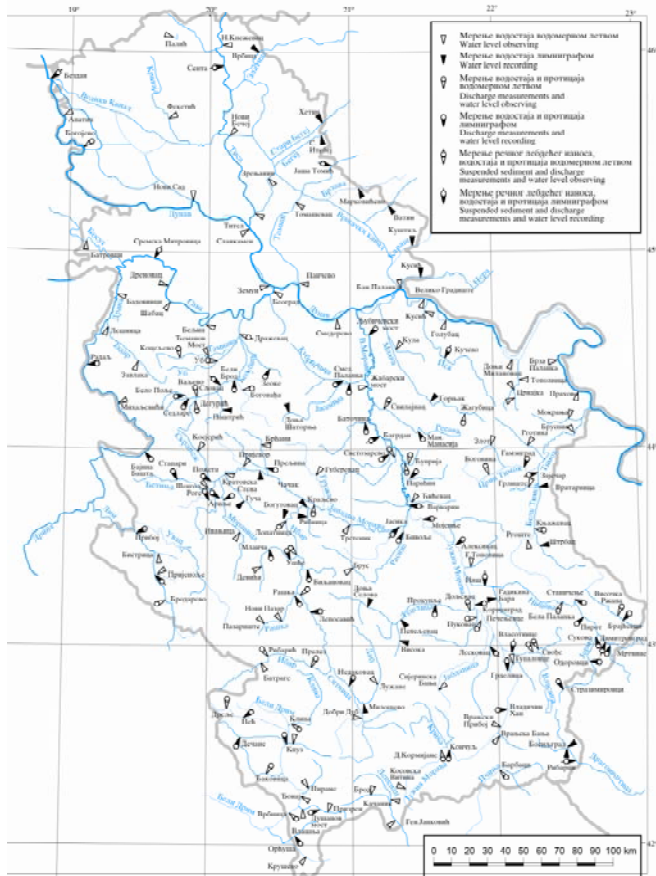
¹⁾ With Golijaska Moravica.

²⁾ With Binačka Morava.

³⁾ With Beli Timok and Timok Trgoviški.

⁴⁾ With Lipa.

ХИДРОЛОШКЕ СТАНИЦЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
HYDROLOGICAL STATIONS IN REPUBLIC OF SERBIA

Извор: Хидрометеоролошки завод Републике Србије / Source: Hydrometeorological Institute of Republic of Serbia

КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ВОДА¹⁾ WATER USAGE AND PROTECTION¹⁾

	2005	2006	2007	
Коришћење вода, мил. м³				Water consumption, mill. m³
У насељима	513	495	524	In settlements
У индустрији	4 026	3 782	3 442	In industry
За наводњавање	69	83	191	For irrigation
Отпадне воде, мил. м³				Waste water quantities, mill. m³
Из насеља	370	363	371	In Settlements
Из индустрије	3 477	3 072	3 307	In industry
Пречишћене воде, мил. м³				Purified water, mill. m³
Из насеља	76	72	55	In Settlements
Из индустрије	235	240	-	In industry

¹⁾ Нису укључени губици воде.

¹⁾ Losses excluded.

КОРИШЋЕЊЕ ВОДА У ПОЉОПРИ- ВРЕДИ И НАНЕТЕ ШТЕТЕ WATER USAGE IN AGRICULTURE AND DAMAGES

	1999	2002	2005	
Наводњаване површине, хил. ха	18	30	21	Irrigated area, thous. ha
Одводњаване површине, хил. ха	2 073	2 068	2 033	Drained area, thous. ha
Поплављене обрадиве површине, хил. ха	46	175	274	Cultivable area flooded, thous. ha
Број поплавлених насеља	127	134	149	No. of flooded settlements
Еродирано земљиште, км ²	3 486	284	1 635	Eroded land, km ²

КОРИШЋЕЊЕ ВОДЕ ЗА НАВОДЊА- ВАЊЕ ПО СЛИВОВИМА IRRIGATION, BY RIVER BASINS

	укупно ¹⁾ Total ¹⁾	Захваћене воде, хил. м ³ Captured water, thous. m ³		
		из подземних вода Underground waters	из водотока Waterways	из акумула- ција и језера Accumulations and ponds
2007	216 141	914	210 552	4 675
Дунав	66 021	444	64 713	864
Сава	136 341	0	136 341	0
Тиса	9 857	455	8 051	1 351
Бегеј	290	0	290	0
Тамиш	3 188	0	810	2 378

¹⁾ Укључене су и воде из осталих извора снабдевања.

¹⁾ Water from other supply sources included.

**КОРИШЋЕЊЕ ВОДЕ ЗА НАВОДЊА-
ВАЊЕ ПО СЛИВОВИМА (наставак)**

**IRRIGATION, BY RIVER BASIS
(continued)**

	Захваћене воде, хиљ. м ³ / Captured water, thous. m ³			
	укупно ¹⁾ Total ¹⁾	из подземних вода Underground waters	из водотока Waterways	
Тимок	334	0	300	34
Велика Морава	13	13	0	0
Јужна Морава	97	2	47	48

¹⁾ Укључене су и воде из осталих извора снабдевања. ¹⁾ Water from other supply sources included.

Линкови институција које се баве индикаторима животне средине: www.sepa.gov.rs – Агенција за заштиту животне средине; www.ekoplan.gov.rs – Министарство заштите животне средине; www.hidmet.gov.rs – Републички хидрометеоролошки завод; www.minpolj.gov.rs – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде / Useful links: Serbian environmental protection agency www.sepa.gov.rs; Ministry of environment www.ekoplan.gov.rs; Hydrometeorological service of Serbia ; www.hidmet.gov.rs; Ministry of agriculture, forestry and water management www.minpolj.gov.rs.

КВАЛИТЕТ ВАЗДУХА

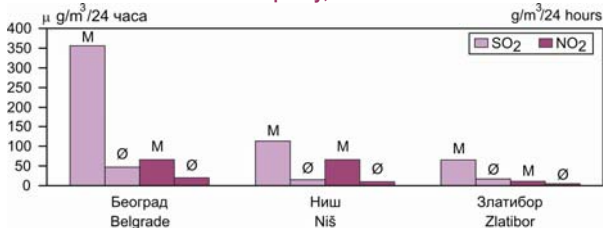
AIR QUALITY

Пондерисана вредност у $\mu\text{g}/\text{m}^3/24$ часа Weighted value, $\mu\text{g}/\text{m}^3/24$ hours	2004	2005	2006	2007
Београд - Врачар / Belgrade - Vračar				
Сумпор-диоксид / sulphur dioxide	71	73	53	47
Азот-диоксид / nitrogen dioxide	27	23	24	20
Дим / smoke	41	35	31	26
Златибор / Zlatibor				
Сумпор-диоксид / sulphur dioxide	10	12	14	17
Азот-диоксид / nitrogen dioxide	6	6	5	5
Дим / smoke	3	4	7	5

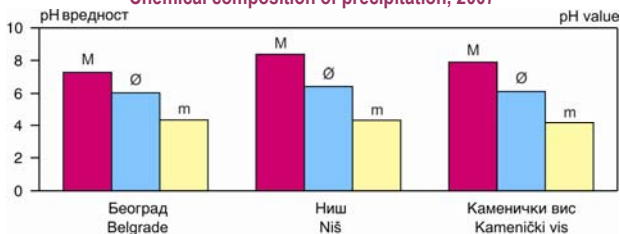
Извор: Републички хидрометеоролошки завод
(www.hidmet.gov.rs).

Source: Hydrometeorological service of Serbia
(www.hidmet.gov.rs).

**Квалитет ваздуха, 2007.
Air quality, 2007**

Хемизам падавина, 2007.
Chemical composition of precipitation, 2007

ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА БАШТИНА

PROTECTED NATURAL HERITAGE

	Република Србија Republic of Serbia			
	укупно ¹⁾ Total ¹⁾	централна Србија Central Serbia	Војводина Vojvodina	
Заштићена природна добра	481	302	130	Protected natural heritage
Национални паркови	5	3	1	National parks
Паркови природе	14	4	9	Natural parks
Предели	18	15	2	Landscapes
Резервати	74	46	22	Reservations
Споменици природе	328	203	90	Nature monuments
Културно-историјски предели	42	31	6	Cultural and historical areas
Заштићене природне реткости²⁾	644			Protected natural rarities²⁾
Природне реткости биљне врсте	215			Natural flora rarities
Природне реткости животињске врсте	429			Natural wildlife rarities
Дивље врсте флоре и фауне заштићене контролом сакупљања, коришћења и промета	122			Wildlife and flora under restricted use and marketing

Извор: Завод за заштиту природе Србије (www.natureprotection.org.yu).

Source: Institute for Nature Conservation of Serbia (www.natureprotection.org.yu).

¹⁾ Укључени су подаци за Косово и Метохију.

¹⁾ Data for Kosovo and Metohia included.

²⁾ Подаци које није могуће територијално разграничити. ²⁾ Territorial distribution of data is not possible.

НАЦИОНАЛНИ ПАРКОВИ

NATIONAL PARKS

	Година проглашења <i>Year of proclamation</i>	Површина, ha <i>Area, ha</i>	Надморска висина, m <i>Altitude, m</i>
Ђердап / <i>Đerdap</i>	1974	63 608	70 - 806
Тара / <i>Tara</i>	1981	19 175	1 000 - 1 591
Копаноник / <i>Kopaonik</i>	1981	11 810	640 - 2 017
Фрушка Гора / <i>Fruška Gora</i>	1960	25 393	100 - 539
Шар-планина / <i>Sar planina</i>	1986	39 000	1 220 - 2 640

Извор: Завод за заштиту природе Србије.

Source: Institute for Nature Conservation of Serbia.

**ПРИРОДНА И КУЛТУРНА ДОБРА
ПОД МЕЂУНАРОДНОМ ЗАШТИТОМ**

**NATURAL AND CULTURAL HERITAGE
UNDER INTERNATIONAL
PROTECTION**

Природна и културна добра под заштитом UNESCO-а	UNESCO World Heritage List
Културна	Culture
Стари Рас – Сопоћани (1979)	<i>Stari Ras – Monastery of Sopoćani (1979)</i>
Манастир Студеница (1986)	<i>Studenica Monastery (1986)</i>
Средњевековни споменици на Косову: (Дечани – 2004),	<i>Medieval Monuments in Kosovo (Monastery of Dečani -2004),</i>
Пећка патријаршија – 2006,	<i>Peć Patriarchate – 2006,</i>
Грачаница – 2006,	<i>Gračanica Monastery – 2006,</i>
Црква Богородице Љевишке – 2006.	<i>The Church of the Holy Virgin of Ljeviš – 2006.</i>
Царска палата Феликс Ромулијана код Гамзиграда – 2007.	<i>Royal palace Felix Romuliana near Gamzigrad, 2007</i>
Резервати биосфере	Biosphere reservations
Голија – Студеница (2005) ¹⁾	<i>Golija – Studenica Monastery (2005)¹⁾</i>
Рамсарска подручја	Ramsar sites
Обедска бара (1977)	<i>Obedska bara, (1977)</i>
Лудошко језеро (1977)	<i>Ludoško jezero, (1977)</i>
Стари Бегеј – Царска бара (1996)	<i>Stari Begej - Carska bara, (1996)</i>
Слано Копово (2004)	<i>Slano Kopovo, (2004)</i>
Лабудово окно (2006)	<i>Labudovo okno (2006)</i>
Пештерско поље (2006)	<i>Peštersko polje (2006)</i>
Горње Подунавље (2007)	<i>Gornje Podunavlje (2007)</i>
Власина (2007)	<i>Vlasina (2007)</i>
35 IBA подручја ²⁾	35 IBA sites – Important Bird Areas²⁾
61 IPA подручја ³⁾	61 IPA sites – Important Plant Areas³⁾
13 PBA подручја ⁴⁾	13 PBA sites – Prime Butterfly Areas⁴⁾

Извор: Завод за заштиту природе Србије.

¹⁾ UNESCO програм – MAB (Човек и биосфера).

²⁾ Међународно значајна станишта птица.

³⁾ Међународно значајна биљна подручја.

⁴⁾ Међународно значајна станишта лептирова.

Source: Institute for Nature Conservation of Serbia.

¹⁾ UNESCO – MAB program (Man and the Biosphere).

²⁾ IBA sites - Important Bird Areas.

³⁾ IPA sites - Important Plant Areas.

⁴⁾ PBA sites - Prime Butterfly Areas.

ИВА ПОДРУЧЈА У РЕПУБЛИЦИ
СРБИЈИ ОД МЕЂУНАРОДНОГ
ЗНАЧАЈА

INTERNATIONALLY RECOGNIZED
SERBIAN IBA SITES

ИВА код IBA code	Национално име / National name
1	Горње подунавље / <i>Gornje Podunavlje</i>
2	Језеро Суботица и пешчано земљиште / <i>Subotica lake and sand bank</i>
3	Бечеј – рибњак / <i>Bečej fish farm</i>
4	Јегричка / <i>Jegrička</i>
5	Ковилски рит / <i>Koviljski cape</i>
6	Фрушка Гора / <i>Fruška Gora</i>
7	Босутска шума / <i>Bosutska forest</i>
8	Засавица / <i>Zasavica</i>
9	Обедска бара / <i>Obedska bara (pond)</i>
10	Дунавска кречњачка литица / <i>Dunavska krečnjačka litica – Dunav reef</i>
11	Јазово – Мокрин / <i>Jazovo – Mokrin</i>
12	Спано Копово / <i>Slano Kopovo</i>
13	Царска бара / <i>Carska bara (Royal pond)</i>
14	Уздин – рибњак / <i>Uzdin fish farm</i>
15	Вршачки брег / <i>Vršački breg</i>
16	Делиблатска пешчара / <i>Deliblatska peščara</i>
17	Цер-планина / <i>Cer mountain</i>
18	Ваљевске планине / <i>Valjevske mountains</i>
19	Тара – планина / <i>Tara mountain</i>
20	Овчарско-кабларска клисура / <i>Ovčarsko-kablarska klisura, canyon</i>
21	Увац – Милешевка / <i>Uvac – Mileševka</i>
22	Копоник / <i>Kopaonik</i>
23	Проклетије / <i>Prokletije</i>
24	Шар-планина / <i>Šar-planina</i>
25	Пчиња / <i>Pčinja</i>
26	Власина / <i>Vlasina</i>
27	Јерма / <i>Jerma</i>
28	Сува планина / <i>Suva planina</i>
29	Стара планина – Видиц / <i>Stara planina – Vidic</i>
30	Сињевачка клисура / <i>Sićevačka klisura, canyon</i>
31	Злотска клисура – Дубачница / <i>Zlatska klisura – Dubačnica, canyon</i>
32	Ресавска клисура / <i>Resavska klisura, canyon</i>
33	Дубовац – Рам / <i>Dubovac – Ram</i>
34	Ђердапска клисура / <i>Đerdapska klisura, canyon</i>
35	Мала Врбица / <i>Mala Vrbica</i>

АРХЕОЛОШКА НАЛАЗИШТА И СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ ARCHEOLOGICAL SITES AND CULTURAL MONUMENTS

Најпознатија мезолитска налазишта на територији Србије јесу Власац и Лепенски вир на десној обали Дунава, у Ђердапу. Након овог периода наступа период неолита.

Археолошки налази¹⁾ омогућују да се култура земљорадничко-сточарских заједница на територији Србије подели на четири развојне етапе, и то на:

- старији неолит (култура Протостарчево, око 5300-4800. год. п. н. е.),
- средњи неолит (култура Старчево, око 4800-4400. год. п. н. е.),
- млађи неолит (култура Винча-Тордош, око 4440-3800. год. п. н. е.),
- финални неолит (култура Винча-Плочник, око 3800-3200. год. п. н. е.)

The best known Mesolithic sites on the territory of Serbia are Vlasac and Lepenski Vir on the right riverbank of the Danube, in the place of Djerdap. Thereafter, Neolithic Age followed.

Archeological sites¹⁾ provides for possible division of the culture of agricultural and cattle breeding communities on the territory of Serbia into four development stages:

- Early Neolithic Age (Protostarčevo culture, about 5300-4800 BC),
- Middle Neolithic Age (Starčevo culture, about 4800-4400 BC),
- Late Neolithic Age (Vinča-Tordoš culture, about 4440-3800 BC),
- Final Neolithic Age (Vinča-Pločnik culture, about 3800-3200 BC).

Винча
Vinča

Лепенски вир – Прародитељка
Lepenski vir – Para-parent, female

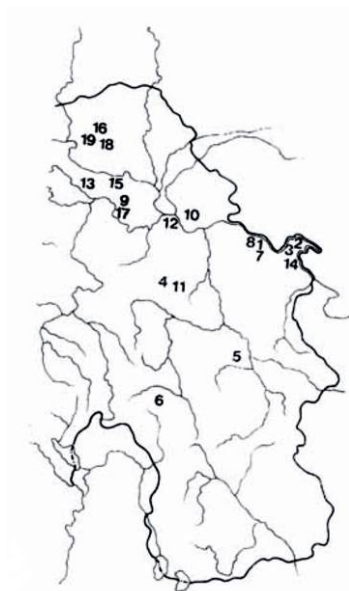
Лепенски вир – Адам
Lepenski vir – Adam

¹⁾ "Културе млађега каменог доба на тлу Србије" – Драгослав Срејковић (преузето са веб сајта www.rastko.co.yu).

¹⁾ "Culture of Neolithic Age in Serbia" – Dragoslav Srejović, see website.

Распрострањеност неолитских налазишта антрополошког материјала на тлу Републике Србије²⁾

Neolithis sites of anthropological material on the territory of RS²⁾

1. Лепенски Вир III-а / *Lepenski vir III-a*
2. Ајмана / *Ajmana*
3. Велесница / *Velesnica*
4. Дивостин / *Divostin*
5. Камењар – Ниш / *Kamenjar – Niš*
6. Рудник Косовски / *Rudnik Kosovski*
7. Лепенски Вир III-б / *Lepenski Vir III-b*
8. Падина б-III / *Padina b-III*
9. Златара – Рума / *Zlatara – Ruma*
10. Старчево / *Starčevo*
11. Течић / *Tečić*
12. Винча / *Vinča*
13. Обреж / *Obrež*
14. Ушће Каменичког потока
Ušće Kameničkog potoka
15. Визић – Голокут / *Vizić – Golokut*
16. Доња Брањевина / *Donja Branjevina*
17. Гомолава / *Gomolava*
18. Мостонга – Моштаница
Mostonga – Moštanica
19. Богојево – Банцелапас
Bogojevo – Bancelapas

У централном регистру тренутно су уписана 2283 непокретна културна добра, од тога 2003 споменика културе, 65 просторно културно-историјских целина, 149 археолошких налазишта и 66 знаменитих места.

The Central Registry presently lists 2283 cultural realties, of which 2003 are cultural monuments, 65 spatial cultural and hystorical wholes, 149 archeological sites and 66 stes of special prominence.

²⁾ Живко Микић, Филозофски факултет, Београд: Прилог антрополошком упознавању неолита у Србији (преузето с веб сајта www.rastko.co.yu). / ²⁾ Živko Mikić, Faculty of Phylosophy, Bgd.: Introduction to anthropology of Neolithic Age in Serbia (see website above).

Ред. бр. ³⁾ Registry но. ³⁾	Назив Title	Општина Municipality
Списак археолошких налазишта од изузетног значаја / Mayor archeological sites		
1.	Винча – локалитет Бели брег / <i>Vinča – Beli breg site</i>	Гроцка / <i>Grocka</i>
2.	Виминацијум / <i>Viminacium</i>	Пожаревац / <i>Požarevac</i>
3.	Гамзиград / <i>Gamzigrad</i>	Зајечар / <i>Zaječar</i>
4.	Царичин град / <i>Caricin grad</i>	Лебана / <i>Lebane</i>
5.	Медиана, локалитет Брзи Брод <i>Mediana, Brzi Brod site</i>	Ниш / <i>Niš</i>
6.	Понтес / <i>Pontes</i>	Кладово / <i>Kladovo</i>
7.	Караташ / <i>Karataš</i>	Кладово / <i>Kladovo</i>
8.	Краку Лу Јордан / <i>Kraku lu Jordan</i>	Кучево / <i>Kučevo</i>
9.	Рудна Глава / <i>Rudna Glava</i>	Мајданпек / <i>Majdanpek</i>
10.	Велика хумка / <i>Velika humka</i>	Пожега / <i>Požega</i>
11.	Жидовар / <i>Židovar</i>	Орашац / <i>Orašac</i>
12.	Град-Старчево / <i>Town-Starčevo</i>	Панчево / <i>Pančevo</i>
13.	Басијана / <i>Basijana</i>	Рума / <i>Ruma</i>
14.	Гомолава / <i>Gomolava</i>	Рума / <i>Ruma</i>
15.	Сирмијум / <i>Sirmijum</i>	Сремска Митровица <i>Sremska Mitrovica</i>
16.	Тителски плато / <i>Titelski plato/plateau</i>	Тител / <i>Titel</i>
17.	Челарево / <i>Čelarevo</i>	Бачка Паланка <i>Bačka Palanka</i>
18.	Улпијана, римски муниципијум и ранохришћанско епископско седиште / <i>Ulpijana, Roman municipium and early Christian episcopal seat</i>	Липљан / <i>Lipljan</i>
Списак археолошких налазишта од великог значаја / Main archeological sites		
1.	Градац / <i>Gradac</i>	Баточина / <i>Batočina</i>
2.	Равна – Тимасум Минус / <i>Ravna – Timacum Minus</i>	Књажевац / <i>Knjaževac</i>
3.	Хумска чука / <i>Humska čuka</i>	Ниш / <i>Niš</i>
4.	Пећина Рисовача / <i>Risovača Cave</i>	Аранђеловац <i>Aranđelovac</i>
5.	Кулина (Балајнац) / <i>Kulina (Balajnac)</i>	Мерошина / <i>Merošina</i>
6.	Римска некропола / <i>Rimska nekropola</i>	Пријепоље / <i>Prijepolje</i>
7.	Висибаба, археолошки локалитети: Блашковица, Болница, Варошиште, Весовина и Крчевина, Савинац <i>Visibaba, archeological sites: Blaškovina, Bolnica, Varošište, Vesovina i Krčevina, Savinac</i>	Пожега / <i>Požega</i>
8.	Ремесиана / <i>Remesiana</i>	Бела Паланка <i>Bela Palanka</i>
9.	Дренград / <i>Drengrad</i>	Прокупље / <i>Prokuplje</i>

³⁾ Редни број у централном регистру Завода за заштиту споменика културе Републике Србије.

³⁾ Listed as in the central registry of the Institute for protection of cultural monuments of Serbia.

Статистички календар Србије 2009.

Ред. бр. ³⁾ Registry по. ³⁾	Назив Title	Општина Municipality
10.	Римско утврђење Ледерата / <i>Roman Lederate fortification</i>	Велико Градиште <i>Veliko Gradište</i>
555.	Турски Шанац / <i>Turski šanac</i>	Б. Паланка / <i>B. Palanka</i>
556.	Градина / <i>Gradina</i>	Беочин / <i>Beočin</i>
557.	Град / <i>Grad</i>	Вршац / <i>Vršac</i>
558.	Калакача / <i>Kalakača</i>	Инђија / <i>Indija</i>
559.	Акуминкум / <i>Akuminkum</i>	Инђија / <i>Indija</i>
560.	Михаљевачка шума / <i>Mihaljevačka forest</i>	Инђија / <i>Indija</i>
561.	Црквине / <i>Crkvine</i>	Кањижа / <i>Kanjiža</i>
562.	Градиште / <i>Gradište</i>	Кикинда / <i>Kikinda</i>
563.	Матејски брод / <i>Matejski brod</i>	Нови Бечеј / <i>Novi Bečeј</i>
564.	Кастелум Онагринум / <i>Kastelum Onagrinum</i>	Нови Сад / <i>Novi Sad</i>
565.	Локалитет у Гргуревцима / <i>Grgurevci locality</i>	Ср. Митровица <i>Sremska Mitrovica</i>
566.	Хумка код Варцалове воденице <i>Humka near Varcalove vodenice/mill</i>	Рума / <i>Ruma</i>
567.	Чапхор / <i>Chaphor</i>	Врбас / <i>Vrbas</i>
568.	Перес / <i>Peres</i>	Суботица / <i>Subotica</i>
569.	Градина на Босуту / <i>Gradina on the Bosut river</i>	Шид / <i>Šid</i>

ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ ПОД ЗАШТИТОМ

PRESERVED RELIGIOUS OBJECTS

Назив културног добра / <i>Cultural object</i>	Број / <i>Number</i>
Манастири / <i>Monastery</i>	132
Православне цркве ¹⁾ / <i>Orthodox church¹⁾</i>	478
Римокатоличке цркве / <i>Roman Catholic</i>	32
Самостани / <i>Convent</i>	3
Евангелистичке цркве / <i>Evangelist church</i>	4
Џамије / <i>Mosque</i>	12
Синагоге / <i>Synagogue</i>	1
Остали верски објекти ²⁾ / <i>Other religious objects²⁾</i>	11

Извор: Завод за заштиту споменика културе Републике Србије (www.heritage.sr.gov.yu).

¹⁾ Поред српских православних цркава, у овај број улазе руске и румунске православне цркве.

²⁾ Овде су уброяне реформаторске, алмашке, русинска гркокатоличка, латинска и друге цркве.

Source: Inst. for protection of cultural monuments of Serbia (www.heritage.sr.gov.yu).

¹⁾ Russian and Romanian Orthodox churches included here.

²⁾ Included here: Reformed, Alma, Ruthenia, Greek-Catholic, Latin and other churches.

МАНАСТИРИ У СРБИЈИ ПО
ЕПАРХИЈАМА⁴⁾

SERBIAN EPARCHIES AND MONA-
STERIES⁴⁾

Назив епархије <i>Eparchy</i>	Број манастира <i>Number of monasteries</i>
Укупно / Total	159
Банатска / <i>Banatska</i>	7
Бачка / <i>Vačka</i>	3
Београдска / <i>Beogradska</i>	5
Браничевска / <i>Braničevska</i>	19
Ваљевска / <i>Valjevska</i>	7
Врањска / <i>Vranjska</i>	8
Жичка / <i>Žička</i>	27
Милешевска / <i>Mileševska</i>	3
Нишка / <i>Niška</i>	16
Рашко-призренска / <i>Raško-prizrenska</i>	14
Сремска / <i>Sremska</i>	17
Тимочка / <i>Timočka</i>	7
Шабачка / <i>Šabačka</i>	9
Шумадијска / <i>Šumadijska</i>	17

Сопоћани / *Sopoćani*

Дечани / *Dečani*

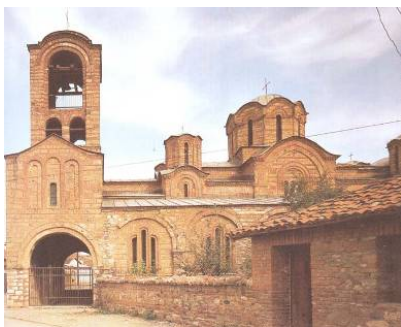
⁴⁾ Извор / Source: www.spc.yu

Пешка патријаршија / *Peška patrijaršija*

Грачаница / *Gračanica*

Црква Богородице Љевишке / *Church Bogorodica Ljeviška*

Милешева – Бели анђео / *Mileševa – Beli anđeo (White angel)*

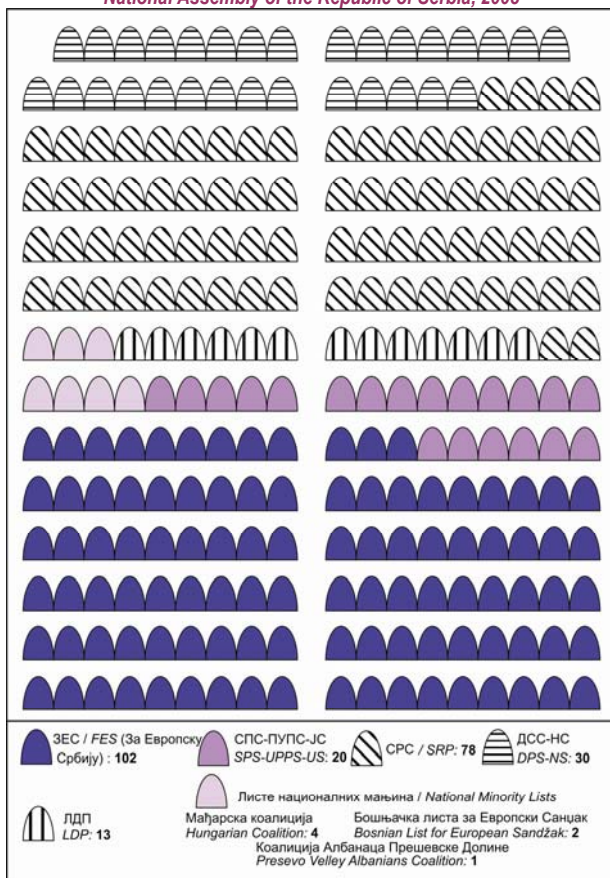

Значајнији манастири и цркве на Косову и Метохији
 Major monasteries and churches on Kosovo and Metohia

ИЗБОРИ ELECTIONS

САСТАВ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, 2008. National Assembly of the Republic of Serbia, 2008

СТАНОВНИШТВО POPULATION

СТАНОВНИШТВО И ДОМАЋИНСТВА ПРЕМА ПОПИСИМА

POPULATION AND HOUSEHOLDS BY CENSUSES

Република Србија

Republic of Serbia

	1921	1931	1948	1953	1961	
Становништво	4 819 430	5 725 912	6 527 966	6 979 154	7 642 227	Population
Мушко	2 339 348	2 828 106	3 171 201	3 411 534	3 757 437	Male
Женско	2 480 082	2 897 806	3 356 765	3 567 620	3 884 790	Female
Становника на 1 km ²	54,5	64,8	73,9	79,0	86,5	Population per 1 km ²
Домаћинства	985 219	1 157 254	1 485 737	1 616 671	1 929 234	No of households
Лица на 1 домаћинство	4,9	5,0	4,4	4,3	4,0	Members per household

СТАНОВНИШТВО И ДОМАЋИНСТВА ПРЕМА ПОПИСИМА (наставак)

POPULATION AND HOUSEHOLDS BY CENSUSES (continued)

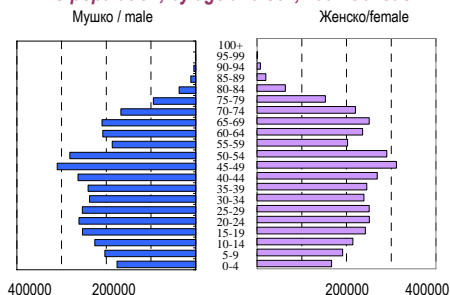
Република Србија

Republic of Serbia

	1971	1981	1991	2002	
Становништво	8 446 591	9 313 676	9 778 991	7 498 001	Population
Мушко	4 173 735	4 629 327	4 851 189	3 645 930	Male
Женско	4 272 856	4 684 349	4 927 802	3 852 071	Female
Становника на 1 km ²	95,6	105,4	110,7	...	Population per 1 km ²
Домаћинства	2 248 038	2 568 761	2 707 402	25 21 190	No of households
Лица на 1 домаћинство	3,8	3,6	3,6	3,0	Members per household

Становништво Републике Србије, по полу и старости, попис 2002.

RS population, by age and sex, 2002 Census

НАСЕЉА ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ И БРОЈУ СТАНОВНИКА, ПО ПОПИСУ 2002.

SETTLEMENTS BY SIZE AND NUMBER OF INHABITANTS, CENSUS 2002

Република Србија

Republic of Serbia

	Насеља <i>Settlements</i>		Становништво <i>Population</i>	
	свега <i>All</i>	%	свега <i>All</i>	%
Укупно	4 706	100,0	7 498 001	100,0 Total
Мање од 200 становника	1 387	29,5	136 074	1,9 Less than 200
200-499	1 335	28,4	449 165	6,0 200-499
500-999	951	20,2	676 843	9,0 500-999
1000-1999	544	11,6	750 303	10,0 1000-1999
2000-4999	309	6,6	930 159	12,4 2000-4999
5000-9999	95	2,0	657 269	8,8 5000-9999
10000-19999	42	0,9	615 941	8,2 10000-19999
20000-49999	25	0,5	748 255	10,0 20000-49999
50000-99999	14	0,3	902 848	12,0 50000-99999
100000-499999	3	0,1	511 502	6,8 100000-499999
500000-999999	-	-	-	- 500000-999999
1000000 и више становника	1	0,0	1 119 642	14,9 1000000 and over

НАСЕЉА ПРЕМА ТИПУ, БРОЈУ СТАНОВНИКА И ПОРАСТУ / ПАДУ БРОЈА СТАНОВНИКА, ПО ПОПИСИМА 1991-2002.

SETTLEMENTS BY TYPE, NUMBER OF INHABITANTS AND INCREASE/DECREASE OF INHABITANTS, CENSUSES 1991-2002

	Укупно <i>Total</i>	Градска <i>Urban</i>	Остала <i>Other</i>	
Број насеља	4 706	169	4 537	Number of settlements
%	100,0	3,6	96,4	%
Број становника	7 498 001	4 225 896	3 272 105	Number of inhabitants
%	100,0	56,4	43,6	%
Насеља према порасту/паду броја становника, 1991-2002 / Settlements by increase/decrease of inhabitants, 1991-2002				
Пораст броја становника	834	112	722	Increase of inhabitants
%	17,7	66,3	15,9	%
Пад броја становника	3847	57	3 790	Decrease of inhabitants
%	81,8	33,7	83,5	%
Без промена у броју становника	25	-	25	No changes
%	0,5	-	0,5	%

ПРИРОДНО КРЕТАЊЕ
 СТАНОВНИШТВА

POPULATION CHANGES

Република Србија

Republic of Serbia

	Живорођени	Умрли / Deaths		Природни прираштај	Закључени бракови	Разведени бракови
	<i>Live births</i>	укупно <i>Total</i>	одојчад <i>Infants</i>	<i>Natural increase</i>	<i>Marriages</i>	<i>Divorces</i>
1953	186 267	84 894	20 186	101 373	70 875	7 952
1961	155 783	697 49	12 917	86 034	70 201	10 609
1971	151 130	76 184	8 027	74 946	77 845	10 111
1981	151 518	87 763	5 309	63 755	69 499	9 797
1991	142 641	97 598	3 079	45 043	57 704	8 372
2002	78 101	102 785	790	-24 684	41 947	9 982
2005	72 180	106 771	579	-34 591	38 846	7 661
2006	70 997	102 884	525	-31 887	39 756	8 204
2007	68 102	102 805	484	-34 703	41 083	8 622

 ПРИРОДНО КРЕТАЊЕ
 СТАНОВНИШТВА (наставка)

 POPULATION CHANGES
 (continued)

Република Србија

Republic of Serbia

	Живорођени	Умрли	Природни прираштај	Просечна старост становништва			Очекивана дужина живота ¹⁾	
	<i>Live births</i>	<i>Deaths</i>	<i>Natural increase</i>	<i>Population average age</i>			<i>Life expectancy¹⁾</i>	
	на 1000 становника <i>per 1000 inhabitants</i>			укупно <i>Total</i>	мушко <i>Male</i>	женско <i>Female</i>	мушке деце <i>Children, male</i>	женске деце <i>Children, female</i>
1953	26,6	12,1	14,5	29,4	28,4	29,9	58,7	60,4
1961	20,3	9,1	11,2	30,5	29,6	31,4	62,4	64,9
1971	17,9	9,0	8,9	32,4	31,5	33,3	66,2	70,0
1981	16,2	9,4	6,8	33,7	32,8	34,6	67,8	72,6
1991	14,6	10,0	4,6	34,9	33,9	36,0	68,4	74,2
2002	10,4	13,7	-3,3	40,2	39,0	41,5	69,7	75,0
2005	9,7	14,3	-4,6	40,6	39,3	41,8	70,0	75,4
2006	9,6	13,9	-4,3	40,7	39,4	42,0	70,6	75,9
2007	9,2	13,9	-4,7	40,9	39,6	42,2	70,7	76,2

¹⁾ Вероватна старост коју ће доживети живорођено дете. ¹⁾ The expected age of a live born child.

ОСНОВНИ КОНТИНГЕНТИ И ИНДИКАТОРИ, 2007

MAIN CONTIGENTS AND INDICATORS OF POPULATION, 2007

	Република Србија <i>Republic of Serbia</i>			
	укупно <i>Total</i>	централна Србија <i>Central Serbia</i>	Војводина <i>Vojvodina</i>	
Укупно становништво	7 381 579	5 390 072	1 991 507	Total population
Просечна старост	40,89	41,08	40,39	Average age
Индекс старења ¹⁾	103,17	105,59	96,77	Ageing index ¹⁾
Основни контингенти становништва				Main population contingents
Радни (15-64)				Working age (15-64)
Број	4 967 517	3 606 213	1 361 304	Number
%	67,30	66,90	68,36	%
Пунолетни (18 и више)				Adults (18+)
Број	5 978 684	4 369 247	1 609 437	Number
%	80,99	81,06	80,82	%
Предшколски (0-6)				Pre-school (0-6)
Број	522 386	383 635	138 751	Number
%	7,08	7,12	6,97	%
Школообавезни (7-14)				Compulsory education (7-14)
Број	620 372	449 508	170 864	Number
%	8,40	8,34	8,58	%
Фертилни (15-49)				Fertile age
Број	1 718 428	1 248 754	469 674	Number
%	23,28	23,17	23,58	%
Очекивано трајање живота живорођене деце				Expected age of live born child
Мушко	70,42	71,01	68,85	Male
Женско	75,82	76,08	75,12	Female

¹⁾ Однос старог (60 и више година) и младог (0-19 година) становништва.

¹⁾ Ratio between old-age (60+) and young (0-19) population.

СТАНОВНИШТВО ПРЕМА НАЦИОНАЛНОЈ ИЛИ ЕТНИЧКОЈ ПРИПАДНОСТИ, ПО ПОПИСУ 2002.

POPULATION BY NATIONAL AND ETHNIC AFFILIATION, CENSUS 2002

	Република Србија <i>Republic of Serbia</i>			Total
	укупно <i>Total</i>	централна Србија <i>Central Serbia</i>	Војводина <i>Vojvodina</i>	
Укупно	7 498 001	5 466 009	2 031 992	Total
Срби	6 212 838	4 891 031	1 321 807	Serbs
Црногорци	69 049	33 536	35 513	Montenegrins
Југословени	80 721	30 840	49 881	Yugoslavs
Албанци	61 647	59 952	1 695	Albanians
Бошњаци	136 087	135 670	417	Bosniaks
Бугари	20 497	18 839	1 658	Bulgarians
Буњевци	20 012	246	19 766	Bunians
Власи	40 054	39 953	101	Vlachs
Горанци	4 581	3 975	606	"Goranci"
Мађари	293 299	3 092	290 207	Hungarians
Македонци	25 847	14 062	11 785	Macedonians
Муслимани	19 503	15 869	3 634	Moslems
Немци	3 901	747	3 154	Germans
Роми	108 193	79 136	29 057	Romanies
Румуни	34 576	4 157	30 419	Romanians
Руси	2 588	1 648	940	Russians
Русини	15 905	279	15 626	Ruthenians
Словаци	59 021	2 384	56 637	Slovaks
Словенци	5 104	3 099	2 005	Slovenes
Украјинци	5 354	719	4 635	Ukraines
Хрвати	70 602	14 056	56 546	Croats
Чеси	2 211	563	1 648	Czechs
Остали	11 711	6 400	5 311	Other
Неизјашњени и неопређени	107 732	52 716	55 016	Non-declared and undefined
Регионална припадност	11 485	1 331	10 154	Regional affiliation
Непознато	75 483	51 709	23 774	Unknown

ЗАПОСЛЕНОСТ И ЗАРАДЕ EMPLOYMENT AND SALARIES AND WAGES

**СТАНОВНИШТВО ПРЕМА
АКТИВНОСТИ¹⁾, АПРИЛ 2008.**

**POPULATION BY ACTIVITY¹⁾,
APRIL 2008**

	Република Србија <i>Republic of Serbia</i>			
	укупно <i>Total</i>	централна Србија <i>Central Serbia</i>	Војводина <i>Vojvodina</i>	
Укупно	7 528 262	5 520 681	2 007 581	Total
Становништво старо 15 и више година	6 350 328	4 655 916	1 694 412	Population aged 15+
Становништво млађе од 15 година	1 177 934	864 765	313 169	Population aged under 15
Активно	3 271 703	2 437 151	834 552	Economically active
Запослено	2 838 140	2 115 286	722 854	Employed persons
Од тога: пољопривред- ници и помажући чланови у пољопривре- реди	670 141	547 695	122 447	of which: agricultural workers and supporting household members
Незапослено	433 562	321 864	111 698	Unemployed persons
Неактивно	3 078 625	2 218 765	859 860	Economically non-active
Желе и могу да раде	288 421	189 749	98 672	Desire and able to work
Желе, али не могу да ра- де	178 300	123 737	54 563	Desire but not capable
Не желе да раде	2 091 253	1 507 928	583 325	Do not desire to work
Стари 75 и више година	520 651	397 352	123 299	Aged 75+
Стопе за лица радног узраста (15-64 године) (по дефиницији ILO-а)				Rates for working age population (15-64) (by ILO)
Стопа активности	62,8	63,6	60,8	Rate of activity
Стопа запослености	54,0	54,6	52,4	Rate of employment
Стопа незапослености	14,0	14,1	13,8	Rate of unemployment
Стопа неактивности	37,2	36,4	39,2	Rate of inactivity

¹⁾ Извор: Анкета о радној снази.

¹⁾ Source: Labour Force Survey.

ЗАПОСЛЕНИ¹⁾, 2003-2007.

Република Србија²⁾

Годишњи просек

хиљ.

EMPLOYED PERSONS¹⁾, 2003-2007

Republic of Serbia²⁾

Annual average

thousand

	2003	2004	2005	2006	2007	
Запослени, укупно	2 041 395	2 050 854	2 068 964	2 025 627	2 002 344	Employed persons, total
Предузећа, установе, задруге и организације	1 611 632	1 580 140	1 546 471	1 471 750	1 432 851	Enterprises, institutions, co-operatives and organizations
А Пољопривреда, шумарство и водопривреда	73 334	68 896	63887	58 336	54 090	A Agriculture, forestry and water works supply
Б Рибарство	1 111	1 177	1 171	1 059	1 055	B Fishing
В Вађење руда и камена	32 881	32 120	30 552	28 664	23 498	C Mining and quarrying
Г Прерађивачка индустрија	525 374	483 654	459 950	420 957	391 897	D Manufacturing
Д Произв. ел. енергије, гаса и воде	47 008	46 470	45 554	43 676	45 000	E Electricity, gas and water supply
Ђ Грађевинарство	89 157	88 274	88 063	85 512	82 759	F Construction
Е Трговина на велико и мало, поправка	201 321	208 279	204 730	197 808	196 216	G Wholesale and retail trade, repair
Ж Хотели и ресторани	30 166	27 869	26 964	24 736	24 290	H Hotels and restaurants
З Саобраћај, складиштење и везе	119 403	119 028	115 961	110 161	109 066	I Transport, storage and communications
И Финансијско посредовање	30 068	29 381	29 264	29 979	30 663	J Financial intermediation
Ј Послови с некретнинама, изнајмљивање	54 896	58 895	62 942	67 139	66 636	K Real estate, renting activities
К Државна управа и социјално осигурање	67 675	70 847	71 119	69 065	68 669	L Public administration and social insurance
Л Образовање	127 871	131 101	129 149	125 437	129 421	M Education
Љ Здравствени и социјални рад	163 104	164 743	166 174	157 720	157 080	N Health and social work

ЗАПОСЛЕНИ¹⁾, 2003-2007.

(наставак)

Република Србија²⁾

Годишњи просек
хиљ.

EMPLOYED PERSONS¹⁾, 2003-2007

(continued)

Republic of Serbia²⁾

Annual average
thous.

	2003	2004	2005	2006	2007	
М Друге комуналне, друштвене и личне услуге	48 267	49 412	50 992	51 503	52 514	О Other community, social and personal service activities
Лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	429 763	470 714	522 493	553 877	569 494	Individual entrepreneurs and their employees

¹⁾ Обухваћени су запослени у свим секторима својине.

²⁾ Без података за Косово и Метохију.

¹⁾ Employed persons in all sectors of ownership included

²⁾ Kosovo and Metohia data not included.

**КОРИСНИЦИ ПЕНЗИЈА,
2003-2007.**

Стање 31. децембар

**PENSION BENEFICIARIES,
2003-2007**

As of 31 December

	2003	2004	2005	2006	2007	
Корисници права на основу пензијског и инвалидског осигурања запослених, укупно	1 248 662	1 241 082	1 239 573	1 267 574	1 290 611	Beneficiaries pursuant to pension and disability insurance of employed, total
Старосне пензије	559 072	559 899	574 071	607 533	638 556	Old-age
Инвалидске пензије	381 799	370 983	359 219	350 166	340 900	Disability
Породичне пензије	307 791	310 200	306 283	309 875	311 155	Survivor pension
Корисници права на основу пензијског и инвалидског осигурања пољопривредника, укупно	212 507	214 772	224 178	229 500	229 241	Beneficiaries pursuant to pension and disability insurance of agricultural workers, total
Старосне пензије	182 508	183 329	189 417	193 519	192 734	Old-age
Инвалидске пензије	10 635	11 230	11 949	12 086	12 134	Disability
Породичне пензије	19 364	20 213	22 812	23 688	24 204	Survivor pension

**КОРИСНИЦИ ПЕНЗИЈА,
2003-2007. (наставак)**

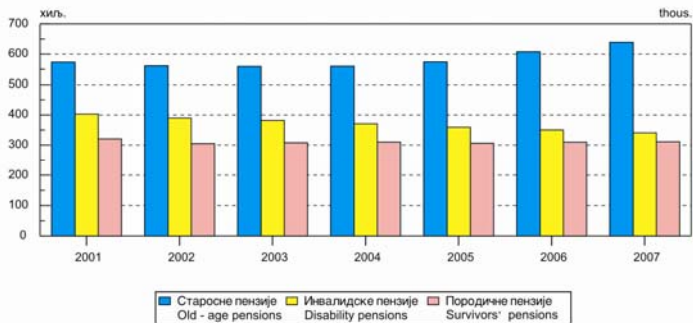
**BENEFICIARIES OF PENSIONS,
2003-2007 (continued)**

Стање 31. децембар

As of 31 December

	2003	2004	2005	2006	2007	
Корисници права на основу пензијског и инвалидског осигурања самосталних делатности	43 472	43 938	45 225	47 181	49 872	Beneficiaries pursuant to pension and disability insurance of individual entrepreneurs, total
Старосне пензије	15 744	15 805	16 542	18 024	20 051	Old-age
Инвалидске пензије	15 204	15 295	15 524	15 684	15 888	Disability
Породичне пензије	12 524	12 838	13 159	13 473	13 933	Survivor pension

**Корисници пензија – укупно, 2001-2007, стање 31.12.
Beneficiaries of pensions – total, 2001-2007, as of 31 Dec.**

ПРОСЕЧНЕ ПЕНЗИЈЕ, 2003-2007.

Република Србија

РСД

AVERAGE PENSIONS, 2003-2007

Republic of Serbia

RSD

	2003	2004	2005	2006	2007	
Корисници права на основу пензијског и инвалидског осигурања запослених, укупно	8 102	9 578	11 650	13 406	14 996	Beneficiaries pursuant to pension and disability insurance of employed, total
Старосне пензије	9 696	11 465	13 896	15 885	17 635	Old-age
Инвалидске пензије	7 543	8 910	10 812	12 425	13 869	Disability
Породичне пензије	5 892	6 977	8 494	9 776	10 948	Survivor pension
Корисници права на основу пензијског и инвалидског осигурања пољопривредника, укупно	2 298	2 788	3 497	5 011	5 613	Beneficiaries pursuant to pension and disability insurance of agricultural workers, total
Старосне	2 350	2 844	3 583	5 142	5 762	Old-age
Инвалидске пензије	2 475	2 961	3 771	5 433	6 105	Disability
Породичне пензије	1 711	2 062	2 593	3 749	4 159	Survivor pension
Корисници права на основу пензијског и инвалидског осигурања самосталних делатности	7 918	9 360	11 357	13 002	14 533	Beneficiaries pursuant to pension and disability insurance of individual entrepreneurs, total
Старосне пензије	9 220	10 929	13 295	15 206	16 953	Old-age
Инвалидске пензије	8 300	9 818	11 878	13 499	14 991	Disability
Породичне пензије	5 794	6 860	8 338	9 548	10 652	Survivor pension

НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ПРЕМА СТЕПЕНУ СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА¹⁾, 2006. И 2007.

Стање 31. децембра хиљ.

UNEMPLOYED PERSONS BY EDUCATIONAL ATTAINMENT¹⁾, 2006 AND 2007

As of 31 December thous.

	Незапослени <i>Unemployed</i>		
	2006 ¹⁾	2007 ¹⁾	
Укупно	916 257	785 099	Total
Високо, више и средње стручно образовање	312 146	272 274	University, higher, and secondary vocational education

**НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ПРЕМА СТЕ-
ПЕНУ СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА¹⁾,
2006. И 2007. (наставак)**
**Стање 31. децембра
хиљ.**
**UNEMPLOYED PERSONS BY
EDUCATIONAL ATTAINMENT¹⁾, 2006
AND 2007 (continued)**
**As of 31 December
thous.**

	Незапослени <i>Unemployed Persons</i>		
	2006 ¹⁾	2007 ¹⁾	
Висококвалификовани и квалификовани	256 147	220 378	Highly skilled and skilled
Приучени (полуквалификовани) и са нижим стручним образовањем	50 326	42 494	Semi-skilled and lower professional education
Неквалификовани	297 638	249 953	Unskilled
Жене	494 240	422 223	All
Свега			Women
Високо, више и средње стручно образовање	194 701	170 237	University, higher and secondary professional education
Висококвалификовани и квалификовани	106 864	91 267	Highly skilled and skilled
Приучени (полуквалификовани) и ниже стручно образовање	28 801	24 001	Semi-skilled and lower professional education
Неквалификовани	163 874	136 718	Unskilled

Извор: Национална служба за запошљавање.

¹⁾ Сходно члану 4. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености ("Службени гласник РС", бр. 71/03 и 84/04).

Source: National Employment Service.

¹⁾ Pursuant to Article 4 of the Law on employment and insurance in case of unemployment, (Official gazette of RS" No. 71/03 and 84/04).

**ПРОСЕЧНЕ ЗАРАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ,
ПРЕМА ПОЛУ¹⁾**
РСД
**AVERAGE SALARIES AND WAGES
OF EMPLOYED, BY SEX¹⁾**
RSD

	Укупно	Жене	Мушкарци	Укупно	Жене	Мушкарци	
	<i>Total</i>	<i>Females</i>	<i>Males</i>	<i>Total</i>	<i>Females</i>	<i>Males</i>	
	Септембар 2006.			Септембар 2007			
	September 2006			September 2007			
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	32 450	31 204	33 453	38 970	38 179	39 626	REPUBLIC OF SERBIA
Централна Србија	32 421	31 277	33 345	39 108	38 433	39 668	Central Serbia
Град Београд	41 254	38 976	43 302	48 988	47 013	50 808	City of Belgrade
Војводина	32 530	30 999	33 755	38 585	37 471	39 507	Vojvodina

¹⁾ Извор: Полугодишње истраживање РАД-1.

¹⁾ Source: Semiannual Survey RAD-1.

**ПРОСЕЧНЕ ЗАРАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ,
ПРЕМА СТЕПЕНУ СТРУЧНЕ
СПРЕМЕ¹⁾**

**AVERAGE SALARIES OF
EMPLOYED BY EDUCATIONAL
ATTAINMENT¹⁾**

РСД

РСД

	Република Србија <i>Republic of Serbia</i>				Република Србија <i>Republic of Serbia</i>				
	централна Србија <i>Central Serbia</i>		Војво- дина <i>Vojvod- ina</i>	централна Србија <i>Central Serbia</i>		Војво- дина <i>Vojvo- dina</i>			
	укуп- но <i>Total</i>	град Бео- град <i>All City of Bel- grade</i>		укуп- но <i>Total</i>	град Бео- град <i>All City of Bel- grade</i>				
	Септембар 2006. <i>September 2006</i>				Септембар 2007 <i>September 2007</i>				
Укупно	32450	32421	41254	32530	38970	39108	48988	38585	Total
Висока стручна спрема	54866	54991	64632	54482	65879	66120	76361	65144	University education
Виша стручна спрема	36354	36029	44169	37322	44783	44430	53398	45829	Higher education
Средња стручна спрема	30641	30683	36779	30531	36299	36433	43051	35957	Secondary professional education
Нижа стручна спрема	20212	19872	23698	21091	23674	23734	28288	23529	Lower professional education
Висококвалификовани	35750	35566	42543	36507	39712	39603	46219	40236	Highly skilled worker
Квалификовани	25089	24488	30713	26924	29573	29158	36552	30797	Skilled worker
Полуквалификовани	21027	20427	23849	22819	25032	24299	28638	27278	Semi - skilled worker
Неквалификовани	19008	18285	23077	20461	21605	20878	25403	23076	Unskilled worker

¹⁾Извор: Полугодишње истраживање РАД-1.

¹⁾Source: Semiannual Survey RAD-1.

ЛАНЧАНИ ИНДЕКСИ НОМИНАЛНИХ И РЕАЛНИХ ПРОСЕЧНИХ НЕТО ЗАРАДА, 2002-2007.

CHAIN INDICES OF NOMINAL AND REAL AVERAGE NET SALARIES AND WAGES, 2000-2007

претходна година = 100

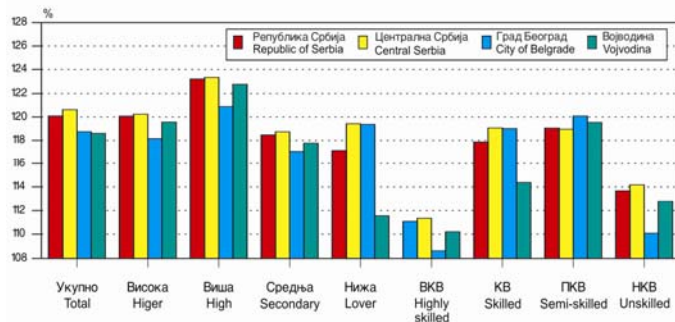
Previous year = 100

	Ланчани индекси номиналних просечних нето зарада <i>Chain indices of nominal average net salaries and wages</i>	Ланчани индекси реалних просечних нето зарада ¹⁾ <i>Chain indices of real average net salaries and wages¹⁾</i>	
2002	152	130	2002
2003	125	114	2003
2004	123	110	2004
2005	124	106	2005
2006	124	111	2006
2007	128	119	2007

¹⁾ Индекси реалних просечних нето зарада представљају однос између индекса номиналних просечних нето зарада и индекса трошкова живота.

¹⁾ Real indices of average net salaries and wages represent the ratio of nominal average net S&W index and costs of living index.

**Индекс просечних зарада 2007/2006, према степену стручне спреме
*Indices of average salaries and wages in 2007/2006, by educational attainment***

**ПРОСЕЧНЕ ЗАРАДЕ И ИНДЕКСИ
НОМИНАЛНИХ И РЕАЛНИХ ПРО-
СЕЧНИХ ЗАРАДА, ПО ОБЛАСТИМА
ДЕЛАТНОСТИ, 2006. И 2007.**

**AVERAGE SALARIES AND WAGES,
INDICES OF NOMINAL AND REAL
AVERAGE S&W, BY ACTIVITIES,
2006 AND 2007**

	Просечне бруто зараде <i>Average gross s&w</i>		Просечне нето зараде <i>Average net s&w</i>		Индекси просечних бруто зарада, 2007 <i>Indices of average gross s&w, 2007</i>		
	2006	2007	2006	2007	номи- нални <i>Nominal</i>	реални <i>Real</i>	
Укупно	31 745	38 744	21 707	27 759	122,1	114,0	Total
Пољопривреда, шумарство и водопривреда	25 951	29 680	17 683	21 244	114,4	106,9	Agriculture, forestry and water works supply
Рибарство	23 724	21 699	16 137	15 592	91,5	85,5	Fishing
Вађење руда и камена	38 992	48 978	26 739	34 818	125,6	117,4	Mining and quarrying
Прерађивачка индустрија	25 830	30 620	17 710	22 066	118,5	110,8	Manufacturing
Производња ел. енергије, гаса и воде	42 488	53 128	28 994	37 867	125,0	116,9	Electricity, gas and water supply
Грађевинарство	28 219	34 944	19 195	24 869	123,8	115,7	Construction
Трговина на велико и мало, поправка	28 926	34 685	19 863	24 934	119,9	112,1	Wholesale and retail trade, repair
Хотели и ресторани	21 516	25 844	14 678	18 614	120,1	112,3	Hotels and restaurants
Саобраћај, складиштење и везе	36 029	41 568	24 724	29 821	115,4	107,8	Transport, storage and communications
Финансијско посредовање	70 864	82 041	48 896	58 951	115,8	108,2	Financial intermediation
Послови с некретнинама, изнајмљивање	37 039	47 154	25 387	33 888	127,3	119,0	Real estate, renting activities
Државна управа и социјално осигурање	40 542	47 728	27 630	34 055	117,7	110,0	Public administration; social insurance
Образовање	33 166	40 286	22 583	28 781	121,5	113,5	Education
Здравствени и социјални рад	32 790	42 900	22 334	30 654	130,8	122,3	Health and social work
Друге комуналне, друштвене и личне услуге	33 866	38 641	23 099	27 648	114,1	106,6	Other community, social and personal service activities

ПОТРОШЊА СТАНОВНИШТВА
INDIVIDUAL CONSUMPTION

**ПОТРОШАЧКА КОРПА ЗА
ЧЕТВОРОЧЛАНО ДОМАЋИНСТВО У
РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, 2007, ПО
МЕСЕЦИМА**

**BASKET OF COMMODITIES,
4-MEMBER HOUSEHOLD IN RS,
2007, BY MONTHS**

РСД

RSD

Месец	Потрошачка корпа <i>Basket of commodities</i>		Просечна зарада без пореза и до- приноса, РСД <i>Average tax- deducted s&w, RSD</i>	Однос потрошачке корпе и зараде		Month
	просечна <i>average</i>	мини- мална <i>minimal</i>		просечна <i>average</i>	мини- мална <i>minimal</i>	
Јануар	26 496,59	16 272,47	24 122	1,10	0,67	January
Фебруар	26 750,98	16 568,18	25 228	1,06	0,66	February
Март	26 811,61	16 576,11	25 960	1,03	0,64	March
Април	27 357,00	17 010,11	26 632	1,03	0,64	April
Мај	27 612,65	17 280,39	26 981	1,02	0,64	May
Јун	27 617,53	17 361,18	27 882	0,99	0,62	June
Јул	27 524,02	17 202,50	27 752	0,99	0,62	July
Август	28 798,42	18 300,40	28 143	1,02	0,65	August
Септембар	29 345,16	18 910,80	28 161	1,04	0,67	September
Октобар	29 389,71	18 650,78	28 720	1,02	0,65	October
Новембар	29 687,72	18 668,99	29 373	1,01	0,64	November
Децембар	30 109,68	18 991,52	34 471	0,87	0,55	December

ЦЕНЕ PRICES

ИНДЕКСИ ЦЕНА НА МАЛО

Република Србија
база 2005 = 100

RETAIL PRICES' INDICES

Republic of Serbia
база 2005 = 100

	Jan. Jan.	Феб. Feb.	Март March	Апр. April	Мај May	Јун June	Јул July	Авг. Aug.	Септ. Sept.	Окт. Oct.	Нов. Nov.	Дец. Dec.
1999	15,2	15,5	15,7	16,3	16,5	16,7	17,0	17,6	19,9	21,6	22,0	21,8
2000	21,8	22,2	22,8	23,6	24,6	25,8	26,5	27,7	29,9	37,8	45,0	46,2
2001	47,7	49,3	49,8	54,4	55,5	57,6	59,0	60,6	61,4	63,0	64,0	65,0
2002	65,3	66,0	66,6	67,2	67,4	67,8	70,6	70,8	71,5	72,6	74,0	74,6
2003	75,2	75,7	76,0	76,4	76,9	77,4	77,9	78,3	78,8	79,2	79,9	80,4
2004	80,8	81,5	81,8	82,5	83,4	84,6	85,8	86,3	87,8	88,2	89,2	91,5
2005	93,9	95,3	96,1	96,9	98,0	98,8	100,7	101,1	102,3	104,0	105,3	107,6
2006	108,1	109,6	110,0	111,9	113,7	113,7	113,6	114,4	114,1	113,7	114,6	114,7
2007	115,1	115,3	116,1	117,1	118,8	119,5	120,2	121,6	122,6	123,3	124,7	126,3
2008	127,4	128,3	129,8	131,2	132,6	134,0	134,2	134,4	134,7	136,3	136,2	134,8

ИНДЕКСИ ЦЕНА

Република Србија
база претходна година = 100

PRICE INDICES

Republic of Serbia
Previous year = 100

Цене на мало <i>Retail prices</i>	Трошкови живота <i>Consumer prices</i>	Цене произвођача индустријских производа <i>Producers' prices of industrial products</i>	Цене произвођача пољопривреде и рибарства <i>Producers' prices of agricultural and fishing products</i>	Цене угоститељских услуга <i>Prices of catering trade services</i>	
1999	141,1	143,5	143,2	143,1	141,9
2000	170,0	179,6	202,6	255,3	205,9
2001	191,8	193,3	187,7	171,2	182,4
2002	119,5	116,6	108,8	101,1	121,7
2003	111,7	109,9	104,6	100,5	110,5
2004	110,1	111,4	109,1	110,0	106,7
2005	116,5	116,2	114,2	115,6	119,2
2006	112,7	111,7	113,3	109,2	121,7
2007	106,8	107,0	105,9	116,7	106,6
2008	110,9	113,5	112,4	126,3	109,4

ПОЉОПРИВРЕДА AGRICULTURE

ЛАНЧАНИ ИНДЕКСИ ПОЉОПРИ- ВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ, УКУПНО

претходна година = 100

CHAIN INDICES OF AGRICULTU- RAL PRODUCTION, TOTAL

Previous year = 100

	2003	2004	2005	2006	2007	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА						REPUBLIC OF SERBIA
Пољопривреда, укупно¹⁾	92,8	119,5	95,0	99,7	92,0	Agriculture, total¹⁾
Билна производња	83,2	143,9	94,1	97,4	82,2	Crop production
Ратарство	74,2	156,3	98,4	92,9	76,9	Crop farming
Воћарство	164,7	102,8	75,5	126,8	110,7	Fruit growing
Виноградарство	114,0	94,3	56,7	149,4	98,3	Viticulture
Сточарство	98,1	99,6	102,3	97,4	100,4	Livestock breeding
Централна Србија						Central Serbia
Пољопривреда, укупно¹⁾	96,1	113,0	91,5	99,9	91,5	Agriculture, total¹⁾
Билна производња	88,1	133,0	88,0	99,5	81,8	Crop production
Ратарство	75,2	147,9	94,5	90,9	71,6	Crop farming
Воћарство	156,3	102,5	72,1	131,2	112,2	Fruit growing
Виноградарство	110,2	95,1	54,5	158,3	96,3	Viticulture
Сточарство	97,5	100,9	100,6	95,9	96,3	Livestock breeding
Војводина						Vojvodina
Пољопривреда, укупно¹⁾	87,5	130,9	100,2	99,5	92,8	Agriculture, total¹⁾
Билна производња	77,0	160,1	101,5	95,3	82,6	Crop production
Ратарство	73,1	165,5	102,2	94,6	81,4	Crop farming
Воћарство	249,5	105,3	97,3	107,1	102,4	Fruit growing
Виноградарство	132,6	91,0	65,8	117,9	107,9	Viticulture
Сточарство	99,4	96,9	106,2	100,7	108,9	Livestock breeding

¹⁾ Индекси су израчунати на основу индексне листе у коју је укључено 56 економски важних пољопривредних производа за које статистика утврђује производњу. За пондерационе коефицијенте узети су помични трогодишњи просеци цена произвођача Републике Србије. Индекс укупне пољопривредне производње израчунат је на бази финалне нето производње.

¹⁾ Indices computed on the basis of the index list which includes 56 economic important agricultural products, the production of which has been statistically determined. Three-year variable mean values of producers' prices in the Republic of Serbia were taken as weighting coefficients. Total agricultural production index was computed on the basis of final net production.

ОПШТИ ПРЕГЛЕД РАЗВОЈА
ПОЉОПРИВРЕДЕ, 2003-2007.

SUMMARY OF AGRICULTURAL
TRENDS, 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA						
Неки показатељи развоја пољопривреде						
Selected indicators of agricultural development						
Индекси производње, нето (1995=100)	99,2	118,5	112,5	112,2	103,2	Production indices, net (1995=100)
Предузећа и задруге, број	1 035	1 011	974	903	833	Enterprises and cooperatives, number
Приватна газдинства, број	778 891	778 891	778 891	778 891	778 891	Private holdings, number
Трактори, хиљ.	Tractors, thousands
Предузећа и задруге	9,0	8,6	7,6	6,8	6,3	Enterprises and cooperatives
Условна грла стоке, хиљ.	1 552	1 529	1 571	1 602	1 574	Livestock units, thousands
Приватна газдинства	1426	1 418	1 443	1 469	1 440	Private holdings
Пољопривредна површина, хиљ. ha	5 115	5 113	5 112	5 105	5 092	Agricultural area, thous. ha
Приватна газдинства	4 079	4 086	4 084	4 071	4 103	Private holdings
Обрадива површина, хиљ. ha	4 253	4 252	4 242	4 228	4 218	Arable land, thous. ha
Приватна газдинства	3 627	3 637	3 626	3 610	3 641	Private holdings
Процент учешћа у реализацији и откупу						Percentage share in sales and purchase
Предузећа и задруге	59	56	51	52	48	Enterprises and cooperatives
Приватна газдинства	41	44	49	48	52	Private holdings

БИЉНА ПРОИЗВОДЊА

CROP PRODUCTION

хиль. t

thous. t

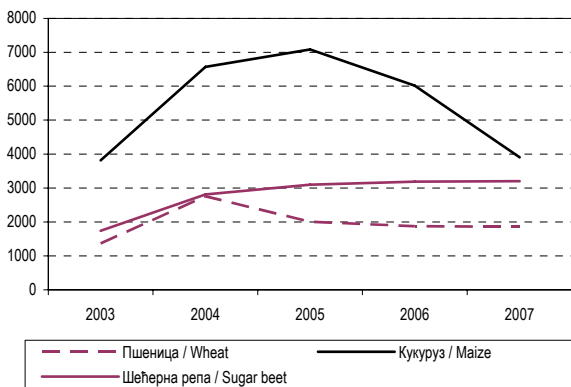
	2003	2004	2005	2006	2007	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA						
Производња						Production
Пшеница	1 365	2 758	2 007	1 875	1 864	Wheat
Раж	8	15	16	15	11	Rye
Кукуруз	3 817	6 569	7 085	6 016	3 905	Maize
Сунцокрет	354	438	351	385	295	Sunflower
Дуван	12	12	11	11	11	Tobacco
Шећерна репа	1 738	2 814	3 101	3 189	3 206	Sugar beet
Кромпир	679	975	970	930	743	Potatoes
Шљиве	571	561	304	556	681	Plums
Јабукe	246	184	198	240	245	Apples
Грожђе	450	425	241	359	353	Grapes

БИЉНА ПРОИЗВОДЊА (наставак)

CROP PRODUCTION (continued)

	2003	2004	2005	2006	2007	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA						
Принос по ha, t (по стаблу, чокоту, kg)						Yield per ha, t (per tree, number of vines, kg)
Пшеница	2,2	4,3	3,6	3,5	3,3	Wheat
Раж	1,4	2,4	2,2	2,2	2,0	Rye
Кукуруз	3,2	5,5	5,8	5,1	3,2	Maize
Сунцокрет	1,8	2,3	1,8	2,1	1,9	Sunflower
Дуван	1,3	1,6	1,6	1,6	1,4	Tobacco
Шећерна репа	27,0	46,6	48,2	44,6	40,6	Sugar beet
Кромпир	7,7	11,0	11,4	11,0	9,3	Potatoes
Шљиве	13,4	13,2	7,1	13,3	16,2	Plums
Јабукe	16,8	12,3	13,4	16,4	16,3	Apples
Грожђе	1,2	1,2	0,7	1,1	1,1	Grapes

Биљна производња у Републици Србији, 2003-2007.
Crop production in the Republic of Serbia, 2003-2007

БРОЈ СТОКЕ И ЖИВИНЕ¹⁾

NUMBER OF LIVESTOCK AND
POULTRY¹⁾

хиљ.

thous.

	2003	2004	2005	2006	2007	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA						
Говеда	1 112	1 102	1 079	1 106	1 087	Cattle
Свиње	3 634	3 439	3 165	3 999	3 832	Pigs
Овце	1 516	1 586	1 576	1 556	1 606	Sheep
Живина	17 677	16 280	16 631	16 595	16 422	Poultry

¹⁾ Од 2006. године са стањем на дан 01. децембар.

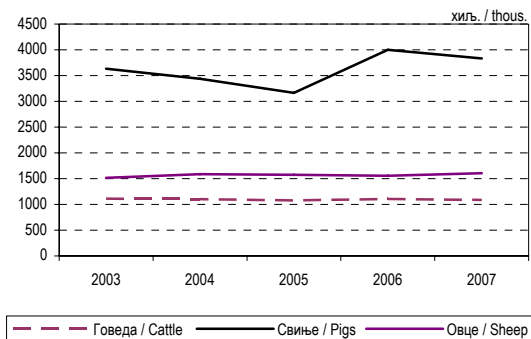
¹⁾ Since 2006 the state is respective as on 1 December.

ПРОИЗВОДЊА МЕСА И МЛЕКА

MEAT AND MILK PRODUCTION

	2003	2004	2005	2006	2007	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA						
Месо, хиљ. t						Meat, thous. t
Говеђе	95	93	90	83	95	Beef
Свињско	258	242	253	255	289	Pork
Овчије	18	20	21	20	20	Mutton
Живинско	59	65	67	75	70	Poultry
Млеко, мл. литара						Milk, mill. liters
Укупно	1 590	1 593	1 616	1 602	1 562	Total

Број стоке у Републици Србији, 2003-2007.
Number of livestock in Republic of Serbia, 2003-2007

ШУМАРСТВО FORESTRY

ПОВРШИНА ШУМА

FOREST AREA

Република Србија, ha

Republic of Serbia, ha

	Укупно <i>Total</i>	Државне шуме <i>State</i>	Приватне шуме <i>Private</i>	
2002	1 949 871	923 509	1 026 362	2002
2005	1 984 513	1 021 450	963 063	2005
Централна Србија	1 821 451	858 490	962 961	Central Serbia
Војводина	163 062	162 960	102	Vojvodina

ПОСЕЧЕНО ДРВО

FELLED TIMBER

Република Србија, хиљ. m³

Republic of Serbia, thous. m³

Бруто маса, укупно <i>Gross volume, total</i>	По сектору својине <i>PREVOD</i>		По врсти дрвећа <i>Species</i>		
	државне <i>State</i>	приватне <i>Private</i>	лишћара <i>broadleaved</i>	четинара <i>Conifers</i>	
2003	2 593	1 766	827	2 400	193
2004	2 718	2 004	714	2 526	192
2005	2 485	1 840	645	2 274	211
2006	2 610	1 925	685	2 393	217
2007	2 247	1 640	607	2 028	219

ШТЕТЕ У ШУМАМА, 2003-2007.

DAMAGE TO FORESTS, 2003-2007

Република Србија

Republic of Serbia

	2003	2004	2005	2006	2007	
Бесправна сеча, m ³	16 720	11 991	10 534	7 455	11 480	Illicit felling
Остале штете од човека ¹⁾ , m ³	2 914	3 221	1 686	2 463	5 566	Other damages, caused by man ¹⁾ , m ³
Штета од инсеката, m ³	10 384	1 043	3 302	1 402	2 160	By pests, m ³
Штета од елементарних непогода, m ³	8 812	9 544	20 090	9 172	10 549	By natural inclements, m ³
Штета од биљних болести, m ³	5 690	11 857	2 741	7 933	5 003	By plant diseases, m ³
Штета од пожара ²⁾						By fire ²⁾
ha	1 402	202	52	494	22 161	ha
m ³	37 521	1 502	528	1 080	5 818	m ³

¹⁾ Обухваћени су: крађа шумских сортимената, ¹⁾ Covered: theft of forest assortments, illicit pasture, illicit бесправна паша, бесправно заузеће земљишта, occupation, environmental pollution and other damages еколошко тровање и остале штете од човека. caused by man.

²⁾ Обухваћене су штете од пожара и у приватним шумама. ²⁾ Covered damages by fire in private forests.

ИНДУСТРИЈА И ЕНЕРГЕТИКА INDUSTRY AND ENERGY

ЕНЕРГЕТСКИ БИЛАНС ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ¹⁾

ELECTRICITY ENERGY BALANCE¹⁾

GWh

GWh

	Република Србија <i>Republic of Serbia</i>		
	2006 ²⁾	2007 ³⁾	
Производња енергије трансформацијом	36 481	36 523	Electricity production by transformation
Хидроелектране	10 965	10 037	Hydro power plants
Термоелектране	25 378	26 316	Thermal power plants
Индустријске енергане	138	170	Autoproducer
Увоз ⁴⁾	8 567	9 106	Import ⁴⁾
Извоз ⁴⁾	9 377	9 192	Export ⁴⁾
Укупно расположива енергија	35 671	36 437	Total energy supply
Сопствена потрошња у енергетском сектору	3 693	4 155	Consumption by conversion sector
Губици у преносу и дистрибуцији	5 725	5 763	Distribution and transfer losses
Енергија расположива за финалну потрошњу	26 253	26 519	Energy available for final consumption
Финална потрошња енергије	26 253	26 519	Final consumption
Индустрија	6 336	6 536	Industry
Грађевинарство	190	214	Construction
Саобраћај	256	255	Transport
Домаћинства	14 062	13 933	Households
Пољопривреда	214	212	Agriculture
Остали потрошачи	5 195	5 369	Other consumers

¹⁾ Биланс електричне енергије урађен је по стандардима Међународне агенције за енергетику (IEA).

²⁾ Коначни подаци.

³⁾ Претходни подаци.

⁴⁾ Увоз и извоз обухватају сав улаз електричне енергије у земљу односно сав излаз електричне енергије из земље по било ком основу.

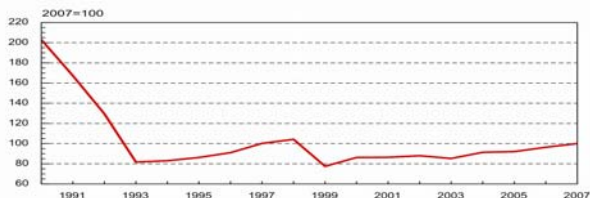
¹⁾ Electricity energy balance according to methodology of International Energy Agency (IEA).

²⁾ Final data.

³⁾ Preliminary data.

⁴⁾ Imports and exports cover all electricity inflow to the country and all electricity outflow from the country.

Индустријска производња у Републици Србији *Industrial production in Republic of Serbia*

**ИНДЕКСИ ИНДУСТРИЈСКЕ ПРО-
ИЗВОДЊЕ И ПРОДУКТИВНОСТИ
РАДА, 2003-2007.**

претходна година = 100

**INDICES OF INDUSTRIAL PRODUC-
TION AND LABOUR PRODUCTI-
VITY, 2003-2007**

Previous year = 100

	Индустријска производња <i>Industrial production</i> Република Србија <i>Republic of Serbia</i>			Продуктивност рада <i>Labour productivity</i> Република Србија <i>Republic of Serbia</i>		
	централна		Војводина <i>Vojvodina</i>	централна		Војводина <i>Vojvodina</i>
	укупно <i>Total</i>	Србија <i>Central Serbia</i>		укупно <i>Total</i>	Србија <i>Central Serbia</i>	
2003	97,0	96,6	97,9	110,9	110,3	112,1
2004	107,1	107,0	107,2	112,5	112,6	111,9
2005	100,8	99,8	102,6	109,0	108,1	110,7
2006	104,7	105,7	102,8	114,2	116,1	110,2
2007	103,7	104,1	102,8	112,9	113,5	111,3

**ИНДЕКСИ ИНДУСТРИЈСКЕ ПРО-
ИЗВОДЊЕ, ПО СЕКТОРИМА,
2003-2007.**

претходна година = 100

**INDICES OF INDUSTRIAL PRODUC-
TION BY SECTORS, 2003-2007**

Previous year = 100

	2003	2004	2005	2006	2007	
Индустрија, укупно	97,0	107,1	100,8	104,7	103,7	Industry, total
Вађење руда и камена	100,8	99,3	102,1	103,5	99,4	Mining and quarrying
Прерађивачка индустрија	95,4	109,6	99,3	105,4	104,3	Manufacturing
Производња ел. енергије, гаса и воде	102,3	99,9	106,6	102,2	102,8	Electricity, gas and water supply

ГРАЂЕВИНАРСТВО CONSTRUCTION

ИНДЕКСИ У ГРАЂЕВИНАРСТВУ

INDICES OF CONSTRUCTION

Република Србија

Republic of Serbia

	2003/ 2002	2004/ 2003	2005/ 2004	2006/ 2005	2007/ 2006	
Вредност изведених радова, текуће цене	122,4	139,3	125,8	127,1	125,4	Value of construction works done, current prices
Вредност изведених радова, сталне цене	119,7	131,3	113,7	110,9	118,9	Value of construction works done, constant prices

ИЗВЕДЕНИ ГРАЂЕВИНСКИ РАДОВИ

CONSTRUCTION WORKS DONE

Република Србија
хиљ. РСД

Republic of Serbia
thous. RSD

	2001	2006	2007	
Укупно	33 319 802	157 324 232	197 286 371	Total
Зграде	19 212 893	78 071 632	97 602 457	Buildings
Стамбене	12 324 590	42 482 785	46 509 000	Residential buildings
Нестамбене	6 888 303	35 588 847	51 093 457	Non-residential buildings
Остале грађевине	14 106 909	79 252 600	99 683 914	Other construction works
Саобраћајна инфраструктура	10 312 643	58 541 303	65 785 469	Transport infra-structures
Цевоводи, комуникациони и електрични водови	3 200 022	16 407 936	26 429 479	Pipelines, communication and electric power lines
Сложене индустријске грађевине	317 049	3 004 526	4 770 730	Complex industrial structures
Остале непоменуте грађевине	277 195	1 298 835	2 698 236	Other construction works

**ЗАВРШЕНЕ ГРАЂЕВИНЕ
НОВОГРАДЊЕ**

Република Србија

**NEW CONSTRUCTIONS,
COMPLETED**

Republic of Serbia

	Јед. мере <i>Unit of measure</i>	1997-2007	2007	
Зграде	хиљ. м ² <i>thous. m²</i>	22156	2 735	Buildings
Стамбене	хиљ. м ² <i>thous. m²</i>	15 903	1 737	Residential buildings
Зграде с једним станом	хиљ. м ² <i>thous. m²</i>	5 206	408	One-dwelling buildings
Зграде с два и више ста- нова	хиљ. м ² <i>thous. m²</i>	10 650	1320	Two- and more dwelling buildings
Зграде за становање за- једница	хиљ. м ² <i>thous. m²</i>	47	9	Collective living quarters
Нестамбене	хиљ. м ² <i>thous. m²</i>	6 254	998	Non-residential buildings
Хотели и сличне зграде	хиљ. м ² <i>thous. m²</i>	247	58	Hotels and similar build- ings
Пословне зграде	хиљ. м ² <i>thous. m²</i>	821	223	Business buildings
Зграде за трговину на ве- лико и мало	хиљ. м ² <i>thous. m²</i>	1 192	213	Wholesale and retail trade store buildings
Зграде за саобраћај и комуникације	хиљ. м ² <i>thous. m²</i>	258	27	Traffic and communication buildings
Индустријске зграде и складишта	хиљ. м ² <i>thous. m²</i>	1 759	269	Industry buildings and warehouses
Зграде за културно-умет- ничку делатност и заба- ву, образовање, болнице и остале зграде за здрав- ствену заштиту	хиљ. м ² <i>thous. m²</i>	512	61	Public entertainment, education, hospitals and other health care institu- tion buildings
Остале нестамбене зграде	хиљ. м ² <i>thous. m²</i>	1 466	147	Other buildings not else- where classified
Остале грађевине				Civil engineering works
Аутопутеви, путеви и улице	km	4 903	755	Highways, roads and streets
Железничке пруге	km трасе <i>km route</i>	163	5	Railways
Гасовод	km	2 187	518	Gas pipelines
Водовод	km	2 012	325	Water pipelines
Пароводи и топловоди	km	129	14	Hot water pipelines
Канализациона мрежа	km	1 468	265	Sewerage

ИЗГРАЂЕНИ СТАНОВИ

Република Србија

CONSTRUCTED DWELLINGS

Republic of Serbia

	Завршени станови <i>Dwellings completed</i>		Број незавршених станава <i>Dwellings non- completed</i>	Изграђени станови на 1000 становника <i>Constructed dwell- ings per 1000 inhabitants</i>
	број <i>Number</i>	површина у м ² <i>Area, m²</i>		
1953	11 718	647 000	...	1,7
1960	26 303	1 300 901	37 320	3,4
1970	51 773	3 044 700	67 181	6,2
1980	50 267	3 607 648	127 926	5,5
1990	41 547	3 075 399	109 861	4,2
2000 ¹⁾	10 372	809 477	39 490	1,0
2001 ¹⁾	10 496	821 761	37 783	1,1
2002 ¹⁾	10 713	838 381	39 809	1,1
2003 ¹⁾	13 871	1 123 818	36 344	1,9
2004 ¹⁾	16 388	1 224 000	34 516	2,2
2005 ¹⁾	16 417	1 242 953	32 767	2,2
2006 ¹⁾	18 162	1 308 650	31 287	2,5
2007 ¹⁾	19 049	1 323 073	27 196	2,6

¹⁾ Без извођача са Косова и Метохије.

¹⁾ Kosovo and Metohia contractors not included.

**СТАМБЕНИ ФОНД ПРЕМА
ПОПИСИМА**

Република Србија

DWELLING FUND, BY CENSUSES

Republic of Serbia

	Број станова, хиљ. <i>Number of dwellings, thous.</i>	Површина станава, хиљ. м ² <i>Floor space, thous. m²</i>	Просечна површина стана, м ² <i>Average floor space, m²</i>	Просечна површина стана на 1 лице, м ² <i>Avera- ge floor space per capita, m²</i>	Просечан број лица на 1 стан <i>Average no of occupants per dwelling</i>
31.03.1961	1 765	81 953	46,4	10,7	4,3
31.03.1971	2 154	104 631	48,6	12,4	3,9
31.03.1981	2 581	155 121	60,1	16,8	3,6
31.03.1991	2 852	192 144	67,4	19,6	3,4
31.03.2002	2 744	181 206	66,0	23,9	2,8

СПОЉНА ТРГОВИНА EXTERNAL TRADE

СПОЉНОТРГОВИНСКИ БИЛАНС

Република Србија

у мил. USD

	2003	2004	2005	2006	2007	
Извоз	2 756	3 523	4 482	6 428	8 825	Exports
Увоз	7 477	10 753	10 461	13 172	18 554	Imports
Дефицит	-4 721	-7 230	-5 980	-6 744	-9 729	Deficit
Покривеност увоза извозом (%)	36,9	32,8	42,8	48,8	47,6	Exports-imports ratio (%)

EXTERNAL TRADE BALANCE

Republic of Serbia

mill. USD

ПРВИХ ДЕСЕТ ЗЕМАЉА СПОЉНО- ТРГОВИНСКИХ ПАРТНЕРА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, 2007.

Земља Country	Извоз Exports	
	мил. USD mill. USD	% од укупног %
Укупно / Total	8 825	100,0
Италија / Italy	1 094	12,4
Босна и Херцеговина Bosnia and Herzegovina	1 042	11,8
Република Црна Гора Montenegro	951	10,8
Немачка / Germany	937	10,6
Руска Федерација Russian Federation	451	5,1
Република Македонија Macedonia	437	5,0
Словенија / Slovenia	409	4,6
Хрватска / Croatia	331	3,7
Аустроја / Austria	301	3,4
Француска / France	290	3,3

TOP TEN EXTERNAL TRADE PARTNERS OF RS, 2007

Земља Country	Увоз Imports	
	мил. USD mill. USD	% од укупног %
Укупно / Total	18 554	100,0
Руска Федерација Russian Federation	2 628	14,2
Немачка / Germany	2 195	11,8
Италија / Italy	1 797	9,7
Кина / China	1 365	7,4
Мађарска / Hungary	721	3,9
Словенија / Slovenia	700	3,8
Аустроја / Austria	608	3,3
Бугарска / Bulgaria	587	3,2
Француска / France	579	3,1
Хрватска / Croatia	531	2,9

**ИЗВОЗ И УВОЗ РЕПУБЛИКЕ
СРБИЈЕ ПО СЕКТОРИМА СМТК**

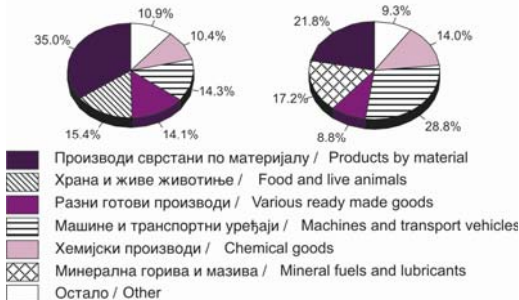
**EXPORTS AND IMPORTS OF RS BY
SITC**

у мил. USD

mill. USD

	Извоз / Exports			Увоз / Imports			
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	
Укупно	4 482	6 428	8 825	10 461	13 172	18 554	Total
Храна и живе животиње	776	1 065	1 355	591	650	842	Food and live animals
Пића и дуван	55	114	176	115	160	159	Drinks and tobacco
Сирове материје, осим горива	198	278	409	467	627	679	Raw materials except fuels
Минерална горива и мазива	164	225	231	2 029	2 595	3 195	Mineral fuels and lubricants
Животињска и биљна уља и масти	43	31	98	20	40	43	Animal and vegetable oils and fats
Хемијски производи	494	650	915	1 467	1 867	2 605	Chemical goods
Производи сврстани по материјалу	1 595	2 418	3 085	2 168	2 743	4 049	Products, by material
Машине и транспортни уређаји	443	711	1 264	2 693	3 377	5 341	Machines and transport vehicles
Разни готови производи	703	925	1 248	879	1 099	1 635	Various readymade goods
Друга роба и трансакције, нигде непоменути	12	11	44	32	14	6	Other goods and transactions, not mentioned elsewhere

**Првих 5 сектора по учешћу у извозу и увозу, 2007 /
Top five sections by share in exports and imports, 2007**
ИЗВОЗ / EXPORTS УВОЗ / IMPORTS

СТРУКТУРА ИЗВОЗА И УВОЗА

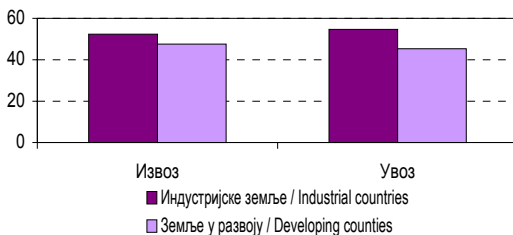
EXPORTS AND IMPORTS STRUCTURE

Република Србија

Republic of Serbia

	Извоз ExportS		Увоз ImportS		
	2006	2007	2006	2007	
По ВЕС намени / by ВЕС destination					
Укупно	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
Средства за рад	5,6	7,3	15,6	17,6	Means of labour
Репродукција	66,8	65,5	62,8	60,5	Reproduction
Потрошна роба	27,6	27,2	21,5	21,9	Consumables
По развијености земаља / by national economic development					
Укупно	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
Индустријске земље	54,6	52,4	52,6	54,7	Industrial countries
ЕУ	95,8	96,4	90,8	90,7	EU
ЕФТА	1,7	1,6	2,5	2,6	EFTA
Остале развијене земље	2,5	2,1	6,7	6,6	Other developed countries
Земље у развоју	45,4	47,6	47,4	45,3	Developing countries
По облицима организовања / by type of organization					
Укупно	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
Друштво са ограниченом одговорношћу	62,6	65,0	67,5	71,5	Limited liabilities co.
Акционарско друштво	32,8	31,4	24,1	21,8	Joint stock co.
Јавно предузеће	1,5	0,9	5,4	4,2	Public enterprise
Самосталне радње	1,3	1,2	0,7	0,6	Private shops
Друштвено предузеће	0,6	0,3	0,2	0,1	Socially-owned enterprise
Ортачко друштво	0,3	0,3	0,3	0,2	Partner association
Остали облици организовања	0,8	0,9	1,7	1,5	Other organizations

Структура извоза и увоза, по развијености земаља, мил. USD, 2007.
Export-imports structure by national development level, 2007, USD mill.

ДЕСЕТ НАЈВАЖНИЈИХ ПРОИЗВОДА У СПОЉНОТРГОВИНСКОЈ РАЗМЕНИ – ПО НССТ, 2007.

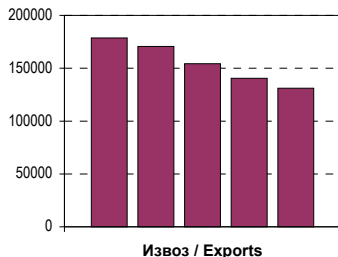
TOP TEN ITEMS EXTERNAL TRADE ITEMS, BY NSFT, 2007

Република Србија

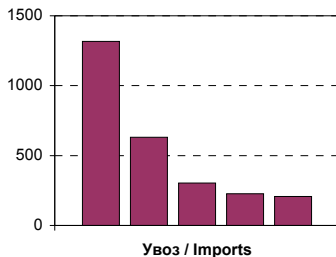
Republic of Serbia

Производ <i>Product</i>	Извоз <i>Exports</i>		Производ <i>Product</i>	Увоз <i>Imports</i>	
	мил. USD	% од укуп. ног USD %		мил. USD	% од укуп. ног USD %
Укупно / Total	8 825	100,0	Укупно / Total	18 554	100,0
Топло ваљани производи, неплатирани / <i>hot-rolled items, not-plated</i>	603	6,8	Нафта, сирова / <i>crude oil</i>	1 317	7,1
Ваљани производи превучени калајем ширине 600 мм и више / <i>rolled, tin-coated products, wide 600 mm and over</i>	170	1,9	Природни гас, гасовити / <i>Natural gas, gaseous</i>	631	3,4
Малине, смрзнуте / <i>raspberries, frozen</i>	170	1,9	Путнички аутомобили, састављени / <i>passenger cars</i>	513	2,8
Нове спољне гуме за путничке аутомобиле / <i>brand new car tyres, outer</i>	167	1,9	Плинско уље / <i>gas oil</i>	304	1,6
Плоче, лимови од легура алуминијума / <i>plates, Al-alloys</i>	162	1,8	Лекови за малопродају / <i>Medicines for retail sale</i>	297	1,6
Шећер, рафинисани / <i>sugar, refined</i>	152	1,7	Моторна возила за превоз особа, остала / <i>passenger vehicles, other</i>	243	1,3
Покривачи подова, од пластичних маса / <i>plastic floor coverings</i>	121	1,4	Кокс, металуршки / <i>coal, metallurgical</i>	208	1,1
Плоче, лимови од рафинисаног бакра / <i>refined copper plates</i>	115	1,3	Предајници са уграђеним пријемником / <i>transmitters w. receivers built-in</i>	190	1,0
Хула хоп чаране / <i>putyhose</i>	99	1,1	Лака уља од нафте и минерала, остала / <i>light and mineral oils, not mentioned elsewhere</i>	186	1,0
Лекови за малопродају / <i>Medicines for retail sale</i>	97	1,1	Алуминијум, нелегирани / <i>Aluminium, not alloyed</i>	167	0,9

Пет најважнијих производа у спољнотрговинској размени, по ЦТ,
2007, мил. USD
Top five products in ET, by CT, 2007, mill. USD

1. Лим, бели, калајисани, ширине ≥ 600 mm
Tin plate, white, width ≥ 600 mm
2. Нове спољне гуме за аутомобиле
New car tyres, outer
3. Траке, остале, ТВ, дебљине 4,75-10 mm
Bands TB, other, 4.75-10 mm
4. Шећер, бели
Sugar, white
5. Остале табле ТВ, дебљине 4,75-10 mm, ширине < 2050 mm
Plates, TB, Dim. 4.75-10 mm, < 2050 mm

1. Нафта и уља од битуменозних минерала
Crude oil and mineral oils
2. Природни гас у гасовитом стању
Natural gas, gaseous
3. Дизел гориво за остале сврхе, S до 0,05%
Diesel, S - 0.05%
4. Лекови за малопродају
Medicines for retail trade
5. Кокс и полукокс од каменог угља, остали
Lignite, other coal

УНУТРАШЊА ТРГОВИНА DOMESTIC TRADE

**ПРОДАВНИЦЕ И ПРОМЕТ У
ТРГОВИНИ, 2003-2007.**

**SHOPS AND TURNOVER IN TRADE,
2003-2007**

Република Србија

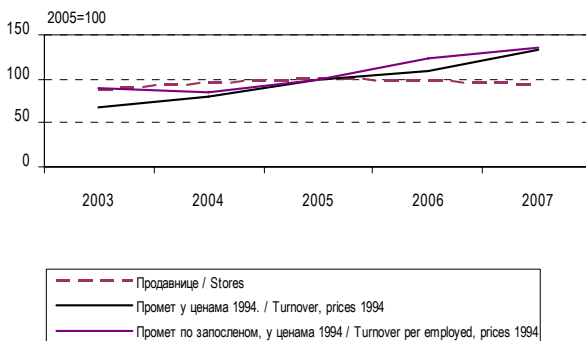
Republic of Serbia

	Трговина на мало <i>Retail trade</i>			Промет ¹⁾ у трговини на велико, мил. РСД <i>Wholesale trade turnover¹⁾, mill. RSD</i>	
	продавни- це <i>Stores</i>	промет ¹⁾ , мил. РСД <i>Turnover¹⁾, mill. RSD</i>	промет ¹⁾ по 1 продав- ници, <i>Turnover¹⁾ per store, thous. RSD</i>		
2003	95 800	15 012	157	19 072	2003
2004	103 657	17 718	171	23 709	2004
2005	109 232	22 418	205	27 749	2005
2006	105 061	24 148	230	31 433	2006
2007	99 362	29 707	299	36 672	2007
Централна Србија	71 943	21 989	306	27 639	Central Serbia
Војводина	27 419	7 718	281	9 033	Vojvodina

¹⁾ У ценама и динарима 1994. године.

¹⁾ Prices and currency, dinars, 1994

Индекси развоја трговине на мало, 2003 – 2007. *Retail trade development indices, 2003-2007*

УГОСТИТЕЉСТВО И ТУРИЗАМ CATERING TRADE AND TOURISM

КАПАЦИТЕТ И ПРОМЕТ У УГОСТИТЕЉСТВУ, 2002-2006.

Република Србија

CATERING CAPACITIES AND TUR- NOVER, 2002-2006

Republic of Serbia

	Лежаји <i>Beds</i>	Промет, мил. РСД <i>Turnover, RSD (dinars) mill.</i>					
		укупно <i>All</i>	од тога: <i>Of which</i>				
			храна и напици <i>food and drinks</i>	пића <i>drinks</i>	сме- штај <i>accom- moda- tion</i>		
2002	87 325	26 611	14 030	6 527	4 786	2002	
2003	85 634	29 734	15 626	7 494	5 231	2003	
2004	85 867	32 130	16 411	8 472	5 922	2004	
2005	86 731	37 641	17 408	11 326	7 482	2005	
2006	88 598	42 433	16 810	14 843	9 085	2006	
Централна Србија	79 831	352 09	14 247	11 421	8 169	Central Serbia	
Војводина	8 767	7 224	2 563	3 422	916	Vojvodina	

ДОЛАСЦИ И НОЋЕЊА ТУРИСТА, 2003-2007.

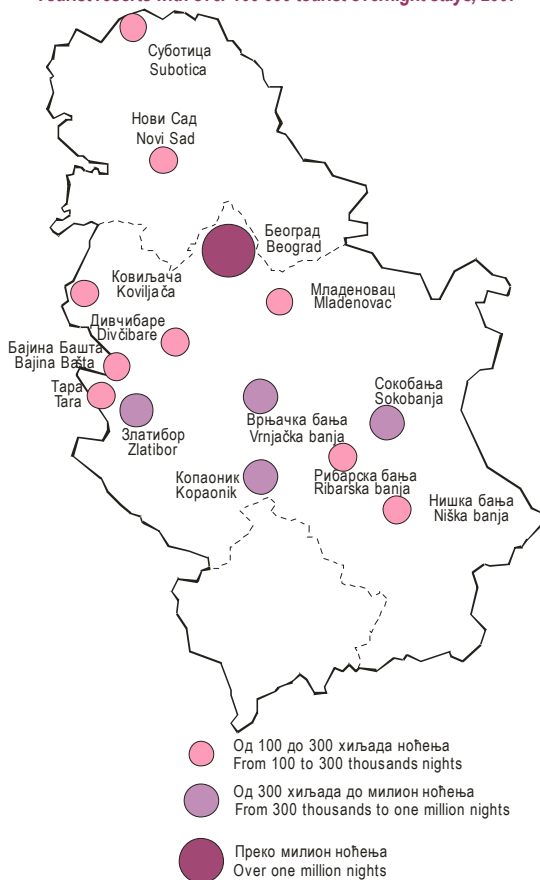
хиљ.

TOURIST ARRIVALS AND OVER- NIGHT STAYS, 2003-2007

thous.

	Доласци <i>Arrivals</i>		Ноћења <i>Overnight stays</i>		Просечн а дужина боравка <i>Average stay</i>	
	укупно <i>Total</i>	домаћи <i>Dodmestic</i>	укупно <i>Total</i>	домаћи <i>Domestic</i>		
2004	1 972	1 580	6 643	5 792	3,4	2004
2005	1 989	1 536	6 499	5 507	3,3	2005
2006	2 006	1 537	6 592	5 577	3,3	2006
2007	2 306	1 611	7 329	5 853	3,2	2007
Централна Србија	1 992	1 395	6 494	5 249	3,3	Central Serbia
Војводина	314	216	835	604	2,7	Vojvodina

Туристичка места са преко 100 000 ноћења гостију, 2007.
 Tourist resorts with over 100 000 tourist overnight stays, 2007

САОБРАЋАЈ TRANSPORT

ИНФРАСТРУКТУРА И КАПАЦИТЕТИ Република Србија

INFRASTRUCTURE AND CAPACITIES Republic of Serbia

	2003	2004	2005	2006	2007	
КОПНЕНИ САОБРАЋАЈ / LAND TRANSPORT						
Железнички саобраћај						Railway transport
Дужина пруга, km	3 809	3 809	3 809	3 809	3 809	Railway line length, km
Од тога: електрифицираних	1 247	1 247	1 254	1 254	1 254	Of which: electrified
Путничка кола	794	793	784	784	784	Passenger coach
Путничка места, хиљ.	49	49	49	49	49	Passenger seat, thous. t
Теретна кола	12 077	10 406	10 561	9 014	8 352	Freight vehicle
Носивост, хиљ. t	541	479	496	439	413	Carrying capacity, thous. t
Погонска снага, хиљ. kW	1 045	993	959	901	881	Engine power, thous. kW
Друмски саобраћај						Road transport
Путеви, km	38 036	38 507	38 616	38 799	38 810	Roads, km
Од тога: савремени коловоз	24 012	24 062	24 312	24 744	26 286	Of which: Modern track
туцаник	8 429	8 538	8 453	8 314	7 320	Crushed stone path
земљани	5 595	5 907	5 851	5 741	5 204	Beaten earthen path
Аутобуси, број	1 944	1 973	2 144	2 168	2 093	Motor-coach, bus, number
Седишта, хиљ.	97 523	99 396	105 552	108 449	104 613	Seats, thous.
Теретни аутомобили и прикључна возила, број	2 519	1 551	1 946	2 453	2 381	Freight cars and articulated vehicles, number
Носивост, хиљ. t	37 584	24 311	29 588	31 863	29 831	Freight capacity, thous. t
Погонска снага, хиљ. kW	340	360	384	354	346	Motor power, thous. kW
Градски саобраћај						City transport
Путничка места, хиљ.	461	451	429	465	435	Passenger seats, thous.
Од тога: аутобуси	400	390	368	401	373	Of which: bus
тролејбуси	14	14	15	20	19	Trolleybus
трамваји	47	47	46	44	42	Tram street-car

ИНФРАСТРУКТУРА И КАПАЦИТЕТИ
 (наставак)

INFRASTRUCTURE AND CAPACITIES
 (continued)

Република Србија

Republic of Serbia

	2003	2004	2005	2006	2007	
Цефоводни саобраћај						Pipeline transport
Дужина нафтовода, км	372	374	374	374	374	Oil pipeline length, km
Дужина гасовода, км	1 169	1 167	1 289	1 300	1 300	Gas pipeline length, km
ВОДЕНИ САОБРАЋАЈ / WATERWAY TRANSPORT						
Саобраћај унутрашњим пловним путевима						Inland waterway transport
Пловне реке и канали, км ¹⁾	1 360	1 360	1 360	1 360	1 360	Navigable rivers and canals, km ¹⁾
Теретна пловила, број	542	470	425	409	388	Freight vessel, number
Носивост, хиљ. t	546	511	473	463	444	Carrying capacity, thous. t
Потискивачи и тегљачи, број	139	141	130	130	124	Pusher vessel and tug, number
Погонска снага, хиљ. kW	78	77	75	68	68	Power, thous. kW
ВАЗДУШНИ САОБРАЋАЈ / AIR TRANSPORT						
Аеродроми, број	2	2	2	2	2	Airport, number
Авиони, број	25	25	17	15	16	Jet, number
Путничка места, број	3 227	3 246	2 060	1 694	1 734	Passenger seat
Нето носивост, t	368	368	229	192	200	Net carrying capacity, t
Поштанске активности и телекомуникације						Postal activities and telecommunications
Поште, број	1 518	1 569	1 567	1 510	1 512	Post offices, number
Претплатници фиксне телефоније, број	2 409 272	2 456 991	2 687 148	2 760 270	2 864 172	Telephone subscribers, number
Претплатници мобилне телефоније, број	2 990 770	4 323 577	5 222 136	6 643 722	8 452 642	Mobile subscribers, number

¹⁾ За бродове носивости преко 150 t.

¹⁾ For vessels of carrying capacity over 150 t.

ПРЕВОЗ ПУТНИКА И РОБЕ

PASSENGERS AND GOODS TRANSPORT

Република Србија

Republic of Serbia

	2003	2004	2005	2006	2007	
Превезени путници, хилџ. ¹⁾	91 020	89 151	89 020	92 128	84 647	Transported passengers, thous. ¹⁾
Путнички километри, мил.	5 945	5 883	6 751	7 416	6 538	Passenger km, mill.
Превезена роба, хилџ. t	21 094	23 038	27 601	29 147	30 155	Transported goods, thous. t
Тонски километри, мил.	4 808	5 603	6 831	7 788	8 384	Ton kilometers, mill.

¹⁾ Без градског саобраћаја.

¹⁾ City transport excluded.

РЕГИСТАР ДРУМСКИХ, МОТОРНИХ И ПРИКЉУЧНИХ ВОЗИЛА

REGISTER OF ROAD, MOTOR CARS AND ARTICULATED VEHICLES

Република Србија

Republic of Serbia

	2003	2004	2005	2006	2007	
Мотоцикли	13 287	14 824	16 042	20 380	24 897	Motorcycle
Путнички аутомобили	1 388 109	1 455 059	1 481 497	1 511 837	1 476 642	Passenger car
Специјална путничка возила	16 107	16 525	15 920	15 109	14 574	Special purpose passenger vehicle
Аутобуси	9 144	9 211	9 696	9 312	8 887	Bus, motor coach
Теретна возила	101 433	110 075	116 440	126 045	129 877	Freight vehicle
Специјална теретна возила	24 713	28 179	28 222	27 498	26 802	Special purpose freight vehicle
Радна возила	1 483	1 635	1 813	1 864	1 582	Working vehicle
Вучна возила	121 377	125 873	126 816	128 017	7 263	Tracking vehicle
Прикључна возила	96 509	99 664	101 465	103 859	26 893	Articulated vehicle

ПРАТЕЋЕ И ПОМОЋНЕ АКТИВНОСТИ У САОБРАЋАЈУ

ACCOMPANYING AND SUPPLEMENTARY ACTIVITIES

Република Србија

Republic of Serbia

	2003	2004	2005	2006	2007	
Железнички саобраћај / Railway transport						
Отпутовали путници, хилџ.	6 431	6 430	5 764	5 389	4 860	Departed passenger, thous.
Утоварена роба, мил. t	5,7	7,2	7,2	6,6	6,7	Loaded goods, mill. t.
Истоварена роба, мил. t	7,2	7,3	7,0	7,0	7,3	Unloaded goods, mill. t.
Транзитна роба, мил. t	2,5	3,0	3,6	4,5	5,1	Transit goods, mill. t.

ПРАТЕЋЕ И ПОМОЋНЕ АКТИВНО-
 СТИ У САОБРАЋАЈУ (наставак)

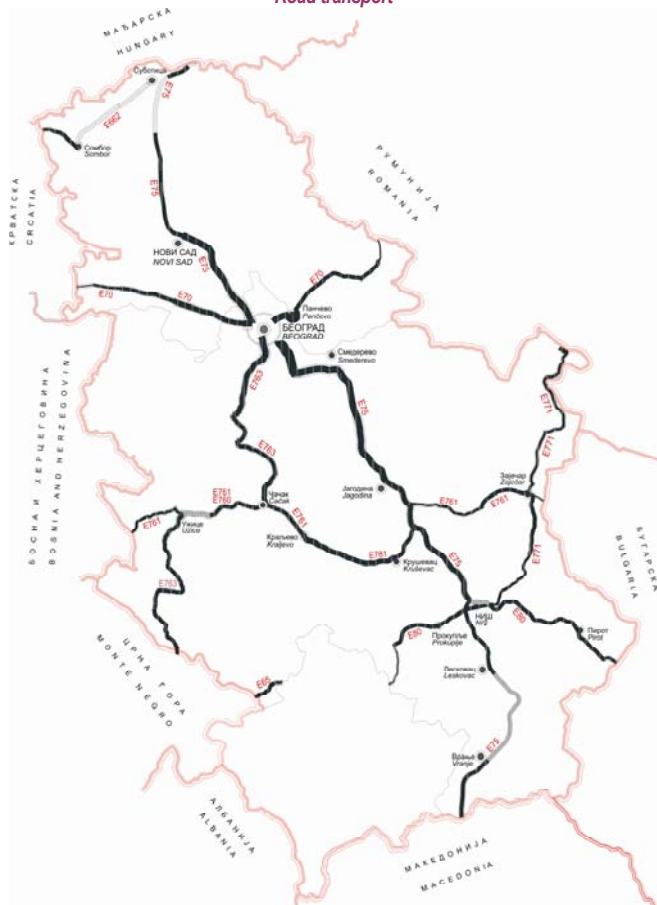
 ACCOMPANYING AND SUPPLEMEN-
 TARY ACTIVITIES (continued)

Република Србија

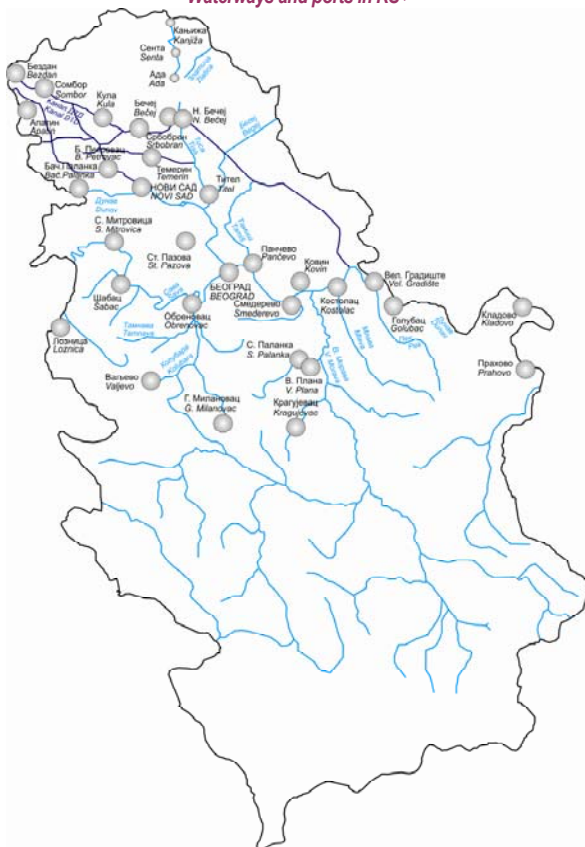
Republic of Serbia

	2003	2004	2005	2006	2007	
Саобраћај унутрашњим пловним путевима / Inland waterway transport						
Укупан промет, хилџ. т	6 894	8 717	15 074	13 960	14 515	Total turnover, thous. t.
Обим промета	4 942	6 305	9 916	9 419	10 238	Turnover volume
Унутрашњи промет, истовар	1 952	2 412	5 158	4 541	4 277	Domestic turnover, unloading
Извоз	409	464	1 179	1 472	1 698	Exports
Увоз	2 581	3 429	3 579	3 406	4 263	Imports
Транзит	2 603	3 288	4 399	4 512	5 491	Transit
Ваздушни саобраћај / Air transport						
Укупан промет путника, хилџ.	1 615	1 814	1 824	2 149	2 551	Total passenger traffic, thous.
Унутрашњи промет, отпутовали	229	245	228	116	-	Domestic traffic, departed
Међународни промет						International traffic
Приспели	689	783	795	1 018	1 278	Arrived
Отпремљени	699	786	801	1 015	1 273	Departed
Гранични промет друмских моторних возила – улаз / Border traffic of road motor vehicles						
Путнички аутомобили	2 769 182	3 569 300	3 996 892	4 092 271	5 063 690	Passenger car
Аутобуси	138 933	147 007	145 133	134 561	155 520	Bus, motor coach
Мотоцикли	385	3 425	2 735	2 503	3 664	Motorcycles
Теретна возила	...	237 191	229 017	276 108	307 884	Freight vehicles
Теретна возила, транзит	...	384 265	469 243	573 903	371 182	Freight vehicles, transit
Претовар терета / Overloading						
Претоварена роба, хилџ. т	5 479	6 302	8 427	9 683	10 172	Overloaded goods, thous. t.
Изманипулисана роба	6 367	6 972	10 315	11 547	12 444	Handled goods,
Од тога: механизацијом	6 094	6 629	10 123	11 230	12 261	Of which: mechanically
Поштанске активности и телекомуникације / Post activities and telecommunications						
Писмоносне пошиљке, мил.	186	212	225	262	271	Letter mail, mill.
Пакетске пошиљке, хилџ.	1 214	1 213	1 193	1 476	924	Parcels posted, thous.
Платни промет, хилџ.	81 312	119 019	124 011	124 805	128 785	Payment traffic operations, thous.
Фиксна мрежа, импулси у мил.	62 636	69 170	74 469	75 669	73 073	Telephone impulses, mill.
Мобилна мрежа, минути у хилџ.	557 588	752 134	1 187 179	2 600 339	4 066 872	Mobile network, min. thous.

Друмски саобраћај
Road transport

Пловни путеви у луке у Републици Србији¹⁾
Waterways and ports in RS¹⁾

¹⁾ Коригована мапа "Пловпута" преузета с веб сајта www.plovput.co.yu. / ¹⁾ Revised map "Plovput" take from www.plovput.co.yu.

УКУПАН ПРОМЕТ У ЛУКАМА

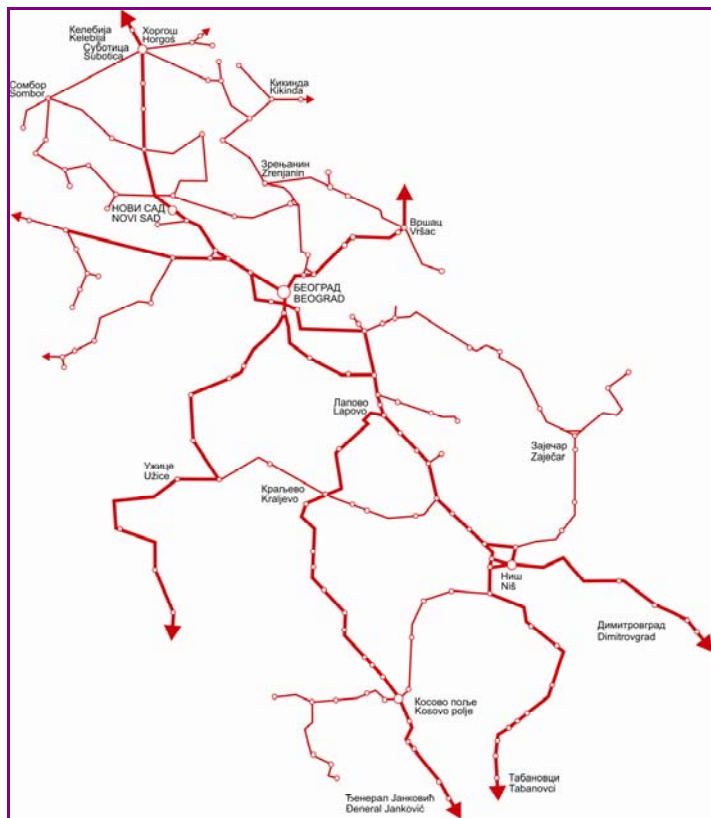
TOTAL TURNOVER IN PORTS

t

t

СРБИЈА – укупно / SERBIA – Total	14 514 204
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА / CENTRAL SERBIA	
Београд / <i>Beograd</i>	2 123 403
Прахово / <i>Prahovo</i>	389 561
Смедерево / <i>Smederevo</i>	2 923 539
Богатић / <i>Bogatić</i>	91 016
Велико Градиште / <i>Veliko Gradište</i>	88 418
Голубац / <i>Golubac</i>	331 537
Кладово / <i>Kladovo</i>	4 162
Мајданпек / <i>Majdanpek</i>	-
Неготин / <i>Negotin</i>	389 561
Пожаревац / <i>Požarevac</i>	1 902 911
Шабац / <i>Šabac</i>	91 717
ВОЈВОДИНА / VOJVODINA	
Нови Сад / <i>Novi Sad</i>	1 275 166
Ковин / <i>Kovin</i>	592 490
Панчево / <i>Pančevo</i>	1 788 884
Сремска Митровица / <i>Sremska Mitrovica</i>	616 903
Алибунар / <i>Alibunar</i>	122 600
Апатин / <i>Apatin</i>	68 783
Бачка Паланка / <i>Bačka Palanka</i>	194 691
Бачки Петровац / <i>Bački Petrovac</i>	10 176
Бела Црква / <i>Bela Crkva</i>	266 139
Беоцин / <i>Beočin</i>	172 167
Бечеј / <i>Bečeј</i>	73 165
Вршац / <i>Vršac</i>	-
Жабалј / <i>Žabalj</i>	74 271
Зрењанин / <i>Zrenjanin</i>	249 773
Кула / <i>Kula</i>	251 557
Нови Бечеј / <i>Novi Bečeј</i>	31 093
Оџаци / <i>Odžaci</i>	94 505
Пећинци / <i>Pećinci</i>	-
Рума / <i>Ruma</i>	347 518
Сента / <i>Senta</i>	41 667
Сомбор / <i>Sombor</i>	71 511
Стара Пазова / <i>Stara Pazova</i>	191 393
Тител / <i>Titel</i>	12 119

Шема железничких пруга¹⁾
Railway network¹⁾

¹⁾ www.zeleznicasrbije.co.yu

ОБРАЗОВАЊЕ EDUCATION

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ О ШКОЛАМА¹⁾

BASIC INDICATORS OF SCHOOLING¹⁾

Република Србија

Republic of Serbia

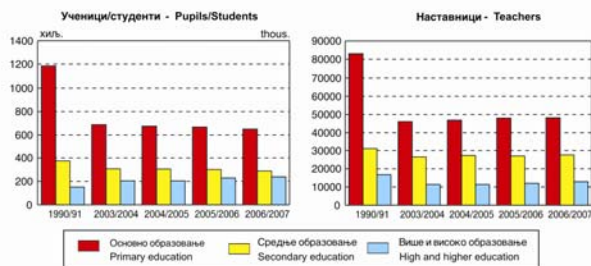
Одељења Classes	Наставници Teachers		Ученици / студенти Pupils / Students			
	укупно Total	с пуним радним време- ном Full-time	укупно Total	који су заврши- ли шко- ловање Gradua- ted		
1970	49 286	92 075	67 049	1 530 906	200 333	1970
1980	56 081	121 940	81 454	1 733 362	256 439	1980
1990	58 959	96 314	90 134	1 710 178	254 923	1990
1993	47 321	83 617	69 428	1 315 562	202 737	1993
1994	46 218	84 614	70 038	1 290 186	193 854	1994
1995	46 411	85 291	70 288	1 299 154	194 989	1995
1996	46 814	85 816	70 547	1 338 452	206 246	1996
1997	46 882	85 338	70 924	1 334 864	201 459	1997
1998 ²⁾	42 476	82 055	67 413	1 273 548	195 998	1998 ²⁾
1999	44 003	82 234	67 664	1 285 847	198 813	1999
2000	43 573	81 325	67 059	1 262 934	194 194	2000
2001	43 316	81 419	65 034	1 220 080	186 450	2001
2002	43 409	82 160	65 055	1 203 839	193 288	2002
2003	43 614	83 912	68 050	1 199 234	193 034	2003
2004	43 639	85 556	68 333	1 183 816	187 243	2004
2005	43 606	87 333	69 341	1 198 028	189 886	2005
2006	43 055	88 643	69 112	1 177 225	186 108	2006
Основно образовање	31 848	48 194	38 389	649 653	83 953	Primary schooling
Средње образовање	11 207	27 565	19 587	288 862	72 749	Secondary schooling
Више и високо образовање	-	12 884	11 136	238 710	29 406	Higher schools/colleges and universities

¹⁾ Подаци о броју одељења, наставника и ученика односе се на школску, а остали подаци на календарску годину.

²⁾ Од 1998. без података за Косово и Метохију.

¹⁾ The data on number of classes, teachers and students/pupils are relative to school year, otherwise to calendar year.

²⁾ Since 1998 no data for Kosovo and metohia available.

Основно, средње, више и високо образовање
 Primary, secondary, higher and university education

 ШКОЛЕ И УЧЕНИЦИ С НАСТАВОМ
 НА ЈЕЗИКУ НАРОДНОСТИ

Република Србија

 LANGUAGE OF NATIONALITIES:
 SCHOOLS AND STUDENTS/PUPILS

Republic of Serbia

	Редовно основно образовање Regular primary education				Укупно Total
	школе ¹⁾ Schools ¹⁾	одељења Classes	ученици Pupils	наставници ²⁾ Teachers ²⁾	
1976/77	1 075	10 116	292 447	13 271	1976/77
2004/05 ³⁾	244	1 805	33 648	3 056	2004/05 ³⁾
2005/06 ³⁾	247	1 823	33 415	3 111	2005/06 ³⁾
2006/2007	243	1 781	31 698	3 161	2006/2007
Албански					Albanian
1976/77	805	8 148	246 963	10 229	1976/77
2004/05	55	400	9 372	603	2004/05
2005/06	58	409	9 480	639	2005/06
2006/2007	55	372	8 441	684	2006/2007
Бугарски ⁴⁾					Bulgarian ⁴⁾
1976/77	60	160	3 078	237	1976/77
2004/05	28	66	776	92	2004/05
2005/06	27	65	759	94	2005/06
2006/2007	27	65	723	96	2006/2007

¹⁾ Као јединица рачуна се школа у којој постоје одељења с наставом на језицима народности.

²⁾ Код наставника је представљен број појава.

³⁾ Без података за Косово и Метохију.

⁴⁾ Укључене су и школе с двојезичком наставом на српском и мађарском језику, као и на српском и бугарском наставном језику.

¹⁾ Schools with classes using language of nationalities as teaching language.

²⁾ Number of appearances respective for teachers.

³⁾ No data for Kosovo and metohia available.

⁴⁾ Included schools with bilingual teaching, in Serbian and Hungarian, and Serbian and Bulgarian as well.

**ШКОЛЕ И УЧЕНИЦИ С НАСТАВОМ
НА ЈЕЗИКУ НАРОДНОСТИ (наставак)**

**LANGUAGE OF NATIONALITIES:
SCHOOLS AND STUDENTS/PUPILS,
(continued)**

Република Србија

Republic of Serbia

	Редовно основно образовање <i>Regular primary education</i>				
	школе ¹⁾ <i>Schools¹⁾</i>	одељења <i>Classes</i>	ученици <i>Pupils</i>	наставници ²⁾ <i>Teachers²⁾</i>	
Мађарски ³⁾					Hungarian ³⁾
1976/77	146	1 315	31 397	2 046	1976/77
2004/05	107	989	17 768	1 761	2004/05
2005/06	109	1 010	17 594	1 806	2005/06
2006/2007	109	992	17 020	1 758	2006/2007
Румунски					Romanian
1976/77	30	151	2896	244	1976/77
2004/05	27	122	1512	198	2004/05
2005/06	27	121	1483	217	2005/06
2006/2007	27	122	1 470	238	2006/2007
Русински					Ruthenian
1976/77	4	43	998	64	1976/77
2004/05	3	37	672	74	2004/05
2005/06	3	37	646	74	2005/06
2006/2007	3	36	585	51	2006/2007
Словачки					Slovakian
1976/77	20	227	5 595	348	1976/77
2004/05	18	182	3 439	317	2004/05
2005/06	17	169	3 305	268	2005/06
2006/2007	16	177	3 260	315	2006/2007
Турски					Turkish
1976/77	10	72	1 520	103	1976/77
2004/05	-	-	-	-	2004/05
2005/06	-	-	-	-	2005/06
2006/2007	-	-	-	-	2006/2007
Хрватски					Croat
1976/77	-	-	-	-	1976/77
2004/05	6	9	109	11	2004/05
2005/06	6	12	148	13	2005/06
2006/2007	6	17	199	19	2006/2007

¹⁾ Као јединица рачуна се школа у којој постоје одељења с наставом на језицима народности.

²⁾ Код наставника је представљен број појава.

³⁾ Укључене су и школе с двојезичком наставом на српском и мађарском језику, као и на српском и бугарском наставном језику.

¹⁾ Schools with classes using language of nationalities as teaching language.

²⁾ Number of appearances respective for teachers.

³⁾ Included schools with bilingual teaching, in Serbian and Hungarian, and Serbian and Bulgarian as well.

**ШКОЛЕ И УЧЕНИЦИ С НАСТАВОМ
НА ЈЕЗИКУ НАРОДНОСТИ (наставак)**

**LANGUAGE OF NATIONALITIES:
SCHOOLS AND STUDENTS/PUPILS
(continued)**

Република Србија

Republic of Serbia

	Редовно средње образовање <i>Regular secondary education</i>				Остало образовање <i>Other education</i>		
	школе ¹⁾ <i>schools¹⁾</i>	одеље- ња <i>classes</i>	ученици <i>pu- pils/stud ents</i>	настав- ници ²⁾ <i>teac- hers²⁾</i>	ученици у шко- лама за специ- јално образо- вање ³⁾ <i>special educa- tion³⁾</i>	ученици у школама за обра- зовање одраслих <i>adult education</i>	
Укупно							Total
1976/77	256	1847	57693	4381	837	7506	1976/77
2004/05 ⁴⁾	41	410	9420	1233	1419	206	2004/05 ⁴⁾
2005/06 ⁴⁾	42	418	9575	1342	1418	212	2005/06 ⁴⁾
2006/2007	43	428	9 663	1 378	1 193	254	2006/2007
Албански							Albanian
1976/77	149	1420	46949	2748	134	6119	1976/77
2004/05	4	84	2340	180	-	-	2004/05
2005/06	4	90	2515	229	-	-	2005/06
2006/2007	5	100	2 724	248	-	-	2006/2007
Бугарски⁵⁾							Bulgarian⁵⁾
1976/77	-	-	-	-	-	-	1976/77
2004/05	-	-	-	-	-	-	2004/05
2005/06	-	-	-	-	-	-	2005/06
2006/2007	-	-	-	-	-	-	2006/2007
Мађарски⁵⁾							Hungarian⁵⁾
1976/77	84	354	8983	1341	654	1208	1976/77
2004/05	32	301	6481	924	1354	206	2004/05
2005/06	33	303	6455	992	1346	212	2005/06
2006/2007	33	302	6 301	1 024	1 148	254	2006/2007

¹⁾ Као јединица рачуна се школа у којој постоје одељења с наставом на језицима народности.

²⁾ Код наставника је представљен број појава.

³⁾ Односи се на основно и на средње образовање.

⁴⁾ Без података за Косово и Метохију.

⁵⁾ Укључене су и школе с двојезичком наставом на српском и мађарском језику, као и на српском и бугарском наставном језику.

¹⁾ Schools with classes using language of nationalities as teaching language.

²⁾ Number of appearances respective for teachers.

³⁾ Relative to primary and secondary education.

⁴⁾ No data for Kosovo and metohia available.

⁵⁾ Included schools with bilingual teaching, in Serbian and Hungarian, and Serbian and Bulgarian as well.

ШКОЛЕ И УЧЕНИЦИ С НАСТАВОМ
НА ЈЕЗИКУ НАРОДНОСТИ (наставак)

LANGUAGE OF NATIONALITIES:
SCHOOLS AND STUDENTS/PUPILS
(continued)

Република Србија

Republic of Serbia

	Редовно средње образовање <i>Regular secondary education</i>				Остало образовање <i>Other education</i>	
	школе ¹⁾ <i>schools¹⁾</i>	одељења <i>classes</i>	ученици <i>pupils/students</i>	наставници ²⁾ <i>teachers²⁾</i>	ученици у школама за специјално образовање ³⁾ <i>special education³⁾</i>	ученици у школама за образовање одраслих <i>adult education</i>
Румунски						Romanian
1976/77	9	21	453	106	-	21 1976/77
2004/05	2	8	174	52	-	- 2004/05
2005/06	2	8	172	50	-	- 2005/06
2006/2007	2	8	196	34	-	- 2006/2007
Русински						Ruthenian
1976/77	2	8	201	28	17	- 1976/77
2004/05	1	4	80	24	24	- 2004/05
2005/06	1	4	75	24	29	- 2005/06
2006/2007	1	4	69	24	12	- 2006/2007
Словачки						Slovakian
1976/77	6	23	579	105	32	158 1976/77
2004/05	2	13	345	53	41	- 2004/05
2005/06	2	13	358	47	43	- 2005/06
2006/2007	2	14	373	48	33	- 2006/2007
Турски						Turkish
1976/77	6	21	528	53	-	- 1976/77
2004/05	-	-	-	-	-	- 2004/05
2005/06	-	-	-	-	-	- 2005/06
2006/2007	-	-	-	-	-	- 2006/2007
Хрватски						Croat
1976/77	-	-	-	-	-	- 1976/77
2004/05	-	-	-	-	-	- 2004/05
2005/06	-	-	-	-	-	- 2005/06
2006/2007	-	-	-	-	-	- 2006/2007

¹⁾ Као јединица рачуна се школа у којој постоје одељења с наставом на језицима народности.

²⁾ Код наставника је представљен број појава.

³⁾ Односи се на основно и на средње образовање.

¹⁾ Schools with classes using language of nationalities as teaching language.

²⁾ Number of appearances respective for teachers.

³⁾ Relative to primary and secondary education.

**УСТАНОВЕ ЗА ПРЕДШКОЛСКО
ОБРАЗОВАЊЕ И УЧЕНИЧКИ
СТАНДАРД**

Република Србија

**PRE-SCHOOLS AND SCHOOLING
STANDARD INSTITUTIONS**

Republic of Serbia

	Установе / Institutions			Корисници / Users			
	укупно <i>Total</i>	вртићи и васпитне групе предшкол- ске деце <i>Kindergarten and pre-school groups</i>	домови ученика и студент- ски домо- ви / <i>Stu- dents' homes and hostels</i>	укупно <i>Total</i>	вртићи и васпитне групе предшкол- ске деце <i>Kindergarten and pre-school groups</i>	домови ученика и студент- ски домо- ви / <i>Stu- dents' homes and hostels</i>	
1976	1 203	1 083	120	111 413	83 189	28 224	1976
1986	1 693	1 592	101	195 263	165 773	29 490	1986
2004 ¹⁾	1 922	1 840	82	184 512	162 256	22 256	2004 ¹⁾
2005	1 962	1 873	89	191 399	167 441	23 958	2005
2006	2 062	1 970	92	197 970	173 203	24 767	2006

¹⁾ Без података за Косово и Метохију.

¹⁾ No data for Kosovo and Metohia available.

ВИШЕ ШКОЛЕ И ФАКУЛТЕТИ

HIGHER SCHOOLS AND UNIVERSITY FACULTIES

Република Србија

Republic of Serbia

Школе schools	Студенти Students		Наставници Teachers		Сарадници у настави Associates					
	укупно Total	финансирани из буџета ¹⁾ Budget financed ¹⁾	укупно Total	с пу- ним рад- ним вре- меном Full- time	укупно Total	с пу- ним рад- ним време- ном Full- time				
							киње Female	киње Female		
		свега All								
1947/48	16	27633	9226	25393	8300	466	...	244	...	1947/48
1955/56	31	35296	11347	29188	9104	1083	761	1402	961	1955/56
1966/67	97	94517	32432	59791	22280	3560	1759	2757	1826	1966/67
1976/77	127	197858	74001	122193	48572	5763	4126	4214	3295	1976/77
2002/03 ²⁾	135	197322	109905	100558	58271	6511	4596	4391	2620	2002/03 ²⁾
2003/04	201	203909	113299	107373	62580	6992	5854	4366	3941	2003/04
2004/05	223	218368	121628	108161	62765	7534	6207	4653	4167	2004/05
2005/06	243	229355	127034	110520	63939	7737	6506	4729	4254	2005/06
2006/07 ³⁾	272	238710	131988	111950	65027	8150	6855	4734	4281	2006/07 ³⁾

¹⁾ До школске 1999/2000. године подаци се односе на редовне студенте. ¹⁾ Upto 1999/2000 academic year data are relative to 'regular' students.

²⁾ Од школске 2001/02. године без података за Косово и Метохију. ²⁾ From 2001/02 academic year no data for Kosovo and Metohia available.

³⁾ Претходни подаци.

³⁾ Preliminary data.

ДИПЛОМИРАНИ СТУДЕНТИ

GRADUATED STUDENTS

	Република Србија / Republic of Serbia				
	укупно Total		цен- трал-на Србија Central Serbia		Војво- ди-на Vojvo- dina
	2004	2005	2006	2006	
Укупно					Total
Свега	22047	27537	29406	21242	8164
Жене	13344	16523	17702	12948	4754
Факултети наука – високо образовање					Faculties of Science – Higher Education
свега	14265	18008	19825	14124	5701
жене	8712	11026	12214	8957	3257
Филозофски	692	795	896	689	207
Филолошки	1086	1462	1591	1347	244
Дефектолошки ¹⁾	301	261	216	216	-
За физичку культуру	302	351	330	202	128
Педагошко-технички	204	28	235	190	45
Учитељски факултет	1201	1264	1450	1027	423
Економски	1695	2590	3721	2144	1577
Правни	1225	1495	1784	1327	457
Политичких наука	191	283	312	312	-
Народне одбране	97	149	139	139	-
Факултети за менаџмент	579	1600	1061	642	419
Полицијска академија	115	63	121	121	-
Организационих наука	290	725	864	447	417
Природно-математички	856	1038	1120	660	460
Технички	2935	3080	3153	2297	856
Заштита на раду	63	112	81	81	-
Пољопривредни	469	492	516	339	177
Шумарски	144	175	210	210	-
Ветеринарски	124	112	164	148	16
Медицински	1084	1180	1019	830	189
Фармацеутски	310	369	425	388	37
Стоматолошки	302	384	417	368	49
Богословски факултет					Faculty of Theology
свега	56	22	258	258	-
жене	16	5	142	142	-

ДИПЛОМИРАНИ СТУДЕНТИ
(наставак)

GRADUATED STUDENTS
(continued)

	Република Србија / Republic of Serbia					
	укупно Total		централ-на Србија Central Serbia		Војво- ди-на Vojvo- dina	
	2004	2005	2006	2006		
Факултети уметности	Faculties of Arts					
свега	594	695	767	613	154	All
жене	369	446	476	381	98	Females
Музичке уметности	223	229	256	181	75	Music
Ликовне уметности	127	208	144	94	50	Fine arts
Примењене уметности	129	167	199	199	-	Applied arts
Драмске уметности	102	68	158	129	29	For theatre, film, radio and television
Менаџмент у уметности	13	23	10	10	-	Management in Art
Факултети – више образовање	Faculties – High Education					
свега	53	328	22	19	3	All
жене	39	207	17	16	1	Females
Природно-математички	4	21	19	19	-	Natural sciences
Економски	49	86	-	-	-	Economics
Факултет за менаџмент	-	52	-	-	-	Technical - Pedagogy
Правни	-	160	-	-	-	Law
Пољопривредни	-	9	-	-	3	Agriculture
Више школе	High schools					
свега	7079	8484	8534	6228	2306	All
жене	4208	4839	4850	3452	1398	Females
Педагошке	956	1024	949	404	545	Pedagogy
Економске и пословне	2282	2453	2573	1425	1148	Economy and Business
За раднике унутрашњих послова	167	226	247	247	-	Police Academy
Техничке	1649	1977	2022	1680	342	Technical
За индустријски менаџмент	246	203	279	279	-	For industrial management

**ДИПЛОМИРАНИ СТУДЕНТИ
(наставак)**

**GRADUATED STUDENTS
(continued)**

	Република Србија / Republic of Serbia				
	укупно Total		централна Србија Central Serbia		Војводи- на Vojvodi- на
	2004	2005	2006	2006	
Саобраћајне	333	288	165	165	- Transport
Пољопривредна	190	251	162	137	25 Agriculture
Шумарска	10	24	56	56	- Forestry
Медицинске	633	764	1051	1051	- Medicine
Музичка	31	34	55	55	- Music
Ликовне и примењене уметности	120	84	86	86	- Fine arts and applied arts
За менаџмент	194	606	315	315	- For management
Школе за спорт	268	550	574	328	246 Sports academy

¹⁾ Инструкторске специјалне студије за хендикепирана лица ометена у васпитању.

¹⁾ Special training studies for handicapped and maltreated persons.

НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКЕ И
РАЗВОЈНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

SCIENTIFIC-RESEARCH AND
DEVELOPMENT INSTITUTIONS

Институције <i>Institutions</i>	Радници с пуним радним временом <i>Full-time employees</i>		Укупан број радова ¹⁾ <i>Total number of works¹⁾</i>	Приходи од научно- истраживач- ког рада, хиљ. РСД <i>Income from scientific- research work, thous. RSD</i>
	научни радници- истра- живачи <i>Scientists- researchers</i>	стручни са- радници с високом спремом <i>Associate researchers with university education</i>		

РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA

Укупно, 2006. 163 12 079 4 756 3 747 9 593 216 Total, 2006.

Самосталне научноистраживачке установе / *Independent scientific-research institutions*

1978	236	4 241	750	3 699	...	1978
2003 ²⁾	54	2 394	2 641	1 662	3 834 326	2003 ²⁾
2004	57	2 487	2 867	1 362	2 207 892	2004
2005	55	2 270	2 951	1 052	3 357 467	2005
2006	57	2 720	2 826	1 511	5 125 732	2006

Истраживачко-развојне јединице у саставу предузећа и установа

R and D units within enterprises and institutions

1978	28	598	213	386	...	1978
2003 ²⁾	33	503	772	210	884 922	2003 ²⁾
2004	29	385	526	259	643 309	2004
2005	31	404	464	184	844 589	2005
2006	30	457	435	673	1 027 949	2006

Високошколске научноистраживачке установе / *University scientific-research institutions*

1978	112	4 710	1 571	1 187	...	1978
2003 ²⁾	78	8 456	1 319	2 041	1 642 432	2003 ²⁾
2004	77	8 765	1 451	1 519	1 567 583	2004
2005	77	8 877	1 479	1 684	3 098 470	2005
2006	76	8 902	1 495	1 563	3 439 535	2006

Централна Србија / *Central Serbia*

2006	141	9 595	4 187	3 416	8 394 163	2006
------	-----	-------	-------	-------	-----------	------

Војводина / *Vojvodina*

2006	22	2 484	569	331	1 199 053	2006
------	----	-------	-----	-----	-----------	------

¹⁾ Искazани су радови који су прошли кроз рецензију без обзира на то у којој су години започети.
Од 2001. године без података за Косово и Метохију.

¹⁾ Works that passed the review, disregarding when started.

²⁾ From the year 2001 data for Kosovo and Metohia excluded.

КУЛТУРА CULTURE

НАУЧНЕ, СТРУЧНЕ И ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

SCIENTIFIC, TECHNICAL AND SCHOOL LIBRARIES

	Научне и стручне библиотеке <i>Scientific and technical libraries</i>							Школске библиотеке ¹⁾ <i>School libraries¹⁾</i>			
	укупно <i>Total</i>	према броју књига, часописа и новина (листова) <i>By number of books, magazines, papers</i>						књиге, у хиљ. приме- рака <i>Books, thous. copies</i>	би- блио- теке <i>libraries</i>	књиге, у хиљ. приме- рака <i>Books, thous. copies</i>	
		501- 1000	1001- 5000	5001- 10000	10001- 50000	50001- 100000	100001- 500000				преко over 500000
РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA											
1959	306	65	132	48	46	3	11	1	3 069	3 008	1 802
1971	397	34	148	88	100	8	14	5	5 945	3 089	5 455
1980	467	25	159	92	153	16	17	5	7 594	2 846	9 546
2001 ²⁾	380	18	86	67	158	31	17	6	9 367	2 097	13 408
2004 ²⁾	328	11	69	70	124	25	15	3	6 940	2 038	13 124
Централна Србија / <i>Central Serbia</i>											
2004	259	8	57	55	96	20	11	3	5 797	1 546	9 102
Војводина / <i>Vojvodina</i>											
2004	69	3	12	15	28	5	4	-	1 143	492	4 022

¹⁾ Стање 30. јуна дате године.

¹⁾ State as of 30 June in respective year.

²⁾ Без података за Косово и Метохију.

²⁾ No data for Kosovo and Metohia available.

НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ

NATIONAL LIBRARIES

	Укупно <i>Total</i>	С читаоницом <i>w. reading room</i>	Према броју књига, часописа и новина (листова) <i>By number of books, magazines, papers</i>						преко Over 5000	Књиге, у хиљ. приме- рака <i>Books, thous. copies</i>
			250-500	501- 1000	1001- 2000	2001- 3000	3001- 5000	преко Over 5000		
РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA										
1959	1 611	892	587	425	330	96	77	96	3 019	
1971	1 043	665	95	208	226	112	129	273	6 193	
1980	1 244	772	72	116	194	160	214	428	10 906	
2001 ¹⁾	640	437	9	25	54	37	87	428	11 869	
2004 ¹⁾	536	385	4	26	41	26	76	363	12 037	
Централна Србија / <i>Central Serbia</i>										
2004	296	192	4	22	33	16	39	182	8 247	
Војводина / <i>Vojvodina</i>										
2004	240	193	-	4	8	10	37	181	3 790	

¹⁾ Без података за Косово и Метохију.

¹⁾ No data for Kosovo and Metohia available.

ПРОФЕСИОНАЛНА ПОЗОРИШТА

PROFESSIONAL THEATERS

Позоришта <i>Theaters</i>	Седишта ¹⁾ <i>Seats¹⁾</i>	Представе ²⁾ <i>Performances²⁾</i>	укупно <i>Total</i>	Особље / Staff					административно <i>administrative</i>	Посетиоци, хиљада <i>visitors, thous.</i>	
				уметничко / artists			техничко <i>technical</i>	административно <i>administrative</i>			Посетиоци, хиљада <i>visitors, thous.</i>
				драма <i>drama</i>	опера ³⁾ <i>opera³⁾</i>	балет <i>ballet</i>					
РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA											
1975/76	25 10 728	4 896	2 464	574	212	154	290	940	294	1 761	
1985/86	28 12 471	4 778	2 768	574	198	177	338	1 054	427	1 398	
2003/04 ⁴⁾	39 12 464	4 437	3 042	569	239	181	372	1 181	500	989	
2004/05 ⁴⁾	40 12 701	4 473	2 934	545	233	173	378	1 118	487	927	
2005/06 ⁴⁾	40 12 807	4 425	2 845	498	224	173	393	1 104	453	952	
2006/07	41 13 645	5 070	2 936	544	228	170	367	1 151	476	1 065	
Централна Србија / <i>Central Serbia</i>											
2006/07	30 9 227	3 987	1 924	378	132	110	236	733	335	868	
Војводина / <i>Vojvodina</i>											
2006/07	11 4 418	1 083	1 012	166	96	60	131	418	141	197	

¹⁾ Седишта и места за стајање.

²⁾ Обухваћена су и гостовања у иностранству.

³⁾ Укључено је и особље оперете.

⁴⁾ Без података за Косово и Метохију.

¹⁾ Seats and standing places.

²⁾ International visits included.

³⁾ Operetta staff included.

⁴⁾ No data for Kosovo and Metohia available.

РАДИО-СТАНИЦЕ

RADIO STATIONS

Радиостанице, укупно ¹⁾ <i>Radio stations, total¹⁾</i>	Радио-предајници (одашиљачи), по таласним подручјима <i>Radio transmitters, by bands</i>				Емисије радио-програма, хиљада часова ²⁾ / <i>Radio program, thous. hours²⁾</i>			
	број / <i>Number</i>		јачина, у kW <i>power</i>		Укупно <i>Total</i>	музички програм <i>Music</i>	говорни програм <i>Talk program</i>	
	Укупно <i>Total</i>	УКТ (FM)	Укупно <i>Total</i>	УКТ (FM)				
РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA								
1966	8	47	27	1 201	338	29	18	11
1980	52	206	113	4 264	795	136	86	50
2004 ³⁾	206	318	261	(702)	(269)	1 205	698	507
2005 ³⁾	212	356	305	(548)	(326)	1 279	722	557
2006 ³⁾	215	389	342	(697)	(492)	1 269	693	576
2007 ³⁾	208	380	336	(1 697)	(536)	1 224	686	538

РАДИО-СТАНИЦЕ (наставак)

RADIO STATIONS (continued)

Радио-станице, укупно ¹⁾ <i>Radio stations, total¹⁾</i>	Радио-предајници (одашиљачи), по таласним подручјима <i>Radio transmitters, by bands</i>				Емисије радио-програма, хиљ. часова ²⁾ / <i>Radio program, thous. hours²⁾</i>			
	број / <i>Number</i>		јачина, у kW power		Укупно <i>Total</i>	музички програм <i>Music</i>	говорни програм <i>Talk program</i>	
	Укупно <i>Total</i>	УКТ (FM)	Укупно <i>Total</i>	УКТ (FM)				
Централна Србија / <i>Central Serbia</i>								
2006	182	332	296	(678)	(473)	1 142	639	503
2007	176	329	299	(1 669)	(514)	1 102	640	462
Војводина / <i>Vojvodina</i>								
2006	33	57	46	(19)	(19)	127	54	73
2007	32	51	37	(28)	(22)	122	46	76

¹⁾ Обухваћени су и програми у оквиру радио-станица.

¹⁾ Radio stations program included.

²⁾ Обухваћени су само часови емисија радио дифузног програма сопствене производње, док међусобни преноси између матичних и локалних и само локалних радио-станица нису обухваћени.

²⁾ Production (hours) of radio stations included only, not transmissions, internal and by local stations.

³⁾ Без података за Косово и Метохију.

³⁾ No data for Kosovo and Metohia available.

ТЕЛЕВИЗИЈА

TV

ТВ станице (програми) <i>TV program, stations</i>	Телевизијски предајници и репетитори <i>TV transmitters & repeaters</i>		Домаћи програм, у часовима <i>Domestic program, hours</i>		
	број <i>Number</i>	јачина зрачења, у kW, <i>kW</i>	укупно <i>Total</i>	информативне емисије <i>Informative program</i>	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA					
1980	3	317	6 458	7 987	2 943
1990	5	426	9 947	17 486	6 487
2005 ¹⁾	93	439	(3 710)	409 926	98 117
2006 ¹⁾	100	347	(2 625)	473 573	95 122
2007 ¹⁾	96	989	(2 230)	475 707	97 959
Централна Србија / <i>Central Serbia</i>					
2006	91	324	(2 066)	427 915	80 124
2007	87	967	(1 567)	435 382	84 840
Војводина / <i>Vojvodina</i>					
2006	9	23	(559)	45 658	14 998
2007	9	22	(663)	40 325	13 119

¹⁾ Без података за Косово и Метохију.

¹⁾ No data for Kosovo and Metohia available.

ТЕЛЕВИЗИЈА (наставак)

TV (continued)

	Домаћи програм, у часовима <i>Domestic program, hours</i>							
	културно-уметничке и забавне емисије <i>Culture, arts, entertainment</i>					образовање <i>education</i>	спорт <i>sport</i>	рекламе и огласи <i>Advertisements</i>
	ТВ драма <i>TV drama</i>	филмски програм <i>films</i>	хумор и сатира <i>comedies</i>	дечје емисије <i>children program</i>	музички програм <i>music</i>			
РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA								
1980	220	865	422	254	280	833	763	1 407
1990	87	3 222	718	852	1 946	1 551	968	1 645
2005 ¹⁾	13 376	100 977	35 590	16 509	72 106	20 772	18 345	34 134
2006 ¹⁾	12 296	94 070	38 497	13 264	76 679	23 587	18 921	35 133
2007 ¹⁾	15 024	97 547	44 256	15 704	72 607	24 664	19 402	35 358
Централна Србија / <i>Central Serbia</i>								
2006	10 765	88 780	33 422	12 065	74 071	20 853	17 190	32 290
2007	13 816	92 678	39 713	14 791	69 264	22 838	17 773	33 984
Војводина / <i>Vojvodina</i>								
2006	1 531	5 290	5 075	1 199	2 608	2 734	1 731	2 843
2007	1 208	4 869	4 543	913	3 343	1 826	1 629	1 374

¹⁾ Без података за Косово и Метохију.

¹⁾ No data for Kosovo and Metohia available.

БИОСКОПИ

CINEMAS

Биоскопи <i>cinemas</i>	Седишта <i>seats</i>	Представе <i>Projections</i>			Посетиоци, хиљ. <i>Visitors, thous.</i>			Посетиоци на 1000 становника ¹⁾ <i>Visitors, per 1000 inhabitants¹⁾</i>	
		укупно <i>Total</i>	домаћих филмова <i>domestic films</i>	страних филмова <i>foreign films</i>	укупно <i>Total</i>	домаћих филмова <i>domestic films</i>	страних филмова <i>foreign films</i>		
РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA									
1980	518	176 450	196 612	23 814	172 798	30 464	4 845	25 619	365
1990	370	139 327	126 373	10 341	116 032	7 575	1 228	6 347	843
2002 ²⁾	156	65 213	81 101	12 542	68 559	4 129	1 255	2 874	583
2003	149	60 559	79 606	12 375	67 231	3 056	562	2 494	431
2004	152	62 376	78 859	16 651	62 208	2 795	893	1 902	394
2004	127	54 174	68 663	15 054	53 609	2 243	662	1 581	436
2005	148	58 957	63 503	13 672	49 831	2 099	955	1 144	299
2006 ³⁾	120	48 398	59 173	11 495	47 678	1 720	490	1 230	247
2007	104	42 097	46 055	7 765	38 290	1 394	294	1 099	201

БИОСКОПИ (наставак)			CINEMAS (continued)						
Биоскопи <i>cinemas</i>	Седишта <i>seats</i>	Представе <i>Projections</i>			Посетиоци, хиљ. <i>Visitors, thous.</i>		Посетиоци на 1000 становника ¹⁾ <i>Visitors, per 1000 inhabitants¹⁾</i>		
		укупно <i>Total</i>	домаћих филмова <i>domestic films</i>	страних филмова <i>foreign films</i>	укупно <i>Total</i>	домаћих филмова <i>domestic films</i>		страних филмова <i>foreign films</i>	
Централна Србија / <i>Central Serbia</i>									
2007	85	36 302	38 398	6 826	31 872	1 196	246	950	236
Војводина / <i>Vojvodina</i>									
2007	19	5 735	7 687	1 239	6 418	198	48	149	106

¹⁾ На број становника старијих од пет година.

²⁾ Од 2002. без података за Косово и Метохију.

¹⁾ Inhabitants aged 5+.

²⁾ From 2002 no data for Kosovo and Metohia available.

КЊИГЕ И БРОШУРЕ, ПО ОБЛАСТИ ИЗДАЊА И СЕДИШТУ ИЗДАВАЧА, 2007.

BOOKS AND BROCHURES, BY EDITIONS AND LOCATION OF PUBLISHERS, 2007

	Република Србија <i>Republic of Serbia</i>	Централна Србија <i>Central Serbia</i>	Војводина <i>Vojvodina</i>	Бивше југословенске републике <i>Former YU republics</i>	Иностранство <i>Foreign countries</i>	
УКУПНО	12 665	10 965	1 509	148	43	TOTAL
Општа група	1 572	1 411	128	31	2	General
Филозофија, психологија	329	285	42	2	-	Philosophy and psychology
Религија, теологија	291	242	38	4	7	Religion, theology
Друштвене науке (опште)	3 251	2 952	242	53	4	Social sciences, general
Природне науке	474	415	58	-	1	Natural sciences
Примењене науке, медицина, техника	1 788	1 589	189	3	7	Applied sciences, medicine, engineering
Уметност	922	664	238	8	12	Art
Лингвистика, филологија и књижевност	3 391	2 844	501	39	7	Linguistics, philology and literature
Археологија, географија, биографија, историја	647	563	73	8	3	Archeology, geography, biographies, history

НЕПОКРЕТНА РЕГИСТРОВАНА
КУЛТУРНА ДОБРА, ПРЕМА ВРСТИ

REGISTERED CULTURE REALTIES,
BY TYPE

Стање 2004.

2004

	Република Србија <i>Republic of Serbia</i>				Total
	укупно <i>Total</i>	централ- на Србија <i>Central Serbia</i>	Војво- дина <i>Vojvodina</i>	Косово и Метохија <i>Kosovo and Metohia</i>	
Укупно	2 639	1451	780	408	Total
Археолошка налазишта	203	84	35	84	Archeological sites
Просторне и градитељске целине	85	61	16	8	Spatial construction wholes
Стамбена архитектура	610	396	157	57	Dwelling architecture
Јавна архитектура	277	192	71	14	Public architecture
Верска архитектура	795	371	252	172	Religious architecture
Војна архитектура	69	41	20	8	Military architecture
Привредна архитектура	247	132	98	17	Commercial architecture
Меморијална архитектура	353	174	131	48	Memorials

Жича / Žiža

ЗДРАВСТВО PUBLIC HEALTH

ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ ЗАПОСЛЕ- НИ У ЗДРАВСТВУ, БОЛЕСНИЧКЕ ПОСТЕЉЕ И РАД, 1998-2007.

MEDICAL STAFF EMPLOYED IN PUBLIC HEALTH, BEDS AVAILABLE AND ACTIVITIES, 1998-2007

Република Србија

Republic of Serbia

	Лекари <i>Medical doctors</i>	Зубни лекари <i>Dentists</i>	Дипломирани фармацеути <i>Graduated pharmacists</i>	Посете у ванболнич. здравств. орг., хиљ. ¹⁾
				<i>Visits in out-patient medical organizations thous.¹⁾</i>
1998	19 478	3 537	1 767	42 329
1999	19 430	3 458	1 827	41 231
2000	19 698	3 438	1 339	42 668
2001	19 908	3 374	1 830	43 940
2002	20 243	3 393	1 842	42 932
2003	19 900	3 378	1 869	43 770
2004	20 211	3 284	1 913	43 990
2005	19 685	3 106	1 829	45 249
2006	19 644	2 460	1 877	41 123
2007	20 066	2 307	1 947	41 968

Извор: Институт за заштиту здравља Србије.

¹⁾ Приказане су посете лекару у ординацији и саветова-
лишту.

Source: Institute of Public Health of Serbia

¹⁾ Visits to MDs and consultation center.

ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ ЗАПОСЛЕНИ У ЗДРАВСТВУ, БОЛЕСНИЧКЕ ПОСТЕЉЕ И РАД, 1998-2007. (наставак)

MEDICAL STAFF EMPLOYED IN PUBLIC HEALTH, BEDS AVAILABLE AND ACTIVITIES, 1998-2007 (continued)

Република Србија

Republic of Serbia

	Болесничке постеље <i>Beds available</i>	Исписани болесници <i>Discharged patients</i>	Болеснички дани, хиљ. <i>Hospitali- zations days, thous.</i>	Становника / <i>Inhabitants</i>	
				на једног лекара <i>Per physician</i>	на једну болесничку постељу <i>Per bed</i>
1998	48 302	1 009 007	12 626	398	160
1999	46 709	837 395	10 149	397	165
2000	46 165	943 788	11 576	390	167
2001	46 547	980 127	11 771	388	166
2002	46 486	1 046 484	11 951	371	161
2003	45 647	1 036 675	11 667	282	165

**ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ
ЗАПОСЛЕНИ У ЗДРАВСТВУ,
БОЛЕСНИЧКЕ ПОСТЕЉЕ И РАД,
1998-2007. (наставка)**

Република Србија

**MEDICAL STAFF EMPLOYED IN
PUBLIC HEALTH, BEDS AVAILABLE
AND ACTIVITIES, 1998-2007
(continued)**

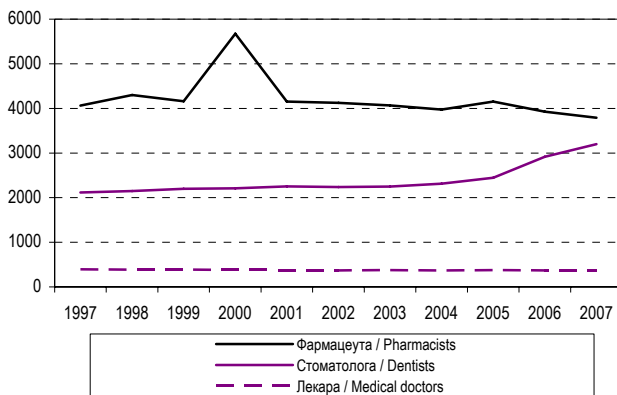
Republic of Serbia

	Болесничке постеље <i>Beds available</i>	Исписани болесници <i>Discharged patients</i>	Болеснички дани, хиљ. <i>Hospitali- zations days, thous.</i>	Становника / <i>Inhabitants</i>	
				на једног лекара <i>Per physician</i>	на једну болесничку постељу <i>Per bed</i>
2004	45 283	1 087 656	12 054	369	165
2005	44 142	1 091 725	11 580	378	169
2006	42 583	1 089 219	11 235	377	174
2007	41 100	1 145 610	11 014	368	180

Извор: Институт за заштиту здравља Србије.

Source: Institute of Public Health of Serbia

**Број становника на једног лекара, стоматолога и фармацеута, 1997-2007.
*Inhabitants per one medical doctor, dentist and pharmacists, 1997-2007***

СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ SOCIAL INSURANCE

**ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ,
2003-2007.**

HEALTH INSURANCE, 2003-2007

**Република Србија
хиљ.**

**Republic of Serbia
thous.**

	2003	2004	2005	2006	2007	
Осигурана лица (просек) / Insured persons, average						
Активни осигураници	2 119	2 054	2 064	2 779	2 141	Active
Уживаоци права из пензијског и инвалидског осигурања	1321	1 373	1 403	1 398	1 610	Pension and disability insured
Лица привремено ван радног односа	191	183	171	180	111	Temporary unemployed
Чланови породице ¹⁾	2 033	2 361	2 379	2 385	2 122	Family members ¹⁾
Коришћење права / Insurance based on						
Привремена неспособност/спреченост за рад						
Дани ²⁾	10 410	10 031	10 527	7 657	4 143	Days ²⁾
Несрећа на послу и професионално обољење	567	518	526	72	8	Accident while working and professional disease
Болест	9 400	9 073	9 584	7 435	3 691	Illness
Нега чланова породице, изолација, пратилац	443	440	417	149	71	Care for family member, isolation, etc.
Коришћење других права / Other insurance bases						
Издати лекови	43 367	46 156	50 093	69 585	77 077	Administered medicines
Болничко лечење / Hospitalization						
Случајеви	990	1 011	1 045	813	822	Cases hospitalized
Дани	11 000	11 072	11 601	11 036	10 867	Days
Исплата погребних трошкова, хиљ. ³⁾	71	-	-	-	-	Undertaking costs refund, thous. ³⁾
Активних осигураника, хиљ.	37	38	36	-	-	Active insured persons, thous.
Осталих осигураних лица	34	36	35	-	-	Other insured

Извор: Републички фонд за здравствено осигурање.

Source: Health insurance fund of RS

¹⁾ Од 1995. године на основу коефицијената за израчунавање броја чланова породице, изведених из резултата Пописа становништва 1991. године.

¹⁾ From 1995 applied coefficients for calculating family members number, derived from 1991 Census data.

²⁾ Од 1998. године само на терет средстава Завода за здравствено осигурање.

²⁾ From 1998 only for the charge of Health insurance fund.

³⁾ Погребни трошкови и трошкови сахране укинута су новим Законом о здравственом осигурању.

³⁾ Provisions of undertaking costs refund repealed in the new Act on health insurance.

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА SOCIAL WELFARE

УСТАНОВЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ И ШТИЋЕНИЦИ

Република Србија
хиљ.

WELFARE INSTITUTIONS FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE

Republic of Serbia
thous.

	укупно <i>Total</i>	Установе / <i>Institutions</i>		
		за децу и омладину лишену родитељског старања <i>Children and young people w/out parental care</i>	за децу и омладину ометену у развоју <i>Children and young people w. disability</i>	за васпитање деце и омладине <i>Upbringing institutions</i>
1986	53	18	20	15
1996	52	19	20	13
2000 ¹⁾	46	20	17	9
2002	43	19	15	9
2004	41	20	15	6
2006	43	20	17	6

¹⁾ Од 2000. без података за Косово и Метохију.

¹⁾ From 2000 no data for Kosovo and Metohia available.

УСТАНОВЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ И ШТИЋЕНИЦИ (наставак)

Република Србија
хиљ.

WELFARE INSTITUTIONS FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE (continued)

Republic of Serbia
thous.

	укупно <i>Total</i>	Штићеници у установама / <i>Proteges</i>		
		за децу и омлади- ну лишену родитељског старања <i>Children and young people w/out parental care</i>	за децу и омлади- ну ометену у развоју <i>Children and young people w. disability</i>	за васпитање деце и омладине <i>Upbringing institu- tions</i>
1986	5 708	1 568	3 466	674
1996	6 165	1 716	3 843	606
2000 ¹⁾	5 261	1 598	3 362	301
2002	5 144	1 422	3 395	327
2004	5 080	1 544	3 296	240
2006	5 655	1 252	3 612	791

¹⁾ Од 2000. без података за Косово и Метохију.

¹⁾ From 2000 no data for Kosovo and Metohia available.

**УСТАНОВЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ
ОДРАСЛИХ И ШТИЋЕНИЦИ**
**WELFARE INSTITUTIONS FOR
ADULTS**

Република Србија

Republic of Serbia

	Установе <i>Institutions</i>			Штићеници у установама <i>Proteges</i>		
	укупно <i>Total</i>	за професионалну рехабилитацију <i>Professional rehabilitation</i>	за смештај одраслих и старих лица <i>Dwelling for adults and old people</i>	укупно <i>Total</i>	за професионалну рехабилитацију <i>Professional rehabilitation</i>	за смештај одраслих и старих лица <i>Dwelling for adults and old people</i>
1986	69	26	43	11 163	2 773	8 390
1996	88	41	47	14 781	2 169	12 612
2000 ¹⁾	75	33	42	13 483	1 740	11 743
2002	78	33	45	13 995	1 301	12 694
2004	74	31	43	13 396	1 236	12 160
2006	81	29	52	14 410	1 069	13 341

¹⁾ Од 2000. без података за Косово и Метохију.

¹⁾ From 2000 no data for Kosovo and Metohia available.

ДОДАТАК НА ДЕЦУ
CHILDREN ALLOWANCE

хиљ.

thous.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
--	------	------	------	------	------	------

РЕПУБЛИКА СРБИЈА / REPUBLIC OF SERBIA

Број корисника	400	265	263	263	252	218	Beneficiaries
Број деце	682	489	490	491	476	420	Children

 Централна Србија / *Central Serbia*

Број корисника	267	183	178	176	173	150	Beneficiaries
Број деце	456	341	336	333	320	284	Children

 Војводина / *Vojvodina*

Број корисника	121	74	76	78	70	61	Beneficiaries
Број деце	203	131	135	140	137	122	Children

 Косово и Метохија / *Kosovo and Metohia*

Број корисника	12	8	9	9	9	7	Beneficiaries
Број деце	23	17	19	18	19	14	Children

Извор: Од 2001. год. – Министарство за социјална питања, а од 2004. год. – Министарство рада, запошљавања и социјалне политике.

Source: From 2001: Ministry of social welfare, from 2004: Ministry of labour and social policy.

ПРАВОСУЂЕ ADMINISTRATION OF JUSTICE

КРИВИЧНА ДЕЛА

CRIMINAL OFFENCES

Република Србија

Republic of Serbia

	Пунолетна лица <i>Mayors</i>			Малолетна лица <i>Minors</i>		
	кривичне пријаве ¹⁾ <i>Crime reports</i>	опту- жења <i>Charges</i>	осуде <i>Convictions</i>	кривичне пријаве <i>Crime reports</i>	опту- жења <i>Charges</i>	осуде <i>Convictions</i>
2003	95 733	43 591	33 017	2 415	3 089	2 080
2004	88 453	44 881	34 239	3 120	2 726	1 983
2005	100 536	47 870	36 901	2 945	3 232	2 234
2006	105 701	55 369	41 422	3 041	2 267	1 566
2007	98 702	48 903	38 694	3 434	2 501	1 996

¹⁾ Поступак окончан и укључени непознати учиноци.

¹⁾ Proceedings completed and unknown perpetrators.

ПРИВРЕДНИ ПРЕСТУПИ

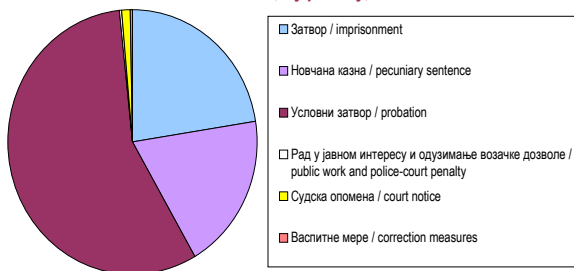
ECONOMIC VIOLATIONS

Република Србија

Republic of Serbia

	Одговорна лица <i>Responsible persons</i>			Правна лица <i>Legal entities</i>		
	пријаве <i>Reports</i>	опту- жења <i>Charges</i>	осуде <i>Convictions</i>	пријаве <i>Reports</i>	опту- жења <i>Charges</i>	осуде <i>Convictions</i>
2003	4 934	7 562	3 797	4 516	7 032	3 579
2004	6 171	5 523	2 908	5 956	5 443	2 703
2005	6 597	5 051	3 262	6 410	4 729	3 147
2006	5 970	5 447	2 870	5 830	5 161	2 734
2007	3 325	4 601	2 819	3 153	4 347	2 688

Осуђена пунолетна лица према изреченим кривичним санкцијама, 2007.
Convictions, by penalty, 2007

МЕЂУНАРОДНИ ПРЕГЛЕД
INTERNATIONAL REVIEW

МЕЂУНАРОДНИ ПРЕГЛЕД
СТАТИСТИЧКИХ ПОДАТАКА О
СТАНОВНИШТВУ, 2005.

INTERNATIONAL REVIEW OF
POPULATION, 2005

Држава Country	Број становника, у хиљ. Population number, thous.	Природни прираштај на 1000 становника Natural increase, per 1000 inhabitants	Умрла одојчад на 1000 живорођених Infant deaths per 1000 live births	Очекивано трајање живота Life expectancy	
				мушкарца Male	жене Female
Европа / Europe					
Аустрија / Austria	8 292	0,4	4,2	77,0	83,0
Белгија / Belgium	10 398	1,3	4,4	77,0	82,0
Белорусија / Belarus	9 795	-5,3	7,1	63,0	75,0
Бугарска / Bulgaria	7 745	-5,5	10,4	69,0	76,0
Велика Британија / United Kingdom	60 245	2,3	5,1	77,0	80,9
Грчка / Greece	11 100	-0,2	3,8	77,0	81,7
Естонија / Estonia	1 344	-2,2	6,3	67,0	77,6
Италија / Italy	58 646	-0,2	4,6	78,0	83,6
Летонија / Latvia	2 302	-4,9	7,8	65,0	76,0
Литванија / Lithuania	3 425	-3,9	6,8	65,0	77,0
Мађарска / Hungary	10 086	-3,8	6,2	69,0	78,0
Немачка / Germany	82 652	-1,8	4,1	77,0	82,0
Португалија / Portugal	10 528	0,2	3,8	75,0	82,0
Румунија / Romania	21 628	-1,9	16,7	69,0	76,0
Руска Федерација Russian Federation	143 953	-5,9	11,5	60,0	73,0
Република Словачка / Slovakia	5 387	0,2	6,8	70,0	78,0
Словенија / Slovenia	1 999	-0,3	3,7	74,0	82,0
Република Србија¹⁾ Republic of Serbia¹⁾	7 441	-4,6	8,0	71,0	76,0
Украјина / Ukraine	46 918	-7,6	10,0	61,0	73,0
Финска / Finland	5 246	1,9	3,0	76,0	83,0
Француска / France	60 991	4,0	3,6	77,0	84,0
Холандија / Netherlands	16 328	3,2	4,9	78,0	82,0
Хрватска / Croatia	4 551	-2,1	5,7	72,0	79,0
Чешка, Република / Czech, Republic	10 192	-0,6	3,4	73,0	80,0
Швајцарска / Switzerland	7 424	1,6	4,2	79,0	84,0
Шведска / Sweden	9 038	1,1	2,4	79,0	83,0
Шпанија / Spain	43 397	1,8	3,8	78,0	84,0

**МЕЂУНАРОДНИ ПРЕГЛЕД
СТАТИСТИЧКИХ ПОДАТАКА О
СТАНОВНИШТВУ, 2005. (наставак)**

**INTERNATIONAL REVIEW OF
POPULATION, 2005 (continued)**

Држава <i>Country</i>	Број становника, у хиљ. <i>Population number, thous.</i>	Природни прираштај на 1000 становника <i>Natural increase, per 1000 inhabitants</i>	Умрла одојчад на 1000 живорођених <i>Deaths per 1000 live births</i>	Очекивано трајање живота <i>Life expectancy</i>	
				мушкарца <i>Male</i>	жене <i>Female</i>
Азија / Asia					
Јапан / <i>Japan</i>	127 897	0,2	2,8	79,0	86,0
Кина / <i>China</i>	1 312 979	6,0	20,0	72,0	75,0
Африка / Africa					
Алжир / <i>Algeria</i>	32 854	16,0	33,0	70,0	72,0
Египат / <i>Egypt</i>	72 850	18,8	20,1	66,0	70,0
Америка / America					
Бразил / <i>Brazil</i>	189 300	15,0	27,0	68,0	73,6
Мексико / <i>Mexico</i>	106 500	16,0	21,0 ²⁾	71,9	77,0
САД / <i>USA</i>	299 846	5,8	6,8	75,0	80,0
Канада / <i>Canada</i>	32 271	3,4	5,3	77,8	83,0
Океанија / Oceania					
Аустралија / <i>Australia</i>	20 310	6,3	5,0	79,0	84,0
Нови Зеланд / <i>New Zealand</i>	4 097	7,5	5,1	78,0	82,0

¹⁾ Без података за Косово и Метохију.

¹⁾ Data for Kosovo and Metohia not available.

²⁾ Податак за 2007. годину (извор: Population Reference Bureau, 2007).

²⁾ 2007, Source: Population Reference Bureau, 2007.

ЗАПОСЛЕНОСТ

EMPLOYMENT

киљ.						thous.
	Извор података Data source	2003	2004	2005	2006	
Европа / Europe						
Аустроија ¹⁾ / Austria ¹⁾	BA	3 798	3 744	3 825	3 928	
Белгија ¹²⁾ / Belgium ¹²⁾	BA	4 070	4 139	4 235	4 264	
Белорусија / Belarus	DA	4 339	4 316	4 350	4 110	
Бугарска ¹⁾ / Bulgaria ¹⁾	BA	2 834	2 922	2 980	3 110	
Велика Британија ¹⁾ United Kingdom ¹⁾	BA	27 821	28 008	28 665	28 926	
Данска ¹⁾ / Denmark ¹⁾	BA	2 693	2 720	2 733	2 787	
Италија ¹⁾ / Italy ¹⁾	BA	22 133	22 404	22 563	22 988	
Мађарска ¹⁾ / Hungary ¹⁾	BA	3 922	3 900	3 902	3 930	
Немачка ¹⁾ / Germany ¹⁾	BA	36 172	35 659	36 566	37 322	
Норвешка ¹⁾ / Norway ¹⁾	BA	2 269	2 276	2 289	2 362	
Пољска ¹⁾ / Poland ¹⁾	BA	13 617	13 795	14 116	14 594	
Португалија ¹⁾ / Portugal ¹⁾	BA	5 128	5 128	5 123	5 160	
Румунија ¹⁾ / Romania ¹⁾	BA	9 223	9 158	9 147	9 313	
Руска Федерација ¹⁾ Russian Federation ¹⁾	BA	66 496	67 275	68 169	68 834	
Словенија ¹⁾ / Slovenia ¹⁾	BA	896	946	947	969	
Република Србија¹³⁾ Republic of Serbia¹³⁾	BA	3 130	2 931	2 733	2 631	
Финска ¹⁾ / Finland ¹⁾	BA	2 385	2 387	2 421	2 466	
Француска ¹⁾ / France ¹⁾	BA	24 485	24 895	25 014	25 174	
Холандија ¹⁾ / Netherlands ¹⁾	BA	7 935	7 928	7 959	8 061	
Хрватска ¹⁾ / Croatia ¹⁾	BA	1 536	1 563	1 573	1 586	
Чешка, Република ¹⁾ Czech, Republic ¹⁾	BA	4 733	4 707	4 764	4 828	
Швајцарска ¹⁾ / Switzerland ¹⁾	BA	3 951	3 959	3 974	4 051	
Шведска ¹²⁾ / Sweden ¹²⁾	BA	4 234	4 123	4 263	4 341	
Шпанија / Spain	BA	16 695	17 971	18 973	19 748	
Азија / Asia						
Индонезија ¹⁾ / Indonesia ¹⁾	BA	91 000	93 722	93 958	95 177	
Јапан ¹⁴⁾ / Japan ¹⁴⁾	BA	63 160	63 290	63 560	63 820	
Кина / China	BA	744 320	752 000	758 250	764 000	
Република Кореја ¹⁴⁾ Korea Republic ¹⁴⁾	BA	22 139	22 557	22 856	23 151	
Пакистан / Pakistan	BA	...	42 009	42 916	46 952	
Турска ¹²⁾ / Turkey ¹²⁾	BA	21 147	21 791	22 046	22 330	

ЗАПОСЛЕНОСТ (наставак)

EMPLOYMENT (continued)

хиљ. **thous.**

	Извор података <i>Data source</i>	2003	2004	2005	2006
--	--------------------------------------	------	------	------	------

Африка / Africa

Алжир ¹⁾ / <i>Algeria</i> ¹⁾	BA	6 684	7 798	8 182	7 372
Египат ¹⁽⁴⁾ / <i>Egypt</i> ¹⁽⁴⁾	BA	18 119	18 717	19 342	20 444
Мароко ¹⁾ / <i>Morocco</i> ¹⁾	BA	9 603	9 822	9 913	9 928

Америка / America

Аргентина / <i>Argentina</i>	BA	8 571	9 415	9 639	10 041
Бразил / <i>Brazil</i>	BA	80 163	84 596	87 189	89 318
Канада ¹⁾ / <i>Canada</i> ¹⁾	BA	15 746	15 947	16 170	16 484
Колумбија / <i>Colombia</i>	BA	17 467	17 654	18 217	17 609
Мексико / <i>Mexico</i>	BA	40 633	40 561	40 792	42 198
САД ¹⁽⁴⁾ / <i>USA</i> ¹⁽⁴⁾	BA	137 736	139 252	141 730	144 427

Океанија / Oceania

Аустралија ¹⁽⁴⁾ / <i>Australia</i> ¹⁽⁴⁾	BA	9 459	9 629	9 946	10 154
Нови Зеланд ¹⁽⁴⁾ <i>New Zealand</i> ¹⁽⁴⁾	BA	1 921	2 017	2 073	2 117

Подаци се односе на укупан број запослених радника и службеника.

Извор података:

BA - Анкета о радној снази

DA - Анкета бироа за запошљавање.

¹⁾ Становништво старо 15 и више година.

²⁾ Укључујући професионалну војску; без војника на служењу обавезног војног рока.

³⁾ Укључени су запослени у радњама и власници радњи.

⁴⁾ Укључујући оружане снаге.

Data refer to the total number of employed persons and employees.

Data source:

BA - Labour Force Survey;

DA - Labour - related establishment survey;

¹⁾ Persons aged 15 years and over.

²⁾ Including professional army; excl. compulsory military service.

³⁾ Employed persons in shops, owners included.

⁴⁾ Including armed forces.

НЕЗАПОСЛЕНОСТ

UNEMPLOYMENT

хиљ.

thous.

	Извор података Data source	2003	2004	2005	2006
Европа / Europe					
Аустрија / Austria	ВА	169	195	208	196
Белгија / Belgium	ВА	364	380	390	383
Белорусија / Belarus	FB	136	83	68	52
Бугарска / Bulgaria	ВА	449	400	334	306
Велика Британија United Kingdom	ВА	1 414	1 361	1 397	1 649
Данска / Denmark	ВА	156	163	143	118
Италија / Italy	ВА	2 096	1 960	1 889	1 673
Мађарска / Hungary	ВА	245	253	304	317
Немачка / Germany	ВА	4 023	4 388	4 583	4 279
Норвешка / Norway	ВА	107	106	111	84
Пољска / Poland	ВА	3 329	3 230	3 045	2 344
Португалија / Portugal	ВА	342	365	422	428
Румунија / Romania	ВА	692	800	705	728
Руска Федерација Russian Federation	ВА	5 716	5 675	5 263	5 312
Словенија / Slovenia	ВА	63	61	58	61
Република Србија Republic of Serbia	ВА	1 019	665	720	693
Финска / Finland	ВА	235	229	220	204
Француска / France	ВА	2 656	2 412	2 429	2 432
Холандија / Netherlands	ВА	355	411	425	354
Хрватска / Croatia	ВА	256	250	229	199
Чешка, Република Czech, Republic	FB	542	426	410	371
Швајцарска / Switzerland	ВА	170	179	185	169
Шведска / Sweden	ВА	217	246	270	246
Шпанија / Spain	ВА	2 242	2 214	1 913	1 837
Азија / Asia					
Индонезија / Indonesia	ВА	9 530	10 251	11 899	11 105
Јапан / Japan	ВА	3 500	3 130	2 940	2 750
Кина / China	ВА	8 000	8 270	8 390	8 470
Република Кореја Korea Republic	ВА	818	860	887	827
Пакистан / Pakistan	ВА	...	3 499	3 566	3 103
Турска / Turkey	ВА	2 493	2 498	2 519	2 446

НЕЗАПОСЛЕНОСТ (наставак)

UNEMPLOYMENT (continued)

хиљ.

thous.

	Извор података <i>Data source</i>	2003	2004	2005	2006
--	--------------------------------------	------	------	------	------

Африка / Africa

Алжир / <i>Algeria</i>	ВА	2 078	1 672	1 475	1 241
Египат / <i>Egypt</i>	ВА	2 241	2 154	2 450	2 435
Мароко / <i>Morocco</i>	ВА	1 299	1 193	1 227	1 063

Америка / America

Аргентина / <i>Argentina</i>	ВА	1 584	1 362	1 142	1 049
Бразил / <i>Brasil</i>	ВА	8 640	8 264	8 953	8 210
Канада / <i>Canada</i>	ВА	1 289	1 235	1 173	1 108
Колумбија / <i>Colombia</i>	ВА	2 878	2 767	2 359	2 568
Мексико / <i>Mexico</i>	ВА	883	1 540	1 483	1 378
САД / <i>USA</i>	ВА	8 774	8 149	7 591	7 001

Океанија / Oceania

Аустралија / <i>Australia</i>	ВА	607	557	529	526
Нови Зеланд / <i>New Zealand</i>	ВА	94	82	79	83

Подаци се односе на лица која нису у радном односу и која траже запослење. Извор података:

ВА - Анкета о радној снази

Е - Званична процена

ФВ - Евиденција бирео за запошљавање.

Data refer to unemployed persons who seek a job.

Data source:

ВА - Labour Force Survey.

Е - Official Estimates.

ФВ - Employment office/service records.

**БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД ПО
ТРЖИШНИМ ЦЕНАМА, 2006.**
**GROSS DOMESTIC PRODUCT AT
MARKET PRICES, 2006**

процена

Estimates

	Укупно, мил. USD <i>Total</i> <i>mill. USD</i>	Про- сечна стопа ра- ста, %, 1990- 2006 <i>Average</i> <i>growth</i> <i>%</i> 1990- 2006	Структура употребе бруто домаћег производа, % <i>Expenditure of gross domestic product, %</i>			
			финална потрошња домаћин- ства <i>Household</i> <i>consump-</i> <i>tion expen-</i> <i>diture</i>	финална потрошња државе <i>Govern-</i> <i>ment final</i> <i>consump-</i> <i>tion expen-</i> <i>diture</i>	бруто инвести- ције <i>Gross</i> <i>capital</i> <i>formation</i>	нето извоз робе и услуга <i>External bal-</i> <i>ance of ser-</i> <i>VICES</i>
Европа / Europe						
Аустроја / Austria	321730	2,4	56	18	21	5
Белгија / Belgium	392706	2,0	53	23	21	3
Босна и Херцеговина <i>Bosnia and</i> <i>Herzegovina</i>	11326	5,6	86	23	21	-30
Бугарска / Bulgaria	30434	0,0	71	18	30	-19
Велика Британија <i>United Kingdom</i>	2372504	2,3	64	22	18	-4
Грчка / Greece	307856	2,9	68	14	25	-7
Данска / Denmark	277334	2,2	48	25	22	5
Италија / Italy	1848001	1,3	59	20	21	0
Мађарска / Hungary	111990	1,7	54	23	22	1
Македонија <i>Macedonia</i>	6304	0,6	79	19	21	-19
Немачка / Germany	2888699	1,9	59	19	18	4
Норвешка / Norway	333924	3,1	41	20	21	18
Пољска / Poland	335675	2,6	63	18	20	-1
Португалија / Portugal	191777	2,2	66	21	21	-8
Руска Федерација <i>Russian Federation</i>	984927	-0,2	49	18	20	13
Словенија / Slovenia	36901	2,5	55	19	26	0
Република Србија Republic of Serbia	29604	5,2¹⁾	76	18	27	-21
Финска / Finland	209678	2,2	51	22	21	6
Француска / France	2234388	1,9	57	23	21	-1
Холандија <i>Netherlands</i>	663929	2,6	47	25	19	9
Хрватска / Croatia	42240	0,7	55	20	27	-2

**БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД ПО
ТРЖИШНИМ ЦЕНАМА, 2006.**

(наставак)

процена

**GROSS DOMESTIC PRODUCT AT
MARKET PRICES, 2006 (continued)**

estimates

	Укупно, мил. USD <i>Total, mill. USD</i>	Про- сечна стопа ра- ста, %, 1990- 2006 <i>Average growth % 1990- 2006</i>	Структура употребе бруто домаћег производа, % <i>Expenditure of gross domestic product, %</i>			
			финална потрошња домаћин- ства <i>Household consump- tion expen- diture</i>	финална потрошња државе <i>General government final consump- tion expen- diture</i>	бруто инвести- ције <i>Gross capital formation</i>	нето извоз робе и услуга <i>External bal- ance of go- ods and ser- vices</i>
Чешка, Република <i>Czech, Republic</i>	141249	1,7	49	22	26	3
Швајцарска <i>Switzerland</i>	374583	1,3	60	11	22	7
Шведска / <i>Sweden</i>	382825	2,1	48	27	18	7
Шпанија / <i>Spain</i>	1225007	3,0	58	18	31	-7
Азија / Asia						
Азербејџан / <i>Azerbaijan</i>	19851	2,5	36	8	32	24
Израел / <i>Israel</i>	140294	4,6	55	27	17	1
Индија / <i>India</i>	903226	6,1	57	12	32	-1
Индонезија / <i>Indonesia</i>	364459	4,7	63	9	25	3
Иран / <i>Iran</i>	242146	4,9	46	12	28	14
Јапан / <i>Japan</i>	4434993	1,6	57	18	24	1
Кина / <i>China</i>	2666772	9,8	36	15	43	6
Малезија / <i>Malaysia</i>	148941	6,4	44	13	20	23
Пакистан / <i>Pakistan</i>	146888	4,5	82	6	20	-8
Тајланд / <i>Thailand</i>	206247	5,0	56	12	28	4
Турска / <i>Turkey</i>	392336	4,3	70	12	24	-6
Филипини / <i>Philippines</i>	116931	3,6	70	10	15	5
Африка / Africa						
Алжир / <i>Algeria</i>	115945	2,6	29	12	32	27
Гана / <i>Ghana</i>	12245	4,5	76	14	27	-17
Јужна Африка <i>South Africa</i>	247814	2,4	64	20	19	-3
Мароко / <i>Morocco</i>	65365	3,2	61	17	30	-8
Мауританија <i>Mauritania</i>	2737	3,7	59	17	29	-5

**БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД ПО
ТРЖИШНИМ ЦЕНАМА, 2006.**

**GROSS DOMESTIC PRODUCT AT
MARKET PRICES, 2006 (continued)**

(наставак)

процена

estimates

	Укупно, мил. USD <i>Total, mill. USD</i>	Про- сечна стопа ра- ста, %, 1990- 2006 <i>Average growth % 1990- 2006</i>	Структура употребе бруто домаћег производа, % <i>Expenditure of gross domestic product, %</i>			
			финална потрошња домаћин- ства <i>Household consump- tion expen- diture</i>	финална потрошња државе <i>General government final consump- tion expen- diture</i>	бруто инвести- ције <i>Gross capital formation</i>	нето извоз робе и услуга <i>External bal- ance of go- ods and ser- vices</i>
Северна и Средња Америка / North and Central America						
Гватемала / <i>Guatemala</i>	30426	3,8	86	9	20	-15
Канада / <i>Canada</i>	1270625	2,7	56	19	22	3
Мексико / <i>Mexico</i>	829618	3,1	68	11	21	0
САД / <i>USA</i>	13192290	3,0	70	16	20	-6
Јужна Америка South America						
Аргентина / <i>Argentina</i>	216324	3,4	64	12	16	8
Бразил / <i>Brazil</i>	1067803	2,1	60	20	17	3
Венецуела / <i>Venezuela</i>	180358	2,9	48	11	25	16
Еквадор / <i>Ecuador</i>	40892	3,2	64	11	24	1
Колумбија / <i>Colombia</i>	130928	3,1	62	19	21	-2
Панама / <i>Panama</i>	17113	5,2	66	10	21	3
Уругвај / <i>Uruguay</i>	19308	2,5	73	11	16	0
Чиле / <i>Chile</i>	145841	5,5	55	10	20	15
Океанија / Oceania						
Аустралија / <i>Australia</i>	778601	3,3	56	18	27	-1
Нови Зеланд <i>New Zealand</i>	105986	2,8	60	19	24	-3

¹⁾ Просечна стопа раста, 2000-2006.

¹⁾ Average growth rate, 2000-2006.

ИНДЕКСИ ИНДУСТРИЈСКЕ
ПРОИЗВОДЊЕ

2000 = 100

INDICES OF INDUSTRIAL
PRODUCTION

2000 = 100

	2003	2004	2005	2006
Европа / Europe				
Аустрија / Austria	106,0	112,6	117,3	125,9
Белгија / Belgium	101,7	105,2	104,8	110,0
Велика Британија United Kingdom	96,3	97,1	95,3	94,8
Грчка / Greece	99,3	100,5	99,4	100,1
Данска / Denmark	103,2	103,2	104,9	108,6
Ирска / Ireland	123,5	123,9	127,6	134,1
Италија / Italy	96,9	97,8	96,0	97,9
Литванија / Lithuania	138,8	153,9	164,8	176,9
Луксембург / Luxembourg	109,8	114,1	114,8	117,2
Мађарска / Hungary	114,4	122,9	132,0	145,1
Немачка / Germany	99,5	102,5	106,0	112,2
Норвешка / Norway	95,3	97,5	96,7	94,5
Пољска / Poland	110,7	124,8	129,9	145,5
Португалија / Portugal	102,7	100,0	100,3	103,1
Румунија / Romania	117,2	122,3	124,9	135,0
Словачка Република Slovakia	119,3	124,2	129,0	141,1
Словенија / Slovenia	106,9	112,8	116,5	123,7
Република Србија Republic of Serbia	99,2	106,8	107,3	112,4
Украјина / Ukraine	139,6	156,1	160,5	169,7
Финска / Finland	103,4	109,0	109,1	119,4
Француска / France	99,6	102,1	102,3	102,9
Холандија / Netherlands	100,1	102,6	101,4	104,7
Хрватска / Croatia	116,3	120,6	126,7	138,9
Чешка, Република Czech, Republic	114,7	125,7	134,0	149,0
Швајцарска / Switzerland	94,2	98,4	101,0	108,9
Шведска / Sweden	100,2	105,5	108,3	111,9
Шпанија / Spain	100,5	102,3	102,4	106,2

ИНДЕКСИ ИНДУСТРИЈСКЕ
ПРОИЗВОДЊЕ (наставак)INDICES OF INDUSTRIAL
PRODUCTION (continued)

2000 = 100

2000 = 100

	2003	2004	2005	2006
Азија / Asia				
Бангладеш / <i>Bangladesh</i>	119,5	128,0	138,3	152,9
Израел / <i>Israel</i>	93,0	99,4	103,2	113,2
Индија / <i>India</i>	116,2	126,0	136,2	151,6
Индонезија / <i>Indonesia</i>	109,6	84,0	115,2	83,6
Јапан / <i>Japan</i>	95,4	100,5	101,7	106,3
Република Кореја <i>Korea, Democratic Republic of</i>	114,5	126,2	134,1	147,6
Малезија / <i>Malaysia</i>	109,6	122,5	127,5	133,9
Пакистан / <i>Pakistan</i>	132,7	152,6	172,0	177,4
Тајланд / <i>Thailand</i>	123,7	133,9	139,0	149,2
Турска / <i>Turkey</i>	108,7	119,2	125,7	133,1
Африка / Africa				
Алжир / <i>Algeria</i>	102,1	102,5	104,1	103,8
Јужна Африка / <i>South Africa</i>	106,1	111,2	113,5	117,1
Мароко / <i>Morocco</i>	114,3	119,3	127,7	139,0
Тунис / <i>Tunisia</i>	105,7	110,0	110,9	114,3
Северна и Средња Америка North and Central America				
Канада / <i>Canada</i>	98,5	100,4	101,7	101,2
Мексико / <i>Mexico</i>	96,3	100,3	101,9	107,1
САД / <i>USA</i>	97,6	100,0	103,2	105,7
Јужна Америка South America				
Аргентина / <i>Argentina</i>	94,2	107,4	117,0	128,1
Боливија / <i>Bolivia</i>	101,5	101,6	108,1	116,5
Бразил / <i>Brazil</i>	104,4	113,2	116,6	119,9
Колумбија / <i>Colombia</i>	103,2	110,8	114,9	127,1
Перу / <i>Peru</i>	109,5	115,2	122,5	132,0
Чиле / <i>Chile</i>	108,3	117,6	122,6	125,6
Океанија / Oceania				
Аустралија / <i>Australia</i>	108,7	108,5	109,1	107,8
Нови Зеланд / <i>New Zealand</i>	111,2	110,7	112,8	111,8

ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЈА

ELECTRICITY

мл. kWh

mill. kWh

	2002	2003	2004	2005
Европа / Europe				
Аустрија / <i>Austria</i>	62 488	60 100	64 125	65 808
Белгија / <i>Belgium</i>	82 069	84 630	85 643	85 764
Бугарска / <i>Bulgaria</i>	42 679	42 600	41 621	44 196
Велика Британија <i>United Kingdom</i>	387 364	398 671	395 853	400 524
Грчка / <i>Greece</i>	54 608	58 478	59 344	57 312
Данска / <i>Denmark</i>	39 317	46 264	40 477	36 036
Ирска / <i>Ireland</i>	25 170	25 235	25 627	25 476
Италија / <i>Italy</i>	*285 276	293 884	303 347	309 048
Мађарска / <i>Hungary</i>	36 156	34 145	33 708	30 372
Немачка / <i>Germany</i>	571 645	599 470	616 785	586 080
Норвешка / <i>Norway</i>	130 705	107 405	110 598	137 616
Пољска / <i>Poland</i>	144 126	151 631	154 159	154 104
Португалија / <i>Portugal</i>	46 107	46 852	45 105	36 588
Румунија / <i>Romania</i>	54 735	55 140	56 503	59 388
Руска Федерација <i>Russian Federation</i>	891 285	916 286	931 865	952 260
Република Србија <i>Republic of Serbia</i>	31 550	32 259	33 844	36 507
Украјина / <i>Ukraine</i>	173 734	180 354	182 157	186 060
Финска / <i>Finland</i>	74 901	84 230	85 817	81 912
Холандија / <i>Netherlands</i>	96 066	96 763	100 770	99 924
Хрватска / <i>Croatia</i>	12 286	12 690	13 295	12 468
Чешка, Република <i>Czech, Republic</i>	76 348	83 227	84 333	82 584
Швајцарска / <i>Switzerland</i>	66 893	67 166	65 299	59 616
Шведска / <i>Sweden</i>	146 733	135 435	151 727	159 396
Шпанија / <i>Spain</i>	244 963	260 727	280 007	265 608
Азија / Asia				
Индија / <i>India</i>	596 543	633 275	665 873	613 500
Јапан / <i>Japan</i>	1 064 101	1 051 104	1 080 124	872 004
Малезија / <i>Malaysia</i>	74 196	78 427	82 282	87 300
Сирија / <i>Syrian Arab Rep.</i>	28 013	29 534	32 077	34 932

ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЈА (наставак)
ELECTRICITY (continued)

мил. kWh

мил. kWh

	2002	2003	2004	2005
Африка / Africa				
Јужна Африка / <i>South Africa</i>	220 688	237 127	247 777	248 076
Тунис / <i>Tunisia</i>	11 281	11 829	13 067	13 008
Северна и Средња Америка				
North and Central America				
Канада / <i>Canada</i>	601 135	589 967	598 514	594 708
Мексико / <i>Mexico</i>	214 628	217 867	224 077	172 056
Панама / <i>Panama</i>	5 293	5 576	5 860	5 836
САД / <i>USA</i>	4 050 864	4 081 468	4 174 481	4 037 988
Јужна Америка				
South America				
Аргентина / <i>Argentina</i>	85 055	92 609	100 260	107 052
Бразил / <i>Brazil</i>	345 671	364 339	387 451	400 404
Перу / <i>Peru</i>	21 981	22 925	25 547	25 656
Чиле / <i>Chile</i>	45 483	48 780	51 984	54 384
Океанија / Oceania				
Аустралија / <i>Australia</i>	226 320	228 045	239 497	196 032
Нови Зеланд / <i>New Zealand</i>	40 346	40 441	41 813	39 420

ИНДЕКСИ ТРОШКОВА ЖИВОТА¹⁾
CONSUMER PRICE INDICES¹⁾

2000 = 100

2000 = 100

	Укупно <i>Total</i>				Исхрана <i>Nutrition</i>			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Европа / Europe								
Аустрија / <i>Austria</i>	104,5	105,9	108,1	110,6	105,2	107,3	109,5	111,0
Белгија / <i>Belgium</i>	104,2	105,8	108,0	111,0	106,5	108,7	110,4	112,5
Белорусија / <i>Belarus</i>	229,8	295,0	348,3	384,3	217,9	267,6	320,1	358,2
Бугарска / <i>Bulgaria</i>	113,6	116,3	123,4	129,6	106,5	105,4	112,5	117,0
Велика Британија <i>United Kingdom</i>	103,5	106,5	109,6	112,7	104,0	105,4	106,0	107,3
Грчка / <i>Greece</i>	107,1	110,9	114,1	118,2	110,7	116,2	116,8	117,5
Данска / <i>Denmark</i>	104,8	107,0	108,3	110,2	106,1	107,7	106,6	107,3

¹⁾ Због разлика у обухвату и методама коришћеним у израчунавању индекса, приказани подаци не дају подједнако веран одраз промена и нивоа цена, и њихова тачност разликује се од земље до земље.

¹⁾ Due to differences in coverage and in methods applied in index calculation data do not show a true image of changes and price level. Accuracy differs from country to country.

ИНДЕКСИ ТРОШКОВА ЖИВОТА¹⁾
(наставак)

CONSUMER PRICE INDICES¹⁾
(continued)

2000 = 100

2000 = 100

	Укупно <i>Total</i>				Исхрана <i>Nutrition</i>			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Италија / <i>Italy</i>	105,4	108,2	110,5	112,4	107,9	111,3	113,7	113,7
Мађарска / <i>Hungary</i>	115,0	120,3	128,5	133,1	119,9	123,2	131,2	134,5
Македонија <i>Macedonia</i>	107,4	108,7	108,2	108,8	108,8	107,3	104,0	102,7
Немачка / <i>Germany</i>	103,4	104,5	106,2	108,3	105,3	105,2	104,8	105,3
Норвешка / <i>Norway</i>	104,4	106,9	107,4	109,1	96,5	99,7	101,5	103,1
Пољска / <i>Poland</i>	107,5	108,4	112,2	114,6	104,6	103,0	108,6	110,6
Португалија / <i>Portugal</i>	108,0	111,6	114,2	116,7	108,1	110,9	112,1	111,3
Румунија / <i>Romania</i>	164,8	189,9	212,5	231,7	160,5	184,1	201,5	213,8
Руска Федерација <i>Russian Federation</i>	140,6	159,9	177,3	199,7	136,5	151,8	167,4	190,3
Словачка Република <i>Slovakia</i>	110,7	120,2	129,2	132,8	107,3	111,0	116,4	114,7
Словенија / <i>Slovenia</i>	116,5	123,0	127,4	130,6	117,5	123,1	124,2	...
Република Србија <i>Republic of Serbia</i>	225,4	247,7	275,9	320,6	203,7	205,1	229,5	274,9
Украјина / <i>Ukraine</i>	112,8	118,7	129,4	146,9	114,4	121,5	135,1	157,5
Финска / <i>Finland</i>	104,2	105,1	105,3	106,2	107,4	108,1	108,9	109,2
Француска / <i>France</i>	103,6	105,8	108,0	109,9	107,8	110,2	110,9	111,0
Холандија / <i>Netherlands</i>	107,6	109,9	111,2	113,1	110,9	111,7	107,8	106,5
Хрватска / <i>Croatia</i>	106,3	108,2	110,4	114,0	102,3	104,0	105,5	110,4
Чешка, Република <i>Czech, Republic</i>	106,6	106,6	109,7	111,7	104,3	104,0	109,0	110,3
Швајцарска <i>Switzerland</i>	101,7	102,3	103,1	104,4	104,5	105,9	106,5	105,8
Шведска / <i>Sweden</i>	104,6	106,6	107,0	107,5	106,2	106,5	106,1	105,4
Шпанија / <i>Spain</i>	103,5	106,7	109,9	113,6	104,7	109,0	113,2	116,3
Азија / <i>Asia</i>								
Индија / <i>India</i>	109,8	113,7	118,0	121,5	105,3	107,7	111,2	115,0
Индонезија / <i>Indonesia</i>	124,7	133,0	141,3	156,0	120,2	121,2	128,3	140,5
Јапан / <i>Japan</i>	98,4	98,1	98,1	97,8	98,6	98,4	99,3	98,4

¹⁾ Због разлика у обухвату и методама коришћеним у израчунавању индекса, приказани подаци не дају подједнако веран одраз промена и нивоа цена, и њихова тачност разликује се од земље до земље.

¹⁾ Due to differences in coverage and in methods applied in index calculation data do not show a true image of changes and price level. Accuracy differs from country to country.

ИНДЕКСИ ТРОШКОВА ЖИВОТА¹⁾
(наставак)

CONSUMER PRICE INDICES¹⁾
(continued)

2000 = 100

2000 = 100

	Укупно <i>Total</i>				Исхрана <i>Nutrition</i>			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Кина / <i>China</i>	99,9	101,1	99,4	102,8
Пакистан / <i>Pakistan</i>	107,4	110,5	118,7	129,5	105,9	108,6	120,2	132,1
Турска / <i>Turkey</i>	223,8	280,4	310,1	329,5	224,5	290,0	316,1	112,1
Африка / <i>Africa</i>								
Египат / <i>Egypt</i>	105,0	109,5	127,4	133,7	105,3	112,3	100,0	105,1
Јужна Африка <i>South Africa</i>	115,4	122,1	123,8	128,0	122,0	131,9	134,9	137,9
Мароко / <i>Morocco</i>	103,4	104,6	106,2	107,3	103,2	104,6	106,2	106,5
Нигерија / <i>Nigeria</i>	134,2	153,1	144,8	153,8
Тунис / <i>Tunisia</i>	104,8	107,6	111,5	113,8	106,1	109,7	115,1	115,2
Северна и Средња Америка / <i>North and Central America</i>								
Канада / <i>Canada</i>	104,8	107,8	109,8	112,2	107,2	109,1	111,3	114,1
Мексико / <i>Mexico</i>	111,7	116,8	122,3	127,2	109,6	115,1	122,9	129,4
САД / <i>USA</i>	104,5	106,9	109,7	113,4	105,0	107,3	111,0	113,7
Јужна Америка <i>South America</i>								
Аргентина / <i>Argentina</i>	124,5	141,3	147,5	161,7	132,0	157,3	165,1	183,3
Бразил / <i>Brazil</i>	115,9	132,9	141,7	151,4	117,0	140,8	146,5	151,0
Перу / <i>Peru</i>	102,2	104,5	108,3	110,1	100,2	101,0	106,6	107,6
Уругвај / <i>Uruguay</i>	118,9	142,0	155,0	162,3	117,2	142,5	159,2	165,7
Чиле / <i>Chile</i>	106,1	109,1	110,3	113,7	102,9	105,8	104,4	107,5
Океанија / <i>Oceania</i>								
Аустралија / <i>Australia</i>	107,6	110,5	113,1	116,1	110,4	114,4	117,1	120,0
Нови Зеланд <i>New Zealand</i>	105,4	107,2	109,7	113,0	109,4	109,4	110,3	113,1

¹⁾ Због разлика у обухвату и методама коришћеним у израчунавању индекса, приказани подаци не дају подједнако веран одраз промена и нивоа цена, и њихова тачност разликује се од земље до земље.

¹⁾ Due to differences in coverage and in methods applied in index calculation data do not show a true image of changes and price level. Accuracy differs from country to country.

**ИНДЕКСИ ПОЉОПРИВРЕДНЕ
ПРОИЗВОДЊЕ¹⁾**

1999-2001 = 100

**AGRICULTURAL PRODUCTION
INDICES¹⁾**

1999-2001 = 100

	2003	2004	2005
ЦЕО СВЕТ / WORLD	106,2	110,7	111,3
Европа / Europe	98,2	104,5	101,2
Аустрија / Austria	96,2	101,3	98,9
Белгија / Belgium	100,0	103,2	97,0
Босна и Херцеговина / Bosnia and Herzegovina	96,4	116,0	112,4
Бугарска / Bulgaria	94,5	107,9	100,8
Велика Британија / United Kingdom	97,4	97,8	97,1
Грчка / Greece	84,1	90,1	89,2
Данска / Denmark	100,5	101,0	101,0
Ирска / Ireland	96,3	99,8	97,1
Италија / Italy	90,5	99,9	101,2
Мађарска / Hungary	94,4	109,3	110,4
Македонија / Macedonia	94,9	105,9	106,2
Немачка / Germany	92,6	103,0	97,1
Норвешка / Norway	100,3	103,2	102,4
Пољска / Poland	103,6	109,2	101,5
Португалија / Portugal	94,9	101,8	100,2
Румунија / Romania	107,6	128,0	107,2
Руска Федерација / Russian Federation	106,0	110,1	111,9
Словенија / Slovenia	100,7	103,7	103,0
Република Србија / Republic of Serbia	96,1	114,9	109,0
Финска / Finland	101,4	104,7	109,2
Француска / France	94,8	101,6	97,2
Холандија / Netherlands	91,6	96,8	93,3
Хрватска / Croatia	87,8	94,4	93,5
Чешка, Република / Czech, Republic	88,2	105,8	97,9
Швајцарска / Switzerland	97,9	101,6	99,8
Шведска / Sweden	99,7	100,9	100,0
Шпанија / Spain	112,2	106,0	94,9
Азија / Asia	109,5	113,5	115,6
Индија / India	105,1	106,1	106,2
Индонезија / Indonesia	116,4	122,0	122,7
Јапан / Japan	95,3	96,2	96,8

¹⁾ За израчунавање индекса пољопривредне производње користе се сви пољопривредни и сточарски производи, осим сточног крмног биља. Индекси ФАО се могу разликовати од националних индекса због разлика у дефиницији производње, обухвату, пондерима, извештајним периодима и методама израчунавања.

¹⁾ Agricultural production indices cover all agricultural/crop and livestock products except fodder crops. The FAO indices may differ from those produced by the countries themselves due to differences in production concepts, coverage, weights, reference periods and methods of calculation.

**ИНДЕКСИ ПОЉОПРИВРЕДНЕ
ПРОИЗВОДЊЕ¹⁾ (наставак)**
1999-2001 = 100
**AGRICULTURAL PRODUCTION
INDICES¹⁾ (continued)**

1999-2001 = 100

	2003	2004	2005
Кина / <i>China</i>	112,2	118,5	122,1
Република Кореја / <i>Korea, Rep. of</i>	91,2	97,8	95,7
Малезија / <i>Malaysia</i>	113,5	120,0	126,7
Мијанмар / <i>Myanmar</i>	118,7	122,0	124,1
Пакистан / <i>Pakistan</i>	104,3	112,0	115,3
Тајланд / <i>Thailand</i>	110,5	104,8	105,3
Турска / <i>Turkey</i>	103,5	104,7	105,0
Филипини / <i>Philippines</i>	111,6	116,9	114,1
Шри Ланка / <i>Sri Lanka</i>	103,5	99,5	106,4
Африка / <i>Africa</i>	107,5	109,2	110,2
Алжир / <i>Algeria</i>	123,8	122,1	122,2
Египат / <i>Egypt</i>	110,1	114,8	116,8
Етиопија / <i>Ethiopia</i>	107,6	112,2	113,2
Јужна Африка / <i>South Africa</i>	112,2	106,0	94,9
Мароко / <i>Morocco</i>	126,2	131,9	118,2
Тунис / <i>Tunisia</i>	129,4	110,7	109,9
Северна и Средња Америка	101,6	107,4	106,8
North and Central America			
Канада / <i>Canada</i>	95,8	104,9	106,9
Куба / <i>Cuba</i>	108,2	112,0	106,4
Мексико / <i>Mexico</i>	105,4	109,5	108,8
САД / <i>USA</i>	101,4	107,4	106,4
Јужна Америка / <i>South America</i>	112,6	117,4	119,7
Аргентина / <i>Argentina</i>	103,6	103,7	113,3
Бразил / <i>Brazil</i>	119,2	126,6	126,1
Колумбија / <i>Colombia</i>	108,0	114,3	115,0
Перу / <i>Peru</i>	111,2	110,3	113,6
Уругвај / <i>Uruguay</i>	101,3	113,8	114,1
Чиле / <i>Chile</i>	108,5	112,5	120,0
Океанија / <i>Oceania</i>	99,8	97,7	98,4
Аустралија / <i>Australia</i>	95,6	91,4	92,4
Нови Зеланд / <i>New Zealand</i>	111,6	114,5	113,9

¹⁾ За израчунавање индекса пољопривредне производње користе се сви пољопривредни и сточарски производи, осим сточног крмног биља. Индекси ФАО се могу разликовати од националних индекса због разлика у дефиницији производње, обухвату, пондерима, извештајним периодима и методама израчунавања.

¹⁾ Agricultural production indices cover all agricultural and livestock products except fodder crops. The FAO indices may differ from those produced by the countries themselves because of differences in production concepts, coverage, weights, reference periods and methods of calculation.

**ГРАЂЕВИНСКИ РАДОВИ У
ИНОСТРАНСТВУ¹⁾**

CONSTRUCTION WORKS ABROAD¹⁾

хиљ. РСД

thous. RSD

	1996 ²⁾	2001 ²⁾	2006	2007
Вредност уговорених радова <i>Value of contracted works</i>	1 112 298	3 319 251	13 316 535	12 034 467
Вредност изведених радова <i>Value of works done</i>	723 365	2 283 782	8 335 718	8 520 137

**Вредност изведених радова, по земљама
*Value of works done, by countries***

Европа / Europe	653 574	1 563 268	2 822 966	3 364 495
Азербејџан / Azerbaijan	-	-	-	700
Босна и Херцеговина (са РС) <i>Bosnia and Herzegovina (with RS)</i>	3 703	5 740	130 658	176 838
Ирска / Ireland	-	-	176 720	-
Италија / Italy	-	-	26 871	21 948
Македонија / Macedonia	-	13 416	3 649	7 805
Немачка / Germany	-	8 400	164 723	23 786
Румунија / Romania	-	-	7 928	472
Руска Федерација <i>Russian Federation</i>	626 583	1 535 712	1 276 692	1 197 895
Словачка / Slovakia	-	-	-	18 000
Словенија / Slovenia	-	-	8 146	12 561
Украјина / Ukraine	13 907	-	-	-
Хрватска / Croatia	-	-	2 000	615
Црна Гора / Montenegro	-	-	1 025 579	1 895 441
Чешка, Република / Czech, Republic	9 381	-	-	8 434
Азија / Asia	2 500	188 985	2 471 100	1 841 545
Израел / Israel	2 500	-	-	-
Ирак / Iraq	-	19 565	-	-
Казахстан / Kazakhstan	-	169 420	2 471 100	1 841 545

¹⁾ Вредност радова прерачуната је по курсу 1 USD (2003 = 58,9848 дин.; 2004 = 54,2851 дин.; 2005 = 57,9258 дин.; 2006 = 72,2189 дин.; 2007 = 59,9757 дин.).
¹⁾ Value of works converted by exchange rate 1 USD (2003 = 58,9848 RSD; 2004 = 54,2851 RSD; 2005 = 57,9258 RSD; 2006 = 72,2189 RSD; 2007 = 59,9757 RSD)

²⁾ Подаци су прикупљени тромесечно.

²⁾ Data compiled quarterly.

**ГРАЂЕВИНСКИ РАДОВИ У
ИНОСТРАНСТВУ¹⁾ (наставак)**
**CONSTRUCTION WORKS ABROAD¹⁾
(continued)**

хиљ. РСД	thous. RSD			
	1996 ²⁾	2001 ²⁾	2006	2007
Африка / Africa	6 459	439 429	1 384 536	2 347 769
Алжир / <i>Algeria</i>	-	-	427 495	870 960
Етиопија / <i>Ethiopia</i>	-	122 700	-	-
Зимбабве / <i>Zimbabwe</i>	-	65 086	-	-
Либијска Арапска Џамахирија <i>Libyan Arab Jamahiriya</i>	6 459	247 323	104 857	54 387
Мароко / <i>Marocco</i>	-	-	1 453 378	639 177
Нигерија / <i>Nigeria</i>	-	-	246 772	45 641
Тунис / <i>Tunisia</i>	-	4 320	59 032	414 336
Уганда / <i>Uganda</i>	-	-	93 002	323 268
Јужна Америка / South America	60 832	92 100	657 116	966 328
Перу / <i>Peru</i>	60 832	92 100	657 116	966 328

¹⁾ Вредност радова прерачуната је по курсу 1 USD (2003 = 58,9848 дин.; 2004 = 54,2851 дин.; 2005 = 57,9258 дин.; 2006 = 72,2189 дин.; 2007 = 59,9757 дин.).

²⁾ Подаци су прикупљени тромесечно.

¹⁾ Value of works converted by exchange rate 1 USD (2003 = 58,9848 RSD; 2004 = 54,2851 RSD; 2005 = 57,9258; 2006 = 72,2189 RSD; 2007 = 59,9757 RSD)

²⁾ Data compiled quarterly.

ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ¹⁾
EXCHANGE RATES¹⁾
**Стање крајем године,
вредност USD у националној валути**
National currency per USD, end of year

Валута Currency	2002	2003	2004	2005	2006	
Европа / Europe						
Албанија / <i>Albania</i>	лек / <i>lek</i>	133,74	106,58	92,64	103,58	94,14
Аустрија ²⁾ / <i>Austria</i> ²⁾	евро / <i>euro</i>	0,95	0,79	0,73	0,80	0,76
Белгија ²⁾ / <i>Belgium</i> ²⁾	евро / <i>euro</i>	0,95	0,79	0,73	0,80	0,76

¹⁾ Уколико није другачије означено, подаци се односе на средњи тржишни (просечни продајни и куповни) курс, стање крајем године.

²⁾ Званични курс.

¹⁾ Unless otherwise stated, the table refers to the mean (average of selling and buying rates) market rates, as of the end of year.

²⁾ Official exchange rate.

ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ¹⁾ (наставак)

EXCHANGE RATES¹⁾ (continued)

Стање крајем године,

вредност USD у националној валути

National currency per USD, end of year

	Валута Currency	2002	2003	2004	2005	2006
Бугарска / Bulgaria	лев / leva	1,89	1,55	1,44	1,57	1,49
Велика Британија United Kingdom	фунта pound	0,62	0,56	0,52	0,50	0,51
Грчка / Greece	евро / euro	0,95	0,79	0,73	0,80	0,76
Данска / Denmark	круна krona	7,08	5,96	5,47	6,00	5,66
Ирска / Ireland	евро / euro	0,95	0,79	0,73	0,80	0,76
Италија / Italy	евро / euro	0,95	0,79	0,73	0,80	0,76
Мађарска ²⁾ / Hungary ²⁾	форинта forint	225,16	207,92	180,29	199,58	191,62
Македонија Macedonia	денар denar	58,60	49,05	49,41	49,28	46,45
Немачка / Germany	евро / euro	0,95	0,79	0,73	0,80	0,76
Норвешка ²⁾ / Norway ²⁾	круна krona	6,97	6,68	6,04	6,44	6,26
Пољска / Poland	злот / zloty	3,84	3,74	2,99	3,24	2,91
Португалија / Portugal	евро / euro	0,95	0,79	0,73	0,80	0,76
Румунија / Romania	леј / lei	33 500,00	32 595,00	29 067,00	29 136,53	...
Руска Федерација ²⁾ Russian Federation ²⁾	рубља ruble	31,78	29,45	27,75	28,28	26,33
Словачка Република Slovakia ²⁾	круна koruna	40,04	32,98	28,50	31,02	26,25
Словенија ²⁾ Slovenia ²⁾	толар / tolar	221,07	189,37	176,24	192,71	181,93
Република Србија³⁾ Republic of Serbia³⁾	динар dinar	58,98	54,64	57,94	72,22	59,98
Финска ²⁾ / Finland ²⁾	евро / euro	0,95	0,79	0,73	0,80	0,76
Француска / France	евро / euro	0,95	0,79	0,73	0,80	0,76
Холандија Netherlands	евро / euro	0,95	0,79	0,73	0,80	0,76
Хрватска ²⁾ / Croatia ²⁾	куна / kuna	7,15	6,12	6,04	5,95	5,58
Чешка Република ²⁾ Czech, Republic ²⁾	круна koruna	30,14	25,65	22,37	23,96	20,88

¹⁾ Уколико није другачије означено, подаци се односе на средњи тржишни (просечни продајни и куповни) курс, стање крајем године.

²⁾ Званични курс.

³⁾ Извор: Народна банка Србије.

¹⁾ Unless otherwise stated, the table refers to the mean (average of selling and buying rates) market rates, as of the end of year.

²⁾ Official rate.

³⁾ Source: National Bank of Serbia.

ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ¹⁾ (наставак)

EXCHANGE RATES¹⁾ (continued)

Стање крајем године,
вредност USD у националној валути

National currency per USD, end of year

	Валута Currency	2002	2003	2004	2005	2006
Швајцарска <i>Switzerland</i>	франак <i>franc</i>	1,39	1,24	1,13	1,25	1,22
Шведска ²⁾ / <i>Sweden</i> ²⁾	круна <i>krona</i>	8,83	7,29	6,61	7,47	6,86
Шпанија / <i>Spain</i>	евро / <i>euro</i>	0,95	0,79	0,73	0,80	0,76
Азија / Asia						
Вијетнам / <i>Viet Nam</i>	донг / <i>dong</i>	15403,00	15646,00	15509,58	15776,00	16054,00
Израел / <i>Israel</i>	шекел нови <i>New shekel</i>	4,74	4,38	4,31	4,49	4,23
Индија / <i>India</i>	рупија <i>rupee</i>	48,03	45,61	43,59	44,10	44,25
Иран ²⁾ <i>Iran, Islam. Rep.</i> ²⁾	ријал / <i>rial</i>	7951,98	8 272,11	8793,00	8963,96	9223,00
Јапан / <i>Japan</i>	јен / <i>yen</i>	119,90	107,10	104,12	110,22	118,95
Кина / <i>China</i>	јуан / <i> yuan renminbi</i>	8,28	8,28	8,28	8,19	7,81
Р. Кореја <i>Korea, Rep.</i>	вон / <i>won</i>	1186,20	1192, 60	1035,10	1024,12	929,80
Либан / <i>Lebanon</i>	фунта <i>pound</i>	1507,50	1507,50	1507,50	1507,50	1507,50
Мијанмар / <i>Myanmar</i>	кијат / <i>kyat</i>	6,26	5,73	5,48	5,95	5,66
Монголија / <i>Mongolia</i>	тугрик <i>tughrik</i>	1125,00	1168,00	1209,00	1211,77	1165,00
Пакистан / <i>Pakistan</i>	рупија <i>rupee</i>	58,53	57,22	59,12	59,51	60,92
Сирија <i>Syrian Arab Rep.</i>	фунта <i>pound</i>	11,23	11,23	11,23	11,23	11,23
Тајланд ²⁾ / <i>Thailand</i> ²⁾	бат / <i>baht</i>	43,15	39,59	39,06	40,22	36,05
Турска / <i>Turkey</i>	лира / <i>lira</i>	1,64	1,40	1,34	1,34	1,41
Филипини / <i>Philippines</i>	пезос <i>pesos</i>	53,10	55,57	56,27	55,09	49,13
Шри Ланка / <i>Sri Lanka</i>	рупија <i>rupee</i>	96,73	96,74	101,19	100,50	107,71

¹⁾ Уколико није другачије означено, подаци се односе на средњи тржишни (просечни продајни и куповни) курс, стање крајем године.

²⁾ Званични курс.

¹⁾ Unless otherwise stated, the table refers to the mean (average of selling and buying rates) market rates, as of the end of year.

²⁾ Official rate.

ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ¹⁾ (наставак)

EXCHANGE RATES¹⁾ (continued)

Стање крајем године,
вредност USD у националној валути

National currency per USD, end of year

	Валута Currency	2002	2003	2004	2005	2006
Африка / Africa						
Алжир ²⁾ / Algeria ²⁾	динар dinar	79,72	72,61	72,61	73,28	71,16
Гана / Ghana	цед new cedi	8438,82	8852,32	9004,63	9072,54	9235,30
Египат / Egypt	фунта pound	4,50	6,15	6,13	5,78	5,70
Јужна Африка South Africa	ранд / rand	8,64	6,64	5,63	6,36	6,97
Мароко ²⁾ / Morocco ²⁾	дирхам dirham	10,17	8,75	8,22	8,87	8,46
Тунис / Tunisia	динар dinar	1,33	1,21	1,20	1,30	1,30
Северна и Средња Америка / North and Central America						
Гватемала Guatemala	квецал quetzal	7,81	8,04	7,95	7,63	7,63
Канада / Canada	долар dollar	1,58	1,29	1,20	1,21	1,17
Костарика / Costa Rica	колон colon	378,72	418,53	458,61	477,79	517,89
Куба ⁴⁾ / Cuba ⁴⁾	пезос pesos	1,00	1,00
Мексико / Mexico	н. пезос new pesos	10,31	11,24	11,26	10,90	10,88
Јужна Америка South America						
Аргентина ²⁾ Argentina ²⁾	пезос pesos	3,32	2,91	2,96	2,90	3,04

¹⁾ Уколико није другачије означено, подаци се односе на средњи тржишни (просечни продајни и куповни) курс, стање крајем године.

²⁾ Званични курс.

⁴⁾ Односи се на некомерцијалне стопе које су изведене из операционог курса за потребе програма УН.

¹⁾ Unless otherwise stated, the table refers to the mean (average of selling and buying rates) market rates, as of the end of year.

²⁾ Official rate.

⁴⁾ Data refer to non-commercial rates derived from the Operational Rates of Exchange for United Nations Programs.

ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ¹⁾ (наставак)

EXCHANGE RATES¹⁾ (continued)

Стање крајем године,
вредност USD у националној валути

National currency per USD, end of year

	Валута Currency	2002	2003	2004	2005	2006
Боливија / <i>Bolivia</i>	боливианос <i>bolivian</i>	7,49	7,83	8,05	8,07	7,98
Бразил / <i>Brazil</i>	риал / <i>real</i>	3,53	2,89	2,65	2,43	2,14
Венецуела ²⁾ <i>Venezuela</i> ²⁾	боливар <i>bolivar</i>	1401,25	1598,00	1918,00	2089,75	2147,00
Еквадор / <i>Ecuador</i>	сукре <i>sucre</i>	25000,00	25000,00	25000,00	25000,00	25000,00
Колумбија / <i>Colombia</i>	пезос <i>pesos</i>	2864,79	2780,82	2412,10	2320,75	2225,44
Парагвај / <i>Paraguay</i>	гварани <i>guarani</i>	7103,59	6114,96	6250,00	6177,96	5190,00
Перу / <i>Peru</i>	нови сол <i>new sol</i>	3,51	3,46	3,28	3,30	3,20
Уругвај / <i>Uruguay</i>	пезос <i>pesos</i>	27,20	29,30	26,35	24,48	24,40
Чиле / <i>Chile</i>	пезос <i>pesos</i>	712,38	599,42	559,83	560,09	534,43

Океанија / *Oceania*

Аустралија / <i>Australia</i>	долар <i>dollar</i>	1,77	1,33	1,28	1,31	1,26
Нови Зеланд <i>New Zealand</i>	долар <i>dollar</i>	1,90	1,53	1,39	1,47	1,42

¹⁾ Уколико није другачије означено, подаци се односе на средњи тржишни (просечни продајни и куповни) курс, стање крајем године.

¹⁾ Unless otherwise stated, the table refers to the mean (average of selling and buying rates) market rates, as of the end of year.

²⁾ Званични курс.

²⁾ Official rate.

- УПРАВНИ ОКРУГИ
ADMINISTRATIVE DISTRICTS**
1. СЕВЕРНОСАРАЈЕВСКА ОЖУГ
 2. СРЕДНОСАХАТОВСКА СРЕВНОСАНАТСКА
 3. СЕВЕРНОСАХАТОВСКА СРЕВНОСАНАТСКА
 4. ЈУЖНОСАХАТОВСКА СРЕВНОСАНАТСКА
 5. ЗАПАДНОСАХАТОВСКА ОЖУГ
 6. ЈУЖНОСАХАТОВСКА ОЖУГ
 7. СРЕДНОСРЕМСКО
 8. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 9. КОСОВО ПОЛИЦИЈА
 10. ПОДНАРОДНО ПОДУНАВСКО
 11. КОСОВО ПОЛИЦИЈА
 12. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 13. КОСОВО ПОЛИЦИЈА
 14. СРЕДНОСРЕМСКО
 15. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 16. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 17. КОСОВО ПОЛИЦИЈА
 18. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 19. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 20. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 21. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 22. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 23. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 24. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 25. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 26. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 27. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 28. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 29. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 30. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 31. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 32. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 33. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 34. ЗАПАДНОСРЕМСКО
 35. ЗАПАДНОСРЕМСКО

- Називе општина означавају бројевима/
Names of municipalities signed with numbers**
Град Beograd/City of Belgrade	Град Novi/City of Niš
1. Београд/Beograd	7. Панчево/Pančevo
2. Стара Град/Stari Grad	8. Медиана/Mediana
3. Вавањ/Vačar	9. Пантењ/Pantej
4. Београд/Beograd	10. Нови Сад/Novi Sad
5. Земун/Zemun	11. Месна Београдска Боржа
6. Раковица/Rakovica	

1. Сремски Карловци/Sremski Karlovi
8. Нови Београд/Novi Beograd

Грб Републике Србије
Coat of arms of the Republic of Serbia

Застава Републике Србије
National flag of the Republic of Serbia

БОЖЕ ПРАВДЕ

(химна Републике Србије)

"Боже правде, ти што спасе
од пропасти досад нас,
чуј и одсад наше гласе
и одсад нам буди спас.

Моћном руком води, брани
будућности српске брод,
Боже, спаси, Боже, храни
српске земље, српски род!
Србију нам, Боже, брани,
моли ти се српски род!

Сложи српску браћу драгу
на свак дичан славан рад,
слога биће пораз врагу
а најјачи српству град.

Нек на српства блиста грани
братске слоге златан плод,
Боже, спаси, Боже, храни
српске земље, српски род!
Србију нам, Боже, брани,
моли ти се српски род!

Из мрачнога сину гроба
српске круне нови сјај,
настало је ново доба,
нову срећу, Боже, дај.

Србију нам, Боже, брани,
пет'вековне борбе плод,
Боже, спаси, Боже, храни
српске земље, српски род.
Србију нам, Боже, брани,
моли ти се српски род."

Текст је написао Јован Ђорђевић 1872. године.

Музику је компоновао Даворин Јенко.

Песма је званично усвојена за химну Србије 1904. године.

O GOD OF JUSTICE
(Serbian National Anthem)

God of Justice; Thou who saved us
when in deepest bondage cast,
Hear Thy Serbian children's voices,
Be our help as in the past.

With Thy mighty hand sustain us,
Still our rugged pathway trace;
God, our hope; protect and cherish
Serbian crown and Serbian race!
Bind in closest links our kindred
Teach the love that will not fail,
May the loathed fiend of discord
Never in our ranks prevail.

Let the golden fruits of union
Our young tree of freedom grace;
God, our Master! guide and prosper
Serbian crown and Serbian race.

Lord! Avert from us Thy vengeance,
Thunder of Thy dreaded ire;
Bless each Serbian town and hamlet,
Mountain, meadow, heart and spire.

When our host goes forth to battle
Death or victory to embrace—
God of armies! be our leader
Strengthen then the Serbian race.
On our sepulchre of ages
Breaks the resurrection morn,
From the slough of direst slavery
Serbia anew is born.

Through five hundred years of durance
We have knelt before Thy face,
All our kin, O God! deliver,
Thus entreats the Serbian race.

Written by Jovan Djordjevic in 1872.
Music written by Davorin Jenko.
The song was officially adopted Serbian anthem in 1904.

Copyright © William Dorich. All Rights Reserved.

//www.netgames.co.yu/boze_pravde.htm

У доба насељавања словенских племена Срби су се, по казивању Константина Порфириогенита из средине X в., населили у унутрашњости Балканског полуострва заузимајући планинске пределе око Лима, горње Дрине (са сливовима Пиве и Таре), Ибра и Западне Мораве. Ове области добиле су касније назив Рашка. Населили су и подручје Соли и Босну, област око горњег тока реке Босне, као и области Захумље, Травуницу с Конавлима, приморје од Боке Которске до Дубровника, с непосредним залеђем, и Паганију са острвима Корчулом, Мљетом, Хваром и Брачком. По бројности и улози, Срби су морали бити најјача групација међу словенским племенима досељеним на југ. У доба насељавања, у првој половини VII в., главно занимање било им је сточарство, мање су се бавили земљорадњом. У планинским пределима дошли су у додир са староседеоцима за које се усталио назив *Власи*, које су делимично и асимилovali. Основна управна јединица била је *жула* са жупаном на челу. Средином IX в. српска племена на територији Рашке сједињују се у борби против Византије под жупаном Властимиром. У IX и X в. римски и византијски мисионари шире хришћанство међу Словенима у Рашкој, уз борбу за превласт римског, односно византијског црквеног утицаја. Почетком VIII в. наувладала је византијска (православна) црква, која је потпомогла световну власт приликом учвршћивања феудалних односа. У првој половини X в. јављају се значајнији покушаји Срба да се учврсте на овој територији, а везани су за рашког жупана Часлава, који је проширио власт на Дукљу, Захумље и још неке земље. Рашка је постала централна и водећа област. Око 956. Часлав је нестао, највероватније у борби с Мађарима, који су покушавали да заузму делове његове државе. Часлављева држава није могла да се дуже одржи јер није била довољно јака да поднесе ударце споља, нити је могла да сузбије тежње појединих племена за самосталним племенским животом. У другој половини X в. Рашка је укључена у састав Самуиловог царства. Кад је пало царство Македонских Словена (1018), Византија је постала владајућа сила на Балканском полуострву: по успостављању византијске власти, учвршћује се и феудални јарам. Србија је изложена пуштошењима Нормана, Мађара и крсташа.

У борби против византијске власти значајну улогу играла је Зета: зетски жупан Војислав користи тешку ситуацију Византије да избори независност Зете, а његов син Михаило да уједини Зету и Рашку, учврсти централну власт и добије од римског папе краљевску титулу (1077). Византија је чинила све да ослаби нову државу, успостављајући везе с појединим српским феудалцима. Почетком XII в., после смрти Михаиловог сина Бодина (1081-1101), Византија је искористила унутрашње борбе око престола и изазвала распад Зете. Јачање феудализма и борба за формирање српске феудалне државе кроз сукобе за превласт између Рашке и Зете завршили су се половином XII в. у корист Рашке под **Стефаном Немањом**, који је ујединио Зету, Хум, део Јадранске обале и др. Немања је радио на сређивању унутрашње прилика у Србији, јачао феудализам, сарађујући с црквом као главним ослоном феудалне државе.

In the time of the Slav tribes' migrations, according to Constantin Porfirogenit, Serbs settled in the inner Balkan Peninsula and occupied the highland regions around the Lim, the upper Drina (including the Piva and the Tara river basins), the Ibar and Western Morava. Later these regions were known under the name Raška. Serbs settled also in the district of Soli and in Bosnia, the area around the upper Bosna river, as well as the regions Zahumlje, Travunija with Konavli, seaside from Boka Kotorska to Dubrovnik with close background areas, and Paganija with the islands of Korčula, Mljet, Hvar and Brač. Regarding the number of population and their respective role, Serbs are considered to be most significant group among the Slav tribes that moved southwards. In the time of their settlement, in the first half 7th century, they were principally engaged in livestock raising, and to certain extent in agriculture. In the highland areas they were in contact with the native settlers known as *Vlasi*, who were partly assimilated. The principal administrative unit was *county*, headed by count. In the mid-ninth century the Serb tribes on the territory of Raška join together against Byzantine Empire, fighting under Vlastimir count. In the 9th and the 10th century Roman and Byzantine missionaries spread the Christian religion among the Slavs in Raška, fighting for the prevalence of the Roman, i.e. Byzantine Church. In the early 8th century the Byzantine (Orthodox) Church became predominant and it rendered support to secular authorities in strengthening feudal system. In the first half 10th century Serbs undertook efforts to settle down in these territories and these are connected with Časlav, the count of Raška, who managed to extend the rule to Duklja, Zahumlje and some other territories. Raška became the central and leading region. Around 956 Časlav disappeared, probably in the battle with Hungarians who tried to invade some parts of his territories. Časlav's rule was not possibly sustained for a longer period, as it was not strong enough to withstand external attacks, and also could not subdue the strivings of certain tribes for independence. In the second half 10th century Raška got integrated in Samuil empire. After the fall of Macedonian Slavs (1018), Byzantium became the ruling power on the Balkan Peninsula: after the Byzantine rule had been established, the feudal system was also strengthened. Serbia was faced with the devastating invasion of Normans, Hungarians and Crusaders. In the resistance to the Byzantine rule, prominent was the role of Zeta: Vojislav, the count of Zeta, made use of the difficult situation Byzantium was found in and he won independence for Zeta, and his son Mihailo united Zeta and Raška, strengthened the centralized power and was granted the title of king from the Pope (the Bishop of Rome) in 1077. Byzantine Empire took any efforts to hamper the foundation of the new state, especially by establishing the relations with certain Serbian feudal superiors. In early 12th century, after the death of Mihailo's son Bogdan (1081-1101), Byzantium made use of the internal disputes about the throne and induced the disruption of Zeta. The strengthening of feudal system and the intentions to establish the Serbian feudal state through constant clashes between Raška and Zeta in mid-12th century resulted in the Raška favor under **Stefan Nemanja**, who managed to join together Zeta, Hum, a part of the Adriatic Coast and some other regions. Nemanja strived to settle the Serbian internal situation, strengthened the feudal order through acting together with the Church as the main support of feudal state.

Иступио је врло енергично, заједно са православном црквом, против богумилске јереси, која је ухватила маха у Србији. Протерао је богумиле и обезбедио независност Рашке у савезништву са Мађарима. У циљу коначног сређивања односа између Србије и Византије, Немања се 1196. одрекао престола у корист средњег сина **Стефана** (1196-1228), који 1217. себе проглашава за краља а Србију за краљевину. Краљевске знаке добио је од римског папе, а од никејског патријарха самосталну архиепископију (1219). Први архиепископ био је најмлађи син Стефана Немање – **Сава**, који је ударио темељ самосталној српској православној цркви. Преко православља одржаване су културне везе Србије с Бугарском и Русијом. Феудално друштво у Србији достигло је пун развитак у XIII и XIV в.: владајућу класу чинила је световна и духовна **властела**. Световна се делила на вишу и нижу властелу. Постојала су два облика феудалног власништва: *баштина*, наследни облик својине с неограниченим правом располагања, и *пронија*, привремено, условно држање, повезано с државном или војном службом. Зависно сељачко становништво чинили су *себри*. С обзиром на занимање и правни однос према феудалцима, *себри* су се делили на: *меропхе*, *влахе* или *сточаре*, *сокалнике*, *занатлије* и *отроке*. Тежак положај сељаштва доводио је до антифеудалних покрета. Током XIII и XIV в. у земљорадњи је уведен тропољни систем и побољшана су оруђа за обраду земље. Рударство се нарочито развија у областима Новог Брда, Копаоника и Рудника. У вези с рударством развили су се разни занати и трговина, те тргови и градови. Економски развој утицао је на процват средњовековне српске културе (књижевност, уметност и грађевинарство). У градовима су преовладали страни трговци и занатлије из Дубровника, Венеције и Ђенове. У борби с крупним феудалцима, српски краљеви нису могли имати савезнике у економски и политички слабијим државима; тиме се објашњава слабост краљевске власти у Србији све до пуног успона државе за време **Стефана Душана** (1331-1355).

Фреска из манастира Милешева

Заглавље Душановог законика

Душанова владавина испуњена је сталним ратовима са Византијом, Бугарском и Угарском; пошло му је за руком да потчини Македонију, Епир, Тесалију и Албанију. За његово време Србија је постала најјача држава на Балканском полуострву. На државном сабору у Скопљу 1346. српски архиепископ проглашен је за патријарха, а Душан крунисан за цара "Срба и Грка". За цара Душана везан је значајан правно-историјски споменик друштвених односа тога времена – *Законик цара Стефана Душана*.

Together with the Orthodox Church, Stefan Nemanja took rather energetic steps against the Bogomil heresy that was rising in Serbia. He managed to expel the Bogomil followers and to provide independence for Raška as a Hungarian ally. In order to eventually settle the relationship between Serbia and Byzantium, in 1196 Nemanja renounced the throne in favor of his second son **Stefan** (1196-1228), who in 1217 pronounced himself the king and Serbia the kingdom. He was granted the royal symbols from the Pope and independent episcopacy from the patriarch of Nikeia (1219). The first archbishop was the youngest son of Stefan Nemanja – **Sava**, who laid the grounds for the independent Serbian Orthodox Church. Thereby Serbia maintained cultural relations with Bulgaria and Russia. The feudal system in Serbia was fully developed in the 13th and the 14th century: the ruling class included secular and spiritual lords (*vlastela*). The secular lords were divided into higher and lower rank. Two forms of feudal property existed: *heritage* (*baština*), inherited property with unlimited rights, and *pronija*, temporary, stipulated right of disposal that is related to civil or military service. The dependant, rural population was known as *sebri*. Regarding their occupation and formal relationship with the feudal superiors, this class included: *meropsi*, *vlas* or cattle breeders, *sokalnici*, craftsmen and *otroci*. The poor status of rural population gave rise to anti-feudal movements. In the 13th and the 14th century three-field system was introduced in agriculture and also farming tools were modernized. Mining was developed in the regions of Novo Brdo, Kopaonik and Rudnik and respectively various crafts and trades were developed, as well as more urban places, i.e. towns and their squares. The economic development induced the bloom of the Serbian medieval culture (literature, arts and construction). In the towns, foreign salesmen and craftsmen from Dubrovnik, Venice and Genova more frequently appeared. Opposed to feudal dignitaries, the Serbian royalty could not find supporters in economically and politically undeveloped towns; this could be the reason why the Serbian royal power had not been strong enough all the way until the full rise of the state during the rule of **Stefan Dušan** (1331-1355).

Fresco Mileševa painting, monastery

Dušanov zakonik - Heading

The rule of **Dušan** was characterized by continual war waging with Byzantium, Bulgaria and Hungary; the ruler managed to invade Thessaly, Epirus and Albania. In the time of Dušan rule, Serbia became the most powerful state on the Balkan Peninsula. On the occasion of the state assembly held in 1346 in Skopje, the Serbian archbishop was pronounced the Patriarch and Dušan ruler was crowned as the emperor of "Serbs and Greeks". Czar Dušan is acknowledged as the initiator and creator of an important historical testimony of social relations of those days – **Legal Code of Stefan Dušan**.

Тежња за самосталношћу великих феудалаца, који су то постали за Душанова живота, изразила се одмах након његове смрти. Током владавине Душановог сина **Уроша** (1355-1371) траје период феудалне расцепканости и осамостајења великаша у појединим областима. Србија је толико ослабила да није могла успешно да води борбу против новог опасног непријатеља, Турака, који су средином XIV в. почели да освајају Балканско полуострво. У Маричкој бици 1371. разбијена је војска феудалних господара у Македонији, браће Вукашина и Угљеше Мрњавчевића. После тог пораза више српских феудалаца морало је признати вазалство Турској. Још значајнији пораз био је 15. (28) VI 1389. на Косову: српску војску, под командом кнеза Лазара, поразила је турска војска, под командом султана Мурата. Овај пораз значио је крај независној српској држави.

Првобитно, турска власт изражавала се у вазалској зависности Србије према Турској. После Косовског боја па до коначног пада Смедерева (1459) владали су српски *деспоти* (**Стефан Лазаревић** и **Ђурађ Бранковић**). Године 1459. српска деспотовина пала је под турску власт. Србија је као део *Османског царства* била подељена на санџаке. Покорено становништво трпело је друштвено, национално и верско угњетавање турских феудалаца који су га сматрали рајом (стадом). Део српских феудалаца погинуо је у борби против турских освајача, други је избегао, а неки су се потурчили и угњетавали сопствени народ. У новоосвојеним областима Балканског полуострва Турци су завели војно-феудални систем. У већини наших градова населили су своје људство, створили своја утврђења и административне центре. Под турском влашћу развитак неких српских земаља (Црна Гора) ишао је одвојено од Србије. Српски народ пружио је жесток отпор асимилаторској политици турских поробљивача, чувао је свој језик и своју културу. С даљим јачањем турске централне управе јавила се тежња да се регулишу њени односи са Србима, који су насељавили пограничне крајеве Османског царства у средњој Европи. Ово је било условљено и жељом да се осигура мир унутар турских земаља у Панонској низији и на Балканском полуострву. Последица је била Сулејманов бераг из 1557. године о обнављању пећке патријаршије, која се угасила с пропашћу српске деспотовине 1459. године. Тим актом патријаршија се ослободила власти цариградске патријаршије. Незадовољство српског народа, који се одупирао турској управи, немири и устанци, у којима су учествовали и црквени представници, као и интриге фанариота, довели су до укидања пећке патријаршије 1766. године. Борба српског народа за слободу и независност постепено је добијала карактер масовног, неорганизованог сељачког покрета, ослободилачког и антифеудалног. *Хајдучија* против Турака се нарочито развила током XVI и XVII в. Крајем XVII и у XVIII в. Аустрија је водила ратове против Турске углавном на територији Србије. У овим ратовима Срби помажу аустријску војску сматрајући да је то један од начина да се и сами ослободе турског ропства и створе самосталну и независну државу. Таква обећања давали су им аустријски цареви.

The independence inclinations of the feudal dignitaries of the time of Dušan rule became apparent soon after his death. The rule of Dušan's son Uroš (1355-1371) is the period of feudal disruption and won independence of certain Serbian feudal superiors. Serbia was rather weakened against a new danger, Turks, who in the mid-14th century started to invade the Balkan Peninsula. In the battle on the Marica river (*Marička bitka*) in 1371 the armed forces of Vukašin and Uglješa Mrnjavčević, brothers and feudal superiors of Macedonia, were severely defeated. Thereafter many of the Serbian feudal dignitaries were forced to recognize their subordinate, vassal position to Turkey. Even greater importance has the the Serbian defeat in the battle on Kosovo of 15 (28) June 1389: the Serbian armed forces, led by Prince Lazar were defeated by the Turkish army commanded by Sultan Murat. This presented the end of the independent Serbian state.

Primarily, the Turkish rule was expressed as the Serbian vassal subordination to Turkey. After the Battle of Kosovo and before the final fall of the town of Smederevo (1459), the Serbian despots (**Stefan Lazarević** and **Đurađ Branković**) ruled until 1459 when the Serbia eventually fell under the Turkish power. As a part of the *Ottoman Empire*, Serbia was divided into *sanjaks*. The population suffered from social, national and religious suppression exercised by Turkish feudal superiors, calling the people *raja* (herd). The Serbian feudal superiors partly were killed in the fighting with the Turkish invaders, a part of them moved out from Serbia and some of them became assimilated Turks and exercised oppression over their own people. In the newly conquered territories of the Balkan Peninsula Turks introduced military – feudal system. In the most of our towns Turkish nationals settled down, they erected their own fortifications and opened administrative centers. Under the Turkish rule, certain Serbian lands (Montenegro) developed independent from Serbia. Serbian people showed strong resistance to the assimilatory policy of the Turkish invaders and oppressors, and tried to protect and maintain their own language and culture. As the Turkish central administration further developed, notable were the intentions to settle the relations with the Serbs that lived in border regions of the Ottoman Empire in the central Europe. This resulted from the desire to maintain peace in the Turkish lands in the Pannonia Plain and the Balkan Peninsula. Then the *berat* of Suleiman followed in 1557, which concerned the reinstatement of *Pečka patrijaršija* (the Patriarchate of Peć) that was closed with the fall of Serbia in 1459. The subject act got independent from the Constantinople patriarchate. Suppressed dissatisfaction of the Serbian people that expressed resistance to the Turkish administration, unrest and uprisings, where the clergy also took part in, as well as various intrigues, all led to the closure of the Patriarchate of Peć in 1766. The independence and liberation strivings gradually got the form of mass, unorganized, peasants' movement, with liberation and anti-feudal intentions. *Hajdučija*, i.e. the resistance against Turks gained significant momentum during the 16th and the 17th century. In the end 17th and in the 18th century Austria waged war against Turkey mainly on the Serbian territories. Then Serbs rendered their support to the Austrian military forces, anticipating that thereby liberation from the Turkish oppressive rule could be won and also their independent state established. These were the promises that Austrian rulers offered.

Срби су учествовали у аустријско-турском рату (1683-1699), а кад је Аустрија морала да се повуче северно од Саве и Дунава, дошло је до Велике сеобе Срба у пределе Аустрије и Угарске (1690), под патријархом **Арсенијем III Чарнојевићем**, и до појачавања српског елемента у Срему, Бачкој и Банату. Међутим, кад је Србија у рату 1716-1718. била једним делом ослобођена од Турака, Аустрија је, према одредбама Пожаревачког мира (1718), поново заузела северну Србију (1718-39). Њена управа често је била тежа од турске. Царска Русија у ово време показује све више интересовања за положај Срба и других хришћанских народа под турском влашћу и иступа као поборник ослобођења јужнословенских народа од турске власти. Карловачким миром (1699) изборила се да се православним султановим поданицима да слобода вероисповести и да им се олакшају пореске обавезе. Кад је Петар Велики започео 1711. рат с Турском, позвао је Србе и друге хришћанске поданике да се дигну против турског јарма, али ни овај рат није променио положај Срба, који је постајао све неиздржљивији. Ни положај српског народа у Аустријском царству половином XVIII в. није био бољи. Тежак економски, друштвени и верски положај Срба у Аустрији довео је до сеобе Срба у Русију 1751-1753. године. Крајем XVIII в. почиње процес формирања српске нације. Порази Турске у ратовима крајем XVIII в. створили су повољне услове за успешнију националноослободилачку борбу српског народа. Самовоља и учвршћење власти спахија још су више заоштрили националне и социјалне противречности. Покрет је био најпре уперен против јањичара, који су слабење централне власти (султана) користили за беспоштедну пљачку српског живља. Султан Селим III био је приморан да 1791. забрани даљи боравак јањичара у Београдском пашалуку и да Србима да неку врсту аутономије. Године 1801. јањичари опет преузимају власт у Пашалуку, јер се султан, због Наполеоновог напада на Египат (1799), морао мирити с њима. Стање постаје неиздржљиво. Да би угушили незадовољство народа и да би га обезглавили, јањичари су извршили *Сечу кнезова*, због чега је *српска револуција* под вођством **Карађорђа** морала почети раније, у фебруару 1804. године. Основна устаничко-револуционарна снага било је сељаштво, којим је руководила тек настала сеоска и трговачка буржоазија. На развој устанка и јачање националноослободилачког покрета утицао је руско-турски рат који је вођен у периоду 1806-1812.

Смедеревски град

Војводска заставица из 1811.

Карађорђево печат

Serbs took part in the Austro-Hungarian war (1683-1699), and the Austrian forced withdrawal northwards from the Sava and the Danube was followed by the Great migrations of Serbs into the regions of Austria and Hungary (1690), led by the patriarch **Arsenije III Čarnojević**, and by the strengthening of the Serbian component in Srem, Bačka and Banat. However, when in the war 1716-1718 Serbia won partial liberation from Turkey, pursuant to the Požarevac peace agreement (1718), Austria again occupied the northern Serbia (1718-39). This administration was often more difficult than the Turkish. Simultaneously the Russian Empire showed an increasing interest in the position of Serbs and the other Christian nations under the Turkish power and it acted in favor of the liberation of the south Slav nations from the Turks. By contracting the Karlovac peace agreement in 1669, Russia won free confession of faith and tax reductions for the Orthodox subjects of the Ottoman Empire. When in 1711 Petar the Great started the war with Turkey, he called Serbs and other Orthodox subjects for uprising against the Turkish oppressive rule. However, neither this war changed the status of Serbs that even further worsen, neither the position of Serbian population in the Austrian Empire in mid-18th century was better. The hard economic, social and religious position of Serbs in Austria resulted in migrations of Serbs to Russia from 1751-1753. In the end 18th century the formation of the Serbian nation started. The Turkish defeats in the wars waged in the end 18th century created favorable situation for the national-liberation strivings of the Serbian people. The stronghold of *spahija* rulers even more intensified the national and social clashes. Primarily the movement was directed against the so-called *janjičari* that made use of the decline of the central administration (of the sultan) for merciless pillage of the Serbian people. In 1791 the sultan Selim III was compelled to withdraw these officials, *janjičari* in the Belgrade region (*Beogradski pašaluk*) and to grant certain autonomy to the Serbian people. In 1801 *janjičari* regained power in the Belgrade region, since the sultan was forced to reconcile with them due to Napoleon invasion of Egypt in 1799. The situation became unbearable. In order to subdue the people's resistance and induce their complete confusion and deprivation, *janjičari* carried out the massacre of the Serbian dignitaries (*Seča knezova*), which was the reason why *the Serbian revolution* under the leadership of **Karadorđe** started earlier, in February 1804. The main uprising and revolutionary power made the peasants, headed by the newly established middle class of rural population and merchants. The uprising and liberation movement was induced by the Russian-Turkish war waged from 1806 to 1812.

Smederevo town

Vojvoda flag, 1811.

Seal of Karadorđe

Како је Наполеон припремао напад на Русију, 1812. дошло је до потписивања Букурештанског уговора између Русије и Турске. Русија је тада настојала да се специјалном VIII тачком обезбеди унутрашња аутономија за Београдски пашалук. То је касније послужило као међународна правна основа државног развоја Србије, али устаници је тада нису прихватили. Током ослободилачке борбе српски народ је уништио турску феудалну власт и створио државну власт. Бољу земљу приграбиле су вође устанка, међу којима се развила жестока борба за власт. Користећи се тиме што је сва сила руског оружја 1812. стављена у борбу против Наполеона и што су унутрашњи сукоби ослабили снагу Срба, Турска је у лето 1813. извршила одлучујући напад и довела Србију до пораза. У пролеће 1815. избио је нов ослободилачки устанак, који је водио **Милош Обреновић**, активан учесник Првог српског устанка. Он се прогласио за кнеза и на ослобођеној територији завео аутократски режим. Међународна ситуација и дипломатска подршка Русије допринеле су да је Други српски устанак остварио постављене циљеве устаничке борбе у периоду 1804-1813. године. По Акерманској конвенцији 1826, Турска се обавезала да ће испунити обавезе према Србији из VIII тачке Букурештанског уговора, али је то учинила тек после победе Русије у рату 1828-1829. године. *Једреним миром и хатишерифима* из 1830. и 1833. Турска је признала Србији вазалну *самоуправу*, уз обавезу да плаћа годишњи данак султану. Територија Србије је проширена, али су у градовима остали турски гарнизони. Милошу Обреновићу је признато наследно кнежевско достојанство. Ослобођење од ропства није било завршено. Србија је и даље плаћала данак султану. Под османском влашћу још увек су биле области у којима су живели Срби, а у саставу Аустрије остали су Срем, Барања, Бачка и Банат. Њихово становништво тежило је да се уједини с Кнежевином Србијом. Прелазак земље из руку спахија у руке сељака имао је обележје буржоаске револуције, али тај процес није био потпун и он је, уз аутократски режим Милоша Обреновића (1815-1839. и 1858-1860), кочи развој земље и ометао превазилажење привредне и културне заосталости. Кнез је имао монопол над трговином стоком. Његови поступци, као и поступци његових сарадника, довели су до низа буна у првој половини XIX в., од којих је најзначајнија Ђакова (1825), названа по вођи, Милоју Поповићу Ђаку. Тридесетих година XIX в. одвијала се борба између кнеза Милоша и великаша, Уставобранитеља, не би ли се ограничила кнежева власт. Покушај увођења Устава (Сретењски устав) пропао је 1835. године. Против тог устава била је не само Турска, већ и Русија и Аустрија. Године 1838. султан је дао устав којим се ограничавала власт кнеза, због чега се Милош одрекао престола. Његовог наследника, сина **Михаила**, збацили су Уставобранитељи 1842. и довели на престо Карађорђевог сина **Александра Карађорђевића** (1842-1858). Олигархијски режим Уставобранитеља изазвао је незадовољство у народу. На *Светоандрејској скупштини* 1858. године Александар Карађорђевић је због своје лоше унутрашње и спољне политике збачен с престола, а враћен је Милош **Обреновић**.

Године 1866. организовано је напредно друштво Уједињена омладина српска.

Since it was obvious that Napoleon made plans to attack Russia, in 1812 Russia and Turkey concluded the Bucharest peace agreement. In the special article 8, Russia strived to provide for internal independence of the Belgrade region (*Beogradski pašaluk*). Later that made an international legal background for the development of the Serbian state, however then it was not acceptable for the uprising activists. In their liberation battles, the Serbs managed to destroy the Turkish feudal ruling power and established state administration. The profitable lands were seized by the uprising leaders, who started a fierce struggle for power. Since in 1812 the Russian arm forces were deployed in the war against Napoleon and as the internal fights weakened the Serbian strength, in summer 1813 Turkey carried out a decisive strike and defeated Serbia. In 1815 a new liberation uprising broke out and was headed by **Miloš Obrenović**, who had taken an active part in the First Serbian uprising. He proclaimed himself prince and on the liberated territory introduced an autocratic regime. The current international situation and the Russian diplomatic support resulted in the fact that the Second Serbian uprising met the aims set in the struggles led in the period 1804-1813. Pursuant to the Convention of Ackerman of 1826, Turkey assumed to fulfill the obligations towards Serbia as stipulated by Article 8 of the Bucharest agreement; however this was accomplished only after the Russian victory in the war 1828-1829. By the Jedren peace agreement and the declared documents (*hatišerif*) of 1830 and 1833, Turkey recognized vassal self-rule to Serbia, however with the stipulated obligation to pay annual tribute (*danak*) to the sultan. The Serbian territory was extended, however the Turkish troops remained in Serbian towns. Miloš Obrenović was recognized hereditary dignity of prince. The liberation was not accomplished and Serbia still paid tribute to the sultan. Some regions inhabited by Serbs were still under the Turkish rule, and Srem, Baranja, Bačka and Banat remained on the territory of Austria. The population of these regions was inclined to get united with the Serbian principality. The transition from the *spahija* rulers to the rule of Serbian peasants had certain characteristics of a bourgeois revolution, however the procedure was not all-comprising and, along with the autocratic regime of Miloš Obrenović, it slowed down the development of Serbia and made an impediment to economic and cultural renewal. The Prince possessed a monopoly of livestock trade. The actions that he and his companions practiced gave rise to serial riots in the first half 19th century, of which the most significant was the uprising of *Djak*, 1825, called after its leader, Milovoj Popović Đak. In the thirties, notable were the clashes between Prince Miloš and the aristocrats, so called *Ustavobranitelji* (Constitution protectors), with the aim to restrict the power of the prince. The efforts to introduce the Constitution (*Sretenjski ustav*) failed in 1835. Not only Turkey, but also Russia and Austria were opposed to the constitution. 1838 the Sultan passed the constitution that envisaged restricted power of the prince, which was the reason why Miloš abdicated. His successor, son Mihailo, was dethroned by *Ustavobranitelji* in 1842 and they led son of Karadorđe, **Aleksandar Karadorđević** to ascend the throne (1842-1858). The oligarchic regime of *Ustavobranitelji* induced people's resistance; on St. Andrej assembly (*Svetoandrejska skupština*) in 1858 Aleksandar Karadorđević was dethroned for his wrong internal and external policy, and Miloš Obrenović returned to the throne. In 1866, the progressive organization called the United Serbian Youth was established.

Године 1866. Влада је активно проводила антитурску и антиаустријску политику и помагала захтев за уједињење свих јужнословенских земаља са Србијом. Покушавајући да очувају своје позиције, Турци су 1862. извршили тродневно бомбардовање Београда са Калемегданске тврђаве, у којој су били турски гарнизони. Под притиском великих сила, ти гарнизони су 1867. коначно напустили преосталих 6 српских утврђења (Београд, Смедерево, Кладово, Ужице, Соко и Шабац).

Кнез Михаило убијен је 1868, а власт је преузело Намесништво на челу с Јованом Ристићем. Они су 1869. наметнули земљи устав. Босанско-херцеговачки устанак против турског ропства избио је 1875. Желећи да присаједини Босну, Србија је објавила Турској рат 1876, али је поражена и рат је привремено прекинут. Кад је Русија заратила против Турске 1877, Србија поново улази у рат против Турака. Рат се завршио победом Русије. До склапања *Санстефанског мира* долази 1878. године, чијим одлукама Србија није била задовољна. Како овим миром нису биле задовољне ни велике силе, дошло је до склапања *Берлинског уговора* 1878. године којим је Србији потврђена *државна независност* и добитак територија освојених у рату против Турске. Супротно националним интересима, десничарски кругови повели су политику учвршћивања зависности Србије од Аустро-Угарске, која је Србију претворила у аграрно-сировинску базу. У другој половини XIX в., у економском погледу, Србија је била слабо развијена. Индустијска предузећа нису била бројна. Дошло је до брзог продирања аустро-угарског капитала. Кнез Милан Обреновић је 1881. закључио са Аустро-Угарском тајну конвенцију, ставивши земљу у економску и политичку зависност од Аустро-Угарске. Почетком XX в. 80% српског извоза ишло је у Аустро-Угарску а државни дуг је брзо растао. У условима заострености друштвених и политичких противречности у земљи дошло је до формирања главних буржоаских странака: Радикалне (представљала је интересе ситне буржоазије града и села, борила се за буржоаско-демократске реформе и успостављање савезничких односа с Русијом); Либералне (заступала је интересе богаташа-предузимача); Напредњачке (заступала је интересе најреакционарнијих кругова велепоседника и трговачко-зеленашку буржоазију, тесно повезане са аустро-угарским тржиштем, и залагала се за очување престижа краљевске власти). Кнез Милан (1868-89) прогласио је Србију за краљевину 1882. На територији тимочког округа избила је буна (1883) која је брзо захватила велики део источне Србије око Зајечара и Књажевца. Влада је окрутим мерама, доношењем већег броја смртних осуда и других казни, успела да угуши Тимочку буну, која је задала осетан ударац монархистичко-буржоаском режиму. Рачунајући да ће свој положај, знатно пољуљан догађајима у земљи, учврстити ратним успехом, Милан је земљу увукао у рат с Бугарском. Непопуларан код српског народа, српско-бугарски рат (1885) завршен је поразом Србије на Сливници, што је још више заштрило унутрашњу ситуацију у земљи. Интервенцијом Аустро-Угарске и Русије, рат је прекинут и закључен је мир у *Букурешту* (1886), без измене дотадашњих граница.

In 1866 the Serbian government led active anti-Turkish and anti-Austrian policy and supported the unification of all South-Slav lands with Serbia. In order to defend their positions, in 1862 Turks carried three-day strikes over Belgrade from the Kalemegdan fortress, where Turkish troops were situated. Under the pressure of the great powers, the Turkish troops finally left the six remaining Serbian fortifications (Belgrade, Smederevo, Kladovo, Užice, Soko and Šabac).

In 1868 Prince Mihailo was assassinated and the regency (*Namesništvo*), headed by Jovan Ristić took over the rule. In 1869 the regency office imposed the constitution passing. In 1875 the Bosnian-Herzegovian uprising broke out against the Turkish rule. Inclined to annex Bosnia, Serbia declared war to Turkey in 1876, however was defeated and the war was cancelled temporarily. When Russia started the war against Turkey in 1877, Serbia again entered into the war against Turks. It was Russia that won the war. In 1878 St. Stefan peace agreement was concluded, however the stipulations were not acceptable to Serbia. Since the great forces also regarded this peace agreement as unacceptable, in 1878 the Berlin Treaty was concluded at thereby Serbia was acknowledged *independent state* and the right to the territories conquered in the war with Turkey. Opposite to the national interests, the right wing circles initiated the policy of stronger Serbian dependence on Austria-Hungary, which made Serbia their base of agricultural resources. Economically, in the second half of the 19th century Serbia was underdeveloped. Industrial companies were scarce. Austro-Hungarian capital inflow was strong. In 1881 Prince Milan Obrenović concluded a secret convention with Austria-Hungary and thereby Serbia was put in the position of economic and political dependence on Austria-Hungary. In the early 20th century 80% of the Serbian exports went to Austria-Hungary and the national debt expressed fast growing trends. Under the circumstances of expressive social and political contradictions, the main bourgeois parties were established: Radical (representing the interests of urban and rural lower middle class, strived for bourgeois-democratic reforms and establishment of ally relations with Russia); Liberal (representing the interests of the rich – entrepreneurs); Progressive (representing the interests of the most reactionary circles of landowners and the bourgeois class of merchants and moneylenders, with close relations in Austro-Hungarian market and acting in favor of protection of royal power). Prince Milan (1868-89) pronounced Serbia kingdom in 1882. On the territory of the Timok district, in 1883 an uprising broke out and it soon spread over a large part of Eastern Serbia around Zaječar and Knjaževac. By undertaking severe measures, rendering frequently sentence to death and other penalties, the government managed to crush the uprising (*Timočka buna*), which strongly influenced the royal-bourgeois regime. Hoping by war conquest to preserve his position, which was considerably disbalanced by the internal events, Prince Milan took actions to get Serbia engaged in the war with Bulgaria. The Serbian people were not inclined to accept the Serbia-Bulgaria war (1885), which ended in Serbian defeat at Slivnica. This caused even greater tensions internally in Serbia. Austria-Hungary and Russia took actions to terminate the war and conclude the Peace agreement in Bucharest (1886), which went without territorial (border) changes.

Да би сачувао власт, Милан је ступио у преговоре с Радикалном странком: резултат је био нови устав, објављен 1888. Заснивао се на принципима буржоаског парламентаризма, грађанских слобода, тајног и непосредног гласања, општинске и окружне самоуправе. Представљао је успех у борби против личног режима краља Милана и знатан напредак ка демократизацији режима у Србији. Убрзо након доношења устава, Милан се одрекао престола у корист свог 12-годишњег сина *Александра* (владао 1889-1903). Пошто је Александар био малолетан, формирано је намесништво у коме је главна личност поново био Јован Ристић. Иако је била на власти 1889-92, Радикална странка није успела да спроведе прогресивне реформе. Александар је 1893. збацио намесништво, прогласио се пунолетним пре времена, преузео власт, а 1894. заменио устав из 1888. Огорчење народа због личног режима и самовоље краља Александра, као и династије Обреновић уопште, бивало је све веће. Једна од најважнијих промена одиграла се у 1901: Александар је наметнуо нов реакционарни устав којим је требало да се установи дводомни систем. Против Александровог режима одлучну борбу повео је народ: у Београду су 23. III 1903. избиле демонстрације, које су се завршиле оружаним сукобом са жандармеријом. Демонстрацијама је руководио вођа српског радничког покрета Димитрије Туцовић. Бојећи се револуционарних покрета, српска буржоазија је решила да потпуно жртвује аустрофилску династију Обреновића, дискредитовану у очима народа. Дошло је и до стварања официрске завере, и 29. V 1903. завереници су убили краља Александра и краљицу Драгу Машин. *Мајски преврат* 1903. значио је победу буржоазије над Александровим апсолутизмом, победу борбе за увођење буржоаског парламентаризма. За краља је изабран **Петар Карађорђевић**, син кнеза Александра Карађорђевића. Враћен је, уз извесне измене, устав из 1888, на власт је дошла Радикална странка, која се постепено претворила у странку крупне буржоазије, чиновника и богатих сељака. Странка је под Николом Пашићем имала водећу улогу у политичком животу земље, инострани капитал продужио је експлоатацију богатих природних резерви Србије, у којој је 1914. било око 500 индустријских предузећа са око 20.000 радника. До 1910. није постојало никакво радничко законодавство, радни дан је трајао и по 16 часова. Раднички покрет се све више развијао. 1903. формиран су Српска социјал-демократска партија и опште синдикалне организације. Преврат из 1903. довео је и до промене у спољној политици, почело је оријентисање према Русији, Француској и Великој Британији, и јачала је пропаганда за уједињење Јужних Словена под вођством Србије, коју је Аустро-Угарска настојала да доведе у зависност. Зато је против Србије повела *Царински рат* (1906-11).

In order to maintain power, Prince Milan started the negotiations with the Radical party: these resulted in the new constitution, passed in 1888. It was based on the principles of bourgeois parliamentary system, civil freedom, secret and direct voting, local (municipal and district) self rule, i.e. administration. It presented a success in the resistance against the autocratic regime of King Milan and a considerable progress towards democracy in Serbia. Soon after the constitution passing, King Milan abdicated in favor of his 12-year old son Aleksandar, who ruled from 1889 to 1903. As Aleksandar was a minor, the residency was established, actually headed again by Jovan Ristić. Although in power from 1889-92, the Radical party was not successful in implementing progressive reforms. In 1893 Aleksandar abolished the residency, pronounced himself grownup in advance, took over the rule, and in 1894 changed the constitution of 1888. The resentment of people grew, caused by the autocratic regime and obstinate rule of King Aleksandar, and generally the Obrenović dynasty as well. A major change occurred in 1901: Aleksandar imposed a new, reactionary constitution, intended at introducing bicameral system. The people started a decisive struggle against the rule of Aleksandar: on 23/03/1903 demonstrations broke out in Belgrade, which ended in armed clashes with police, i.e. gendarmerie. The leader of the demonstrations was Dimitrije Tucović, also the leading activist of the Serbian labor movement. Fearful of revolutionary movements, the Serbian bourgeoisie decided to abandon the Obrenović dynasty, which was Austria-oriented and discredited in the public eye. Military officers hatched a conspiracy and on 29/05/1903 they murdered King Aleksandar and Queen Draga (Draga Mašin). The coup of May 1903 presented the victory of the Serbian bourgeoisie over the King Aleksandar's absolutism and won struggle for the inception of bourgeois parliamentary order. **Petar Karadorđević**, son of Prince Aleksandar Karadorđević, was elected king. The constitution of 1888 was returned, with certain changes, and the Radical party came to power. This party was gradually transformed into the party of *gross bourgeoisie*, civil servants and rich peasants. Headed by Nikola Pašić, the Radical party had the leading political role; the foreign capital supported further exploitation of the Serbian abundant natural resources. In 1914 Serbia had about 500 industrial establishments with the employment of 20000 workers. Before 1910 no labor legislation existed; working day sometimes lasted as long as 16 hours. The labor movement gradually developed. In 1903, the Serbian social democratic party and general trade union organizations were founded. The coup of 1903 resulted in the changed international policy and the initiated orientation towards Russia, France and Great Britain. The demands for the unification of South Slavs under the leadership of Serbia were stronger. However Austria-Hungary tried to impose dependence over Serbia and therefore started the *Customs war* against Serbia (1906-11).

Анексијом Босне и Херцеговине, коју је извршила Аустро-Угарска октобра 1908, створена је опасност по европски мир и настало је заоштравање аустроугарско-српских односа. Босанска криза 1908-1909. један је од подстицаја за убрзање стварања Балканског савеза између Србије, Бугарске, Црне Горе и Грчке. У основи, Савез је био антитурски и започео је *Први балкански рат* (1912-13) против Турака. Рат се завршио коначним ослобођењем балканских народа и територија од турског ропства. Србија је територијално двапут увећана, а број становника попео се на 4,5 мил. Резултати Првог балканског рата изазвали су даље заоштравање међународних односа и појачали ослободилачки покрет словенских народа под аустро-угарском влашћу. Желећи да униште Србију као главну препреку аустроугарско-немачког империјализма на Балкану, Аустро-Угарска и Немачка изазвале су низ провокација уперених против Србије. Последица је био и *Сарајевски атентат* који је Аустро-Угарска, имајући пуну подршку Немачке, искористила да 28. VII 1914. објави рат Србији. Овај рат био је почетак Првог светског рата (1914-1918). И поред херојског отпора српског народа, који је водио праведан, националноослободилачки рат против аустроугарско-немачког империјализма, Србија је била окупирана 1915. Део српске војске, уз заштиту црногорске, пробио се на јадранску обалу, и 1916. војска је смештена на острво Крф, одакле је касније пребачена на Солунски фронт. Српска влада, која је такође избегла на острво Крф, потписала је 1917. са Југословенским одбором, формираним 1915. у Лондону, Крфску декларацију о уједињењу јужнословенских области Аустро-Угарске са Србијом. После распада Аустро-Угарске у новембру 1918, у Србију су се вратили влада и краљ. Савезничка војска пружила је помоћ монархији и влади за угушивање револуционарног покрета, учвршћивање власти српске буржоазије и њено ширење и на јужнословенске земље бивше Аустро-Угарске. У Београду је 1. XII 1918. проглашена *Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца*, која се од 1929. звала *Краљевина Југославија*.

When Austria-Hungary annexed Bosnia and Herzegovina in October 1908, the peace of Europe was endangered and the relations between Serbia and Austria-Hungary deteriorated. The Bosnian crisis, 1908-1909, induced the creation of the Balkan alliance including Serbia, Bulgaria, Montenegro and Greece. Basically the alliance was anti-Turkish and thereby the *First Balkan war* (1912-13) started. The war ended in the final liberation of the Balkan nations and territories from the Turkish rule. The Serbian territory twice extended and the population number rose to 4.5 million. The outcome of the First Balkan war induced further tensions in the international relations and intensified the liberation movements of the Slav nations under the Austro-Hungarian rule. Inclined to eliminate Serbia as the major obstacle to Austro-Hungarian and German imperialistic power in the Balkans, Austria-Hungary and Germany made serial provocations aimed against Serbia. The consequence was the *Sarajevo Assassination* that Austria-Hungary used, fully supported by Germany, to declare war to Serbia on 28/07/1914. Actually this was the beginning of the First World War (1914-1918). In spite of the heroic resistance of the Serbian people who led a justified, liberation war against the Austria-Hungary imperialistic rule, Serbia was occupied in 1915. A part of the Serbian military forces, supported by the Montenegrin protection, traced way to the Adriatic coast and then was further sent to the Greek island of Corfu; where from the Serbian soldiers were transferred to the *Salonika Front*. The Serbian government that also was compelled to flee to Corfu, in 1917 executed the Corfu declaration with the Yugoslav committee, which had been established in London in 1915. The declaration envisaged the unification of the south-Slav regions of Austria-Hungary with Serbia. After the Austria-Hungary breakdown in November 1918, the government and the King came back to Serbia. The Allies' forces rendered support to the royal regime and the government to crush the revolutionary movement, strengthen the Serbian bourgeoisie power and its spread to the south-Slav lands of the former Austria-Hungary. On 01/12/1918 the *Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes* was officially established in Belgrade and from 1929 it assumed the name – the *Kingdom of Yugoslavia*.

СРПСКЕ ДИНАСТИЈЕ У РАШКОЈ – СРБИЈА / SERBIAN DYNASTIES OF RAŠKA

Назив династије <i>Dynasty</i>	Трајање владавине <i>Period of rule</i>	Облик владавине <i>Title</i>	Име владара <i>Ruler name</i>
Властимировићи <i>Vlastimirovići</i>		750	Вишеслав / <i>Višeslav</i> Радослав / <i>Radoslav</i> Просигој / <i>Prosigoj</i> Властимир / <i>Vlastimir</i> Мутимир / <i>Mutimir</i>
	210	кнежеви <i>Prince</i>	Прибислав / <i>Pribislav</i> Петар / <i>Petar</i> Павле / <i>Pavle</i> Захарије / <i>Zaharije</i> Часлав / <i>Časlav</i>
		960	

Назив династије <i>Dynasty</i>	Трајање владавине <i>Period of rule</i>	Облик владавине <i>Title</i>	Име владара <i>Ruler name</i>
МАКЕДОНИЈА У ДОБА САМУИЛА / MACEDONIA OF SAMUILO TIME ДУКЉАНСКА ДРЖАВА / DUKLJA STATE ДИНАСТИЈА ВОЈИСАВЉЕВИЋА / VOJISAVLJEVIĆ DYNASTY КРСТАШКИ РАТОВИ / WAR OF CRUSADERS			
1083			
Вукановићи <i>Vukanovići</i>	82	жупани <i>župan</i>	Вукан / <i>Vukašin</i> Урош I / <i>Uroš I</i>
		1145 вел. жупани <i>veliki župan</i>	Урош I; Деса; Белош <i>Uroš I; Desa; Beloš</i>
Немањићи <i>Nemanjići</i>	206	1165 велики жупани <i>veliki župan</i>	Тихомир / <i>Tihomir</i> Стефан Немања / <i>Stefan Nemanja</i> Стефан Првовенчани <i>Stefan Prvovenčani</i>
		1217	Стефан Радослав / <i>Stefan Radoslav</i> Стефан Владислав / <i>Stefan Vladislav</i> Стефан Урош I / <i>Stefan Uroš I</i> Стефан Драгутин / <i>Stefan Dragutin</i>
		1346	Стефан Урош II Милутин <i>Stefan Uroš II Milutin</i> Стефан Урош III Дечански <i>Stefan Uroš III Dečanski</i>
		цареви <i>Tsar</i>	Стефан Урош IV Душан <i>Stefan Uroš IV Dušan</i> Стефан Урош V / <i>Stefan Uroš V</i>
		1371	Лазар Хребељановић / <i>Lazar Hrebeljanović</i>
Лазаревићи <i>Lazarevići</i>	56	Кнежеви / <i>Prince</i>	Стефан Високи <i>Stefan Visoki</i>
		1402 деспот / <i>Despot</i>	Ђурађ / <i>Đurađ</i> Лазар / <i>Lazar</i>
Бранковићи <i>Brankovići</i>	31	1427	Ђурађ / <i>Đurađ</i> Лазар / <i>Lazar</i>
		Деспоти / <i>Despot</i>	Стефан / <i>Stefan</i> Вук / <i>Vuk</i> Ђорђе / <i>Đorđe</i>
		1502	Стефан / <i>Stefan</i> Вук / <i>Vuk</i> Ђорђе / <i>Đorđe</i> Јован / <i>Jovan</i>
			Српски / <i>Serbian</i> деспоти у <i>Despots in</i> Угарској / <i>Hungary</i>

Назив династије <i>Dynasty</i>	Трајање владавине <i>Period of rule</i>	Облик владавине <i>Title</i>	Име владара <i>Ruler name</i>
Берисављевићи		Деспоти / <i>Despot</i>	Иваниш / <i>Ivaniš</i> Стефан / <i>Stefan</i> српски/Serbian
Божићи	35		Бериславић / <i>Berislavić</i> деспоти у <i>Despots in</i> Угарској / <i>Hungary</i>
Бакићи		1537	Радич / <i>Radić</i> Павле / <i>Pavle</i>

Владари династије Властимировића / *Vlastimirović Dynasty rulers*

1. Вишеслав, око 765, архонт / *Višeslav, about 765, arhont*
2. Радослав, око 790, кнез / *Radoslav, about 790, Prince*
3. Просигој, око 810, кнез / *Prisigoj, about 810, Prince*
4. Властимир, око 820-860, кнез / *Vlastimir, about 820-860, Prince*
5. Мутимир, око 860-891, кнез / *Mutimir, about 860-891, Prince*
6. Прибислав (Првослав), 891-892, кнез / *Pribislav (Prvoslav), 891-892, Prince*
7. Петар Гојниковић, 892-917, кнез / *Petar Gojniković, 892-917, Prince*
8. Павле Брановић, 917-921, кнез / *Pavle Branović, 917-921, Prince*
9. Захарије Прибисављевић, 921-924, кнез / *Zaharije Pribisavljević, 921-924, Prince*
10. Часлав Клонимировић, 927-960, кнез / *Časlav Klonimirović, 927-960, Prince*

Владари династије Војисављевића / *Vojsavljević Dynasty rulers*

1. Петрислав – Петар, архонт / *Petrislav – Petar, arhont*
2. Јован Владимир, 977-1016, кнез / *Jovan Vladimir, 977-1016, Prince*
3. Драгомир, 1016-1018, кнез / *Dragomir, 1016-1018, Prince*
4. Војислав, 1018-1043, кнез / *Vojslav, 1018-1043, Prince*
5. Гоислав, 1043-1045, кнез / *Goislav, 1043-1045, Prince*
6. Радослав, 1045-1046, кнез / *Radoslav, 1045-1046, Prince*
7. Михаило, 1046-1077, кнез, 1077-1081, краљ / *Mihailo, 1046-1077, Prince, 1077-1081 King*
8. Константин Бодин, 1081-1101, краљ / *Konstantin Bodin, 1081-1101, King*
9. Добросав, 1101- ..., краљ / *Dobrosav, 1101-..., King*
10. Кочапар, краљ / *Kočapar, King*
11. Владимир, -1114, краљ / *Vladimir,-1114, King*
12. Ђорђе, 1114-1118. и 1125-1135, краљ / *Đorđe, 1114-1118, 1125-1135, King*
13. Грубеша, 1118-1125, краљ / *Grubeša, 1118-1125, King*
14. Градихна, 1135-1146, краљ / *Gradihna, 1135-1146, King*
15. Радослав, 1146-1162, кнез / *Radoslav, 1146-1162, Prince*
16. Михаило, 1162-1186, кнез / *Mihailo, 1162-1186, Prince*

Владари династије Вукановића / *Vukanović Dynasty rulers*

1. Вукан, 1086-1114, жупан / *Vuka, 1086-1114, župan*
2. Урош I, 1114-1145, жупан / *Uroš I, 1114-1145, župan*
3. Урош II, 1145-1155. и 1155-1162, велики жупан / *Uroš II, 1145-1155, 1155-1162, veliki župan*
4. Деса, 1155-1155. и 1162-1165, велики жупан / *Desa, 1155-1155, 1162-1165, veliki župan*
5. Белош, 1162-1162, велики жупан / *Beloš, 1162-1162, veliki župan*

Владари династије Немањића / *Nemanjić Dynasty rulers*

1. Тихомир, 1165-1168, велики жупан / *Tihomir, 1165-1168, veliki župan*
2. Стефан Немања, 1168-1196, велики жупан / *Stefan Nemanja, 1168-1196, veliki župan*
3. Стефан Првовенчани, 1196-1217, велики жупан, 1217-1228, краљ / *Stefan Prvovenčani, 1196-1217, veliki župan, 1217-1228, King*
4. Стефан Радослав, 1228-1234, краљ / *Stefan Radoslav, 1228-1234, King*
5. Стефан Владислав, 1234-1243, краљ / *Stefan Vladislav, 1234-1243, King*
6. Стеван Урош I, 1243-1276, краљ / *Stefan Uroš I, 1243-1276, King*
7. Стефан Драгутин, 1276-1282, краљ, 1282-1316, сремски краљ / *Stefan Dragutin, 1276-1282, King, 1282-1316, King of Srem*
8. Стефан Урош II Милутин, 1282-1321, краљ / *StefanUroš II Milutin, 1282-1321, King*
9. Стефан Урош III Дечански, 1321-1331, краљ / *StefanUroš III Dečanski, 1321-1331, King*
10. Стефан Урош IV Душан, 1331-1345, краљ, 1346-1355, цар / *StefanUroš IV Dušan, 1331-1345, 1346-1355, Tsar*
11. Стефан Урош V, 1355-1371, цар / *StefanUroš V, 1355-1371, Tzar*

Владари династије Лазаревића / *Lazarević Dynasty rulers*

1. Лазар Хребељановић, 1371-1389, кнез / *Lazar Hrebeljanović, 1371-1389, Prince*
2. Милица, 1389-1393, кнегиња / *Milica, 1389-1393, Princess*
3. Стефан, 1393-1402, кнез, 1402-1427, деспот / *Stefan, 1393-1402, Prince, 1402-1427, Despot*

Владари династије Бранковића / *Branković Dynasty rulers*

1. Ђурађ, 1427-1456, деспот / *Đurađ, 1427-1456, Despot*
2. Лазар, 1456-1458, деспот / *Lazar, 1456-1458, Despot*
3. Стефан, 1458-1459, деспот / *Stefan, 1458-1459, Despot*
4. Стефан Томашевић (Котроманић), 1459-1459, деспот / *Stefan Tomašević (Kotromanić), 1459-1459, Despot*
5. Вук Гргуровић (Бранковић), 1471-1485, деспот у Угарској / *Vuk Grgurović (Branković), 1471-1484, Despot*
6. Ђорђ, 1486-1496, деспот у Угарској / *Đord, 1486-1496, Despot in Hungary*
7. Јован, 1496-1502, деспот у Угарској / *Jovan, 1496-1502, Despot in Hungary*

Династија Немањића
Nemanjić Dynasty

СТЕФАН НЕМАЊА –
Монах Симеон
(владао 1166-1196)
STEFAN NEMANJA
Monah (monk) Simeon
(ruled 1166-1196)

Стефан Немања је син кнеза Завида. Рођен је у Дукљи на Морачи (тада Рашка, данас Црна Гора). Немања је **оснивач** „светородне династије Немањића” која је владала Србијом преко две стотине година. У том раздобљу Србија је прешла пут од мале расцепкане кнежевине до царевине и најмоћније земље на Балкану. Стефан Немања је подигао многе манастире, а најпознатији су Студеница и Хиландар. Наклоност и љубав према градњи манастира карактерише све владаре лозе Немањића. Манастири су постали не само њихове задужбине, већ и знак индивидуалитета и својерсни расадници културе, просвете и православља. Власт је пренео на сина Стефана, замонашио се и као монах Симеон умро је у Хиландару.

Stefan Nemanja is a son of *knez* Zavid. He was born in Duklja on the river Morača (then Raška, present day Montenegro). Nemanja was the **founder** of the ‘*holly*’ dynasty Nemanjić’ that ruled in Serbia for more than two centuries. In these times Serbia transformed from a small disintegrated principality (*knezevina*) to a kingdom (*carevina*) and the most powerful country in the Balkans. Stefan Nemanja erected many monasteries, the best known of which are Studenica and Hilandar. Strong affection and inclination to raise monasteries is characteristic to all ruler of Nemanjić origin. Monasteries became not only their memorials, but also the symbol of individuality and centers of culture, education and orthodoxy and the Orthodox religion. This ruler transferred his power to his son Stefan, entered a monastic order and died in Hilandar.

РАСТКО НЕМАЊИЋ — *Свету Сава*
(1175-1235)
RASTKO NEMANJIĆ — *Sveti Sava*
(1175-1235)

Сава је најмлађи Немањин син, рођен 1175. године. Врло рано напушта световни живот и већ 1191. године одлази у *Свету Гору*. Уз помоћ оца подиже православни манастир Хиландар. Док су се његов отац Немања и брат Стефан трудили да створе и очувају српску државу на раскрсници између Европе и Азије, Угарске и Византије и Латинског царства, између православља и католичанства, свети Сава је радио на изградњи духовног јединства код Срба, на подизању њихове самосвести и моралне снаге. У Хиландару, а затим у Студеници, развио је центре књижевног и црквеног образовања. Сава је написао прва дела српске књижевности: *Житије св. Симеуна* (прва српска биографија, 1208) и *Службу светом Симеону*. У тренутку велике угрожености Византије од крсташа *изборио је аутокефалност (самосталност) српске православне цркве 1219. године*. Тада је постао **први српски архиепископ**, са седиштем у Жичи. Написао је и *Номоканон*, зборник закона по којима се управљало у новоствореној осамосталеној цркви и српској држави. Његове мошти пренете су 1236. из Трнова (Бугарска) у манастир Милешева (Пријеполје), али су их Турци 27. априла 1595. године, након што су похарали манастир, спалили на Врачару у Београду. Данас се на том месту налази велелепни Храм светог Саве.

Sava is the youngest son of Nemanja, born in 1175. Rather early he abandoned secular life and in 1191 went to *Sveta Gora*. With the support of his father he erected the Orthodox monastery Hilandar. While his father Nemanja and brother Stefan took efforts to establish and protect the Serbian state on the crossroads of Europe and Asia, Hungary and Byzantium and the Latin empire, between the Christian Orthodoxy and Catholicism, Sveti Sava took pains to give rise to the spiritual unity of Serbs, to upgrade their self-consciousness and moral strength. In Hilandar and afterwards in Studenica, he opened the centers of literature and ecclesiastic education. Sava wrote the first pieces of the Serbian literature: *Žitije Sv. Simeuna*, the first Serbian biography written in 1208, and *Službu Sv. Simeunu*. In the moment when Byzantine Empire was greatly endangered by the Crusaders he managed to win the independence of the Serbian Orthodox Church in 1219. Then he became **the first Serbian archbishop**, with his formal seat in Žiča. He wrote *Nomakanon*, a code of regulations to be respected in the newly formed independent Church and the Serbian state. In 1236 his relics were taken from Trnovo, Bulgaria to the Mileševa monastery, Prijepolje. However, after having devastated the monastery, on 27 April 1595 Turks burned the relics in Vračar, Belgrade. Today a magnificent temple – the Temple of Sveti Sava is situated there.

СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ — *Свети Краљ*
(1196-1228)
STEFAN PRVOVENČANI
Sveti Kralj (St. King)
(1196-1228)

Средњи син Стефана Немање, **велики жупан** (1196-1217) и **краљ Србије** (1217-1228). Непосредно по његовом доласку на власт велики ратни немири уздрмали су Европу, избио је Четврти крсташки рат, срушено је Византијско и настало Латинско царство, Србија је нападнута од Угарске, Бугарске и војске Латинског царства. Уз снажан отпор целокупног народа против завојевача и у савезу са Млетачком Републиком, Стефан Првовенчани спасава раскомадану Србију. Да би га тако снажног и отпорног придобило на своју страну, папа му шаље своју краљевску круну, после чега је Стефан проглашен за краља Србије, Дукље, Травуније, Далмације и Хума. Изградио је манастир Жичу, у којој је чинодејствовао његов брат свети Сава, родоначелник српске духовности уопште. Пред крај живота повукао се у манастир а власт предао најстаријем сину Радославу.

The second son of Stefan Nemanja, the Great Count (*veliki župan*) (1196-1217) and the **King of Serbia** (1217-1228). Soon after his coming to rule great war turbulences shook Europe; the 4th War of Crusaders broke out, the Byzantine Empire was pulled down and the Latin Empire rose, Serbia was attacked by Hungary, Bulgaria and the army of the Latin Empire. With the strong overall national resistance against the invaders and in alliance with the Venice Republic, Sfefan Prvovenčani managed to save the broken Serbia. In order to won him to his side because of expressive endurance and resistance, the Pope sent his crown to the Serbian ruler, when after Stefan was pronounced the King of Serbia, Duklja, Travunija, Dalmatia and Hum. He erected the monastery of Žiča, where his brother Sveti Sava was active and who was the founder of the overall Serbian spirituality. Before his death, he withdraw to the monastery and passed the rule to his eldest son Radoslav.

КРАЉ РАДОСЛАВ
(владао 1223-1233)
KING RADOSLAV
(ruled 1223-1233)

Радослав је дошао на престо после свог оца Стефана Првовенчаног. Био је под јаким византијским утицајем, нарочито свога таста, епирског деспота и доцнијег цара Теодора Анђела. Први је почео да кује српски новац, по грчким обрасцима и са грчким натписом. Ослањајући се на искуство свога стрица св. Саве, који га је свестрано помагао, имао је услове за дугу владавину. Међутим, изгубио је престо након што су његовог таста потукли Бугари (1230). Без његове подршке није се могао дуго одржати. На престо је дошао његов млађи брат Владислав.

Radoslav came to rule after his father Stefan Prvovenčani. He was under the strong Byzantine influence, especially of his father-in-law, the Epirus despot and then Emperor Teodor Andjel. He initiated the coin make, pursuant to the Greek forms and the Greek inscriptions. Relying on the experience of his uncle Sveti Sava, who rendered all possible support to him, Radoslav could have lived a long rule. However, he was dethroned after his father-in-law was defeated by Bulgaian forces in 1230. Without the support from this side, Radoslav was not able to stand in power. His younger brother Vladislav took over the throne.

КРАЉ ВЛАДИСЛАВ
(владао 1234-1243)
KING VLADISLAV
(ruled 1234-1243)

Краљ Владислав се оженио бугарском принцезом Белославом и настојао да Србију и Бугарску зближи и тешње повеже, али 1241. године долази до најезде Монгола, који пустоше Србију а потом руше бугарску државу. Без могућности да се ослони на таста, Владислав губи престо, на који долази његов млађи брат Урош.

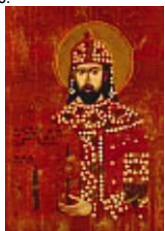
King Vladislav married the Bulgarian Princess Beloslava and took efforts to make closer and tighter relations between Serbia and Bulgaria. However in 1241 the Mongol invaders attacked and devastated Serbia and then pulled down the Bulgarian state. Since it was not possible to rely on the support from his father-in-law, Vladislav was dethroned and his younger brother Uroš came to power.

КРАЉ УРОШ I НЕМАЊИЋ
(владао 1243-1276)
KING UROŠ I NEMANJIĆ
(ruled 1243-1276)

Краљ Урош I је имао веома добре односе са суседним државама и владао је дуже и успешније од своје браће. Значајан је нарочито по томе што је за време његове владавине отпочела експлоатација рудника у Србији, што је довело до брзог економског снажења Рашке. Упоредо с развојем рударства развијали су се занатство и трговина. Економски просперитет дао је јак подстицај развиту српске средњовековне културе (књижевност, грађевинарство, уметнички занати). Дошао је у сукоб са својим старијим сином Драгутином, који је, помогнут војском свога таста – угарског краља – напао оца, војнички га победио и преузео престо 1276. године.

King Uroš I managed to establish rather good relations with the neighboring states and ruled longer and with more success than his brothers had ruled. He was notable especially for initiating the exploitation of Serbian mines, which resulted in more dynamic economic strengthening of Raška. Simultaneously with mining, crafts and trade activities developed. Economic progress strongly induced the development of the Serbian mediaeval culture (literature, construction, art crafts). Uroš I had conflicts with his elder son Dragutin, who was supported by his father-in-law, Hungarian king, and who attached his own father, defeated him in the military fields and took over the throne.

КРАЉ ДРАГУТИН
Преподобни монах Теоктист (владао
1276-1282)
KING DRAGUTIN
Saint monk Teoktist
(ruled 1276-1282)

Краљ Драгутин је преузео престо од оца Уроша, али га је после неколико година уступио млађем брату Милутину. Драгутин се као угарски зет повукао у северне области правeћи себи ново краљевство на простору западне Србије, источне Босне и Срема, где је

King Dragutin took over the rule from his father Uroš, however after several years he descended in favor of his younger brother Milutin. As a son-in-law of the Hungarian ruler, Dragutin withdrew to the northern regions, establishing his own kingdom in the western Serbian regions, eastern Bosnia and Srem, where he

владао све до 1316. године. На простору свога краљевства подигао је многе цркве, а ојачао је и Београд као привредни и културни центар тога времена. Када је његов брат Милутин, краљ Србије, успоставио добре односе с Византијом, Драгутин је ударио војском на Србију, али је био потучен од војске краља Милутина 1313. године. После овог неуспеха властела његове државе га је сменила и на престо довела његовог сина Владислава II. Драгутин је био на српском престолу релативно кратко (1276.-1282.).

Настојао је да Србији омогући миран развој одржавајући добре односе са суседима. Убрзо се оженио византијском принцезом па је тако обезбедио северну границу свог краљевства и спокојно присаједињавање западних делова, којима је некада управљао његов брат Драгутин, правећи Србију много већом и јачом. Експлоатација рудника богатих сребром доносила му је обилата средства. Помагао је развој уметности и књижевности. Зидао је цркве и манастире, од којих су до данас сачувани: Грачаница, Богородица Љевишка, Краљева црква у Студеници, Бањска, обновљена Немањина црква у Хиландару, цркве у Јерусалиму, на Синају. Милутин је подигао и болницу у Цариграду. Изненада је умро.

ruled as long as until 1316. On the territory of his kingdom he erected many churches and managed to strengthen Belgrade as commercial and cultural center of the time. When his brother Milutin, the King of Serbia, was successful in establishing good relations with Byzantium, Dragutin attacked Serbia with military troops, however was defeated by the forces of King Milutin in 1313. After that, the dignitaries of his state dismissed him and led his son Vladislav II to the throne. King Dragutin was on the Serbian throne for relatively short time, from 1276 to 1282.

**КРАЉ МИЛУТИН
(1282-1321)
KING MILUTIN
(1282-1321)**

King Milutin was inclined to provide peaceful development for Serbia and maintained good relations with the neighbors. Soon he married the Byzantine princess and thereby protected the northern border of his kingdom and undisturbed annexing of the western regions that has used to be ruled by his brother Dragutin. The exploitation of mines rich in silver made fruitful income. Milutin supported the development of arts and literature. He conducted the erection of churches and monasteries, of which several have been preserved to the present day: Gračanica, Bogorodica Ljeviška, King's Church in Studenica, Banjska, restored Nemanja's Church in Hilandar, the churches in Jerusalem, on Sinai. Milutin also built a hospital in Constantinople. King Milutin died unexpectedly.

СИМОНИДА (1289-1340) – Византијски цар Андроник II, приликом закључења мира са Србијом 1299. године, „даривао“ је српског краља Милутина и својом ћерком Симонидом, као гаранцијом трајног мира и пријатељства између две земље.

SIMONIDA (1289-1340) – The Byzantine emperor, Andronik II, on the occasion of concluding peace agreement with Serbia in 1299, 'donated' his daughter Simonida to the Serbian King Milutin, which served as a guarantee of continual peace and friendly relationship between the two stets.

КРАЉ СТЕФАН ДЕЧАНСКИ
(владао 1321-1331)
KING STEFAN DEČANSKI
(ruled 1321-1331)

Још за живота свог оца краља Милутина добио је на управљање зетску област, али је ускоро сковао заверу да скине оца с престола па је у томе осујећен. Отац га је ослепео и протерао с породицом у Цариград. После смрти краља Милутина проглашен је за краља (1321). Стефан Дечански проширио је државу на југ према Византији. Када су се Византијци удружили с Бугарима, потукао је Бугаре на Велбужду (1330), и то захваљујући вештини и храбрости свога сина Душана. Пошто је хтео да престо остави сину из другог брака а не Душану, Душан се побунио и збацио га с престола. Стефан је подигао манастир Дечане, где је после смрти и сахрањен (1331).

Even during the life of his father King Milutin, he was granted the government over the region of Zeta (*Zetska oblast*). However he hatched a conspiracy to dethrone his father, but was prevented. His father had him made blind and expelled with his family to Constantinople. After the death of King Milutin, Stefan was pronounced king in 1321. Stefan Dečanski made the Serbian state extended to the south, towards Byzantium. When Byzantium joined forces with Bulgaria, he managed to defeat the Bulgarian forces on Velbužd (1330), however with the skillful and courageous support rendered by his son Dušan. Since he was inclined to pass the throne over to his son from his first marriage and not to Dušan, Dušan offered resistance and removed him from the throne. Stefan erected the monastery of Dečani, where he was burried after his death, in 1331.

ЦАР СТЕФАН ДУШАН

Душан Силни

(владао 1331-1355)

CZAR STEFAN DUŠAN

Dušan Silni (Mighty)

(ruled 1331-1355)

Као краљ Срба владао је од 1331. до 1345. године. Од 1346. године влада као цар Срба и Грка. У његово време српска средњовековна држава доживљава врхунац своје моћи и израста у водећу силу на Балкану. До 50-их година XIV века успео је да створи српску царевину која је обухватала, поред земаља раније српске краљевине, Мачву, Захумље, Албанију, Епир, Тесалију, Акарнанију, Етолију и сву Македонију (изузев Солуна) до Христовога. Организовао је сложну војску и успоставио правну државу. Освајање нових земаља, где је био развијен правни поредак, а и примери византијских царева, чијим наследником је хтео да се прикаже, подстакли су га да изради један законски кодекс за своју земљу – ДУШАНОВ ЗАКОНИК. Усвојио га је Државни сабор 1349. године (допуњен је 1354. године). Законик спада у најважније споменике нашег развијеног феудализма. Поред одредаба уставног карактера садржи и казнено-правне и процесно-правне одредбе, као и одредбе из породичног и наследног права. Иако феудалног карактера и осмишљен да учврсти положај и привилегије владара и властеле, одликује се хуманошћу: њиме су била заштићена и права најнижег staleжа.

As the **King of Serbs** Stefan Dušan ruled from 1331 to 1345. From 1346 he ruled as the **Emperor of Serbs and Greeks**. In his time the Serbian mediaeval state reached its prime and became the leading power in the Balkans. Up to the mid-14th century he managed to establish the Serbian empire that used to include, apart from the lands of the former Serbian kingdom, also Mačva, Zahumlje, Albania, Epirus, Thessaly, Akamania, Aetolia, and the all Macedonia (except Thessaloniki) to Hristopolje. Stefan Dušan was successful in organizing harmonized military forces and establishing a legally grounded state. The conquering of new lands with well established legislation and the examples of Byzantine emperors, the descendant of which he was inclined to see himself, all induced him to create a new legal code for his state, i.e. the Code of Dušan (*Dušanov Zakonik*). The subject code was adopted by the State assembly in 1349 and the same was supplemented in 1354. This legal code represents a mayor memorial of the developed stage of feudalism in Serbia. Apart from the constitutional provisions, this code includes penalty and legal procedure terms, as well as the stipulations of family and inheritance law. Although grounded on feudalism order and conceived to confirm the position and privileges of the ruler and oligarchy (feudal landowners), this code featured certain attributes of humanity: it envisaged the protected rights of the lowest social class.

ЦАР УРОШ (владао 1355-1371)
CZAR UROŠ
(ruled 1355-1371)

Урош је веома млад и неискусан са осамнаест година наследио престо у великој држави без унутрашњег јединства и чвршће повезаности. Није успео ни да се одупре спољном непријатељу ни да држи у спрези феудалне господаре (Дејановиће, Мрњавчевиће, Балшиће), који нису признавали централну власт и који су желели да самостално управљају својим областима. Душанов полубрат Симеон, епирски намесник, отворено је устао против Уроша и сам се прогласио за цара. Затим се отцепио од Епира и Тесалије и направио себи другу државу. То су почели чинити и други велможи тако да је централна власт нагло ослабила. Смрћу цара Уроша (1371) нестало је и привидне централне власти над већ самосталним поседима ојачаних феудалаца. Угасила се владавина лозе Немањића и отпочела агонија српске државе и народа, вековима са разних страна гаженог али никад сатрвеног захваљујући баш духовној снази и наслеђу које му је оставила епоха Немањића.

Uroš ascended the throne very young, aged 18 and rather unexperienced, in a large state that was internally disintegrated. He did manage neither to resist external enemies, nor to keep united feudal families (Dejanović, Mrnjavčević, Balšić) that were not willing to recognize the central rule and were inclined to govern their regions independently. Simeon, half-brother of Dušan and a deputy of Epirus up rose openly against Uroš and pronounced himself czar. Then after he separated from Epirus and Thessaly and founded a new state. This followed other landowners and therefore the central government collapsed. After the death of Czar Uroš in 1371 even the apparent central government disappeared, while the independent landlords became stronger. The power of the Nemanjić dynasty was extinguished and this was followed by the agony of the Serbian state and people that despite all invasions never definitely collapsed. This was due to spiritual strength and heritage of the Nemanjić origin.

Лоза Немањића, детаљ са бакореза манастира Студеница из 1733. године.
Nemanjić dynasty origin, copper engraving – detail, 1733, Monastery of Studenica

Династија Обреновића
Obrenović Dynasty

КНЕЗ МИЛОШ ОБРЕНОВИЋ
(1780-1860)
PRINCE MILOŠ OBRENOVIĆ
(1780-1860)

Рођен је у селу Средња Добра у ужичкој нахији, а умро је у Београду, у свом конаку у Топчидеру. Као младић Милош је служио код богатих трговаца стоком. Учествовао је у Првом српском устанку и био вођа Другог српског устанка. Био је спретан у преговарању с Турцима и вешто је користио међународну ситуацију, првенствено неспоразуме и сукобе Русије и Турске, да би за српску аутономију издејствовао султаново и међународно признање. Године 1830. Србији бива призната унутрашња самоуправа а Милош добија наследност кнежевског достојанства. Убрзо након тога, Милош с војском заузима шест неуступљених нахија, па је 1833. издат хатишериф (својеручна наредба турског султана која мора да се изврши без одлагања) о њиховом сједињењу са Србијом. Под Милошевом владавином Србија је стекла статус аутономне кнежевине у оквиру Османског царства (владао је Србијом од 1815. до 1839. и од 1858. до 1860). За време своје владавине постао је најбогатији човек у Србији и један од најимућнијих на Балкану. Владао је као аутократа и никада се тог начина владања није одрекао. Ударио је солидне темеље независности Србије и њеном унутрашњем развоју.

Miloš Obrenović was born in the village of Srednja Dobrna in the *nahija* of Užice (Turk.) and he died in Belgrade, in his residence in Topčider. As a young man Miloš used to work as an assistant to wealthy livestock merchants. He took part in the First Serbian Uprising and the leader of the Second Serbian Uprising. He was dexterous in the negotiations with the Turks and skillfull in making use of the international situation, primarily the disputes between Russia and Turkey, in order to win the recognition of the Serbian autonomy by the Sultan and other states. In 1830 internal self-government was recognized to Serbia and Miloš Obrenović was acknowledged hereditary dignity of Prince. Soon Miloš occupied with military forces the six *nahija* regions previously non-ceded. In 1833 the Sultan executive order, i.e. *hatiserif* was passed to the effect that these regions are annexed to Serbia. Under the rule of Miloš Obrenović Serbia won the status of autonomous principality within the Ottoman Empire. He ruled from 1815 to 1839 and from 1858 to 1860. During his rule he became the wealthiest man in Serbia and one of the top wealthy people in the Balkans. All the time he was an autocratic ruler. He established solid grounds for the Serbian independence and its internal development.

КНЕГИЊА ЉУБИЦА ОБРЕНОВИЋ (1788-1843) - Била је жена кнеза Милоша. Утицајна у политичком животу и својеглаве нарави. Имала је озбиљних несугласица са мужем и једно време живела раздвојена од Милоша, у Пожаревцу. У налету љубоморе уморила је једну од Милошевих љубавница. Сахрањена је у манастиру Крушедол на Фрушкој Гори.

PRINCESS LJUBICA OBRENOVIĆ (1788-1843) was a wife of Prince Miloš. She influenced the Serbian political life and was rather stubborn character. She experienced serious disputes with her husband and for some time she lived separated from Miloš in Požarevac. In a fit of jealousy she murdered a mistress of Miloš. She was buried in Krušedol monastery on Fruška Gora.

Рођен је у Крагујевцу као млађи син кнеза Милоша и кнегиње Љубице. Први пут је постао кнез 1839, после смрти свог старијег брата Милана. Веома млад и неискусан, Михаило се није најбоље сналазио у сложеним приликама унутрашњег и спољашњег положаја Србије. Свргнут је 1842. у буни коју је предводио један од најистакнутијих уставобранитељских првака, Тома Вучић-Перишић. Поново је доведен за кнеза после Милошеве смрти 1860. Владвао је следећих осам година као просвећени апсолутиста. Убијен је 1868. у Кошутњаку као жртва завере која никад није сасвим расветљена.

КНЕЗ МИХАИЛО ОБРЕНОВИЋ (1823-1868)
PRINCE MIHAILO OBRENOVIĆ
(1823-1868)

Mihailo Obrenović was born in Kragujevac, as a younger son of Prince Miloš and Princess Ljubica. He became prince for the first time in 1839, after the death of his elder brother Milan. Rather young and unexperienced, Mihailo was not very successful in coping with the complex internal and external Serbian position. He was deposed in 1842 in an uprising led by a most outstanding *ustavobranitelj* official, Toma Vučić Perišić. Mihailo was pronounced Prince again after the death of Miloš in 1860. He ruled for another eight years as an enlightened absolutist. He was murdered in 1868 in Košutnjak, as a victim of a conspiracy that has never been completely cleared up.

КРАЉ МИЛАН ОБРЕНОВИЋ
(1854-1901)
KING MILAN OBRENOVIĆ
(1854-1901)

После убиства кнеза Михаила постао је кнез Србије (2. VII 1868), али је до његовог пунолетства (1872) владало намесништво. У својој владавини ослањао се углавном на војску, па је радио на њеном јачању. У спољној политици прво се ослањао на Русију. Под притиском јавног мњења и без довољне дипломатске припреме, 1876. објавио је Турској рат, који се 1877. завршио неуспехом. Исте године, под утицајем Русије, поново је ступио у рат против Турске, из којег је Србија изашла ојачана добивши пиротски, нишки, топлички и врањски округ, а потом јој је на Берлинском конгресу и формално призната независност (1878). Због руске подршке Бугарској, која је дошла до изражаја у Санстефанском уговору, ослонио се на Аустро-Угарску. Закључио је, јуна 1881, тајну конвенцију са Аустро-Угарском, којом је обавезао Србију да неће радити против њених интереса у Босни и Херцеговини и без претходног споразума с њом и да неће закључивати политичке споразуме са другим државама. Аустро-Угарска је зато загарантовала његов останак на престолу и дипломатску помоћ за ширење Србије према југу, што је у народу схваћено као издаја националних интереса. Прогласио се краљем 1882. Угушио је у крви буну која је у јесен 1883. избила у Тимочкој крајини. Када

After the death of prince Mihailo, Milan Obrenović became Prince of Serbia (02.07.1868), however until his coming of legal age, the regency was in power. Milan Obrenović ruled mostly relied on military forces and therefore tried to strengthen them. In foreign policy, he primarily relied on Russia. Under the public pressure and without sufficient diplomatic backgrounds, in 1876 Milan Obrenović declared war to Turkey, which ended in a defeat in 1877. Induced by the Russia influence, in the same year he again started the war against Turkey. This resulted in Serbia becoming a stronger force, acquiring the districts of Pirot, Niš, Toplica and Vranje, and then at the Congress of Berlin Serbia was officially recognized independence (1878). Since Russia supported Bulgaria, which became expressive in St.Stefan peace agreement, this ruled found support in Austria-Hungary. In June 1881 he concluded a secret convention with Austria-Hungary and thereby imposed obligation to Serbia not to act against Austro-Hungarian interests in Bosnia and Herzegovina and not to conclude any political agreements with other states without prior consent achieved with Austria-Hungary. Therefore Austria-Hungary guaranteed his ruling power and diplomatic support for the Serbian extension southwards. However people understood this as the betrayal of the Serbian national interests. Milan Obrenović pronounced himself king in 1882. The rebellion that broke in autumn 1885 in *Timočka krajina* was severely

се Бугарска 1885. ујединила са Источном Румелијом, објавио јој је рат да би заузео и анектирао део бугарске територије као компензацију за тобоже померену равнотежу. Због неуспеха у овом непопуларном рату, који је уз то неодлучно и невешто водио, још више је порасло незадовољство народа. Прихватио је 1888. устав који је од Србије требало да створи уставну и парламентарну краљевину, али је, сукобивши се са уставним одредбама, следеће године абдицирао у корист малолетног сина Александра. Као генерал постављен је за команданта Активне војске, али је 1890. дао оставку.

НАТАЛИЈА ОБРЕНОВИЋ (1859-1941) – *Кнегиња и краљица српска (1875-1889), кћи влашког спахије Н. Кешка. Венчала се с кнезом Миланом Обреновићем 5. X*

1875. и родила му сина Александра. Била је проруски оријентисана, док је Милан водио аустрофилску политику. Њихов однос и развод брака постали су значајно политичко питање због кога је влада М. Гарашанина одступила с власти. Брак је разведен 12. X 1888. Наталија је протерана из Србије 7. V 1891. и само је повремено посећивала сина, с којим је прекинула везе када се венчао с Драгом Машин. После синовљевог убиства прешла је у римокатоличку веру и закалужерила се. Своје велико имање у Србији поклонила је Универзитету у Београду.

broken down. When in 1885 Bulgaria united in alliance with Eastern Rumania, Milan Obrenović declared war to Bulgaria with the aim to occupy and annex a part of the Bulgarian territory, allegedly as a compensation for a disturbed balance. Due to defeat in this unpopular war, which was led undecidely and without dexterity, the public dissatisfaction rose even more. In 1888 he adopted the constitution that should have made Serbia a constitutional and parliamnetary kingdom, however having failed to observe the constitutional provisions, Milan Obrenović abdicated in favour of his minor son Aleksandar. As a general he was made a commander of the Active Army, however resigned in 1890.

NATALIJA OBRENOVIĆ (1859-1941) – Serbian Princess and Queen (1875-1889), a daughter of the *Vlah spahija* dignitary N. Keško. She was married to Prince Milan Obrenović and she gave birth to their son Aleksandar. She was pro-Russia oriented, while Milan lead Austrophile policy. Their relationship and divorce became an important political issue, due to which the government of M. Garašanin resigned. The marriage was dissolved on 12.10.1888. Natalija was expelled from Serbia on 07.05.1891 and only occasionally visited her son, with whom she broke up any relations when he married Draga Mašin. After the assassination of her son Aleksandar, Natalija Obrenović took over Roman Catholic religion. Her great wealth in Serbia she donated to the University of Belgrade.

КРАЉ АЛЕКСАНДАР ОБРЕНОВИЋ
(1876-1903)
KING ALEKSANDAR OBRENOVIĆ
(1876-1903)

На првим изборима после доношења Устава од 1888. године и абдикације краља Милана радикали су поново добили већину. Да би се обезбедили од мешања краља Милана у државне послове, радикали су га исплатили и од њега добили обећање да се неће враћати у Србију пре пунолетства краља Александра. Када се краљ Александар 1. априла 1893. године прогласио пунолетним, збацио је намеснике, отпустио либералску владу и довео на власт радикале. Јуна 1900. године краљ Александар објавио је народу да ће се оженити београдском удовицом Драгом Машин. Краљева одлука је лоше примљена у јавности. Оно што није пошло за руком краљу Милану 1886. године – да измири радикале и напредњаци – пошло је за руком краљу Александру. Оријентишући се према Русији, краљ Александар је постигао извесне политичке успехе у Србији и Македонији. Међутим, после низа скандала у Србији, руска влада је постала резервисана према краљу. Пред крај владавине краља Александра Србија је у свету била усамљена као ретко кад пре. Незадовољство је расло у свим слојевима становништва и пренело се на војску. Дошло је до државног удара. У ноћи између 28. и 29. маја 1903. године група официра продрла је у двор и убила краља Александра и краљицу Драгу.

ДРАГА МАШИН (1866-1903) – Кћи Панте Луњевице и удовица Светозара Машина; као дворска дама краљице Наталије постала је љубавница а-к-асије (1900) и жена младога

Александра I Обреновића. Убили су је, као и њеног мужа, завереници 29. V 1903. године.

In the first elections after the Constitution of 1888 was passed and King Milan abdicated, the Radical party again won majority of votes. In order to be safe from the interfering of King Milan in the state governance, the radicals paid him out and got a promise he would not come back to Serbia before King Aleksandar came of age. When on 01.04.1893 King Aleksandar pronounced himself major (of legal age), he removed the regency, dismissed the liberal Government and led the radicals to power.

In June 1900 King Aleksandar announced publicly he intended to marry Draga Mašin, a widow from Belgrade. This decision was not welcome in public. What King Milan failed to do in 1886 – make the radicals and the Liberals come to terms, King Aleksandar succeeded.

Oriented towards Russia, King Aleksandar made certain political achievements in Serbia and Macedonia. However, after a series of scandals in Serbia, the Russian government got reserved towards the Serbian king. At the end of the rule of King Aleksandar, Serbia was extraordinarily abandoned. All social felt strong dissatisfaction and this caught the military forces also. A coupe d'etat broke out: in the night between 28 and 29 May 1903 a group of army officers broke into the Royal Palace and executed King Aleksandar and Queen Draga. DRAGA MAŠIN (1866-1903) – She was a daughter of Panta Lunjevica and widow of Svetozar Mašin; as a lady attending Queen Natalija, she became a mistress and later on a wife of the young King Aleksandar I Obrenović. On 29.05.1903 she was assassinated together with his husband by the army officers engaged in conspiracy.

Династија Карађорђевића¹⁾
Karađorđević Dynasty¹⁾

Ђорђе Петровић – Карађорђе (рођен 3. XI 1762. у Вишевцу, убијен 25/26. VII 1817. у Радовању код Смедерева). Врховни вожд српски (2. II 1804 - 21. IX 1813). Синови: Сима, Алекса и Александар ; ћерке: Сава, Сара, Пола и Стаменка	Đorđe Petrović, Karadorde (born 03.11.1762 in Viševac, assassinated 25-26.07.1817 in Radobanj near Smederevo). Supreme Serbian leader (vožd) : 02.02.1804 – 21.09.1813; sons: Sima, Aleksa and Aleksandar ; daughters: Sava, Sara; Pola and Stamenka.
Александар Карађорђевић (рођен 19. IX 1806. у Тополи, умро 03. V 1885. у Темишвару). Кнез (14. IX 1842 - 23. XII 1858). Синови: Алекса, Светозар, Петар I , Андрија, Ђорђе, Арсен (његов син Павле , <i>кнез намесник</i>); ћерке: Полексија, Клеопатра, Јелена и Јелисавета	Aleksandar Karađorđević (born 19.09.1806 in Topola, died 03.05.1885 in Timisoara). Prince : 14.09.1842 – 23.12.1858; sons: Aleksa, Svetozar, Petar I , Andrija, Đorđe, Arsen (father to Pavle , Prince Regent); daughters: Poleksija, Kleopatra, Jelena and Jelisaveta.
Петар I (рођ. 29. VII 1844). Краљ Србије (2. VI 1903), краљ Срба, Хрвата и Словенаца (18. XI 1918 - 16. VIII 1921). Синови: Ђорђе, Александар I , Андрија; ћерке: Јелена и Милена	Petar I (29.07.1844) King of Serbia , 02.06.1903; King of Serbs, Croats and Slovenes , 18.11.1918 – 16.08.1921; sons: Đorđe, Aleksandar I , Andrija; daughters: Jelena and Milena.
Александар I (рођ. 4. XII 1888. на Цетињу, убијен 9. X 1934. у Марсељу). <i>Наследник престола</i> (од 27. III 1909), <i>регент Србије</i> (од 1914), <i>регент Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца</i> (од 1. XII 1918), краљ Краљевине Југославије (16. VIII 1921 - 9. X 1934). Синови: Петар II , Томислав, Андреј	Aleksandar I (born 04.12.1888 on Cetinje, assassinated 09.10.1934 in Maseille). <i>Heir apparent</i> , from 27.03.1909; Regent of Serbia, from 1914, Regent of Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, from 01.12.1918, King of Yugoslavia Kingdom , 16.08.1921 – 09.10.1934; sons: Petar II , Tomislav, Andrej.
Петар II (6. IX 1923. у Београду, умро 1970). Краљ Краљевине Југославије (1934-1945). Син Александар	Petar II (06.09.1923 in Belgrade, died 1970). King of Yugoslavia Kingdom , 1934 – 1945); son Aleksandar
Павле (27. IV 1983. у Петрограду, умро 1976). <i>Кнез намесник (1934-1941)</i>	Pavle (born 27.04.1883 in Petersburg, died 1976) Prince Regent, 1934-1941.

Од 1945. до 1992. Србија је федерална јединица Југославије. Југославија је неколико пута мењала име: 31. I 1946 – 7. I 1963. Федеративна Народна Република Југославија (ФНРЈ); 1963 – 1992. Социјалистичка Федеративна Република Југославија (СФРЈ); 27. IV 1992 – 2003. Савезна Република Југославија (СРЈ).

From 1945 to 1992 Serbia was an integral unit, i.e. republic of the Yugoslav federation. Yugoslavia had changed title several times: 31.01.1946-07.01.1963 Federal National Republic of Yugoslavia (FNRY); 1963-1992 Socialist Federal republic of Yugoslavia (SFRY); 1992-2003 Federal Republic of Yugoslavia.

¹⁾ Извор: Иван Миладиновић: Последња исповест краљевића Томислава. *Никола Пашућ*, Београд, 2000. године.

¹⁾ Source: Ivan Miladinović: *The last confession of Prince Tomislav. 'Nikola Pašić'*, Belgrade, 2000.

Председници Југославије
Yugoslav Presidents

Иван Рибар Председник Републике (29. XII 1945 – 14. I 1953)	Ivan Ribar President of the Republic (29. 12. 1945 – 14. 01 1953)
Јосип Броз Тито (1892. Кумровец, 4. V 1980) Председник Републике, 1953 – 1980.	Josip Broz Tito (born 1892, Kumrovec, died 04.05.1980) President of the Republic, 1953 – 1980
Чланови председништва У периоду 1980 – 1991. на месту председника Председништва мењали су се чланови Председништва	Presidium 1980 – 1991, the members of the Presidium in turn holding the post of the President
Добрица Ћосић Председник СРЈ, 1992 – 1993.	Dobrica Ćosić President of FRY, 1992 – 1993
Зоран Лилић Председник СРЈ, 1993 – 1997.	Zoran Lilić President of FRY, 1993 – 1997
Слободан Милошевић Председник СРЈ, 1997 – 2000.	Slobodan Milošević President of FRY, 1997 – 2000
Војислав Коштуница Председник СРЈ, 2000 – 2003.	Vojislav Koštunica President of FRY, 2000 – 2003

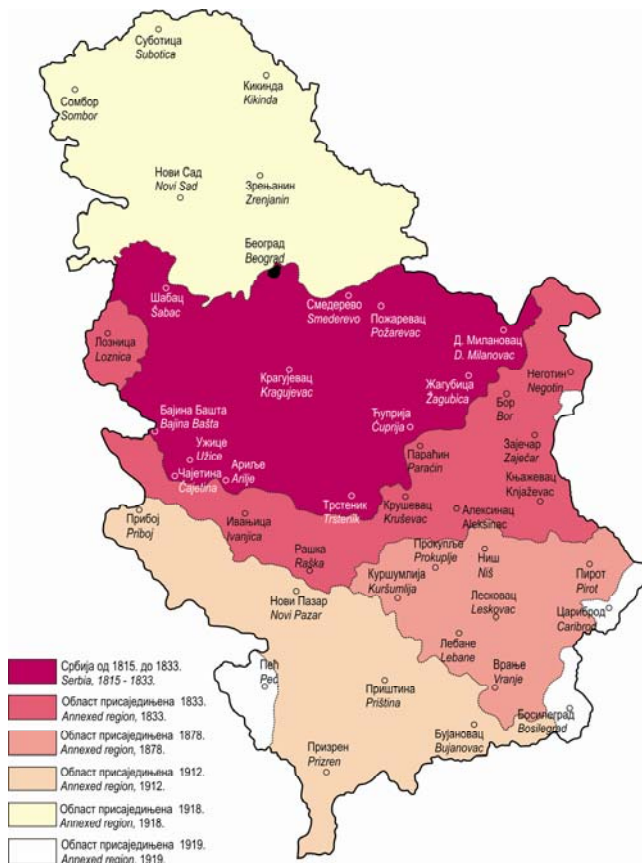
2003. године формирана је **Државна заједница Србија и Црна Гора**; 21. V 2006. Црна Гора је на референдуму изгласала независност, коју је Парламент и прогласио 3. VI 2006.
Од **5. VI 2006. Република Србија је самостална**, независна и суверена држава.

In 2003 the Union of States – Serbia and Montenegro was established. On 21.05.2006 Montenegro voted for independence on referendum, which the Parliament proclaimed on 03.06.2006. From 05.06.2006 the Republic of Serbia is an independent and sovereign state.

Председници Србије
Presidents of Serbia

Борис Тадић Председник Србије од 2004.	Boris Tadić President of Serbia, since 2004
--	---

Историјске области Србије Historical regions of Serbia

САСТАВ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ²⁾
GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA²⁾

Влада Републике Србије формирана је 7. јула 2008. године. The Government of the Republic of Serbia was established on 7 July 2008.

Председник Владе:

Prime Minister:

др Мирко Цветковић

Mirko Cvetković, PhD

Генерални секретар:

Secretary General:

Тамара Стојчевић

Tamara Stojčević

Потпредседници и министри:

Deputy Prime Ministers and Ministers

Ивица Дачић: први потпредседник Владе – заменик председника Владе и министар унутрашњих послова

Ivica Dačić, First Deputy Prime Minister and Minister of the Interior

Мр Бождар Ђелић: потпредседник Владе за европске интеграције и министар за науку и технолошки развој

Božidar Đelić, Deputy Prime Minister for EU integration and Minister of science and technological development

Мр Млађан Динкић: потпредседник Владе и министар економије и регионалног развоја

Mladan Dinkić, Deputy Prime Minister and Minister of economy and regional development

Др Јован Кркобабић: потпредседник Владе

Jovan Krkobabić, Deputy Prime Minister

Мр Вук Јеремић: министар спољних послова

Vuk Jeremić, Minister of foreign affairs

Драган Шутановац: министар одбране

Dragan Šutanovac, Minister of defence

Др Диана Драгутиновић: министар финансија

Diana Dragutinović, Minister of finance

Снежана Маловић: министар правде

Snežana Malović, Minister of justice

Др Саша Драгин: министар пољопривреде, шумарства и водопривреде

Saša Dragin, Minister of agriculture, forestry and water management

Др Петар Шкундрић: министар рударства и енергетике

Petar Škundić, Minister of energy and mining

Милутин Мркоњић: министар за инфраструктуру

Milutin Mrkonjić, Minister of infrastructure

Милан Марковић: министар за државну управу и локалну самоуправу

Milan Marković, Minister of public administration and local self-government

²⁾ www.srbija.sr.gov.yu

<i>Др Слободан Милосављевић</i> : министар трговине и услуга	Slobodan Milosavljević, Minister of trade and services
<i>Др Жарко Обрадовић</i> : министар просвете	Žarko Obradović, Minister of education
<i>Снежана Самарџић-Марковић</i> : министар омладине и спорта	Snežana Samardžić-Makrović, Minister of youth and sport
<i>Проф. др Томица Милосављевић</i> : министар здравља	Tomica Milosavljević, Minister of health
<i>Мр Јасна Матић</i> : министар за телекомуникације и информационо друштво	Jasna Matić, Minister of telecommunications and information society
<i>Расим Љајић</i> : министар рада и социјалне политике	Rasim Ljajić, Minister of labour and social policy
<i>Оливер Дулић</i> : министар животне средине и просторног планирања	Oliver Dulić, Minister of environment and spatial planning
<i>Небојша Брадић</i> : министар културе	Nebojša Bradić, Minister of culture
<i>Мр Верица Калановић</i> : министар за Национални инвестициони план	Verica Kalanović, Minister for National investment plan
<i>Горан Богдановић</i> : министар за Косово и Метохију	Goran Bogdanović, Minister for Kosovo-Metohia
<i>Проф. др Боголjub Шијаковић</i> : министар вера	Bogoljub Šijaković, Minister of religion
<i>Мр Срђан Срећковић</i> : министар за дијаспору	Drđan Srećković, Minister of the Diaspora
<i>Мр Светозар Чиплић</i> : министар за људска и мањинска права	Svetozar Čiplić, Minister of human and minority rights
<i>Др Сулејман Угљанин</i> : министар без портфеља	Sulejman Ugljanin, Minister without portfolio

НАЦИОНАЛНИ ИДЕНТИТЕТ NATIONAL IDENTITY

Писмо је средство просторне и временске комуникације. У ширем смислу, то је сваки систем видљивих облика (цртежа, слика, симбола, знакова и њихових комбинација) намерно произведених у сврху меморисања и обавештавања; у ужем смислу – систем знакова који представљају одређене елементе говорног језика: поједине речи, слоге или гласове.

Крајем IX века појављује се прво словенско писмо – **глагољица** – са 38 слова (назив стоји у вези са старословенским глаголом *глаголати* [говорити]). Њу су саставили браћа Ћирило и Методије, оснивачи словенске писмености. Пошто је ово тешко и замршено писмо, у X веку појавило се међу Словенима у Бугарској једноставније и читљивије писмо – **ћирилица**. Оно је настало на основу грчког уставног, литургијског писма, из кога су узета 24 слова. За оне старословенске гласове којих није било у грчком језику начињена су посебна слова, углавном према глагољским.

WRITING LETTERS are means to communicate over space and time. Generally, it could be any system of visual forms (drawings, figures, symbols, signs and combinations thereof) that are intended for the purpose of memorizing and providing information; more specifically defined writing is a system of signs that represent certain elements of spoken language: words, syllables and sounds.

In the end 9th century the first Slavic writing appeared: *glagoljica*, including 38 letters. The name is related to the Old Slavic verb – *glagolati*, i.e. to speak. The system of writing was established by the brothers Ćirilo and Metodije, who are assumed as the founders of the Slavic literacy. Since this is a difficult to realise and rather complex system of writing, in the 10th century, among Slavs in Bulgaria, a simpler and easily readable system of writing – *ćirilica* appeared. These writing letters originated from the Greek constitutional, liturgical letters, where from 24 letters were adopted. For the Old Slavic sounds that could not be found in the Greek language, special letters were created, mostly respective to *glagoljica* letters.

Глагољица са Башћанске плоче / *Glagoljica inscription on Bašćanska board*

Први датирани ћирилски споменик је **Самуилов натпис** из 993. године. Најстарија сачувана српска рукописна књига писана ћирилицом јесте **Мирослављево јеванђеље** (крај XII в.), а прва књига штампана на ћирилицу на Балкану је **Октоих Осмогласник**. Штапање ове књиге довршено је 4. јануара 1494. године у штампарији Ђурђа Црнојевића у Ободу крај Цетиња, којом је руководио јеромонах Макарија. **Мирослављево јеванђеље** је највећи и најзначајнији споменик српске писмености из XII века. Настао је по наруџбини захумског кнеза **Мирослава**, брата рашког великог жупана Стефана Немање, највероватније у Котору, око 1185. године, а за потребе цркве Св. Петра у Бијелом Пољу. Највећи део јеванђелистара дело је непознатог преписивача (у науци названог Варсамелеон), док је дијак Глигорије (Григорије), други писар, написао крај рукописа, неколико кратких записа и украсио текст орнаментима.

Рукопис се до 1896. налазио у Хиландару, када је поклоњен краљу Александру Обреновићу приликом његове посете Атосу. Данас се чува у Народном музеју у Београду.

Старословенска ћирилица замењена је почетком XVIII века у Русији за време Петра Великог грађанском ћирилицом. Циљ ове реформе Петра Великог био је да се стари облици ћирилице саобразе савременим европским облицима латиничног писма. Коначну реформу српске ћирилице извршио је Вук

As the first dated memorial of Cyrillic writing we assumed the **Samuilov inscription** from 993. The earliest preserved Serbian manuscript in Cyrillic writing is Miroslavljevo jevanđelje (the Gospel of Miroslav) of the late 12th century, and the first book in the Balkans that was printed in Cyrillic was *Oktoih Osmoglasnik*. The printing of this book was completed on 04.01.1494 in the printing shop of Đurađ Crnojević in Obod near Cetinje, which was run by the monk Makarije. The Gospel of Miroslav is the major and the most prominent monument of the Serbian literacy of the 12th century. It was worked out about 1185, probably in Kotor, on the order of Miroslav, the *knez* of Zahumlje, who used to be a brother of Stefan Nemanja, the great count of Raška, and for the use of the church St. Peter in Bijelo Polje. The greatest part of gospel text is the doing of unknown copyist (called Varsemeleon for research purposes), while *djak* Gligorije, another copyist, wrote the final part of the manuscript, several short notes and completed it with ornaments.

Until 1896 the manuscript had been stored in Hilandar, when it was given as a gift to Aleksandar Obrenović on the occasion of his visit to Athos. Today the manuscript is stored preserved in the National Museum of Belgrade.

It was in Russia during the rule of Peter the Great, in the early 18th century, that the Old Church Slavic Cyrillic writing was replaced by so called civil Cyrillic. The purpose of the reform initiated by Peter the Great was that the old Cyrillic forms are harmonized with the modern European forms of Latin writing. Eventually the reform of the Serbian Cyrillic writing was

Караџић 1818. године (он је из руске азбуке изоставио непотребна слова, а у своју је унео 6 нових слова: ђ, ѣ, љ, њ, ј и џ). Вукова ћирилица је званично призната тек 1868. године. Она представља најдоследније спроведено фонетско писмо на свету.

implemented by Vuk Karadžić in 1818: unnecessary letters of the Russian alphabet were put out, and six new letters were introduced in the Serbian alphabet (ć, đ, lj, nj, j and dž). The Cyrillic writing by Vuk was officially recognized only in 1868. It represents the most consistent phonetic writing in the world.

Оба писма, и глагољица и ћирилица, створена су за **старословенски језик**, који је био први књижевни језик код Словена (X-XII век), а који данас није матерњи језик ниједног словенског народа. У тај језик постепено су проди-рале црте народног језика, па је тако настала *српска редакција* старословенског језика коју називамо **српскосло-венски** језик (овај процес одиграо се и код Руса и код Бугара).

Српскословенски језик се у црквеним писањима користио од XII до прве по-ловине XVIII века, када је усвојен **ру-скословенски** језик као богослужбени и књижевни језик.

Језиком и правописном реформом Вука Караџића 1818. промењен је књижевни језик, док је српска православна црква задржала рускословенски као богослу-жбени језик.

По речима св. апостола Павла, хришћанска породица је мала црква. И као што је сваки хришћански храм по-свећен једном светитељу, кога слави као свога заштитника, тако се и српске породице стављају под окриље једног светитеља, коме се, као своје моли-твенику пред Господом, обраћају и кога, као заштитника породице, поштују и редовно, с колена на колена, са оца на сина, сваке године славе³⁾.

Крсна слава је диван израз право-славне вере и специфично, нарочито обележје националног идентитета срп-ског народа јер се прославља само међу Србима.

The both writings, *glagoljica* and Cyrillic, were created for the Old Slavic language, which was the first Slavic literary language (10th-12th century), which today it is not mother tongue of any Slavic nation. Gradually, this language assumed certain features of the colloquial language spoken within the people and there from origina-*ted the Serbian edition* of the Old Slavic, which is called **the Serbian Slavic** language. Russians and Bulgarians shared the same experience.

The Serbian Slavic language was used in ecclesiastical writings from 12th to the first half 18th century, when the Russian Slavic was adopted as ecclesiastical and literary language.

Introducing the linguistic and orthography reform of Vuk Karadžić in 1818 the literary language was changed, while the Serbian Orthodox Church maintained the Russian Slavic in use for religious service.

According to the words St. Apostle Paul, Christian family is a small church. Just as each Christian church is dedicated to one saint that is praised as a patron, also a Serbian family used to be put under pa-*tronage* of one saint, to whom they ad-*dress* their prayers before God and whom they respect as the family patron. To the saint patron Serbian families dedicate and maintain regular feasts³⁾.

Family feast is a glorious expression of the Serbian orthodox faith and a specific feature of national identity, since these rites are maintained with Serbs only.

³⁾ Извор: *Источник*, лист Српске православне цркве Канаде. / ³⁾ *Istočnik*, magazine of the Serbian Orthodox Church of Canada.

НАЦИОНАЛНИ БРЕНДОВИ NATIONAL BRANDS

EXIT NOISE SUMMER FEST

EXIT NOISE SUMMER FEST је највећи музички фестивал на подручју Југоисточне Европе. Организује се на прелепој и магичној Петроварадинској тврђави у Новом Саду од 2001. године. Из године у годину број посетилаца овог фестивала се повећава. Млади стижу из свих делова наше земље, али и из земаља широм Европе. Осим због доброг музичког програма, EXIT је посећен и због квалитетне забаве, добре атмосфере и позитивне енергије града. Следећи EXIT ће се одржати од 09. VII до 12. VII 2009. године.

EXIT NOISE SUMMER FEST is the major music festival in the South-East Europe. It has been organized since 2001, on the magnificent Petrovaradin Fortress in Novi Sad. The number of visitors coming to the festival has been increasing. Young people arrive from all parts of our country and from other European countries as well. Except for its top quality music program, people use to visit EXIT for good quality entertainment, nice atmosphere and positive energy felt in the city. The following EXIT festival is going to take place from 09.-12.07.2009.

ГУЧА / GUČA

Први Драгачевски сабор трубача одржан је 14. X 1961. године. Током последњих десетак година Гуча је постала међународно призната престоница трубе. Свирачи трубе и ансамбли народне песме и игре из света сматрају за велику част да буду позвани на Сабор, а посетиоци стижу из Мексика, Шпаније, Грчке, Данске, Кине... Виртуозни музичари које је у Гучи могуће чути већином су потпуно самоуки. Свирају по слуху и сасвим спонтано, ослањајући се на своје музичко памћење. Њихова музика долази право из душе и срца и осваја слушаоце управо због тог квалитета.

Број посетилаца сваке године је све већи (рекорд је постигнут 2002. године, када је Гуча угостила више од 300 000 посетилаца). Наредни, 49. сабор трубача у Гучи биће одржан од 05. VIII до 09. VIII 2009.

The first *Dragačevski Sabor Trubača* (Dragačevo gathering of trumpeters) was held in 1961. In the last ten years Guča has become internationally recognized capital of the trumpet. Trumpet players and folk music and dance ensembles from the world are deeply honored to be invited to *Dragačevski Sabor* and visitors arrive from Mexico, Spain, Greece, Denmark, China... Virtuoso musicians that we could meet and listen to in Guča are largely completely self-educated. They play following their sense of hearing and quite spontaneously, relying on musical memory. Their music comes from their soul and heart and audience is delighted just for these qualities.

The number of visitors is ever-increasing from year to year. The record visit was achieved in 2002 when Guča welcomed over 300000 visitors. The next 49th *Dragačevski Sabor Trubača* will be held from 05-09.08.2009.

ФЕСТ / FEST

ФЕСТ је међународни филмски фестивал који се одржава већ 37 година.

FEST is an international film festival that has been held for 37 years.

БИТЕФ / BITEF

42. Битеф је одржан од 15. до 30. септембра 2008. године. **Београдски интернационални театарски фестивал (Битеф)** основан је 1967. године и од тада је непрекидно пратио и подржавао најновије позоришне тенденције. Растући и развијајући се, постао је један од пет најважнијих и највећих европских фестивала па је, као такав, заузео незаобилазно место на позоришној карти света. Постао је једна од најзначајнијих културних институција наше земље, али и много више од тога. Важност Битефа превазилази све политичке и културолошке границе. Због тога историју Битефа можемо назвати историјом савременог театра.

Револуционарних шездесетих и седамдесетих година прошлог века, оснивачи овог фестивала (**Мира Траиловић**, **Јован Ђирилов** и њихови сарадници) храбро су пратили бурна збивања на светској позоришној сцени, чије су репертоаре испуњавала авангардна истраживања. Осамдесетих, Битеф је **Београду** представио највише домете сценске уметности постајући један од малобројних фестивала на ком су подједнако заступљене експерименталне форме и значајна класична достигнућа. Упркос политичко-економској кризи и ембаргу у последњој деценији XX века, Битеф је, захваљујући несебичној помоћи страних културних центара, владиних и невладиних организација, успео да одржи корак са светом, промовишући нове позоришне тенденције и ултимативне театарске вредности. Тако се Битеф одржао у породици великих светских фестивала, доказујући да у друштву у ком је настао представља антитрадиционалну појаву и епохалну вредност српске културе.

42nd BITEF was held from 15-30.09.2008. **Belgrade International Theater Festival (BITEF)** was initiated in 1967 and then from it has continually followed and acknowledged the latest trends of theater art. As the festival grew and developed, it has become one of the top five European festivals and won a most respectable place in the theater world map. It is one of the major national cultural institutions. The importance of BITEF is strong enough to overcome all political and cultural boundaries. Therefore the history of BITEF may be regarded as the history of modern theater art.

In the revolutionary sixties and seventies of the 20th century, the initiators and pioneers of the festival – **Mira Trailović**, **Jovan Ćirilov** and their associates – were courageous in following tumultuous events in the world theater stage, the program of which was abundant with avantgarde experiments. In the eighties, BITEF presented to Belgrade the top achievements of the theater art and became one of a few festivals where experimental forms and important classic masterpieces were equally represented. In spite of the political and economic crisis and the sanctions in the last decade of the 20th century, owing to generous support from foreign cultural centers, government and NGOs, BITEF managed to keep peace with the world by promoting new trends in theater art and ultimate theater values. In this way BITEF has stayed in the family of great world festivals and proved that in the society it originated from it represents an anti-traditional phenomenon and epochal value of the Serbian culture.

Белеф – Београдски летњи фестивал / *Belgrade Summer Festival*

2008. године одржан је 18. Белеф по реду.

Душу Београда током лета одређује **Београдски летњи фестивал (Белеф)**. Овај фестивал обједињује три велике уметничке области: *сценску делатност (позориште и уметничку игру), визуелне уметности (видео-арт, инсталације, перформансе и принтове) и музику*. Кроз бројна гостовања, сопствене продукције и копродукције са институцијама културе, сродним летњим фестивалима, Белеф подстиче да се иде даље у ангажовању, неговању и развоју креативних потенцијала, радозналости и истраживачке снаге како појединца, тако и читавог аудиторијума.

У интеракцији са околином, анимирајући нове урбане просторе, као и места културних дешавања, Београдски летњи фестивал настоји да исприча причу о Београду као великом граду и његовој толерантној, комуникативној и урбаној суштини.

С Белефом Београд постаје отворени град. Његови леги и бројни градски простори: Калемегданска тврђава, улице, тргови, паркови Београда, Ада Циганлија, новобеоградски блокови, обале Саве и Дунава, као и позоришта, јесу места на којима се представља и инспирише оно најбоље, што прво постаје слатко-горки доживљај, провокација, подстицај да се иде даље, а затим и корисна усмена.

Оснивач и покровитељ Белефа је Скупштина града Београда, ресорно Секретаријат за културу. У њиховој надлежности су наименовање чланова Савета Белефа, председника Савета и селектора за три уметничке области, с мандатом од две године, затим избор извршног продуцента, као и остале активности у вези са програмом.

The last 18th *Belef* was held in 2008.

The spirit of Belgrade in summer is described and confirmed by *Belef*, Belgrade Summer Festival. The festival comprises three major art domains: stage art (theater and dance), visual arts (video-art, installations, performances and prints) and music. Through a series of visiting presentations, *Belef* own production and co-production with cultural institutions, summer festivals of the same kind, *Belef* induces further engagements, upbringing and development of creative potentials, interest and researching force of individuals and audience at large.

Interacting with the environment, animating new urban areas and sites of cultural happenings, the Belgrade Summer Festival eagerly tells a story of Belgrade as large city and its tolerant, communicative and urban kind.

With *Belef* Belgrade is an open city. Its numerous attractions, such as Kalemegdan fortress, Ada Ciganlija, the blocks of Novi Beograd, the Sava and the Danube river banks, just as theaters as well, are the places where the best essence is presented and inspired. At first this induces a sweet-bitter sensation, temptation, stimulus to go on and then becomes a valuable memory.

Belef was founded under the auspices of the City of Belgrade Assembly, namely the Secretariat of culture. They are in charge of appointing the members of the *Belef* council, the council president and the selectors for the three artistic categories (two-year mandate). The charges include also the selection of the production executive and other program related activities.

СПОРТ
SPORT

МЕДАЉЕ СПОРТИСТА НА ЛЕТЊИМ
ОЛИМПИЈСКИМ ИГРАМА¹⁾

OLYMPIC MEDALS¹⁾

Олимпијада <i>Olympic Games</i>	Број медаља / <i>Number of medals</i>				Пласман <i>Standings</i>
	златне <i>gold</i>	сребрне <i>silver</i>	бронзане <i>bronze</i>	укупно <i>total</i>	
1896. Атина / <i>Athens</i>		нисмо учествовали / <i>not participated</i>			
1900. Париз / <i>Paris</i>		нисмо учествовали / <i>not participated</i>			
1904. Сент Луис / <i>Sent Louis</i>		нисмо учествовали / <i>not participated</i>			
1908. Лондон / <i>London</i>		нисмо учествовали / <i>not participated</i>			
1912. Стокхолм / <i>Stocholm</i>	-	-	-	-	-
1920. Антверпен / <i>Antwerpen</i>	-	-	-	-	-
1924. Париз / <i>Paris</i>	2				20.
1928. Амстердам / <i>Amsterdam</i>	1	1	3	5	18.
1932. Лос Анђелес / <i>Los Andeles</i>	-	-	-	-	-
1936. Берлин / <i>Berlin</i>	-	1	-	1	29.
1948. Лондон / <i>London</i>	-	2	-	2	23.
1952. Хелсинки / <i>Helsinki</i>	1	2	-	3	26.
1956. Мелбурн / <i>Melbourne</i>	-	3	-	3	24.
1960. Рим / <i>Rome</i>	1	1	-	2	25.
1964. Токио / <i>Tokyo</i>	2	1	2	5	18.
1968. Мексико Сити / <i>Mexico City</i>	3	3	2	8	17.
1972. Минхен / <i>Munich</i>	2	1	2	5	20.
1976. Монтреал / <i>Montreal</i>	2	3	3	8	15.
1980. Москва / <i>Moskow</i>	2	3	4	9	14.
1984. Лос Анђелес / <i>Los Angeles</i>	7	4	7	18	9.
1988. Сеул / <i>Seoul</i>	3	4	5	12	16.
1992. Барселона / <i>Barcelona*</i>	-	1	2	3	46.
1996. Атланта / <i>Atlanta</i>	1	1	2	4	41.
2000. Сиднеј / <i>Sidney</i>	1	1	1	3	42.
2004. Атина / <i>Athens</i>	-	2	-	2	62.
2008. Пекинг / <i>Peking</i>	-	1	2	3	62.
Укупно / <i>Total</i>	28	35	35	98	

СПОРТИСТИ КОЈИ СУ ОСВОЈИЛИ
МЕДАЉЕ НА ЛЕТЊИМ
ОЛИМПИЈСКИМ ИГРАМА

OLYMPIC MEDALS WON

Златне медаље (28) / <i>Gold medals (28)</i>	
1924.	Леон Штукељ, гимнастика / <i>Leon Stukelj, gymnastics</i>
1928.	Леон Штукељ, гимнастика / <i>Leon Stukelj, gymnastics</i>
1928.	Леон Штукељ, гимнастика / <i>Leon Stukelj, gymnastics</i>

¹⁾ Преузето са сајта ЈОК-а (www.oks.org.yu). / ¹⁾ Taken from the site of YOC, www.oks.org.yu

**СПОРТИСТИ КОЈИ СУ ОСВОЈИЛИ
МЕДАЉЕ НА ЛЕТЊИМ
ОЛИМПИЈСКИМ ИГРАМА**

OLYMPIC MEDALS WON

1952.	Четворац без кормилара, веслање / <i>rowing, coxless four</i>
1960.	ФУДБАЛЕРИ / <i>FOOTBALL</i>
1964.	Мирослав Церар, гимнастика / <i>Miroslav Cerar, gymnastics</i> Бранислав Симић, рвање – грчко-римски стил / <i>Branislav Simić, wrestling, Greek-Roman style</i>
1968.	Мирослав Церар, гимнастика / <i>Miroslav Cerar, gymnastics</i> Ђурђа Бједов, пливање / <i>Đurđa Bjedov, swimming</i> ВАТЕРПОЛИСТИ / <i>WATER POLO</i>
1972.	Мате Парлов, бокс / <i>Mate Parlov, boxing</i> РУКОМЕТАШИ / <i>HANDBALL, MEN</i>
1976.	Матија Љубек, кану / <i>Matija Ljubek, canoe</i> Момир Петковић, рвање – грчко-римски стил / <i>Momir Petković, wrestling Greek-Roman style</i>
1980.	Слободан Качар, бокс / <i>Slobodan Kačar, boxing</i> КОШАРКАШИ / <i>BASKETBALL, MEN</i>
1984.	Антон Јосиповић, бокс / <i>Anton Josipović, boxing</i> Матија Љубек, Мирко Нишовић, кану / <i>Matija Ljubek, Mirko Nišović, canoe</i> Шабан Трстена, рвање – слободни стил / <i>Šaban Trstena, wrestling freestyle</i> Владо Лисјак, рвање – грчко-римски стил / <i>Vlado Lisjak, wrestling Greek-Roman style</i> ВАТЕРПОЛИСТИ / <i>WATER POLO</i> РУКОМЕТАШИЦЕ / <i>HANDBALL, WOMEN</i> РУКОМЕТАШИ / <i>HANDBALL, MEN</i> ВАТЕРПОЛИСТИ / <i>WATER POLO</i>
1988.	Јасна Шекарић, стрелаштво / <i>Jasna Šekarić, archery</i>
1996.	Горан Максимовић, стрелаштво / <i>Goran Maksimović, archery</i>
2000.	ОДБОЈКАШИ / <i>VOLLEYBALL, MEN</i>
Сребрне медаље (34) / Silver medals (34)	
1928.	Јосип Приможич, гимнастика / <i>Josip Primožič, gymnastics</i>
1936.	Леон Штукељ, гимнастика / <i>Leon Štukelj, gymnastics</i>
1948.	Иван Губијан, атлетика / <i>Ivan Gubijan, athletics</i> ФУДБАЛЕРИ / <i>FOOTBALL</i>
1952.	ФУДБАЛЕРИ / <i>FOOTBALL</i> ВАТЕРПОЛИСТИ / <i>WATER POLO</i>
1956.	Франђо Михалић, атлетика / <i>Franjo Mihalić, athletics</i> ФУДБАЛЕРИ / <i>FOOTBALL</i> ВАТЕРПОЛИСТИ / <i>WATER POLO</i>
1960.	Бранислав Мартиновић, рвање – грчко-римски стил / <i>Branislav Martinović, wrestling Greek-Roman style</i>
1964.	ВАТЕРПОЛИСТИ / <i>WATER POLO</i>

**СПОРТИСТИ КОЈИ СУ ОСВОЈИЛИ
МЕДАЉЕ НА ЛЕТЊИМ
ОЛИМПИЈСКИМ ИГРАМА**

OLYMPIC MEDALS WON

1968.	Ђурђа Бједов, пливање / <i>Đurđa Bjedov, swimming</i> Стеван Хорват, рвање – грчко-римски стил / <i>Stevan Horvat, wrestling Greek-Roman style</i> КОШАРКАШИ / <i>BASKETBALL, MEN</i>
1972.	Јосип Чорак, рвање – грчко-римски стил / <i>Josip Ćorak, wrestling Greek-Roman style</i> Тадија Качар, бокс – <i>Tadija Kačar, boxing</i>
1976.	Иван Фргић, рвање – грчко-римски стил / <i>Ivan Frgić, wrestling Greek-Roman style</i> КОШАРКАШИ / <i>BASKETBALL, MEN</i>
1980.	Милорад Станулов, Зоран Панчић, веслање / <i>Milovan Stanulov, Zoran Pančić, rowing</i> ВАТЕРПОЛИСТИ / <i>WATER POLO</i> РУКОМЕТАШИЦЕ / <i>HANDBALL, WOMEN</i>
1984.	Реџеп Реџеповски, бокс – <i>Redžep Redžepovski, boxing</i> Милан Јанић, кајак / <i>Milan Janić, kayak</i> Матија Љубек, Мирко Нишовић, кану / <i>Matija Ljubek, Mirko Nišović, canoe</i> Рефик Мемешевић, рвање – грчко-римски стил / <i>Refik Memišević, wrestling Greek-Roman style</i>
1988.	Шабан Трстена, рвање – слободни стил / <i>Šaban Trstena, wrestling freestyle</i> Илија Лупулеску, Зоран Приморац, стони тенис / <i>Ilija Lupulesku, Zoran Primorac, table tennis</i> КОШАРКАШИЦЕ / <i>BASKETBALL, WOMEN</i> КОШАРКАШИ / <i>BASKETBALL, MEN</i>
1992.	Јасна Шекарић, стрељаштво / <i>Jasna Šekarić, archery</i>
1996.	КОШАРКАШИ / <i>BASKETBALL, MEN</i>
2000.	Јасна Шекарић, стрељаштво / <i>Jasna Šekarić, archery</i>
2004.	Јасна Шекарић, стрељаштво / <i>Jasna Šekarić, archery</i> ВАТЕРПОЛИСТИ / <i>WATER POLO</i>
2008.	Милорад Чавић, пливање, 100 – делфин / <i>Milorad Čavić, swimming, butterfly dolphin</i>

Бронзане медаље (33) / Bronze medals (33)

1928.	Леон Штукелј, гимнастика / <i>Leon Gtukelj, gymnastics</i> Стане Дерганц, гимнастика / <i>Stane Derganc, gymnastics</i> ГИМНАСТИЧАРИ, вишебој / <i>GYMNASTICS, all-around competition</i>
1960.	Бранислав Мартиновић, рвање – грчко-римски стил / <i>Branislav Martinović, wrestling Greek-Roman style</i>
1964.	Мирослав Церар, гимнастика / <i>Miroslav Cerar, gymnastics</i> Бранислав Мартиновић, рвање – грчко-римски стил / <i>Branislav Martinović, wrestling Greek-Roman style</i>
1968.	Звонимир Вујин, бокс / <i>Zvonimir Vujin, boxing</i> Бранислав Симић, рвање – грчко-римски стил / <i>Branislav Simić, wrestling Greek-Roman style</i>

**СПОРТИСТИ КОЈИ СУ ОСВОЈИЛИ
МЕДАЉЕ НА ЛЕТЊИМ
ОЛИМПИЈСКИМ ИГРАМА**

OLYMPIC MEDALS WON

1972.	Звонимир Вујин, бокс / <i>Zvonimir Vujin, boxing</i> Милан Ненадић, рвање – грчко-римски стил / <i>Milan Nenadić, wrestling Greek-Roman style</i>
1976.	Аце Русевски, бокс / <i>Ace Rusevski, boxing</i> Славко Обадов, џудо / <i>Slavko Obradov, judo</i> Матија Љубек, кану / <i>Matija Ljubek, canoe</i>
1980.	Радомир Ковачевић, џудо / <i>Radomir Kovačević, judo</i> Шабан Сеиди, рвање – слободни стил / <i>Šaban Seidi, wrestling freestyle</i> Душко Мрдуљаш, Златко Целент и Јосип Реић, веслање / <i>Duško Mrduljaš, Zlatko Celent & Josip Reić, rowing</i> Шабан Сеиди, рвање – слободни стил / <i>Šaban Seidi, wrestling freestyle</i> Мирко Пузовић, бокс / <i>Mirko Puzović, boxing</i> Азис Салиху, бокс / <i>Azis Salihu, boxing</i>
1984.	Шабан Сеиди, рвање – слободни стил / <i>Šaban Seidi, wrestling freestyle</i> Јожеф Тертеи, рвање – грчко-римски стил / <i>Jožef Tertei, wrestling Greek-Roman style</i> Милорад Станулов, Зоран Панчић, веслање / <i>Milorad Stanulov, Zoran Pančić, rowing</i>
	ФУДБАЛЕРИ / FOOTBALL
	КОШАРКАШИ / BASKETBALL, MEN
1988.	Дамир Шкаро, бокс / <i>Damir Škaro, boxing</i> Јасна Фазлић, Гордана Перкучин, стони тенис / <i>Jasna Fazlić, Gordana Perkućin, table tennis</i>
	Јасна Шекарић, стрелаштво / <i>Jasna Šekarić, archery</i> Бојан Прешерн, Садик Муџић, веслање / <i>Bojan Prešern, Sadik Mujkić, rowing</i>
	РУКОМЕТАШИ / HANDBALL, MEN
1992.	Аранка Биндер, стрелаштво / <i>Aranka, archery</i> Стеван Плетикосић, стрелаштво / <i>Stevan Pletikosić, archery</i>
1996.	ОДБОЈКАШИ / VOLLEYBALL, MEN Александра Ивошев, стрелаштво / <i>Aleksandra Ivošev, archery</i>
2000.	ВАТЕРПОЛИСТИ / WATER POLO
2008.	Новак Ђоковић, тенис / <i>Novak Đoković, tennis</i> ВАТЕРПОЛИСТИ / WATER POLO

УСТАНОВЕ ЗА ДЕЦУ

CHILDREN CARE INSTITUTIONS

ДОМОВИ ЗА ДЕЦУ БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА / HOMES FOR CHILDREN WITHOUT PARENTAL CARE

Дом за децу и омладину "Мирослав Мика Антић" – Сомбор
Children and young people home 'Miroslav Mika Antić', Sombor

Дом за децу и омладину "Петар Радовановић" – Ужице
Children and young people home 'Petar Radovanović', Užice

Дом за децу и омладину "Споменаk" – Панчево
Children and young people home 'Spomenak', Pančevo

Дом за децу и омладину "Вера Благојевић" – Бања Ковиљача
Children and young people home 'Vera Blagojević', Banja Koviljača

Дом за децу и омладину "Вера Радивојевић" – Бела Црква
Children and young people home 'Vera Radivojević', Bela Crkva

Дом за децу и омладину "Душко Радовић" – Ниш
Children and young people home 'Duško Radović', Niš

Дом за децу и омладину "Јефимија" – Крушевац
Children and young people home 'Jefimija', Kruševac

Дом за децу и омладину "Станко Пауновић" – Неготин
Children and young people home 'Stanko Paunović', Negotin

Дом за децу и омладину "Оливера Верица Ђорђевић" – Врање
Children and young people home 'Olivera Verica Đorđević', Vranje

Центар за заштиту одојчади, деце и омладине – Београд
Infants, children and young shelter centre, Belgrade

Установа за децу и омладину СОС "Др Милорад Павловић" – Сремска Каменица
Children and young people institution SOS 'Dr Milorad Pavlović', Sremska Kamenica

Дом за децу "Колевка" – Суботица
Children home 'Kolevka', Subotica

Центар за породични смештај Милошевац
Family shelter center, Miloševac

ДОМСКА ОДЕЉЕЊА ЗА СМЕШТАЈ ДЕЦЕ ПРИ ЦСР / CHILDREN HOMES WITHIN WC

Дом за децу и омладину без родитељског старања "Христина Маркишић" – Алексинац
Children and young people home 'Hristina Markišić', Aleksinac

Домско одељење "Др Михаило Ступар" – Ваљево
Children home division 'Dr Mihailo Stupar', Valjevo

Дејчи дом "Младост" – Крагујевац
Children home 'Mladost', Kragujevac

Дом за децу и омладину без родитељског старања – Ћуприја
Children and young people home, Čuprija

ЗАВОДИ ЗА ВАСПИТАЊЕ / UPBRINGING INSTITUTIONS

Завод за васпитање деце и омладине – Београд / *Belgrade*

Завод за васпитање омладине – Ниш / *Niš*

Завод за васпитање младежи – Књажевац /

ДОМ ЗА ЗАШТИТУ ОДОЈЧАДИ, ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ БЕОГРАД – Звечанска 7

INFANT, CHILDREN AND YOUNG PEOPLE HOME, BELGRADE, Zvečanska 7

Стационар за мајку и дете / *Mother and child aid institution*

Дом за децу "Моша Пијаде" / *Children home 'Moša Pijade'*

Дом за децу "Дринка Павловић" / *Children home 'Drinka Pavlović'*

Дом за децу "Јован Јовановић Змај" / *Children home 'Jovan Jovanović Zmaj'*

Дом за децу "Драгутин Филиповић Јуса" / *Children home 'Dragutin Filipović Jusa'*

Дом за децу / *Children home*

ОПШТИ ДЕО *REVIEW*

ОПШТИ ГЕОГРАФСКИ ПОДАЦИ О
ПЛАНЕТИ ЗЕМЉИ

EARTH – MAIN GEOGRAPHIC DATA

Обим Земље на полућару / <i>Earth's equatorial circumference</i>	40 077 km
Обим Земље на поднећу / <i>Earth's polar circumference</i>	40 003 km
Полупречник Земље на полућару / <i>Earth's equatorial radius</i>	6 377 km
Површина Земље / <i>Earth's area</i>	510 мил. km ² / <i>mill. km²</i>
Површина копна / <i>Earth's land area</i>	149 мил. km ² / <i>mill. km²</i>
Површина мора / <i>Earth's sea area</i>	361 мил. km ² / <i>mill. km²</i>
Запремина Земље / <i>Earth's volume</i>	1 083 млрд. km ³ / <i>bill. km³</i>
Средња удаљеност Месеца од Земље / <i>Moon-Earth mid-distance</i>	384 хил. km / <i>thous. km</i>
Средња удаљеност Земље од Сунца / <i>Earth-Sun mid-distance</i>	150 мил. km / <i>mill. km</i>

ОКЕАНИ И ВЕЋА МОРА

OCEANS AND SEAS

	Површина, хил. km ² <i>Area, km² thousand</i>	Највећа дубина, m <i>Maximum depth, m</i>
Тихи океан / <i>Pacific Ocean</i>	179 679	11 521
Берингово / <i>Bering Sea</i>	2 275	3 950
Јужно кинеско / <i>South China Sea</i>	2 140	5 420
Охотско / <i>Sea of Okhotsk</i>	1 715	3 370
Источно кинеско / <i>East China Sea</i>	1 242	2 700
Јапанско / <i>Sea of Japan</i>	980	4 018
Атлантски океан / <i>Atlantic Ocean</i>	93 800	9 219
Карипско / <i>Caribbean Sea</i>	2 600	5 505
Средоземно / <i>Mediterranean Sea</i>	2 559	4 404
Северно / <i>North Sea</i>	570	809
Балтичко / <i>Baltic Sea</i>	412	427
Црно / <i>Black Sea</i>	411	2 243
Ирско / <i>Irish Sea</i>	210	272
Егејско / <i>Aegean Sea</i>	179	2 524
Јадранско / <i>Adriatic Sea</i>	135	1 223
Индијски океан / <i>Indian Ocean</i>	74 917	7 450
Андаманско / <i>Andaman Sea</i>	790	3 970
Црвено / <i>Red Sea</i>	449	2 390
Северни ледени океан / <i>Arctic Ocean</i>	13 100	5 440
Баренцово / <i>Barents Sea</i>	1400	494
Карско / <i>Chukchi Sea</i>	853	600
Источно сибирско / <i>East Siberia Sea</i>	849	75
Лаптово / <i>Laptev Sea</i>	641	200

НАЈВИШИ ПЛАНИНСКИ ВРХОВИ, m
HIGHEST MOUNTAIN PEAKS, m

<i>Европа / Europe</i>	
Мон Блан / <i>Mon Blanc</i>	4 810
<i>Азија / Asia</i>	
Монт Еверест / <i>Mount Everest</i>	8 883
<i>Африка / Africa</i>	
Килиманџаро / <i>Kilimanjaro</i>	5 890
<i>Северна Америка / North America</i>	
Макинли / <i>McKinley</i>	6 193
<i>Јужна Америка / South America</i>	
Аконкагва / <i>Akonkagva</i>	6 960
<i>Океанија / Oceania</i>	
Хаја / <i>Haia</i>	5 030

НАЈВЕЋА ЈЕЗЕРА, хил. m²
LARGEST LAKES, m² thousand

Каспијско / <i>Caspian Sea</i>	394
Горње / <i>Higher l.</i>	82
Викторија / <i>Viktoria l.</i>	69
Аралско / <i>Aral l.</i>	64
Хјурон / <i>Huron l.</i>	60
Мичиген / <i>Michigan l.</i>	58
Тангањика / <i>Tanganika l.</i>	33
Бажалско / <i>Baikal l.</i>	31
Велико медвеђе <i>Great Bear l.</i>	31
Велико ронско <i>Great Rhone l.</i>	28

НАЈДУЖЕ РЕКЕ, km

<i>Европа / Europe</i>	
Волга / <i>Volga</i>	3 688
Дунав / <i>Danube</i>	2 857
Урал / <i>Ural</i>	2 534
<i>Азија / Asia</i>	
Јангџејанг / <i>Yangtze</i>	5 530
Амур / <i>Amur</i>	4 765
Хоанхо / <i>Huang He</i>	4 630
Меконг / <i>Mekong</i>	4 500
Лена / <i>Lena</i>	4 270
Јенисеј / <i>Yenisey</i>	4 010
Об / <i>Ob</i>	3 760
Инд / <i>Indus</i>	3 180
Еуфрат / <i>Euphrates</i>	3 143
Иртиш / <i>Irtysh</i>	2 969
Брамапутра / <i>Bramaputra</i>	2 900
Ганг / <i>Gang</i>	2 880

LONGEST RIVERS, km

<i>Африка / Africa</i>	
Нил / <i>Nile</i>	5 920
Заир / <i>Zaire</i>	4 800
Нигер / <i>Niger</i>	4 200
Замбези / <i>Zambezi</i>	2 660
<i>Северна Америка / North America</i>	
Мисисипи са Мисуријем / <i>Mississippi-Missouri</i>	6 970
Сент Лоренц / <i>St Lorenz</i>	4 250
Јукон / <i>Yukon</i>	3 180
Рио Гранде / <i>Rio Grande</i>	2 800
<i>Јужна Америка / South America</i>	
Амазон / <i>Amazon</i>	6 180
Ла Плата-Парана / <i>Parana</i>	4 700
<i>Океанија / Oceania</i>	
Мари-Дарлинг / <i>Murray-Darling</i>	3 490

**ПОВРШИНА И ГЛАВНИ ГРАДОВИ
ДРЖАВА, 2006**

STATE AREA AND CAPITALS, 2006

сортирано по површини, km²

By area covered, km²

Држава <i>State</i>	Површина, km ² <i>Area</i>	Главни град <i>Capital</i>
Европа / Europe		
Руска Федерација / <i>Russian Federation</i>	17 075 200	Москва / <i>Moscow</i>
Украјина / <i>Ukraine</i>	603 700	Кијев / <i>Kiev</i>
Француска / <i>France</i>	547 030	Париз / <i>Paris</i>
Шпанија / <i>Spain</i>	504 782	Мадрид / <i>Madrid</i>
Шведска / <i>Sweden</i>	449 964	Стокхолм / <i>Stockholm</i>
Немачка / <i>Germany</i>	357 021	Берлин / <i>Berlin</i>
Финска / <i>Finland</i>	337 030	Хелсинки / <i>Helsinki</i>
Норвешка / <i>Norway</i>	324 220	Осло / <i>Oslo</i>
Пољска / <i>Poland</i>	312 685	Варшава / <i>Warsaw</i>
Италија / <i>Italy</i>	301 230	Рим / <i>Rome</i>
Велика Британија / <i>United Kingdom</i>	244 820	Лондон / <i>London</i>
Румунија / <i>Romania</i>	237 500	Букурешт / <i>Bucharest</i>
Белорусија / <i>Belarus</i>	207 600	Минск / <i>Minsk</i>
Грчка / <i>Greece</i>	131 940	Атина / <i>Athens</i>
Бугарска / <i>Bulgaria</i>	110 910	Софија / <i>Sofia</i>
Исланд / <i>Iceland</i>	103 000	Рејкјавик / <i>Reykjavik</i>
Мађарска / <i>Hungary</i>	93 030	Будимпешта / <i>Budapest</i>
Португалија / <i>Portugal</i>	92 391	Лисабон / <i>Lisbon</i>
Република Србија / <i>Republic of Serbia</i>	88 361	Београд / <i>Belgrade</i>
Аустроја / <i>Austria</i>	83 858	Беч / <i>Vienna</i>
Чешка Република / <i>Czech Republic</i>	78 866	Праг / <i>Prague</i>
Ирска / <i>Ireland</i>	70 280	Даблин / <i>Dublin</i>
Грузија / <i>Georgia</i>	69 700	Тбилиси / <i>Tbilisi</i>
Литванија / <i>Lithuania</i>	65 200	Вилниус / <i>Vilnius</i>
Летонија / <i>Latvia</i>	64 589	Рига / <i>Riga</i>
Хрватска / <i>Croatia</i>	56 542	Загреб / <i>Zagreb</i>
Босна и Херцеговина / <i>Bosnia and Herzegovina</i>	51 129	Сарајево / <i>Sarajevo</i>
Република Словачка / <i>Slovakia</i>	48 845	Братислава / <i>Bratislava</i>
Естонија / <i>Estonia</i>	45 226	Талин / <i>Tallinn</i>
Данска / <i>Denmark</i>	43 094	Копенхаген / <i>Copenhagen</i>
Холандија / <i>Netherlands</i>	41 526	Амстердам / <i>Amsterdam</i>
Швајцарска / <i>Switzerland</i>	41 290	Берн / <i>Bern</i>
Молдавија / <i>Moldova</i>	33 843	Кишинев / <i>Chisinau</i>
Белгија / <i>Belgium</i>	30 510	Брисел / <i>Brussels</i>
Албанија / <i>Albania</i>	28 748	Тирана / <i>Tirane</i>

**ПОВРШИНА И ГЛАВНИ ГРАДОВИ
ДРЖАВА, 2006. (наставак)**

**STATE AREA AND CAPITAL, 2006
(continued)**

сортирано по површини, km²

By area covered, km²

Држава <i>State</i>	Површина, km ² <i>Area</i>	Главни град <i>Capital</i>
Македонија / <i>Macedonia</i>	25 333	Скопје / <i>Skopje</i>
Словенија / <i>Slovenia</i>	20 273	Љубљана / <i>Ljubljana</i>
Црна Гора / <i>Montenegro</i>	13 812	Подгорица / <i>Podgorica</i>
Луксембург / <i>Luxembourg</i>	2 586	Луксембург / <i>Luxembourg</i>
Андора / <i>Andorra</i>	468	Андора / <i>Andorra</i>
Малта / <i>Malta</i>	316	Валета / <i>Valletta</i>
Монако / <i>Monaco</i>	2	Монако / <i>Monaco</i>
Азија / <i>Asia</i>		
Кина / <i>China</i>	9 596 960	Пекинг / <i>Peking</i>
Индија / <i>India</i>	3 287 590	Њу Делхи / <i>New Delhi</i>
Казахстан / <i>Kazakhstan</i>	2 717 300	Астана / <i>Astana</i>
Саудијска Арабија / <i>Saudi Arabia</i>	1 960 582	Ријад / <i>Riyadh</i>
Индонезија / <i>Indonesia</i>	1 919 440	Џакарта / <i>Jakarta</i>
Иран / <i>Iran</i>	1 648 000	Техеран / <i>Tehran</i>
Монголија / <i>Mongolia</i>	1 565 000	Улан Батор / <i>Ulan Bator</i>
Пакистан / <i>Pakistan</i>	803 940	Исламабад / <i>Islamabad</i>
Турска / <i>Turkey</i>	780 580	Анкара / <i>Ankara</i>
Мјанмар / <i>Myanmar</i>	678 500	Рангун / <i>Rangoon</i>
Авганистан / <i>Afghanistan</i>	647 500	Кабул / <i>Kabul</i>
Јемен / <i>Yemen</i>	527 970	Сана / <i>Sanaa</i>
Тајланд / <i>Thailand</i>	514 000	Бангкок / <i>Bangkok</i>
Туркменистан / <i>Turkmenistan</i>	488 100	Ашхабад / <i>Ashgabat</i>
Џебукистан / <i>Uzbekistan</i>	447 400	Ташкент / <i>Tashkent</i>
Ирак / <i>Iraq</i>	437 072	Багдад / <i>Baghdad</i>
Јапaн / <i>Japan</i>	377 835	Токио / <i>Tokyo</i>
Малезија / <i>Malaysia</i>	329 750	Куала Лумпур / <i>Kuala Lumpur</i>
Вијетнам / <i>Vietnam</i>	329 560	Ханој / <i>Hanoi</i>
Филипини / <i>Philippines</i>	300 000	Манила / <i>Manila</i>
Лаос / <i>Laos</i>	236 800	Вијентијан / <i>Vientiane</i>
Оман / <i>Oman</i>	212 460	Маскат / <i>Muscat</i>
Киргистан / <i>Kyrgyzstan</i>	198 500	Бишкек / <i>Bishkek</i>
Сирија / <i>Syria</i>	185 180	Дамаск / <i>Damascus</i>
Камбоџа / <i>Cambodia</i>	181 040	Пном Пен / <i>Phnom Penh</i>
Бангладеш / <i>Bangladesh</i>	144 000	Дака / <i>Dhaka</i>
Таџикистан / <i>Tajikistan</i>	143 100	Душанбе / <i>Dushanbe</i>
Непал / <i>Nepal</i>	140 800	Катманду / <i>Kathmandu</i>
Кореја, НДР / <i>Korea, DPR</i>	120 540	Пјонг Јанг / <i>Pyongyang</i>

**ПОВРШИНА И ГЛАВНИ ГРАДОВИ
ДРЖАВА, 2006. (наставак)**
**STATE AREA AND CAPITAL, 2006
(continued)**
сортирано по површини, km²
By area covered, km²

Држава <i>State</i>	Површина, km ² <i>Area</i>	Главни град <i>Capital</i>
Република Кореја / <i>Korea, Republic of</i>	98 480	Сеул / <i>Seoul</i>
Јордан / <i>Jordan</i>	92 300	Аман / <i>Amman</i>
Азербејџан / <i>Azerbaijan</i>	86 600	Баку / <i>Baku</i>
Ујед. Арап. Емирати / <i>United Arab Emirates</i>	82 880	Абу Даби / <i>Abu Dhabi</i>
Сри Ланка / <i>Sri Lanka</i>	65 610	Коломбо / <i>Colombo</i>
Бутан / <i>Bhutan</i>	47 000	Тимпу / <i>Thimphu</i>
Јерменија / <i>Armenia</i>	29 800	Јереван / <i>Yerevan</i>
Израел / <i>Israel</i>	20 770	Јерусалим / <i>Jerusalem</i>
Кувajt / <i>Kuwait</i>	17 820	Кувajt / <i>Kuwait City</i>
Катар / <i>Qatar</i>	11 437	Доха / <i>Doha</i>
Либан / <i>Lebanon</i>	10 400	Бејрут / <i>Beirut</i>
Кипар / <i>Cyprus</i>	9 250	Никозија / <i>Nicosia</i>
Сингапур / <i>Singapore</i>	693	Сингапур / <i>Singapore</i>
Бахреин / <i>Bahrain</i>	665	Манама / <i>Al-Manamah</i>
Африка / <i>Africa</i>		
Судан / <i>Sudan</i>	2 505 810	Картум / <i>Khartoum</i>
Алжир / <i>Algeria</i>	2 381 740	Алжир / <i>Algiers</i>
Конго, Дем. Реп./ <i>Congo, Dem. Rep. of</i>	2 345 410	Киншаса / <i>Kinshasa</i>
Либија / <i>Libya</i>	1 759 540	Триполи / <i>Tripolis</i>
Чад / <i>Chad</i>	1 284 000	Нџамена / <i>N'Djamena</i>
Нигер / <i>Niger</i>	1 267 000	Ниамеј / <i>Niamey</i>
Ангола / <i>Angola</i>	1 246 700	Луанда / <i>Luanda</i>
Мали / <i>Mali</i>	1 240 000	Бамако / <i>Bamako</i>
Јужна Африка / <i>South Africa</i>	1 219 912	Преторија / <i>Pretoria</i>
Етиопија / <i>Ethiopia</i>	1 127 127	Адис Абеба / <i>Addis Ababa</i>
Мауританија / <i>Mauritania</i>	1 030 700	Нуакшот / <i>Nouakchott</i>
Египат / <i>Egypt</i>	1 001 450	Каиро / <i>Cairo</i>
Танзанија / <i>Tanzania</i>	945 087	Додома / <i>Dodoma</i>
Нигерија / <i>Nigeria</i>	923 768	Абуја / <i>Abuja</i>
Намибија / <i>Namibia</i>	825 418	Виндхук / <i>Windhoek</i>
Мозамбик / <i>Mozambique</i>	801 590	Мапуто / <i>Maputo</i>
Замбија / <i>Zambia</i>	752 614	Лусака / <i>Lusaka</i>
Сомалија / <i>Somalia</i>	637 657	Могадиш / <i>Mogadishu</i>
Централноафричка Република / <i>Central African Republic</i>	622 984	Бангун / <i>Bangui</i>
Боцвана / <i>Botswana</i>	600 370	Габороне / <i>Gaborone</i>
Мадагаскар / <i>Madagascar</i>	587 040	Антананарива / <i>Antananarivo</i>
Кенија / <i>Kenya</i>	582 650	Најроби / <i>Nairobi</i>

**ПОВРШИНА И ГЛАВНИ ГРАДОВИ
ДРЖАВА, 2006. (наставка)**

**STATE AREA AND CAPITAL, 2006
(continued)**

сортирано по површини, km²

By area covered, km²

Држава <i>State</i>	Површина, km ² <i>Area</i>	Главни град <i>Capital</i>
Камерун / <i>Cameroon</i>	475 440	Јаунде / <i>Yaounde</i>
Мароко / <i>Morocco</i>	446 550	Рабат / <i>Rabat</i>
Зимбабве / <i>Zimbabwe</i>	390 580	Хараре / <i>Harare</i>
Конго / <i>Congo</i>	342 000	Бразавил / <i>Brazzaville</i>
Обала Слоноваче / <i>Ivory Coast</i>	322 460	Јамусукро / <i>Yamoussoukro</i>
Буркина Фасо / <i>Burkina Faso</i>	274 200	Уагадугу / <i>Ouagadougou</i>
Габон / <i>Gabon</i>	267 667	Либервил / <i>Libreville</i>
Гвинеја / <i>Guinea</i>	245 857	Конакри / <i>Conakry</i>
Гана / <i>Ghana</i>	239 460	Акра / <i>Accra</i>
Уганда / <i>Uganda</i>	236 040	Кампала / <i>Kampala</i>
Сенегал / <i>Senegal</i>	196 190	Дакар / <i>Dakar</i>
Тунис / <i>Tunisia</i>	163 610	Тунис / <i>Tunis</i>
Малави / <i>Malawi</i>	118 480	Лилонгве / <i>Lilongwe</i>
Бенин / <i>Benin</i>	112 620	Порто Ново / <i>Porto-Novo</i>
Либерија / <i>Liberia</i>	111 370	Монровија / <i>Monrovia</i>
Сијера Леоне / <i>Sierra Leone</i>	71 740	Фритаун / <i>Freetown</i>
Того / <i>Togo</i>	56 785	Ломе / <i>Lome</i>
Гвинеја Бисао / <i>Guinea-Bissau</i>	36 120	Бисао / <i>Bissau</i>
Лесото / <i>Lesotho</i>	30 355	Масеру / <i>Maseru</i>
Екваторијална Гвинеја / <i>Equatorial Guinea</i>	28 051	Малабо / <i>Malabo</i>
Бурунди / <i>Burundi</i>	27 830	Буџумбура / <i>Bujumbura</i>
Руанда / <i>Rwanda</i>	26 338	Кигали / <i>Kigali</i>
Свазиленд / <i>Swaziland</i>	17 363	Мбабана / <i>Mbabane</i>
Гамбија / <i>Gambia</i>	11 300	Банџул / <i>Banjul</i>
Коморска Острва / <i>Comoros</i>	2 170	Морони / <i>Moroni</i>
Маурицијус / <i>Mauritius</i>	2 040	Порт Луис / <i>Port Louis</i>
Северна и Средња Америка / <i>North and Central America</i>		
Канада / <i>Canada</i>	9 984 670	Отава / <i>Ottawa</i>
САД / <i>USA</i>	9 629 091	Вашингтон / <i>Washington</i>
Гренланд / <i>Greenland</i>	2 175 600	Готаџ / <i>Gothab</i>
Мексико / <i>Mexico</i>	1 972 550	Мексико / <i>Mexico City</i>
Никарагва / <i>Nicaragua</i>	129 494	Манагва / <i>Managua</i>
Хондурас / <i>Honduras</i>	112 090	Тегусигалпа / <i>Tegucigalpa</i>
Куба / <i>Cuba</i>	110 860	Хавана / <i>Havana</i>
Гватемала / <i>Guatemala</i>	108 890	Гватемала / <i>Guatemala City</i>
Панама / <i>Panama</i>	78 200	Панама / <i>Panama City</i>
Костарика / <i>Costa Rica</i>	51 100	Сан Хозе / <i>San Jose</i>
Доминиканска Република / <i>Dominican Rep.</i>	48 730	Санто Доминго / <i>Santo Domingo</i>

**ПОВРШИНА И ГЛАВНИ ГРАДОВИ
ДРЖАВА, 2006. (наставак)
сортирано по површини, km²**

**STATE AREA AND CAPITAL, 2006
(continued)**

By area covered, km²

Држава <i>State</i>	Површина, km ² <i>Area</i>	Главни град <i>Capital</i>
Хаити / <i>Haiti</i>	27 750	Порт-о-Пренс / <i>Port-au-Prince</i>
Белизе / <i>Belize</i>	22 966	Белмопан / <i>Belmopan</i>
Салвадор / <i>El Salvador</i>	21 040	Сан Салвадор / <i>San Salvador</i>
Бахами / <i>Bahamas</i>	13 940	Насау / <i>Nassau</i>
Јамајка / <i>Jamaica</i>	10 991	Кингстон / <i>Kingston</i>
Порторико / <i>Puerto Rico</i>	8 875	Сан Хуан / <i>San Juan</i>
Тринидад и Тобаго / <i>Trinidad and Tobago</i>	5 128	Порт оф Спेин / <i>Port of Spain</i>
Гваделупа / <i>Guadeloupe</i>	1 779	Басе-Тере / <i>Basse-Terre</i>
Мартиник / <i>Martinique</i>	1 128	Фор д Франс / <i>Fort-de-France</i>
Холандски Антили / <i>Netherlands Antilles</i>	800	Вилемштад / <i>Willemstad</i>
Санта Лучија / <i>St. Lucia</i>	616	Кастрис / <i>Castries</i>
Антигва и Барбуда / <i>Antigua and Barbuda</i>	443	Сент Џонс / <i>St. John's</i>
Барбадос / <i>Barbados</i>	431	Бриџтаун / <i>Bridgetown</i>
Гранада / <i>Grenada</i>	344	Сент Џорџиз / <i>St. George's</i>
Бермуди / <i>Bermuda</i>	53	Хамилтон / <i>Hamilton</i>
Јужна Америка / <i>South America</i>		
Бразил / <i>Brazil</i>	8 511 965	Бразилија / <i>Brasilia</i>
Аргентина / <i>Argentina</i>	2 766 890	Буенос Ајрес / <i>Buenos Aires</i>
Перу / <i>Peru</i>	1 285 220	Лима / <i>Lima</i>
Колумбија / <i>Colombia</i>	1 138 910	Богота / <i>Bogota</i>
Боливија / <i>Bolivia</i>	1 098 580	Ла Паз / <i>La Paz</i>
Венецуела / <i>Venezuela</i>	912 050	Каракас / <i>Caracas</i>
Чиле / <i>Chile</i>	756 950	Сантјаго / <i>Santiago</i>
Парагвај / <i>Paraguay</i>	406 750	Асунсион / <i>Asuncion</i>
Еквадор / <i>Ecuador</i>	283 560	Кито / <i>Quito</i>
Гвајана / <i>Guyana</i>	214 970	Џорџтаун / <i>Georgetown</i>
Уругвај / <i>Uruguay</i>	176 220	Монтевидео / <i>Montevideo</i>
Океанија / <i>Oceania</i>		
Аустралија / <i>Australia</i>	7 686 850	Канбера / <i>Canberra</i>
Папуа Нова Гвинеја / <i>Papua New Guinea</i>	462 840	Порт Моресби / <i>Port Moresby</i>
Нови Зеланд / <i>New Zealand</i>	268 680	Велингтон / <i>Wellington</i>
Вануату / <i>Vanuatu</i>	12 200	Порт-Вила / <i>Port-Vila</i>
Самоа / <i>Samoa</i>	2 944	Апија / <i>Apia</i>
Соломонска острва / <i>Solomon Islands</i>	28 450	Хониара / <i>Honiara</i>
Фиџи / <i>Fiji</i>	18 270	Сува / <i>Suva</i>

ПОЗИВНИ БРОЈЕВИ У МЕЂУНАРОДНОМ И ДОМАЋЕМ ТЕЛЕФОНСКОМ САОБРАЋАЈУ¹⁾
CALL NUMBERS IN INTERNATIONAL AND DOMESTIC TELEPHONE TRAFFIC¹⁾

За позивање бројева у иностранству по-ступак је следећи: прво бирати број 00 - број тражене земље - број града - број власника. / To call abroad, dial 00 – country call number – city call number – customer phone number.

ДРЖАВА / Country Град / Town	Позивни број Call number
Европа / Europe	
Албанија / Albania	355
Аустрија / Austria	43
Белорусија / Belarus	375
Белгија / Belgium	32
Босна и Херцеговина Bosnia and Herzegovina	387
Република Српска / Republic of Srpska	
- Мркоњић Град / Mrkonjić Grad	(0)50
- Бања Лука / Banja Luka	(0)51
- Приједор / Prijedor	(0)52
- Добој / Doboј	(0)53
- Брчко / Brčko	(0)54
- Бијелјина / Bijeljina	(0)55
- Зворник / Zvornik	(0)56
- Источно Сарајево / Eastern Sarajevo	(0)57
- Србиње - Фоча Srbinje - Foča	(0)58
- Требиње / Trebinje	(0)59
- Дистрикт Брчко Brčko district	(0)49
Федерација БиХ / Federation B&H	
- Средњобосански кантон Central Bosnia county	030
- Посавски кантон / Posavski c.	031

¹⁾ www.bhtelecom.ba; www.telekomsrpske.com;
www.telekom.rs

ДРЖАВА / Country Град / Town	Позивни број Call number
- Зеничко-добојски кантон Zenica-Doboj county	032
- Кантон Сарајево Sarajevo county	033
- Херцеговачко-босански кантон / Hercegovina-Bosnia county	034
- Тузлански кантон Tuzla county	035
- Херцеговачко-неретвански к. Hercegovina-Neretva c.	036
- Унско-сански кантон Una-Sana county	037
- Босанско-подрињски кантон Bosnia-Podrinje county	038
- Западнохерцеговачки к. West Hercegovina c.	039
Бугарска / Bulgaria	359
Велика Британија / Great Britain	44
Грчка / Greece	30
Данска / Denmark	45
Естонија / Estonia	372
Исланд / Iceland	354
Ирска / Ireland	353
Италија / Italy	39
Кипар / Cyprus	357
Летонија / Latvia	371
Лихтенштајн / Liechtenstein	423
Литванија / Lithuania	370
Луксембург / Luxembourg	352
Мађарска / Hungary	36
Македонија / FYRM (R. Macedonia)	389
Малта / Malta	356
Молдавија / Moldova	373
Немачка / Germany	49
Норвешка / Norway	47
Пољска / Poland	48
Португалија / Portugal	351

ДРЖАВА / Country Град / Town	Позивни број Call number
Румунија / Romania	40
Руска Федерација / Russian Federation	7
Сан Марино / San Marino	378
Словачка / Slovakia	421
Словенија / Slovenia	386
Србија ²⁾ / Serbia ²⁾	381
- Ада / Ada	024
- Александровац / Aleksandrovac	037
- Алексинац / Aleksinac	018
- Алибунар / Alibunar	013
- Апатин / Apatin	025
- Аранђеловац / Arandjelovac	034
- Ариље / Arilje	031
- Бабушница / Babušnica	010
- Бач / Bač	021
- Бачка Паланка / Bačka Palanka	021
- Бачка Топола / Bačka Topola	024
- Бачки Петровац / Bački Petrovac	021
- Бајина Башта / Bajina Bašta	031
- Барајево / Barajevo	011
- Баточина / Batočina	034
- Бечеј / Bečeј	021
- Бела Црква / Bela Crkva	015
- Бела Паланка / Bela Palanka	018
- Беочин / Beočin	021
- Београд / Belgrade	011
- Блаце / Blace	027
- Богатић / Bogatić	015
- Бојник / Boјnik	016
- Бољевац / Boljevac	030
- Бор / Bor	030
- Босилеград / Bosilegrad	017
- Брус / Brus	037
- Бујановац / Bujanovac	017
- Ваљево / Valjevo	014
- Варварин / Varvarin	037
- Велика Плана / Velika Plana	026
- Велико Градиште / Veliko Gradište	012
- Владичин Хан / Vladičin Han	017

²⁾ www.telekom.rs

ДРЖАВА / Country Град / Town	Позивни број Call number
- Владимирци / Vladimirci	015
- Власотинце / Vlasotince	016
- Врање / Vranje	017
- Врбас / Vrbas	021
- Врњачка Бања / Vrnjačka Banja	036
- Вршац / Vršac	013
- Гаџин Хан / Gadžin Han	018
- Голубац / Golubac	012
- Горњи Милановац / Gornji Milanovac	032
- Грачаница / Gračanica	038
- Гроцка / Grocka	011
- Деспотовац / Despotovac	035
- Димитровград / Dimitrovgrad	010
- Дољевац / Doljevac	018
- Жабал / Zabalj	021
- Жабари / Žabari	012
- Жагубица / Zagubica	012
- Житиште / Žitište	023
- Житорађа / Žitorađa	027
- Зајечар / Zaječar	019
- Зрењанин / Zrenjanin	023
- Зубин Поток / Zubin Potok	028
- Звечан / Zvečan	028
- Инђија / Indija	022
- Ириг / Irig	022
- Ивањица / Ivanjica	032
- Јагодина / Jagodina	035
- Кањижа / Kanjiža	024
- Кикинда / Kikinda	0230
- Кладово / Kladovo	019
- Кнић / Knić	034
- Књажевац / Krnjaževac	019
- Коцелјева / Koceljeva	015
- Коцјерић / Kosijerić	031
- Косово Поље / Kosovo Polje	038
- Косовска Митровица / Kosov- ska Mitrovica	028
- Ковачица / Kovačica	013
- Ковин / Kovin	013

ДРЖАВА / Country Град / Town	Позивни број Call number
- Крагујевац / <i>Kragujevac</i>	034
- Краљево / <i>Kraljevo</i>	036
- Крупањ / <i>Krupanj</i>	015
- Крушевац / <i>Kruševac</i>	037
- Кучево / <i>Kičevo</i>	012
- Кула / <i>Kula</i>	025
- Куршумлија / <i>Kuršumljija</i>	027
- Лајковац / <i>Lajkovac</i>	014
- Лапово / <i>Lapovo</i>	034
- Лазаревац / <i>Lazarevac</i>	011
- Лебане / <i>Lebane</i>	016
- Лепосавић / <i>Leposavić</i>	028
- Лесковац / <i>Leskovac</i>	016
- Лозница / <i>Loznica</i>	015
- Лучани / <i>Lučani</i>	032
- Љиг / <i>Ljig</i>	014
- Љубовија / <i>Ljubovija</i>	015
- Мајданпек / <i>Majdanpek</i>	030
- Мали Иђош / <i>Mali Idoš</i>	024
- Мали Зворник / <i>Mali Zvornik</i>	015
- Мало Црниће / <i>Malo Crniće</i>	012
- Медвеђа / <i>Medveda</i>	016
- Мерошина / <i>Merošina</i>	018
- Мионица / <i>Mionica</i>	014
- Младеновац / <i>Mladenovac</i>	011
- Неготин / <i>Negotin</i>	019
- Ниш / <i>Niš</i>	018
- Нова Црња / <i>Nova Crnja</i>	023
- Нова Варош / <i>Nova Varoš</i>	033
- Нови Бечеј / <i>Novi Bečeј</i>	023
- Нови Кнежевац / <i>Novi Kneževac</i>	0230
- Нови Пазар / <i>Novi Pazar</i>	020
- Нови Сад / <i>Novi Sad</i>	021
- Обреновац / <i>Obrenovac</i>	011
- Опово / <i>Orovo</i>	013
- Осечина / <i>Osečina</i>	014

ДРЖАВА / Country Град / Town	Позивни број Call number
- Оџаци / <i>Odžaci</i>	025
- Панчево / <i>Pančevo</i>	013
- Параћин / <i>Paraćin</i>	035
- Пећинци / <i>Pećinci</i>	022
- Петровац на Млави / <i>Petrovac na Mlavi</i>	012
- Петроварадин / <i>Petrovaradin</i>	021
- Пирот / <i>Pirot</i>	010
- Пландиште / <i>Plandište</i>	013
- Пожаревац / <i>Požarevac</i>	012
- Пожега / <i>Požega</i>	031
- Прешево / <i>Preševo</i>	017
- Прибој / <i>Priboј</i>	033
- Пријеполје / <i>Prijepolje</i>	033
- Прокупље / <i>Prokuplje</i>	027
- Рача Крагујевацка / <i>Rača Kragujevačka</i>	034
- Рашка / <i>Raška</i>	036
- Ражањ / <i>Ražanj</i>	037
- Рековац / <i>Rekovac</i>	035
- Рума / <i>Ruma</i>	022
- Сечањ / <i>Sečanj</i>	023
- Сента / <i>Senta</i>	024
- Сјеница / <i>Sjenica</i>	020
- Смедерево / <i>Smederevo</i>	026
- Смедеревска Паланка / <i>Smederevska Palanka</i>	026
- Сокобања / <i>Sokobanja</i>	018
- Сомбор / <i>Sombor</i>	025
- Сопот / <i>Sopot</i>	011
- Србобран / <i>Srbobran</i>	021
- Сремска Митровица / <i>Sremska Mitrovica</i>	022
- Сремски Карловци / <i>Sremski Karlovci</i>	021
- Стара Пазова / <i>Stara Pazova</i>	022
- Суботица / <i>Subotica</i>	024

ДРЖАВА / Country Град / Town	Позивни број Call number
- Сурдулица / <i>Surdulica</i>	017
- Свилајнац / <i>Svilajnac</i>	035
- Сврљиг / <i>Svrljig</i>	018
- Темерин / <i>Temerin</i>	021
- Тител / <i>Titel</i>	021
- Топола / <i>Topola</i>	034
- Трговиште / <i>Trgovište</i>	017
- Трстеник / <i>Trstenik</i>	037
- Тутин / <i>Tutin</i>	020
- Ћићевац / <i>Ćićevac</i>	037
- Ћуприја / <i>Čuprija</i>	035
- Уб / <i>Ub</i>	014
- Ужице / <i>Užice</i>	031
- Црна Трава / <i>Crna Trava</i>	016
- Чачак / <i>Čačak</i>	032
- Чајетина / <i>Čajetina</i>	031
- Чока / <i>Čoka</i>	0230
- Шабач / <i>Šabac</i>	015
- Шид / <i>Šid</i>	022
- Штрпце / <i>Štrpce</i>	0290
Украјина / <i>Ukraine</i>	380
Финска / <i>Finland</i>	358
Француска / <i>France</i>	33
Холандија / <i>The Netherlands</i>	31
Хрватска / <i>Croatia</i>	385
- Дубровник / <i>Dubrovnik</i>	20
- Вараждин / <i>Varaždin</i>	42
- Задар / <i>Zadar</i>	23
- Загреб / <i>Zagreb</i>	1
- Пула / <i>Pula</i>	52
- Ријека / <i>Rijeka</i>	51
- Сплит / <i>Split</i>	21
Црна Гора ³⁾ / <i>Montenegro</i>	
- Бар / <i>Bar</i>	030

ДРЖАВА / Country Град / Town	Позивни број Call number
- Беране / <i>Berane</i>	051
- Бијело Поље / <i>Bijelo Polje</i>	050
- Будва / <i>Budva</i>	033
- Цетиње / <i>Cetinje</i>	041
- Херцег Нови / <i>Herceg Novi</i>	031
- Котор / <i>Kotor</i>	032
- Никшић / <i>Nikšić</i>	040
- Пљевља / <i>Plevlja</i>	052
- Подгорица / <i>Podgorica</i>	020
Чешка Република / <i>Czech Republic</i>	420
Шпанија / <i>Spain</i>	34
Шведска / <i>Sweden</i>	46
Швајцарска / <i>Switzerland</i>	41
Азија / Asia	
Авганистан / <i>Afghanistan</i>	93
Алжир / <i>Algeria</i>	213
Египат / <i>Egypt</i>	20
Етиопија / <i>Ethiopia</i>	251
Индија / <i>India</i>	91
Индонезија / <i>Indonesia</i>	62
Иран / <i>Iran</i>	98
Ирак / <i>Iraq</i>	964
Израел / <i>Israel</i>	972
Јапан / <i>Japan</i>	81
Јерменија / <i>Armenia</i>	374
Јужна Кореја / <i>Korea South</i>	82
Куввајт / <i>Kuwait</i>	965
Либан / <i>Lebanon</i>	961
Монголија / <i>Mongolia</i>	976
Пакистан / <i>Pakistan</i>	92
Саудијска Арабија / <i>Saudi Arabia</i>	966
Социјалистичка Република Вјетнам / <i>Vietnam</i>	84
Тајланд / <i>Thailand</i>	66
Турска / <i>Turkey</i>	90

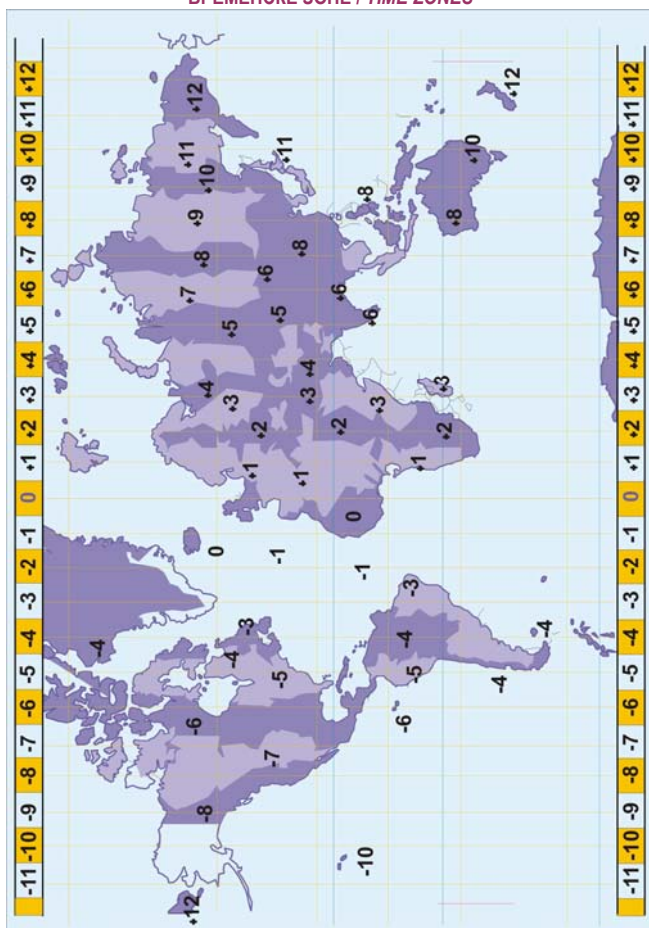
³⁾ www.t-com.me

ДРЖАВА / Country Град / Town	Позивни број Call number
Туркменија / Turkmenistan	993
Уједињени Арапски Емирати / United Arab Emirates	971
Узбекистан / Uzbekistan	998
Африка / Africa	
Замбија / Zambia	260
Зимбабве / Zimbabwe	263
Јужна Африка / South Africa	27
Кенија / Kenya	254
Кина / China	86
Либија / Libya	218
Мароко / Morocco	212
Танзанија / Tanzania	255
Тунис / Tunisia	216

ДРЖАВА / Country Град / Town	Позивни број Call number
Северна и Јужна Америка / North and South America	
Аргентина / Argetina	54
Бразил / Brasil	55
Канада / Canada	1
Куба / Cuba	53
Мексико / Mexico	52
Перу / Peru	51
Сједињене Америчке Државе / United States of America	1
Чиле / Chile	56
Океанија / Oceania	
Аустралија / Australia	61
Нови Зеланд / New Zealand	64

ВРЕМЕНСКЕ ЗОНЕ / TIME ZONES

**ВРЕМЕ У ПОЈЕДИНИМ ЗЕМЉАМА,
СРБИЈА – 12 ЧАСОВА**

**WORLD COUNTRIES TIME
SERBIA: 12.00**

Аустралија / <i>Australia</i>	21	Јапан / <i>Japan</i>	20	Португал / <i>Portugal</i>	11
Аустроја / <i>Austria</i>	12	Јужна Африка / <i>South Africa</i>	13	Румунија / <i>Romania</i>	13
Бразил / <i>Brasil</i>	8	Канада - Торонто <i>Canada - Toronto</i>	6	Руска Федерација - Мо- сква / <i>Russian Federation</i> - <i>Moscow</i>	14
Велика Британија <i>United Kingdom</i>	11	Кина - Пекинг / <i>China</i>	19	САД - Њујорк <i>USA - New York</i>	6
Грчка / <i>Greece</i>	13	Мексико / <i>Mexico</i>	5	Француска / <i>France</i>	12
Индија / <i>India</i>	16.30	Немачка / <i>Germany</i>	12	Швајцарска / <i>Switzerland</i>	12
Италија / <i>Italy</i>	12	Нови Зеланд / <i>New Zeland</i>	23	Шведска / <i>Sweden</i>	12

АЗБУКА SERBIAN CYRILLIC		АБЕЦЕДА SERBIAN LATIN		ГРЧКИ АЛФАБЕТ GREEK ALPHABET			
А, а	(а) Н, н (н)	A, a	L, l	Α, α	Алфа / <i>alpha</i>	Ν, ν	Ни / <i>ni</i>
Б, б	(б) Њ, њ (њ)	B, b	Lj, lj	Β, β	Бета / <i>beta</i>	Ξ, ξ	Кси / <i>ksi</i>
В, в	(в) О, о (о)	С, с	М, м	Γ, γ	Гама / <i>gamma</i>	Ο, ο	Омикрон <i>omicron</i>
Г, г	(г) П, п (п)	Ѓ, ѓ	Н, н	Δ, δ	Делта / <i>delta</i>	Π, π	Пи / <i>pi</i>
Д, д	(д) Р, р (р)	Ї, њ	Њ, њ	Ε, ε	Епсилон / <i>epsilon</i>	Ρ, ρ	Ро / <i>ro</i>
Ђ, ђ	(д) С, с (с)	D, d	О, о	Ζ, ζ	Зета / <i>zeta</i>	Σ, σ	Сигма / <i>sigma</i>
Е, е	(е) Т, т (т)	Dž, dž	Р, р	Η, η	Ета / <i>eta</i>	Τ, τ	Тау / <i>tau</i>
Ж, ж	(ж) Ћ, ћ (ћ)	Đ, đ	Р, р	Θ, θ	Тета / <i>theta</i>	Υ, υ	Ипсилон <i>upsilon</i>
З, з	(з) У, у (у)	Е, е	С, с	Ι, ι	Јота / <i>iota</i>	Φ, φ	Фи / <i>phi</i>
И, и	(и) Ф, ф (ф)	F, f	Ѓ, ѓ	Κ, κ	Капа / <i>kapra</i>	Χ, χ	Хи / <i>xi</i>
Ј, ј	(ј) Х, х (х)	G, g	Т, т	Λ, λ	Ламбда / <i>lambda</i>	Ψ, ψ	Пси / <i>psi</i>
К, к	(к) Џ, џ (џ)	H, h	У, у	Μ, μ	Ми / <i>mi</i>	Ω, ω	Омега / <i>omega</i>
Л, л	(л) Ч, ч (ћ)	I, i	В, в				
Љ, љ	(љ) Џ, џ (џ)	J, j	З, з				
М, м	(м) Ш, ш (ш)	K, k	Џ, џ				

НАЗИВИ ЗА МЕСЕЦЕ

MONTHS

	Српски <i>Serbian</i>	Хрватски <i>Croat</i>	Словеначки <i>Slovene</i>	Македонски <i>Macedonian</i>	Енглески <i>English</i>	Руски <i>Russian</i>	Старо-словенски <i>Old Slav</i>
I	Јануар	Siječanj	Januar	Јануари	January	Январь	Коложег
II	Фебруар	Veljača	Februar	Февруари	February	Февраль	Сечко
III	Март	Ožujak	Marec	Март	March	Март	Дерикожа
IV	Април	Travanj	April	Април	April	Апрель	Лежитрава
V	Мај	Svibanj	Maj	Мај	May	Май	Цветањ
VI	Јун	Lipanj	Junij	Јуни	June	Июнь	Трешњак
VII	Јул	Srpanj	Julij	Јули	July	Июль	Жетвар
VIII	Август	Kolovoz	Avgust	Август	August	Август	Гумник
IX	Септембар	Rujan	September	Септември	September	Сентябрь	Поздерник
X	Октобар	Listopad	Oktober	Октомври	October	Октябрь	Шумопад
XI	Новембар	Studeni	November	Ноември	November	Ноябрь	Студени
XII	Децембар	Prosinac	December	Декември	December	Декабрь	Коледар

РИМСКИ БРОЈЕВИ

ROMAN NUMERALS

I = 1	XX = 20	CC = 200
II = 2	XXX = 30	CCC = 300
III = 3	XL = 40	CD = 400
IV = 4	L = 50	D = 500
V = 5	LX = 60	DC = 600
VI = 6	LXX = 70	DCC = 700
VII = 7	LXXX = 80	DCCC = 800
VIII = 8	XC = 90	CM = 900
IX = 9	C = 100	M = 1000
X = 10		

МЕРНЕ ЈЕДИНИЦЕ MESUREMENTS

МЕТРИЧКИ СИСТЕМ МЕРА

ЗАКОНСКЕ МЕРНЕ ЈЕДИНИЦЕ¹⁾

1. СИ ЈЕДИНИЦЕ И ЊИХОВИ ДЕЦИМАЛНИ УМНОШЦИ И ДЕЛОВИ

1.1. Основне јединице SI

Величина / <i>Physical quantity</i>	Јединица / <i>Unit</i>	
	Назив <i>Name</i>	Ознака <i>Symbol</i>
Дужина / <i>Length</i>	метар / <i>meter</i>	M
Маса / <i>Mass</i>	килограм / <i>kilogram</i>	Kg
Време / <i>Time</i>	секунда* / <i>second</i>	S
Електрична струја / <i>Electric current</i>	ампер / <i>ampere</i>	A
Термодинамичка температура <i>Thermodynamic temperature</i>	келвин / <i>kelvin</i>	K
Количина градива (супстанције) / <i>Amount of substance</i>	мол / <i>mole</i>	Mol
Светлосна јачина (јачина светлости) / <i>Luminous intensity</i>	кандела / <i>candela</i>	Cd

* Дозвољена је употреба и назива "секунд".

Дефиниције основних јединица SI

Јединица дужине

Јединица дужине је метар. Метар је дужина путање коју у вакууму пређе светлост за време од 1/299 792 458 секунде.

Јединица масе

Јединица масе је килограм; он је једнак маси међународног прототипа килограма.

Јединица времена

Јединица времена је секунда. Секунда је трајање од 9 192 631 770 периода зрачења које одговара прелазу између два хиперфина нивоа основног стања атома цезијума 133.

Јединица електричне струје

Јединица струје је ампер. Ампер је стална електрична струја која би, када би се одржавала у два права паралелна проводника, неограничене дужине и занемарљиво малог кру-

METRIC SYSTEM

OFFICIAL MESUREMENT UNITS¹⁾

1. SI UNITS

1.1. SI Base units

SI base units: Definitions

Linear unit

Meter, i.e. the length of path that light passes for the period of 1/299792458 second.

Mass unit

Kilogram, i.e. equal to mass of international kilogram prototype.

Time unit

Second, the period equal to 9192631770 radiation periods, corresponding to the transition between two hyper-fine levels of cesium-133 atom base state.

Electricity unit

Ampere, i.e. constant electricity that if maintained in two straight parallel conductors of

¹ Коришћени су подаци из "Уредбе о законским мерним јединицама" ("Службени лист СЦГ", бр. 10/2006) објављене на веб сајту Дирекције за мерне јединице и драгоцене метале (www.dmdm.rs).

¹⁾ Data from the Act on official measurement units (Official gazette S&M, no. 10/2006) published at the site of the Directorate for measurements and precious metals (www.dmdm.rs).

жго попречног пресека, који се налази у вакууму на међусобном растојању од једног метра, проузроковала међу тим проводницима силу једнаку 2×10^{-7} њутна по метру дужине.

Јединица термодинамичке температуре

Јединица термодинамичке температуре је келвин. Келвин је термодинамичка температура која је једнака $1/273,16$ термодинамичке температуре тројне тачке воде.

Јединица количине градива (супстанције)

1) Јединица количине градива (супстанције) је мол. Мол је количина градива (супстанције) система који садржи толико елементарних јединица колико има атома у $0,012$ килограма угљеника 12 .

(2) Када се употребљава мол, наводе се елементарне јединке које могу бити атоми, молекули, јони, електрони и друге честице или одређене скупине тих честица.

Јединица светлосне јачине (јачине светлости)

Јединица светлосне јачине (јачине светлости) је сте кандела. Кандела је светлосна јачина (јачина светлости), у одређеном правцу, извора који емитије монохроматско зрачење фреквенције 540×10^{12} херца и чија је јачина зрачења у том правцу $1/683$ вата по стередијану.

unlimited length and negligible small round cross section, found in vacuum at a distance of one meter, would induce force between the conductors, equal to 2×10^{-7} newton per meter.

Thermodynamic temperature unit

Kelvin, i.e. thermodynamic temperature equal to $1/273.16$ thermodynamic temperature of the water 3-point.

Substance quantity/amount unit

1. Mole, i.e. substance amount of the system containing as many elementary units as is the number of atoms in 0.012 kg of carbon-12.

2. When mole is applied, expressed are elementary units such as atoms, molecules, ions, electrons and other particles or certain sets of particles.

Luminous intensity unit

Candela, i.e. luminous intensity in certain direction, of a source emitting monochromatic radiation of 540×10^{12} hertz frequency and whose radiation intensity in this direction equals to $1/683$ watt per steradian.

1.1.1. Посебно име и ознака јединице SI за температуру за изражавање Целзијусове температуре

1.1.1. SI Celsius temperature unit

Величина / Physical quantity	Јединица / Unit Назив Name	Ознака Symbol
Целзијусова температура / Celsius temperature	степен Целзијуса / Degree Celsius	°C

Целзијусова температура је дефинисана као разлика двеју термодинамичких температура T и T_0 ($t = T - T_0$), где је $T_0 = 273,15$ К. Температурни интервал или разлика температура може се изразити у келвинима или степенима Целзијуса.

Celsius temperature is defined as difference between two thermodynamic temperatures, T and T_0 ($t = T - T_0$), where $T_0 = 273.15$ K. The temperature interval or difference can be expressed in Kelvin or degrees Celsius values.

1.2. Друге јединице SI

1.2.1. Изведене јединице SI

Јединице које су кохерентно изведене из основних јединица SI дате су као алгебарски изрази у облику производа степенованих основних јединица SI.

1.2. Other SI units

1.2.1. SI derived units

Units that are coherently derived from the SI base units are given as algebraic expressions in the form of product of powered SI base units.

1.2.2. Изведене јединице SI са посебним називима и ознакама

1.2.2. SI derived units with special names

	Јединица / Unit		Изражено / Expressed in	
	Назив Name	Ознака Symbol	Другим јединицама SI Other SI units	Основним јединицама SI SI base units
Фреквенција / Frequency	херц / herz	Hz		s^{-1}
Сила / Force	њутн / newton	N		$m \cdot kg \cdot s^{-2}$
Притисак, напрезање / Pressure	паскал pascal	Pa	N / m^2	$m^{-1} \cdot kg \cdot s^{-2}$
Енергија, рад, количина топлоте Energy, work, heat qty.	џул joule	J	$N \cdot m$	$m^2 \cdot kg \cdot s^{-2}$
Снага, (1) флуks зрачења Power, (1) radiation flux	ват watt	W	J / s	$m^2 \cdot kg \cdot s^{-3}$
Наелектрисање, количина електрицитета / Electric charge, electricity qty.	кулон coulomb	C		$s \cdot A$
Електрични потенцијал, разлика електричног потенцијала, напон, електромоторна сила / Electric potential, potential difference, voltage, electromotive force	волт volt	V	W / A	$m^2 \cdot kg \cdot s^{-3} \cdot A^{-1}$
Електрична отпорност Electric resistance	ом ohm	Ω	V / A	$m^2 \cdot kg \cdot s^{-3} \cdot A^{-2}$
Електрична капацитивност Electric capacitance	фарад farad	F	C / V	$m^{-2} \cdot kg^{-1} \cdot s^4 \cdot A^2$
Електрична проводност El. conductance	сименс siemens	S	A / V	$m^{-2} \cdot kg^{-1} \cdot s^3 \cdot A^2$
Магнетски флуks Magnetic flux	вебер weber	Wb	$V \cdot s$	$m^2 \cdot kg \cdot s^{-2} \cdot A^{-1}$
Магнетска индукција / Magnetic flux density	тесла tesla	T	Wb / m^2	$kg \cdot s^{-2} \cdot A^{-1}$

1.2.2. Изведене јединице SI са посебним називима и ознакама (наставак)

1.2.2. SI derived units with special names (continued)

	Јединица / Unit		Изражено / Expressed in	
	Назив Name	Ознака Symbol	Другим јединицама SI Other SI units	Основним јединицама SI SI base units
Индуктивност / Inductance	хенри <i>henry</i>	H	Wb / A	$m^2 \cdot kg \cdot s^{-2} \cdot A^{-2}$
Светлосни флуks <i>Luminous flux</i>	лумен <i>lumen</i>	Lm	cd · sr	$m^2 \cdot m^{-2} \cdot cd = cd$
Осветљеност / Illumination	луks / lux	Lx	Lm / m ²	$m^2 \cdot m^{-4} \cdot cd = m^{-2} \cdot cd$
Активност радиоактивног извора <i>Radioactivity</i>	бекерел <i>becquerel</i>	Bq		m^{-1}
Апсорбована доза, специфична предата енергија, керма <i>Absorbed doze of ionizing radiation</i>	греј <i>gray</i>	Gy	J / kg	$m^2 \cdot s^{-2}$
Еквивалентна доза / Equivalent dose (of ionizing radiation)	сиверт <i>sievert</i>	Sv	J / kg	$m^2 \cdot s^{-2}$
Каталитичка активност / Catalytic activity	катал <i>Kat</i>	kat		$m^{-1} \cdot mol$
Угао у равни (2) <i>Plane angle (2)</i>	радијан <i>radian</i>	rad		$m \cdot m^{-1} = 1$
Просторни угао (2) <i>Solid angle (2)</i>	стерадијан <i>steradian</i>	sr		$m^2 \cdot m^{-2} = 1$

(1) Посебни називи за јединицу снаге су волт-ампер (ознака VA) – користи за изражавање привидне снаге наизменичне електричне струје, и "вар" (ознака var) – користи за изражавање реактивне електричне снаге.

(2) Јединица угла у равни и јединица просторног угла јесу изведене јединице са димензијом један. Дефиниције ових јединица су:

Јединица угла у равни

Јединица угла у равни је радијан. Радијан је угао у равни између два полупречника круга који на његовом обиму исецају лук дужине једнаке полупречнику ($1 \text{ rad} = 1 \text{ m/m} = 1$).

Јединица просторног угла

Јединица просторног угла је стерадијан. Стерадијан је просторни угао с теменом у средишту лопте, који на површини лопте захвата површину једнаку површини квадрата одређеног полупречником те лопте ($1 \text{ sr} = 1 \text{ m}^2/\text{m}^2 = 1$).

(1) Specific names for power unit are volt-ampere (VA), used to express apparent power of alternating current and var (symbol var), used to express reactive electric power.

(2) Unit of plane angle and unit of solid angle are derived units with dimension one.

Definition:

Plane angle unit

Radian, i.e. angle in plane equal to an angle at the center of a circle the arc of which is equal in length to the radius.

Solid angle unit

Steradian, solid angle from the center of a ball, covering on the ball surface a surface equal to the square surface determined by the radius of the ball ($1 \text{ sr} = 1 \text{ m}^2/\text{m}^2 = 1$).

1.3. Предмети, и њихове ознаке који се користе за означавање одређених децималних умножака и делова

1.3. Metric prefixes

Фактор <i>Factors</i>	Предметак <i>Prefixes</i>	Ознака <i>Symbol</i>
10^{24}	јота / <i>iota</i>	Y
10^{21}	зета / <i>zeta</i>	Z
10^{18}	екса / <i>exa</i>	E
10^{15}	пета / <i>peta</i>	P
10^{12}	тера / <i>tera</i>	T
10^9	гига / <i>giga</i>	G
10^6	мега / <i>mega</i>	M
10^3	кило / <i>kilo</i>	k
10^2	хекто / <i>hecto</i>	h
10^1	дека / <i>deca</i>	da
10^{-1}	деци / <i>deci</i>	d
10^{-2}	центи / <i>centi</i>	c
10^{-3}	мили / <i>milli</i>	m
10^{-6}	микро / <i>micro</i>	μ
10^{-9}	нано / <i>nano</i>	n
10^{-12}	пико / <i>pico</i>	p
10^{-15}	фемто / <i>femto</i>	f
10^{-18}	ато / <i>atto</i>	a
10^{-21}	зепто / <i>zepto</i>	z
10^{-24}	јокто / <i>yocto</i>	y

Називи и ознаке децималних умножака и делова јединице масе образују се стављањем предметака испред назива "грам" и њихових ознака испред ознаке "g".

Ако је изведена јединица изражена у облику количника, њени децимални умношци или делови могу се одредити додавањем предметака јединици у бројиоцу или имениоцу, или у оба.

Употреба комбинованих предметака, односно предметака образованих стављањем једно уз друго неколико горе наведених предметака, није дозвољена.

Names and symbols of decimal multiples and parts of mass units are made by putting prefixes in front of 'gram' and the respective symbol in front of 'g' symbol.

In case a derived unit is given as a quotient, the decimal multiples and parts thereof are made by adding prefix to numerator or denominator, or to both.

It is not possible to combine prefixes, i.e. to use several prefixes simultaneously.

1.4. Посебно дозвољени називи и ознаке децималних умножака и делова јединица SI

1.4. Units with special names and symbols

Величина / <i>Physical quantity</i>	Јединица / <i>Unit</i>		
	Назив / <i>Name</i>	Ознака / <i>Symbol</i>	Вредност / <i>Value</i>
Запремина / <i>Volume</i>	литар / <i>liter</i>	l / L*	1 l = 1 dm ³ = 10 ⁻³ m ³
Маса / <i>Mass</i>	тона / <i>ton</i>	t / t	1 t = 1 Mg = 10 ³ kg
Притисак / <i>Pressure</i>	бар / <i>bar</i>	bar	1 bar = 10 ⁵ Pa

* Две ознаке "l" и "L" могу се равноправно користити за јединицу литар.

Предмети и њихове ознаке наведени у табели 1.3. могу се употребљавати заједно са јединицама и ознакама наведеним у табели 1.4.

* Both l and L symbols can be used for the unit of liter.

See table 1.3. The units and symbols found in Table 1.4. can also be used.

2. ЈЕДИНИЦЕ ДЕФИНИСАНЕ НА ОСНОВУ ЈЕДИНИЦА SI, АЛИ НИСУ НИ ЊИХОВИ ДЕЦИМАЛНИ УМНОШЦИ НИ ДЕЛОВИ

2. OTHER SI DERIVED UNITS

Величина / <i>Physical quantity</i>	Јединица / <i>Unit</i>		
	Назив / <i>Name</i>	Ознака / <i>Symbol</i>	Вредност / <i>Value</i>
Угао у равни / <i>Plane angle</i>	обрт* / <i>rotation</i>		1 обрт / 1 rotation
	град, гон / <i>grad, gon</i>	gon	
	степен (угаони) / <i>degree (angle)</i>	°	
	минута (угаона) / <i>minute (angle)</i>	'	
	секунда (угаона) / <i>second (angle)</i>	"	
Време / <i>Time</i>	минута / <i>minute</i>	min	
	сат, час / <i>hour</i>	h	
	дан / <i>day</i>	d	

Предмети наведени у табели у 1.3. једино се могу употребљавати уз називе "град" и "гон" и ознаку "gon".

Table 1.3. – Only used with 'grad' and 'gon' names and symbol 'gon'.

**3. ЈЕДИНИЦЕ КОЈЕ СЕ КОРИСТЕ СА
ЈЕДИНИЦАМА SI, А ЧИЈЕ СУ
ВРЕДНОСТИ У ЈЕДИНИЦАМА SI
ДОБИЈЕНЕ ЕКСПЕРИМЕНТАЛНО**

3. EXPERIMENTAL SI UNITS VALUES

Величина <i>Physical quantity</i>	Јединица / <i>Unit</i>		
	Назив <i>Name</i>	Ознака <i>Symbol</i>	Дефиниција / <i>Definition</i>
Енергија <i>Energy</i>	електронволт <i>Electronvolt</i>	eV	Електронволт је кинетичка енергија коју прими електрон при пролазу кроз полје потенцијалне разлике од 1 V у вакууму. <i>Kinetic energy that electron receives while passing through potential difference of one volt in vacuum.</i>
Маса <i>Mass</i>	унифицирана јединица атомске масе <i>Unified atomic mass unit</i>	u	Унифицирана јединица атомске масе једнака је 1/12 масе атома ¹² C. <i>Unified atomic mass unit is equal to 1/12 of atom ¹²C mass.</i>

Предмети и њихове ознаке наведени у табели 1.3. могу Names and symbols as in Table 1.3. can used with two се употребљавати заједно са двама јединицама и units and symbols defined in Table 3. ознакама наведеним у табели 3.

**4. ЈЕДИНИЦЕ И НАЗИВИ ЧИЈА ЈЕ
УПОТРЕБА ДОЗВОЉЕНА САМО У
СПЕЦИФИЧНИМ ОБЛАСТИМА**

4. SPECIFIC UNITS

Величина <i>Physical quantity</i>	Јединица / <i>Unit</i>		
	Назив <i>Name</i>	Ознака <i>Symbol</i>	Вредност <i>Value</i>
Јачина оптичких система / <i>Refractive power</i>	диоптрија <i>Diopter</i>		1 диоптрија = 1 m ⁻¹ <i>1 diopter = 1 m⁻¹</i>
Маса драгог камења / <i>Precious stone mass</i>	карат / <i>Carat</i>		1 карат = 2 x 10 ⁻⁴ kg <i>1 carat = 2 x 10⁻⁴ kg</i>
Површина земљишта <i>Land area</i>	ар / <i>Are</i> хектар / <i>Hectare</i>	a ha	1 a = 100 m ² <i>1ha = 10⁴ m²</i>
Дужинска маса текстилног влакна и конца <i>Length mass of textile fibre, i.e. thread</i>	текс / <i>Tex</i>	tex	1 tex = 10 ⁻⁶ kg · m ⁻¹

**4. ЈЕДИНИЦЕ И НАЗИВИ ЧИЈА ЈЕ
УПОТРЕБА ДОЗВОЉЕНА САМО У
СПЕЦИФИЧНИМ ОБЛАСТИМА (наста-
вак)**

4. SPECIFIC UNITS (continued)

Величина <i>Physical quantity</i>	Јединица / Unit		
	Назив <i>Name</i>	Ознака <i>Symbol</i>	Вредност <i>Value</i>
Крвни притисак и притисак других телесних течности / <i>Blood and other body fluids pressure</i>	милиметар живиног стуба <i>Mercury level bulb millimeter</i>	mm Hg	1 mm Hg = 133,322 Pa 1 mm Hg = 133.32 Pa
Површина ефективног пресека <i>Effective section</i>	барн <i>Barn</i>	b	1b = 10 ⁻²⁸ m ²

Предмети и њихове ознаке наведени у табели у 1.3. могу се употребљавати заједно са јединицама и ознакама наведеним у табели 4, изузев јединице "милиметар живиног стуба" и њене ознаке. Names and symbols as in Table 1.3. can used with the units and symbols described in Table 4, except for 'millimeter of mercury level bulb' and the respective symbol.

**ПРИМЕРИ ВРЕДНОСТИ НЕКИХ
ЈЕДИНИЦА МЕРЕ¹⁾**

EXAMPLES OF MEASUREMENTS¹⁾

Мере за површину - квадратни метар (m²)	Square measure – square meter (m²)
Мања:	
1 m ² = 100 dm ²	1 m ² = 100 dm ²
1 dm ² = 100 cm ²	1 dm ² = 100 cm ²
1 cm ² = 100 mm ²	1 cm ² = 100 mm ²
Већа:	
1 km ² = 100 ha (хектара)	1 km ² = 100 ha
1 ha = 100 а (ари)	1 ha = 100 a
1 а = 100 m ²	1 a = 100 m ²
Мере за запремину - кубни метар (m³)	Cubic measure – cubic metre (m³)
Мање	
1 m ³ = 1.000 dm ³	1 m ³ = 1000 dm ³
1 dm ³ = 1.000 cm ³	1 dm ³ = 1000 cm ³
1 cm ³ = 1.000 mm ³	1 cm ³ = 1000 mm ³
Мере за дужину	Linear measure
1 km (километар) = 100 dkm = 1.000 m	1 km (kilometer) = 100 dkm = 1000 m
1 hm (хектометар) = 10 dkm = 100 m	1 hm (hectometer) = 10 dkm = 100 m
1 m (метар) = 10 dm = 100 cm = 1.000 mm	1 m (meter) = 10 dm = 100 cm = 1000 mm
1 dm (дециметар) = 10 cm = 100 mm	1 dm (decimeter) = 10 cm = 100 mm
1 cm (центиметар) = 10 mm	1 cm (centimeter) = 10 mm
1 angstrom (A) = 0,1 milimikrona	1 angstrom (A) = 0.1 mill microns

¹⁾ Логаритамске таблице. / ¹⁾ Logarithm tables.

Мере за течност	Capacity measure
1 hl (хектолитар) = 1.000 dl = 10.000 cl	1 hl (hectoliter) = 1000 dl = 10000 cl
1 l (литар) = 10 dl = 100 cl = 1.000 ml	1 l (liter) = 10 dl = 100 cl = 1000 ml
1 dl (децилитар) = 10 cl = 100 ml	1 dl (deciliter) = 10 cl = 100 ml
1 cl (центилитар) = 10 ml	1 cl (centiliter) = 10 ml
Мере за тежину	Weight
1 вагон = 10 тона = 10.000 kg	1 wagon = 10 tonne = 10000 kg
1 тона = 10 q = 1.000 kg	1 tonne (metric ton) = 10 q = 1000 kg
1 q (цента) = 100 kg	1 q (cent) = 100 kg
1 kg = 10 hg = 1.000 g	1 kg = 10 hg = 1000 g
1 hg (хектограм) = 10 dkg = 100 g	1 hg (hectogram) = 10 dkg = 100 g
1 dkg (декаграм) = 10 g	1 dkg (decagram) = 10 g
1 g (грам) = 1/ 1.000 kg	1 g (gram) = 1/ 1000 kg
1 cg (центиграм) = 1/ 100 g	1 cg (centigram) = 1/ 100 g
1 mg (милиграм) = 1/ 1.000 g	1 mg (milligram) = 1/ 1000 g
1 карат (драго камење) = 200 mg	1 carat (precious stones) = 200 mg

СТАРЕ МЕРЕ

СТАРЕ МЕРЕ	OLD MEASURES
1 m = 0,527 хвати; 1 m ² = 0,278 кв. хвати	1 m = 0.527 hvat; 1 m ² = 0.278 sq. hvat
1 m ³ = 0,147 куб. хвати	1 m ³ = 0.147 cubic hvat
1 ha = 1,74 jutro = 2 780 кв. хвати	1 ha = 1.74 jutro = 2780 sq. hvat
1 дунум = 1 000 m ² = 0,1 ha	1 dunum = 1000 m ² = 0.1 ha
1 хват = 1,896 m; 1 кв. хват = 3,597 m ²	1 hvat = 1.896 m; 1 sq. hvat = 3.597 m ²
1 куб. Хват = 6,821 m ³	1 cubic hvat = 6.821 m ³
1 jutro = 1600 кв. хвати = 5 755 m ² = 0,576 ha	1 jutro = 1600 sq. hvat = 5755 m ² = 0.576 ha
1 ланац = 2 000 кв. хвати = 7 192 m ² = 0,719 ha	1 lanac = 2 000 sq. hvat = 7192 m ² = 0.719 ha

АНГЛОСАКСОНСКЕ МЕРЕ

(претварање у метричке и обрнуто)

Дужинске мере	Linear measure
1 морска миља = 1,853 km	1 nautical mile = 1.853 km
1 km = 0,54 морске миље	1 km = 0.54 nautical mile
1 миља = 1,609 km;	1 mile = 1.609 km
1 km = 0,621 миља	1 km = 0.621 mile
1 чен = 20,116 m;	1 ĉen = 20.116 m;
1 m = 0,05 чена	1 m = 0.05 ĉen
1 јард = 0,914 m;	1 yard = 0.914 m;
1 m = 1,094 јарда	1 m = 1.094 yard
1 стопа = 0,305 m;	1 foot = 0.305 m;
1 m = 3,281 стопа	1 m = 3.281 foot
1 палац, инч = 2,54 cm; 1 cm = 0,394 палца	1 inch = 2.54 cm; 1 cm = 0.394 inch

BRITISH (IMPERIAL) MEASURES WITH METRIC EQUIVALENTS, *vice versa*

АНГЛОСАКСОНСКЕ МЕРЕ
(наставак)BRITISH (IMPERIAL) MEASURES
WITH METRIC EQUIVALENTS, *vice versa*

(претварање у метричке и обрнуто)

Површинске мере	Square measure
1 кв. миља = 2,59 км ² ;	1 sq. mile = 2.59 km ² ;
1 км ² = 0,386 кв. миље	1 km ² = 0.386 sq. mile
1 акр = 0,405 ха;	1 acre = 0.405 ha;
1 ха = 2,471 акра	1 ha = 2.471 acre
1 кв. јард = 0,836 м ² ;	1 sq. yard = 0.836 m ² ;
1 м ² = 1,196 кв. јарда	1 m ² = 1.196 sq. yard
1 кв. стопа = 0,093 м ² ;	1 sq. foot = 0.093 m ² ;
1 м ² = 10,764 кв. стопа	1 m ² = 10.764 sq. foot
1 кв. палац = 6,452 см ² ;	1 sq. inch = 6.452 cm ² ;
1 см ² = 0,155 кв. салца	1 cm ² = 0.155 sq. inch
Запреминске мере	Capacity measure
1 брит. бушел = 36,348 lit.;	1 British bushel = 36.348 l
1 lit. = 0,0275 брит. бушела	1 l = 0.0275 Brit. bushel
1 амер. бушел = 35,239 lit.;	1 American bushel = 35.239 l
1 lit. = 0,0284 амер. бушела	1 l. = 0.0284 Am. bushel
1 брит. галон = 4,546 lit.;	1 Brit. gallon = 4.546 l
1 lit. = 0,22 брит. галона	1 l = 0.22 Brit. gallon
1 амер. галон = 3,785 lit.;	1 Am. gallon = 3.785 l
1 lit. = 0,264 амер. галона	1 l = 0.264 Am. gallon
1 брит. квант = 1,137 lit.;	1 Brit. quart = 1.137 l
1 lit. = 0,88 брит. кванта	1 l = 0.88 Brit. quart
1 амер. квант = 0,946 lit.;	1 Am. quart = 0.946 l
1 lit. = 1,057 амер. кванта	1 l = 1.057 Am. quart
1 куб. јард = 0,765 м ³	1 cubic yard = 0.765 m ³
1 м ³ = 1,308 куб. јарда	1 m ³ = 1.308 cubic yard
1 куб. стопа = 0,028 м ³	1 cubic foot = 0.028 m ³
1 м ³ = 35,315 куб. стопа	1 m ³ = 35.315 cubic foot
1 куб. палац = 16,387 см ³	1 cubic inch = 16.387 cm ³
1 см ³ = 0,061 куб. палац	1 cm ³ = 0.061 cubic inch
Тежинске мере	Weight
1 дугачка t = 1,016 t;	1 long ton = 1.016 tonnes;
1 t = 0,984 дугачке t	1 tonne = 0.984 long ton
1 кратка t = 0,907 t	1 short ton = 0.907 tonne
1 t = 1,102 кратке t	1 tonne = 1.102 short ton
1 фунта = 0,454 kg	1 pound = 0.454 kg
1 kg = 2,205 фунте	1 kg = 2.205 pound
1 унца = 28,35 g	1 ounce = 28.35 g
1 g = 0,035 унце	1 g = 0.035 ounce

ФОРМАТИ ХАРТИЈЕ

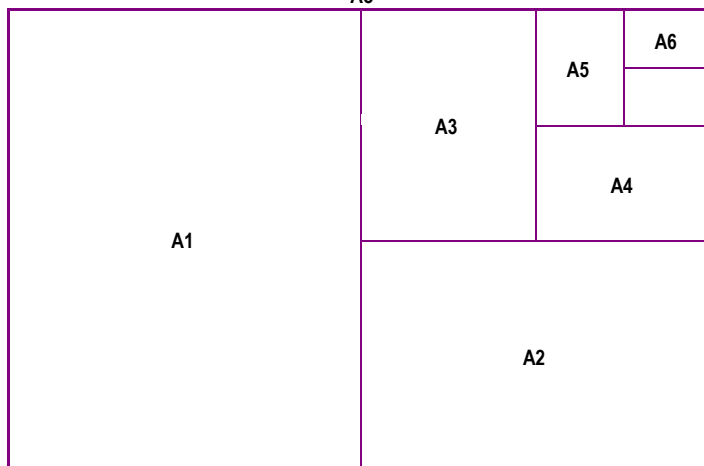
PAPER SIZES

Ознака мера у mm

mm

A формат A size		B формат B size		C формат C size	
A0	841 × 1189	B0	1000 × 1414	C0	917 × 1297
A1	594 × 841	B1	707 × 1000	C1	648 × 971
A2	420 × 594	B2	500 × 707	C2	458 × 648
A3	297 × 420	B3	353 × 500	C3	324 × 458
A4	210 × 297	B4	250 × 353	C4	229 × 324
A5	148 × 210	B5	176 × 250	C5	162 × 229
A6	105 × 148	B6	125 × 176	C6	114 × 162
A7	74 × 105	B7	88 × 125	C7	81 × 114
A8	52 × 74	B8	62 × 88	C8	57 × 81
A9	37 × 52	B9	44 × 62	C9	40 × 87

A₀

МАТЕМАТИКА BASIC PRINCIPLES OF MATHEMATICS

Комплексни бројеви

$$i = \sqrt{-1}; i^2 = -1; x + iy = e^{x \sin y}$$

Complex numbers

$$i = \sqrt{-1}; i^2 = -1; x + iy = e^{x \sin y}$$

Дефиниција логаритма

Ако је $b^x = a$ онда је $x = \log_b a$.

Из тога произлази: $b^{\log_b a} = 1$.

$$\log_b 0 = \pm\infty, \text{ према томе да ли је } b < 1.$$

$$\log_b 1 = 0.$$

Декадни (log) и природни логаритам (ln)

База декадних логаритама: 10

База природних логаритама:

$E = 2,7182818284590\dots$

$$\log x = \ln x \cdot \log e$$

Logarithm – definition

Given that $b^x = a$, then $x = \log_b a$.

There from, $b^{\log_b a} = 1$.

$$\log_b 0 = \pm\infty, \text{ depending on } b < 1.$$

$$\log_b 1 = 0.$$

Decade (log) and natural logarithm

Base of decade logarithm: 10

Base of natural logarithm:

$E = 2.7182818284590\dots$

$$\log x = \ln x \cdot \log e$$

Квадратна једначина

$$ax^2 + bx + c = 0; x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

Square equation

Каматни рачун

K = камате, p = постотак, g = главница, v и d = време (v – у годинама, d – у данима)

За године

$$k = \frac{g \cdot p \cdot v}{100}, g = \frac{100 \cdot k}{p \cdot v}, p = \frac{100 \cdot k}{g \cdot v}, v = \frac{100 \cdot k}{g \cdot p}$$

За дане

$$k = \frac{g \cdot p \cdot d}{36000}, g = \frac{36000 \cdot k}{p \cdot d}, p = \frac{36000 \cdot k}{g \cdot d}, d = \frac{36000 \cdot k}{g \cdot p}$$

Interest accountance

K = interest, p = percentage, g = principal, v и d = time (v – years, d – days)

Year-respective:

Day-respective:

Златни пресек

$$A : x = x : (a - x), \quad a > x$$

Golden section

Комбинаторика

Combinatory

Пермутације

Број пермутација од n елемената, од којих се ниједан не понавља:

$$P(n) = 1 \cdot 2 \cdot 3 \dots n = n!$$

Permutations

Number of permutations of n elements, no one of which is repeated:

Пермутације с понављањем елемената (r неједнаких и s једнаких елемената)

Permutations with repetition of elements (r , variable, inequal and s , equal elements)

$$P_{r,s}(n) = \frac{n!}{r!s!}$$

Комбинације

Број комбинација r -тог реда од n елемената:

Combinations

Number of combinations of r -order of n elements:

A) без понављања

A. without replacement

$$K_r(n) = \frac{n(n-1)\dots(n-r+1)}{r!} = \binom{n}{r}; \binom{n}{0} = 1$$

B) с понављањем

B. with replacement

$$K'_r(n) = \frac{n(n+1)\dots(n+r-1)}{r!} = \binom{n+r-1}{r}$$

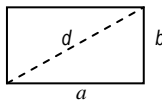
ГЕОМЕТРИЈА

Обим и површина геометријских слика

GEOMETRY

Circumference and area of geometric plane figures

Правоугаоник
Rectangle

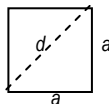

$$O = 2(a+b)$$

$$P = ab$$

$$d = \sqrt{a^2 + b^2}$$

Квадрат
Square

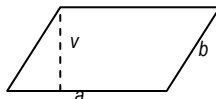

$$O = 4a$$

$$P = a^2$$

$$d = a\sqrt{2}$$

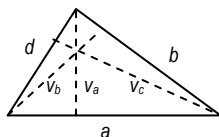
Паралелограм
Parallelogram

$$O = 2(a+b)$$

$$P = av$$

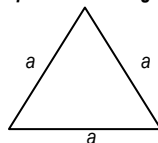
Неједнакостранични троугао
Unequal-sided triangle

$$O = a + b + c$$

$$P = \frac{a \cdot v_a}{2} = \frac{b \cdot v_b}{2} = \frac{c \cdot v_c}{2}$$

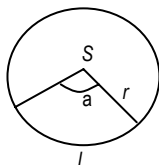
Једнакостранични троугао
Equal-sided triangle

$$O = 3a$$

$$P = \frac{a^2 \sqrt{3}}{4}$$

Кружница и лук / Circle and arc

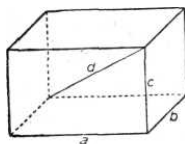
$$O = 2r\pi$$

$$l = \frac{r\pi\alpha}{180^\circ}$$

Обим и запремина геометријских фигура

Circumference and volume of geometric solids

Квадар
Cuboid

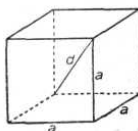

$$O = 2(ab + ac + bc)$$

$$V = abc$$

$$d = \sqrt{a^2 + b^2 + c^2}$$

Коцка
Cube

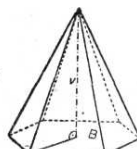

$$O = 6a^2$$

$$V = a^3$$

$$d = a\sqrt{3}$$

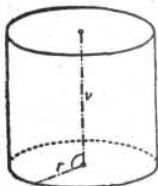
Пирамида
Pyramid

$$O = B + P$$

$$V = \frac{B \cdot v}{3}$$

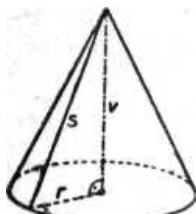
Ваљак
Cylinder

$$O = 2r\pi(r+v)$$

$$V = r^2\pi v$$

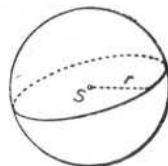
Купа
Cone

$$O = r\pi(r+s)$$

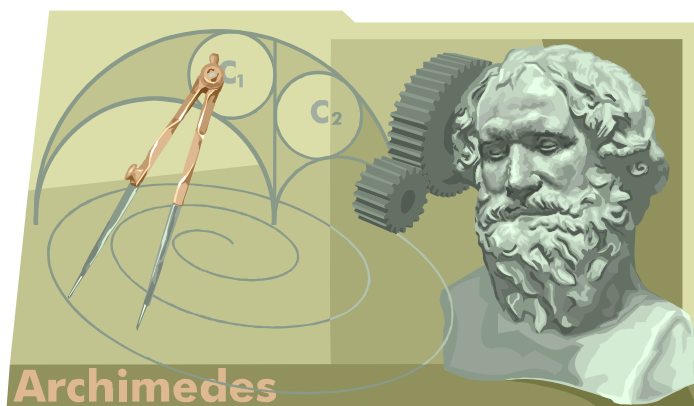
$$V = \frac{r^2\pi v}{3}$$

Лопта
Ball

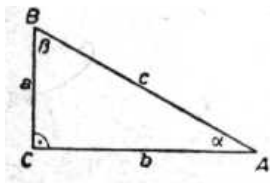

$$O = 4r^2\pi$$

$$V = \frac{4r^2\pi}{3}$$

Својства тригонометријских функција / *Trigonometric functions*

$$\sin \alpha = \frac{a}{c} = \cos \beta \quad \cos \alpha = \frac{b}{c} = \sin \beta$$

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{a}{b} = \cot \beta \quad \cot \alpha = \frac{b}{a} = \operatorname{tg} \beta$$

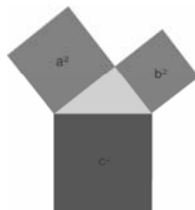
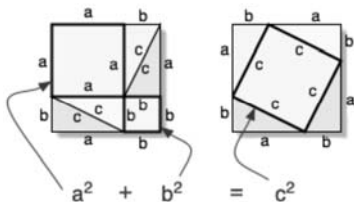
Питагогина теорема

Питагогина теорема (Еуклид, Елементи, Књига I, Пропозиција 47, према Томасу Л. Хету, у преводу са енглеског) гласи: У правоуглом троуглу квадрат на страници насупрот правоугла једнак је квадратима на страницама које образују прави угао. теорема је један од најславнијих резултата теорије паралела, засноване на Еуклидовом Петом постулату. Теорема са истим именом и интуитивно истом садржином у теорији векторских простора једноставна је последица основних особина скаларног производа.

Pythagora's theorem

Pythagora's theorem (Euclid, *Elements*, Vol. 1, Proposition 47, Thomas L. Hett):

The square on the hypotenuse of a right-angled triangle is equal to the sum of the squares of the other sides. This theorem is a most significant result of the theory of parallels, based on the Euclid's 5th postulate. The theorem with the same name and essentially the same meaning in the theory of vector areas is a natural outcome of the basic features of scalar product.

СТАТИСТИКА

BASIC PRINCIPLES OF STATISTICS

Статистика је наука која се бави квантитативним прорачунавањем масовних појава у циљу изналажења њихових квантитативних особина.

Statistics is a science that study mass phenomena, with the aim to find out their quantitative properties.

РАЧУН ВЕРОВАТНОЋЕ

$$v = \frac{p}{m} \quad (p \text{ повољни, } m \text{ могући случајеви})$$

Аритметичка средња вредност (\bar{x} - за узорак или μ - основни скуп) представља количник збира свих вредности обележја и њиховог броја, тј.

А) проста аритметичка средина (за негруписане податке):

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

Б) пондерисана аритметичка средина (за груписане податке):

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^k f_i \cdot x_i}{\sum_{i=1}^k f_i}$$

Где је: k – укупан број група (класа), x_i – вредност обележја, а f_i – одговарајуће фреквенције. Фреквенције с којима се множе поједине вредности обележја називају се пондери или тежине, па се помоћу њих израчуната аритметичка средина зове пондерисана, сложена или мерна аритметичка средина.

Геометријска средина се дефинише као n -ти корен из производа свих вредности дистрибуције, те се

PROBABILITY ACCOUNT

$$v = \frac{p}{m} \quad (p \text{ outcome of interest, } m \text{ possible outcome})$$

Arithmetic mean value (\bar{x} - for sample or μ -basic set) represents the quotient of the sum of all properties' values and the number of properties, i.e.

A. Simple arithmetic mean value (for ungrouped data):

B. Weighted arithmetic mean (for grouped data):

Where k is total number of groups (classes), x_i – property value, and f_i – respective frequencies. The frequencies that certain properties' values are multiplied by are called weights and thereby calculated arithmetic mean is weighted, complex or measure arithmetic mean.

Geometric mean value is n -root of the product of all distribution values, and there from

A) проста геометријска средина (за негруписане податке) израчунава:

$$G = \sqrt[n]{x_1 \cdot x_2 \cdots x_n} = \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n x_i}, \quad x_i > 0 \quad \wedge \quad i = 1, 2, \dots, n$$

B) пондерисана геометријска средина (за раздеоу фреквенција, тј. за груписане податке) израчунава се по обрасцу:

$$G = \sqrt[k]{x_1^{f_1} \cdot x_2^{f_2} \cdots x_k^{f_k}} = \sqrt[k]{\prod_{i=1}^k x_i^{f_i}}, \quad x_i > 0 \quad \wedge \quad i = 1, 2, \dots, k$$

Модус се дефинише као позициона средња вредност обележја које се најчешће јавља у серији, тј. вредност групе с највећом фреквенцијом. Другим речима, модус једне дистрибуције фреквенција јесте вредност око које обележја показују највећу тенденцију груписања.

За серије груписаних података у виду интервала модус није јасно уочљив. Треба га тражити у интервалу с највећом фреквенцијом, који се назива модалним и одређује се помоћу обрасца:

$$M_0 = g_1 + \frac{f_m - f_d}{(f_m - f_d) + (f_m - f_g)} \cdot d$$

Где је:

- G_1 – доња граница модалног интервала
- F_m – фреквенција модалног интервала
- F_d – фреквенција интервала који претходи модалном
- F_g – фреквенција интервала који је иза модалног
- D – дужина групног (класног) интервала.

Медијана је позициона средња вредност обележја која дели суму свих фреквенција сређене статистичке серије на два једнака дела, односно то је вредност обележја коју има средњи члан сређене серије. Отуда је медијана врло погодна за оне серије код коих се јављају екстремне вредности.

A. Simple geometric mean (for ungrouped data) is calculated:

B. Weighted geometric mean (for frequencies' division, i.e. for grouped data) is calculated applying the formula:

Modus is defined as position mean value of the most frequently appearing property of the series, i.e. the value of the group with the highest frequency. In other words, modus of a frequency distribution is the value around which properties most likely tend to get grouped.

For series of grouped data in the form of interval, modus is not clearly noted. It ought to be looked for in the interval of the highest frequency, which is called 'modal' and is defined:

Where:

- G_1 = modal interval low limit
- F_m = modal frequency interval
- F_d = frequency of interval preceding to modal
- F_g = frequency of interval following modal
- D = length of group (class) interval

Median is the position mean value of a property and it divides the sum of all frequencies of the defined statistical series into two parts, i.e. this is the property value of the mid-position element of the set series. Therefore median is suitable for the series featuring extreme values.

A) Када су дати негруписани подаци, тада се медијана одређује тако што се прво формира сређени растући низ, а потом:

- Ако је непаран број података, медијана је једнака средишњем податку у серији

$$M_e = X_{\frac{n+1}{2}}$$

- Ако је паран број података, медијана је једнака полузбиру два средишња податка у серији

$$M_e = \frac{X_{\frac{n}{2}} + X_{\frac{n}{2}+1}}{2}$$

Б) Ако су дати груписани (пондерисани) подаци, сређени у растући низ и приказани дистрибуцијом фреквенција, онда прво треба одредити кумулативни низ фреквенција. Како медијална вредност дели дистрибуцију на два једнака дела, треба наћи у ком се броју кумулативног низа налази средишњи члан серије наспрам кога лежи вредност обележја које представља медијану.

Место централног члана за серију:

- Непарну $\frac{\sum f_i + 1}{2}$

- Парну $\frac{\sum f_i}{2} \quad i \quad \frac{\sum f_i}{2} + 1$

За израчунавање медијане груписаних података у виду интервалне дистрибуције фреквенција може послужити следећи образац:

$$M_e = g_1 + \frac{\frac{\sum_{i=1}^k f_i}{2} - K_{i-1}}{f_m} \cdot d$$

Где је:

- g_1 – доња граница медијалног интервала
- $\sum f_i$ – број података у серији
- K_{i-1} – кумулативна фреквенција групе која

A. When data are ungrouped, median is determined by creating a set increasing sequence, and then:

- In case of odd number of data, median is equal to the mid-data of the series

$$M_e = X_{\frac{n+1}{2}}$$

- In case of even number of data, median is equal to a half sum of the two central data of the series

$$M_e = \frac{X_{\frac{n}{2}} + X_{\frac{n}{2}+1}}{2}$$

B. When data are grouped (weighted), set in an increasing sequence and presented by frequency distribution, the cumulative row of frequencies shall be determined in the first place. Since median value divides the distribution in two equal parts, we ought to find out the number of cumulative sequence where the central serial term is located, in front of which the value of property standing for median lies.

Central term position for series:

- Odd $\frac{\sum f_i + 1}{2}$

- Even $\frac{\sum f_i}{2} \quad i \quad \frac{\sum f_i}{2} + 1$

To calculate median of grouped data in the form of interval distribution of frequencies, applicable is the formula:

Where:

- g_1 – upper limit of median interval
- $\sum f_i$ – number of serial data
- K_{i-1} – cumulative frequency of group preceding to

претходи медијалној

F_m – фреквенција медијалне групе

D – дужина групних интервала.

Варијанса или средње квадратно одступање (s^2 - за узорак или σ^2 - основни скуп) јесте мера дисперзије која показује просечно квадратно одступање појединих чланова, односно вредности обележја у серији података од њихове аритметичке средине.

A) За негруписане податке

$$\text{- основни скуп } \sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \mu)^2}{N}$$

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^N X_i^2}{N} - \mu^2$$

$$\text{- Узорак } s^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n-1}$$

$$s^2 = \frac{\sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}^2}{n-1}$$

Стандардна девијација (s - за узорак или σ - основни скуп) по дефиницији је квадратни корен из средине квадрата одступања од аритметичке средине (варијансе) и као показатељ апсолутне дисперзије највише се употребљава. То је основна мера за дефинисање величине варијације и има велику примену за мерење апсолутних варијација обележја. Она ће по правилу бити већа за серије чије су вредности обележја веће, а мања за серије с мањим вредностима обележја.

A) Стандардна девијација за негруписана обележја израчунава се према следећем обрасцу:

median

F_m – median group frequency

D – group intervals' length

Variance or mean square deviation (s^2 - sample or σ^2 - basic set) is a measure of dispersion that expresses average deviation square of certain terms, i.e. values in the data series from their arithmetic mean.

A. Ungrouped data

$$\text{- basic set } \sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \mu)^2}{N} \quad \text{or}$$

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^N X_i^2}{N} - \mu^2$$

$$\text{- sample } s^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n-1} \quad \text{or}$$

$$s^2 = \frac{\sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}^2}{n-1}$$

Deviation (s^2 - sample or σ^2 - basic set) is defined as the square root of mean squared deviation from arithmetic mean (variance). As an indicator of absolute dispersion, it is most frequently used. It is the basic measure of variation and is largely applied for measuring absolute variations of properties. As a rule it is larger for the series with larger property values, and smaller for the series with smaller property values.

A. Standard deviation for ungrouped properties is calculated pursuant to the formula:

$$\text{- за основни скуп } \sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \mu)^2}{N}} \quad \text{или - for basic set: } \sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \mu)^2}{N}} \quad \text{or}$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N X_i^2}{N}} - \mu^2$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N X_i^2}{N}} - \mu^2$$

$$\text{- за узорак } S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n-1}} \quad \text{или}$$

$$\text{- for sample } S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n-1}} \quad \text{or}$$

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}^2}{n-1}}$$

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}^2}{n-1}}$$

МЕТОД УЗОРКА

Најпотпуније информације о анализираном обележју основног скупа добијамо статистичким пописом свих јединица тог скупа. Међутим, у статистичким испитивањима ретко се јавља могућност обухватања свих јединица основног скупа јер би то захтевало врло сложен, дуготрајан и скуп процес. Отуда се статистичка истраживања, захваљујући примени теорије вероватноће, све више заснивају на делимичном посматрању, односно на примени метода узорка.

Део основног скупа чије су јединице изабране на случајан начин назива се **узорак**. Узорак представља репрезентативни део статистичког скупа (по својим карактеристикама одговара скупу из кога је узет), те се анализа заснована на примени узорка назива **репрезентативни метод**.

Постоји више метода за избор узорка из основног скупа. У начелу, све се свде на две основне групе:

- Потпуно случајан избор и
- Контролисан избор

SAMPLE METHOD

The most precise data on the analyzed property of basic set are obtained through statistical enumeration of all units of the set. However, in statistical surveys it is rarely possible to cover all units of basic set, since such procedure would be complex, long-lasting and costly. Therefore, owing to the theory of probability, statistical surveys are increasingly grounded on partial observing, i.e. the application of sample method.

The part of basic set, the units of which are randomly chosen, is called **sample**. Sample represents representative part of a statistical set (by its properties being in compliance with the set it is taken out from) and the analysis based on use of sample is called **representative method**.

There are several methods for sample selection from basic set. Principally, two mayor groups can be defined:

- absolute random selection** and
- controlled selection**.

Узорци се могу бирати из коначног или бесконачног основног скупа. Из основног скупа величине N могуће је изабрати већи број различитих узорака величине n :

- без враћања
$$K = \binom{N}{n} = \frac{N!}{n!(N-n)!}$$

- с враћањем
$$K = N^n$$

Случајан избор јединица у узорак може се остварити на различите начине. У пракси се најчешће користи *таблица случајних бројева*, а у новије време генерисање случајних бројева на рачунару.

Samples can be chosen from definite or indefinite basic set. From basic set of N -measure, it is possible to choose a large number of various n -measure samples:

- without replacement

$$K = \binom{N}{n} = \frac{N!}{n!(N-n)!}$$

- with replacement $K = N^n$

Random selection of units for sample can be implemented in several ways. In practice, most frequently applied is *table of random numbers*, and recently – computerized generating of random numbers.

СТАТИСТИЧКА АНАЛИЗА ВРЕМЕНСКИХ СЕРИЈА

Временска серија је приказ развоја једне појаве који илуструје промене на које је појава наилазила. Промене које временски низ података садржи резултат су различитих утицаја који су на појаву деловали различитим интензитетом и у различито време. Правилност развоја тих појава је различита и зависна је од дужине периода на који се односи. Дужи период посматрања ствара већу могућност уочавања тенденција развоја и динамику промене уочене појаве. Анализом временске серије установљавају се правилности и законитости које се испољавају у варијацији појаве током времена. До варијације неке појаве у времену долази услед утицаја разних фактора, који су разноврсни како по свом трајању тако и по начину деловања. Дејства тих фактора су различита, али сви изазивају промене које су уочљиве и које представљају флукутације у облику различитих колебања помоћу којих се описује развојни ток појаве.

Ове чињенице указују да се временска серија може посебном статистичком методологијом и статистичком техником рашчланити на неколико компонената које карактеришу различите промене, и то: *тренд* (T предста-

STATISTICAL ANALYSIS OF TIME SERIES

Time series presents the development of a phenomena and it illustrates the changes over time. The changes in data time series result from various influences of various intensities and over time. The regular development of these phenomena varies and depends upon the respective time-span. Longer observance periods make grounds for more possibly noted development trends and dynamics of changes in the observed phenomenon. The analysis of time series should establish regularity and rules that are expressive in the variation of phenomena over time.

Variation of a phenomenon over time is induced by various factors, various by time-span and effect. The effects of these factors are various, however the resulting changes are notable and present fluctuations, by the way of which the development trends of a phenomenon are described.

These facts indicate that according to specially envisaged statistical methodology and by the way of statistical applications can be decomposed into several components featuring vari-

вља дугорочну тенденцију развоја серије), *цикличне варијације* (C јесу осцилације с променљивим периодом, који је дужи од 12 месеци, и зато се често та компонента не раздваја од тренда), *сезонске варијације* (S имају периодичку од 12 месеци и показују утицај појединих месеци у години), и *случајне или нерегуларне варијације* (N), од којих последње представљају остатак комплекса алеаторних варијација. Пета компонента – структурна или органска трансформација, није у домену статистичких истраживања.

Тренд је тенденција развоја посматране појаве у извесном периоду, који је настао као резултат постојаних фактора чије се дејство испољава на дужи рок у одређеном правцу. Овакве тенденције могу се изразити помоћу линеарне и криволинијске функције. Та дефинисана линија, без обзира на то ког је облика, која изражава тенденцију појаве на дуги рок, назива се тренд. Тренд се дефинише као функција која има свој математички израз.

Сезонске варијације обухватају оне промене појава које се понављају сваке године у исто време и у истом смеру (истом смислу). Узроци тих промена су резултат дејства најчешће климатских фактора. Како су ти услови различити од рејона до рејона, па и у оквиру истог рејона, то говори о одређеном померању климатских услова, као и о потреби посматрања сезонских варијација дуже од једне године. Сезонске варијације које се током више година не мењају систематски сматрају се стабилним. Насупрот њима, нестабилне сезонске варијације показују систематске промене (повећање или смањење). Сезонске варијације су присутне у свим привредним областима, а посебно у пољопривреди, грађевинарству и туризму. Познавање сезонских варијација је веома значајно ради благовременог планирања свих неопходних ресурса за производњу, али и пласман финалних производа.

ous changes: *trend* (T – longterm development trends of series), *cyclic variations* (C – oscillations with changeable period that is over 12 months long and therefore this component is not distinguished from tren), *seasonal variations* (S – featuring 12 months periodics and indicative of seasonal changes) and *casual or irregular variations* (N), the latter presenting the remainder of aleatory variations' complex. The 5th component, i.e. *structural or organic transformation*, is out of statistical domain.

Trend presents the anticipated development of the observed phenomenon and resulted from firmly established factors, the effect of which is expressive for long term in certain direction. These tendencies can be shown by linear and curved-line function. The defined line, regardless the shape, which expresses a long-term tendency, is called trend. Trend is defined as a function with its mathematical expression.

Seasonal variations cover those changes of phenomena that recur every year at the same time and in the same direction (to the same effect). The changes are usually caused by climate factors. Since the conditions vary over regions and within the same region as well, certain transition of climate conditions is notable and therefore seasonal variations should be observed for periods longer than one year. Seasonal variations that do not change systematically over several years are considered as stable. On the contrary, unstable seasonal variations indicate systematic changes (up or down). Seasonal variations are notable in all economic branches, especially in agriculture, construction and tourist trade. Good knowledge of seasonal variations is rather important for timely planning of all required production resources, and for the placement of final products as well.

РЕЛАТИВНИ БРОЈЕВИ

Временска серија у необрађеном стању изражава апсолутну варијацију посматране статистичке масе. Међутим, иако апсолутни бројеви имају велики значај, у одређеној фази статистичког истраживања они не могу задовољити све наше потребе у погледу статистичке анализе. Упоредјујући апсолутне бројеве неког статистичког низа дефинишемо само апсолутне висине фреквенција. Зато, када се пореде промене неког обележја, да би се добио одговор на питање колико се једна вредност променила у односу на другу, уместо апсолутних бројева степен промене се мери релативним бројевима.

Методом релативних бројева или односа могу се упоређивати како истоимени, тако и различити подаци, односно појаве и величине. Ако се упоређују истоимени подаци, тј. појаве и величине, онда је тај однос хомоген, а вредност тог релативног броја зове се индекс. У случају упоређења различитих вредности и величина њихов однос је хетероген, а релативни број назива се коефицијент.

Иако има неколико врста релативних бројева, начин њиховог израчунавања је идентичан и веома једноставан:

$$\text{Релативна вредност} = \frac{\text{Рачунска (текућа) вредност}}{\text{Основна (базна) вредност}} \cdot 100\%$$

$$\text{Relative value} = \frac{\text{Calculation (current) value}}{\text{Base value}} \cdot 100\%$$

Ако је текућа вредност врло мала у односу на базу, онда добијени резултат мерења множимо са 1000 и уместо процента употребљавамо промил (‰) као јединицу мере.

Релативне вредности изражавају међусобне односе масовних појава и према циљу упоређивања разликујемо неколико типова релативних бројева:

1. Релативни бројеви структуре (индекси структуре)
2. Индекси (индексни бројеви)
3. Показатељи интензивитета (статистички коефицијенти).

RELATIVE NUMBERS

Unprocessed time series expresses absolute variation of the observed statistical amount. However, even though absolute numbers have considerable importance, in certain stages of statistical surveys they cannot possibly meet all our needs regarding statistical analysis. Comparing absolute numbers of some statistical sequence, we can define absolute frequency peaks only. Therefore when we compare changes of a property, in order to ascertain to what extent a value changed relative to another one, the extent of change is measured in relative numbers, instead of absolute.

The method of relative numbers can be applied for comparing both same-denomination and various data, i.e. phenomena and measures. When same-denomination data, i.e. phenomena and measures are compared, then the relation is homogenous and the relative number value is called index. When various values and measures are compared, the relation is heterogenous and the relative number is called coefficient.

Although several types of relative numbers are existent, their calculation is identical and quite simple:

In case a current value is very small relative to the base, then the result is multiplied by 1000 and we apply per mille (‰) as a measure instead of percent.

Relative values express inter-relations of mass phenomena and according to the objective of comparison, several types are distinguished:

1. Relative numbers of structure (structure indices)
2. Indices (index numbers)
3. Intensity indicators (statistica coefficients)

Релативни бројеви структуре или индекси структуре јесу статистичке мере које дају потпуне информације о саставу појаве, тј. о односима између фреквенција појединих група или категорија, и укупног броја статистичких јединица посматраног обележја. Добијени количник množимо са 100, 1.000 или 10.000, у зависности од тога да ли их желимо изразити у процентима (%), промилима (‰) или продецимилима ($\frac{\text{‰}}{1000}$).

Под **индексима** у статистици подразумевамо релативне бројеве којима се упоређује ниво (обим) истоимених целокупности, на основу којих се брзо стиче прецизна представа о правцу и јачини промена одговарајуће појаве. Индекси су неименовани бројеви који изражавају колико је пута већи или мањи ниво или обим једне појаве од нивоа друге, у различитим моментима простора или времена. При томе, појаве које се упоређују треба претходно да буду сведене на исту јединицу мере.

У складу с тим да ли прате промене једне или више појава, индекси се деле на **индивидуалне и групне**, а они даље према сврси и значају упоређења на:

Индивидуални / Individual

A. Временски (динамички) / Time (dynamic)
 Б. Географски (територијални) / Geographic (Territorial)
 В. Испуњења плана / Plan implementation

1. Базни / Base

2. Ланчани / Chain

Групи (агрегатни) / Group (Aggregate)

A. Индекси цена / Price indices
 Б. Индекси количине (физичког обима) / Qty. indices (Physical volume indices)
 В. Индекс вредности / Value indices

Временски индекси или **индекси динамике** изражавају релативне промене једне временске серије, тј. прате промену једне појаве у узастопним временским периодима. Упоредивање елемената динамичке серије може се извести на два начина:

Први се карактерише избором једне сталне базе и сви елементи временске серије упо-

Relative numbers of structure or structure indices are statistical measures that offer complete information on composition of phenomena, i.e. on relations of frequencies of certain groups or categories and the total number of statistical units of the observed property. The resulting quotient is multiplied by 100, 1000 or 10000, and expressed in percent (%), per mille (‰), or per decimille ($\frac{\text{‰}}{1000}$) values respectively.

Indices are relative numbers by which the extent (volume) of same-denomination wholes is compared and on the basis of which we can promptly acquire a precise conception of the direction and intensity of the changes of respective phenomena. Indices are non-denominational numbers that show how many times the extent or volume of a phenomenon is larger than of another one, in various moments of space or time, anticipating that the compared phenomena are reduced to the same unit of measure.

According to the fact they observe changes of one or several phenomena, indices are classified as **individual** and **group**, and further by purpose and meaning of comparison:

Time indices or **indices of dynamics** express relative changes of a time series, i.e. they follow changes of a phenomenon over successive periods of time. There are two modes to compare the elements of dynamic series:

1. To select a constant base and all elements of the respective time series are compared with

ређују се с том сталном базом. Тако добијени односи множе се обично са 100, те показују процентуалне промене посматране појаве у односу на базни период. Овакви индекси називају се **базни индекси** или **индекси са сталном базом**. База може бити било који податак из серије или просек појаве за посматрани период.

$$\frac{y_1}{y_b}, \frac{y_2}{y_b}, \frac{y_3}{y_b}, \dots, \frac{y_n}{y_b}, \quad \text{односно}$$

$$I_i = \frac{y_i}{y_b} \cdot 100\%, \quad i=1,2,\dots,n$$

Други начин израчунавања индекса је такав да се сваки члан серије упоређује с претходним чланом и показује, зависно од тога да ли је изнад или испод 100%, релативан раст, односно опадање обима или нивоа посматране појаве у односу на претходни члан серије. У том случају база се стално мења од члана до члана серије и такве индексе називамо **индекси са променљивом базом** или **ланчани индекси**:

$$\frac{y_2}{y_1}, \frac{y_3}{y_2}, \dots, \frac{y_n}{y_{n-1}}, \quad \text{односно}$$

$$L_i = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100\%, \quad i=2, 3, \dots, n.$$

Поступак израчунавања базних и ланчаних индекса може се и шематски приказати:

these ratios are usually multiplied by 100 and therefore indicate percentage changes of the observed phenomenon relative to the base period. These indices are known as **base indices** or **indices with constant base**. Any data of the series or average of the phenomenon for the respective period could stand for base.

$$\frac{y_1}{y_b}, \frac{y_2}{y_b}, \frac{y_3}{y_b}, \dots, \frac{y_n}{y_b}, \quad \text{i.e.}$$

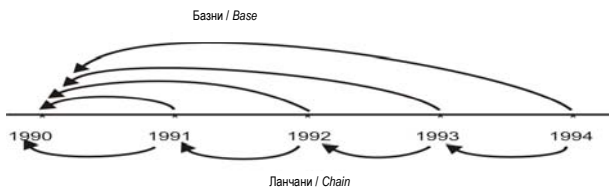
$$I_i = \frac{y_i}{y_b} \cdot 100\%, \quad i=1,2,\dots,n$$

2. Index is calculated so each element of the series is compared with the previous one and this indicates, being above or below 100%, relative growth, i.e. fall in volume or extent of the observed phenomenon in reference to the preceding element of the series. Here base is permanently moved from one element to another and these indices are called **indices of variable base** or **chain indices**:

$$\frac{y_2}{y_1}, \frac{y_3}{y_2}, \dots, \frac{y_n}{y_{n-1}}, \quad \text{i.e.}$$

$$L_i = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100\%, \quad i=2, 3, \dots, n.$$

The calculation procedure for base and chain indices can be presented as:

Групни (агрегатни) индекси изражавају варијације више временских серија међусобно повезаних. Основна тешкоћа при израчунавању групних индекса састоји се у правилном дефинисању пондера. Пондери треба да одговарају не само природи појаве, него и да изражавају њену структуру. Захваљујући правилном избору коефицијената пондерације, агрегатни индекс, у виду јединственог показатеља, осликава општу динамику свих делова сложене појаве. Сваки од производа (агрегата) састоји се од два чиниоца: један представља појаву, тј. обележје (количина, цена, итд.), чију промену израчунавамо и назива се *индицирана вредност*, а други је коефицијент упоредивости, тј. *коефицијент пондерације*.

Када се израчунава индекс физичког обима производње, за пондер се обично бирају цене компонената групе производа, а када се израчунава индекс цена, за пондер се бирају количине за посматране артикле. Постоји више начина за избор пондера, а најчешћи су:

- ▶ Први начин је да се за пондере узму вредности из базне године, тзв. Ласпеиров метод;
- ▶ Други начин је да се за пондере узму вредности из текуће године, тзв. Пашеов метод;
- ▶ Трећи начин представља комбинацију пондера из базног и текућег периода, а израчунати индекс се назива идеални или Фишеров индекс.

Агрегатни индекси добијају свој назив увек од назива индициране вредности.

Group (aggregate) indices express variations of several time series that are inter-related. The major issue in calculating group indices is to properly define weights, which ought to correspond to the nature of phenomenon and to express its structure as well. When coefficient of weighting is properly selected, aggregate index, in the form a unique indicator expresses general dynamics of all elements of complex phenomenon. Any product (aggregate) consists of two agents: one that represents the phenomenon, i.e. property (quantity, price, etc.), the change of which we calculate and call *indicated value*, and another that is coefficient of comparison, i.e. *weighting coefficient*.

When we calculate production physical volume index, as weight we usually choose prices of components of product group, and to calculate price index, as weight we choose quantities of the respective items. There are several solutions at disposal to determine weight:

- ▶ 1st solution: values of base year are assumed as weights, so called Laspeyres's method;
- ▶ 2nd solution: values of current year are assumed as weights, i.e. Paasche's method;
- ▶ 3rd solution: combination of weights of base and current period, and calculated index is called ideal or Fisher's index.

Aggregate indices are always named according to the indicated values.

ФИЗИЧКЕ КОНСТАНТЕ

Константа гравитације	$G = 6,7 \cdot 10^{-8} \text{ din cm}^2 \text{ g}^{-1}$	Gravitation constant	$G = 6,7 \cdot 10^{-8} \text{ din cm}^2 \text{ g}^{-1}$
Маса електрона	$M = 9,107 \cdot 10^{-28} \text{ g}$	Mass of electron	$M = 9,107 \cdot 10^{-28} \text{ g}$
Брзина светлости	$C = 299790 \text{ km/s}$	Light velocity	$C = 299790 \text{ km/s}$
Брзина звука у уздаку код 10°C	337,6 m/s	Sound velocity, breath-in, 10°C	337,6 m/s

PHYSICAL CONSTANTS

Јединице за дужину

1 μ (микрон) = 0,001 mm = 10^{-4} cm
1 m μ (милимикрон) = 0,001 μ = 10^{-7} cm

Linear units

1 μ (micron) = 0,001 mm = 10^{-4} cm
1 m μ (millimicron) = 0,001 μ = 10^{-7} cm

Мере за топлоту

Temperature

	Тачка смрзавања <i>Freezing point</i>	Тачка кључања <i>Boiling point</i>	Апсолутна нула <i>Absolute zero</i>
По Целзијусу / <i>Celsius / Centigrade</i>	0	100	273,4
По Келвину / <i>Kelvin</i>	273,16	373,15	0
По Фаренхајту / <i>Fahrenheit</i>	32	212	-459,67

Степени температуре

Temperature degrees

Целзијусови	Celsius / Centigrade
$T_C = \frac{5}{4}T_R = (T_F - 32) \cdot \frac{5}{9}$	$T_C = \frac{5}{4}T_R = (T_F - 32) \cdot \frac{5}{9}$
Реомирови	Roemer
$T_R = \frac{4}{5}T_C = (T_F - 32) \cdot \frac{4}{9}$	$T_R = \frac{4}{5}T_C = (T_F - 32) \cdot \frac{4}{9}$
Фаренхајтови	Fahrenheit
$T_F = \frac{9}{5}T_C + 32 = \frac{9}{4}T_R + 32$	$T_F = \frac{9}{5}T_C + 32 = \frac{9}{4}T_R + 32$

Електричне мерне јединице

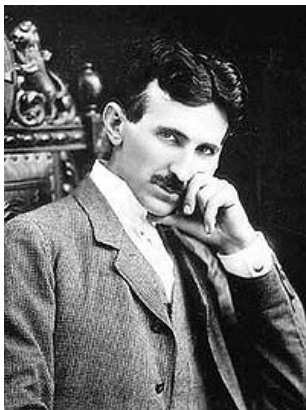
Electrical measures

Јачина струје = 1 ампер (A)	Electric current – 1 amper (A)
Капацитет = 1 фарад (F)	Capacitance – 1 farad (F)
Електрични отпор = 1 ом (Ω)	Electric resistance – 1 ohm (Ω)
Фреквенција = 1 херц (Hz)	Frequency – 1 herz (Hz)
Напон струје = 1 волт (V)	Voltage – 1 volt (V)
Густина магнетног тока = 1 тесла (T)	Magnetic flux density – 1 tesla (T)
Количина електрицитета = 1 кулон (CL)	Electric charge – 1 coulomb (C)
Снага струје = 1 ват (W)	Electric power – 1 watt (W)
Енергија = 1 џул (J)	Energy, work – 1 joule (J)

За брзину

Speed

1 m/sec = брзина којом тело за 1 секунду пређе пут од 1 метра	1 m/sec = speed of a body passing 1 m distance per second
1 чвор = 1 миља на сат = 0,5 m/sec	1 knot = 1 nautical mile per hour = 0.5 m/sec.
1 max (M) = 1224 km/h	1 max (M) = 1224 km/h

ХЕМИЈА CHEMISTRY

ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ

CHEMICAL ELEMENTS

Атомски број <i>Atomic number</i>	НАЗИВ <i>Name</i>	Ознака <i>Chemical symbol</i>	Релативна атомска маса <i>Relative atomic mass</i>	Врста елемента <i>Type of element</i>
1	Водоник / <i>hydrogen</i>	H	1,01	Гасовити / <i>gas</i>
2	Хелијум / <i>helium</i>	He	4,00	Племенити гас / <i>noble gas</i>
3	Литијум / <i>lithium</i>	Li	6,94	Чврсти / <i>solid</i>
4	Берилијум / <i>beryllium</i>	Be	9,01	Чврсти / <i>solid</i>
5	Бор / <i>boron</i>	B	10,82	Чврсти / <i>solid</i>
6	Угљеник / <i>carbon</i>	C	12,01	Чврсти / <i>solid</i>
7	Азот / <i>nitrogen</i>	N	14,01	Гасовити / <i>gas</i>
8	Кисеоник / <i>oxygen</i>	O	16,00	Гасовити / <i>gas</i>
9	Флуор / <i>fluorine</i>	F	19,00	Гасовити / <i>gas</i>
10	Неон / <i>neon</i>	Ne	20,18	Племенити гас / <i>noble gas</i>
11	Натријум / <i>sodium</i>	Na	23,00	Чврсти / <i>solid</i>
12	Магнезијум / <i>magnesium</i>	Mg	24,32	Чврсти / <i>solid</i>
13	Алуминијум / <i>aluminium</i>	Al	26,98	Чврсти / <i>solid</i>
14	Силицијум / <i>silicon</i>	Si	28,09	Чврсти / <i>solid</i>
15	Фосфор / <i>phosphorus</i>	P	30,89	Чврсти / <i>solid</i>
16	Сумпор / <i>sulphur</i>	S	32,07	Чврсти / <i>solid</i>
17	Хлор / <i>chlorine</i>	Cl	35,46	Гасовити / <i>gas</i>
18	Аргон / <i>argon</i>	Ar	39,94	Племенити гас / <i>noble gas</i>
19	Калијум / <i>potassium</i>	K	39,10	Чврсти / <i>solid</i>
20	Калцијум / <i>calcium</i>	Ca	40,08	Чврсти / <i>solid</i>
21	Скандијум / <i>scandium</i>	Sc	44,96	Чврсти / <i>solid</i>
22	Титан / <i>titanium</i>	Ti	47,88	Чврсти / <i>solid</i>
23	Ванадијум / <i>vanadium</i>	V	50,94	Чврсти / <i>solid</i>
24	Хром / <i>chromium</i>	Cr	52,00	Чврсти / <i>solid</i>
25	Манган / <i>manganese</i>	Mn	54,94	Чврсти / <i>solid</i>
26	Гвожђе / <i>iron</i>	Fe	55,85	Чврсти / <i>solid</i>
27	Кобалт / <i>cobalt</i>	Co	58,93	Чврсти / <i>solid</i>
28	Никл / <i>nickel</i>	Ni	58,69	Чврсти / <i>solid</i>
29	Бакар / <i>copper</i>	Cu	63,55	Чврсти / <i>solid</i>
30	Цинк / <i>zinc</i>	Zn	65,38	Чврсти / <i>solid</i>
31	Галијум / <i>gallium</i>	Ga	69,72	Чврсти / <i>solid</i>
32	Германијум / <i>germanium</i>	Ge	72,59	Чврсти / <i>solid</i>
33	Арсен / <i>arsenic</i>	As	74,92	Чврсти / <i>solid</i>
34	Селен / <i>selenium</i>	Se	78,96	Чврсти / <i>solid</i>
35	Бром / <i>bromine</i>	Br	79,90	Течни / <i>liquid</i>
36	Криптон / <i>krypton</i>	Kr	83,80	Племенити гас / <i>noble gas</i>

ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ (наставак)

CHEMICAL ELEMENTS, continued

Атомски број <i>Atomic number</i>	НАЗИВ <i>Name</i>	Ознака <i>Chemical symbol</i>	Релативна атомска маса <i>Relative atomic mass</i>	Врста елемента <i>Type of element</i>
37	Рубидијум / <i>rubidium</i>	Rb	85,47	Чврсти / <i>solid</i>
38	Стронцијум / <i>strontium</i>	Sr	87,62	Чврсти / <i>solid</i>
39	Итријум / <i>yttrium</i>	Y	88,91	Чврсти / <i>solid</i>
40	Цирконијум / <i>zirconium</i>	Zr	91,22	Чврсти / <i>solid</i>
41	Ниобијум / <i>niobium</i>	Nb	92,91	Чврсти / <i>solid</i>
42	Молибден / <i>molybdenum</i>	Mo	95,94	Чврсти / <i>solid</i>
43	Техницијум / <i>technetium</i>	Tc	98,00	Радиоактивни / <i>radioactive</i>
44	Рутенијум / <i>ruthenium</i>	Ru	101,07	Чврсти / <i>solid</i>
45	Родијум / <i>rhodium</i>	Rh	102,91	Чврсти / <i>solid</i>
46	Паладијум / <i>palladium</i>	Pd	106,42	Чврсти / <i>solid</i>
47	Сребро / <i>silver</i>	Ag	107,87	Чврсти / <i>solid</i>
48	Кадмијум / <i>cadmium</i>	Cd	112,41	Чврсти / <i>solid</i>
49	Индијум / <i>indium</i>	In	114,82	Чврсти / <i>solid</i>
50	Калај / <i>tin</i>	Sn	118,69	Чврсти / <i>solid</i>
51	Антимон / <i>antimony</i>	Sb	121,75	Чврсти / <i>solid</i>
52	Телур / <i>tellurium</i>	Te	127,60	Чврсти / <i>solid</i>
53	Јод / <i>iodine</i>	I	126,90	Чврсти / <i>solid</i>
54	Ксенон / <i>xenon</i>	Xe	131,29	Племенити гас / <i>noble gas</i>
55	Цезијум / <i>cesium</i>	Cs	132,91	Чврсти / <i>solid</i>
56	Баријум / <i>barium</i>	Ba	137,33	Чврсти / <i>solid</i>
57	Лантан ¹⁾ / <i>lanthanum</i>	La	138,91	Чврсти / <i>solid</i>
58	Церијум / <i>cerium</i>	Ce	140,12	Чврсти / <i>solid</i>
59	Празеодијум / <i>praseodymium</i>	Pr	140,91	Чврсти / <i>solid</i>
60	Неодијум / <i>neodymium</i>	Nd	144,24	Чврсти / <i>solid</i>
61	Прометијум / <i>promethium</i>	Pm	(145)	Радиоактивни / <i>radioactive</i>
62	Самаријум / <i>samarium</i>	Sm	150,36	Чврсти / <i>solid</i>
63	Еуропијум / <i>europium</i>	Eu	151,96	Чврсти / <i>solid</i>
64	Гадолинијум / <i>gadolinium</i>	Gd	157,25	Чврсти / <i>solid</i>
65	Тербијум / <i>terbium</i>	Tb	158,93	Чврсти / <i>solid</i>
66	Диспозијум / <i>disposium</i>	Dy	162,50	Чврсти / <i>solid</i>
67	Холмијум / <i>holmium</i>	Ho	164,93	Чврсти / <i>solid</i>
68	Ербијум / <i>erbium</i>	Er	167,26	Чврсти / <i>solid</i>
69	Тулијум / <i>thulium</i>	Tm	168,93	Чврсти / <i>solid</i>
70	Итербијум / <i>ytterbium</i>	Yb	173,04	Чврсти / <i>solid</i>

¹⁾ Од атомске масе 57 до 71 су лантан и лантаниди. / ¹⁾ From 57 to 71 atomic mass: lanthanum and lanthanides.

ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ (наставак)

CHEMICAL ELEMENTS (continued)

Атомски број <i>Atomic number</i>	НАЗИВ <i>Name</i>	Ознака <i>Chemical symbol</i>	Релативна атомска маса <i>Relative atomic mass</i>	Врста елемента <i>Type of element</i>
71	Лутецијум / <i>lutetium</i>	Lu	174,97	Чврсти / <i>solid</i>
72	Хафнијум / <i>hafnium</i>	Hf	178,49	Чврсти / <i>solid</i>
73	Тантал / <i>tantalum</i>	Ta	180,95	Чврсти / <i>solid</i>
74	Волфрам / <i>tungsten</i>	W	183,85	Чврсти / <i>solid</i>
75	Ренијум / <i>rhenium</i>	Re	186,21	Чврсти / <i>solid</i>
76	Осмијум / <i>osmium</i>	Os	190,20	Чврсти / <i>solid</i>
77	Иридијум / <i>iridium</i>	Ir	192,22	Чврсти / <i>solid</i>
78	Платина / <i>platinum</i>	Pt	195,08	Чврсти / <i>solid</i>
79	Злато / <i>gold</i>	Au	196,97	Чврсти / <i>solid</i>
80	Жива / <i>mercury</i>	Hg	200,59	Течни / <i>liquid</i>
81	Талијум / <i>thallium</i>	Tl	204,38	Чврсти / <i>solid</i>
82	Олово / <i>lead</i>	Pb	207,20	Чврсти / <i>solid</i>
83	Бизмут / <i>bismuth</i>	Bi	208,98	Чврсти / <i>solid</i>
84	Полонијум / <i>polonium</i>	Po	(209)	Радиоактивни / <i>radioactive</i>
85	Астат / <i>astatine</i>	At	(210)	Радиоактивни / <i>radioactive</i>
86	Радон / <i>radon</i>	Rn	(222)	Племенити гас / <i>noble gas</i>
87	Францијум / <i>francium</i>	Fr	(223)	Радиоактивни / <i>radioactive</i>
88	Радијум / <i>radium</i>	Ra	226,03	Радиоактивни / <i>radioactive</i>
89	Актинијум ¹⁾ / <i>actinium</i>	Ac	227,03	Радиоактивни / <i>radioactive</i>
90	Торијум / <i>thorium</i>	Th	232,04	Радиоактивни / <i>radioactive</i>
91	Протактинијум / <i>protactinium</i>	Pa	231,04	Радиоактивни / <i>radioactive</i>
92	Уран / <i>uranium</i>	U	238,03	Радиоактивни / <i>radioactive</i>
93	Нептунијум / <i>neptunium</i>	Np	237,05	Радиоактивни / <i>radioactive</i>
94	Плутонијум / <i>plutonium</i>	Pu	(244)	Радиоактивни / <i>radioactive</i>
95	Америцијум / <i>americium</i>	Am	(243)	Вештачки / <i>artificially produced</i>
96	Киријум / <i>curium</i>	Cm	(247)	Вештачки / <i>artificially produced</i>
97	Берклијум / <i>berkelium</i>	Bk	(247)	Вештачки / <i>artificially produced</i>
98	Калифорнијум / <i>californium</i>	Cf	(251)	Вештачки / <i>artificially produced</i>
99	Ајнштајнијум / <i>einsteinium</i>	Es	(254)	Вештачки / <i>artificially produced</i>
100	Фермијум / <i>fermium</i>	Fm	(257)	Вештачки / <i>artificially produced</i>

¹⁾ Од атомске масе 89 до 103 су актинијум и актиноиди. / ¹⁾ From 89 to 103 atomic mass: actinium and actinides.

ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ (наставак)

CHEMICAL ELEMENTS, continued

Атомски број <i>Atomic number</i>	НАЗИВ <i>Name</i>	Ознака <i>Chemical symbol</i>	Релативна атомска маса <i>Relative atomic mass</i>	Врста елемента <i>Type of element</i>
101	Менделјевијум / <i>mendelevium</i>	Md	(256)	Вештачки / <i>artificially produced</i>
102	Нобелијум / <i>nobelium</i>	No	(254)	Вештачки / <i>artificially produced</i>
103	Лоренцијум / <i>lawrencium</i>	Lr	(257)	Вештачки / <i>artificially produced</i>
104	Радефордијум / <i>rutherfordium</i>	Rf	257,00	Вештачки / <i>artificially produced</i>
105	Дубнијум / <i>dubnium</i>	Db	261,00	Вештачки / <i>artificially produced</i>
106	Сиборгијум / <i>seaborgium</i>	Sg	259,00	Вештачки / <i>artificially produced</i>
107	Боријум / <i>bohrium</i>	Bh	261,00	Вештачки / <i>artificially produced</i>
108	Хасијум / <i>hassium</i>	Hs	265,00	Вештачки / <i>artificially produced</i>
109	Мајтнеријум / <i>maitnerium</i>	Mt	266,00	Вештачки / <i>artificially produced</i>
110	Дармштатијум / <i>darmstadtium</i>	Ds	269,00	Вештачки / <i>artificially produced</i>
111	Рендгенијум / <i>roentgenium</i>	Rg	272,00	Вештачки / <i>artificially produced</i>
112	Унунбијум / <i>ununbium</i>	Uub	277,00	Вештачки / <i>artificially produced</i>
113	Унунтријум / <i>ununtrium</i>	Uut	284,00	Вештачки / <i>artificially produced</i>
114	Унунквадијум / <i>ununquadrrium</i>	Uuq	288,00	Вештачки / <i>artificially produced</i>
115	Унунпентијум / <i>ununpentium</i>	Uup	288,00	Вештачки / <i>artificially produced</i>

PERIODNI SISTEM ELEMENATA - PERIODIC TABLE OF ELEMENTS

s-элементы s-elements la		d-элементы d-elements IIb, IIIa, IVa, Va, VIa, VIIa, 0 (VIII)															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1 H Водород	2 He Гелий	3 Li Литий	4 Be Бериллий	5 B Бор	6 C Углерод	7 N Азот	8 O Кислород	9 F Фтор	10 Ne Неон	11 Na Натрий	12 Mg Магний	13 Al Алюминий	14 Si Кремний	15 P Фосфор	16 S Сера	17 Cl Хлор	18 Ar Аргон
19 K Калий	20 Ca Кальций	21 Sc Скандий	22 Ti Титан	23 V Ванадий	24 Cr Хром	25 Mn Марганец	26 Fe Железо	27 Co Кобальт	28 Ni Никель	29 Cu Медь	30 Zn Цинк	31 Ga Галлий	32 Ge Германий	33 As Арсен	34 Se Селен	35 Br Бром	36 Kr Криптон
37 Rb Рубидий	38 Sr Стронций	39 Y Иттрий	40 Zr Цирконий	41 Nb Нибобий	42 Mo Молибден	43 Tc Технеций	44 Ru Рутений	45 Rh Родий	46 Pd Палладий	47 Ag Серебро	48 Cd Кадмий	49 In Индий	50 Sn Олово	51 Sb Сурьма	52 Te Телур	53 I Йод	54 Xe Ксенон
55 Cs Цезий	56 Ba Барий	57-71 Lanthanoids Лантаноиды	72 Hf Гафний	73 Ta Тантал	74 W Вольфрам	75 Re Рений	76 Os Осмий	77 Ir Иридий	78 Pt Платина	79 Au Золото	80 Hg Ртуть	81 Tl Таллий	82 Pb Свинец	83 Bi Висмут	84 Po Полоний	85 At Астат	86 Rn Радон
87 Fr Франций	88 Ra Радий	89-103 Actinoids Актиноиды	104 Rf Рифмий	105 Db Дубний	106 Sg Сегундий	107 Bh Бергелий	108 Hs Хасениум	109 Mt Митнерий	110 Ds Дармштадтский элемент	111 Rg Рогендий	112 Cn Коперниций	113 Nh Нихоний	114 Fl Флеровий	115 Mc Макганций	116 Lv Ливерморий	117 Ts Теннессиум	118 Og Оганесон

- граде јаке базе (хидроксиде) / alkali - alkaline earth metals
- граде слабе базе (хидроксиде) / transition metals
- граде амфотерне електролите / poor metals
- граде амфотерна једињења / semi-metals
- граде киселине / non-metals
- племениги гасови / noble gases

■ чврсти елементи / solid elements
 ■ гасовити елементи / gaseous elements
 ■ течни елементи / liquid elements
 □ елементи добијени вештачким путем / artificially produced elements
 ■ елементи раздвојени у групи / separating elements

57 La Лантан	58 Ce Селен	59 Pr Прометий	60 Nd Неодијум	61 Pm Промитијум	62 Sm Самаријум	63 Eu Европијум	64 Gd Гадолинијум	65 Tb Тербијум	66 Dy Дијамијум	67 Ho Холимијум	68 Er Ербијум	69 Tm Тулмијум	70 Lu Лютецијум
89 Ac Актинијум	90 Th Торијум	91 Pa Паконијум	92 U Уранијум	93 Np Непулонијум	94 Pu Плутонијум	95 Am Америцијум	96 Cm Курчијум	97 Bk Берклијум	98 Cf Калифорнијум	99 Es Енстедијум	100 Fm Фермијум	101 Md Менделеевијум	102 No Нобелијум

ОПШТИ ПОДАЦИ О ПЛАНЕТАМА
СУНЧЕВОГ СИСТЕМА¹⁾

SOLAR SYSTEM PLANETS: GENERAL
DATA ¹⁾

ТЕРЕСТРИЧКЕ ПЛАНЕТЕ	TERRESTRIAL PLANETS
Меркур / Mercury	
Средња удаљеност од Сунца / Mean distance from Sun	57,9 мил. Km / 57.9 billion km
Период ротације (дан) / Rotation period (day)	58,6 земаљских дана / 58.6 Earth days
Време револуције (година) / Period of revolution (year)	87,9 земаљских дана / 87.9 Earth days
Пречник / Diameter	4879 км / 4879 km
Masa / Mass	100 земаљских H = 38 H на Меркуру / 100 Earth H = 38 H on Mercury
Венера / Venus	
Средња удаљеност од Сунца / Mean distance from Sun	108 мил. km / 108 mill. km
Период ротације (дан) / Rotation period (day)	243 земаљска дана / 243 Earth days
Време револуције (година) / Period of revolution (year)	224,7 земаљских дана / 22.7 Earth days
Пречник / Diameter	12 104 км / 12104 km
Masa / Mass	100 земаљских H = 91 H на Венери / 100 Earth H = 91 H on Venus
Земља / Earth	
Средња удаљеност од Сунца / Mean distance from Sun	150 мил. km / 150 mill. km
Период ротације (дан) / Rotation period (day)	23,9 сати / 23.9 hours
Време револуције (година) / Period of revolution (year)	365,2 дана / 365.2 days
Пречник / Diameter	12756 км / 12756 km
Број месеца / Number of moons	1
Марс / Mars	
Средња удаљеност од Сунца / Mean distance from Sun	228 мил. Km / mill. km
Период ротације (дан) / Period of rotation (day)	24,6 сати / 24.6 hours
Време револуције (година) / Period of revolution (year)	686,9 земаљских дана / 686.9 Earth days
Пречник / Diameter	6794 км

¹⁾ Извор: Национална географија, децембар 2006. / ¹⁾ Source: National Geographic, Dec. 2006

Masa / Mass	100 земаљских H = 91 H на Венери / 100 Earth H = 91 H on Venus
Број месеца / Number of moons	2
ПАТУЉАСТА ПЛАНЕТА	DWARF PLANET
Церепа - највећи астероид / Carrere , <i>lthe largest asteroid</i>	
Средња удаљеност од Сунца / Mean distance from Sun	414 мил. km / 414 mill. km
Период ротације (дан) / Rotation period (day)	9,1 сати / 9.1 hours
Време револуције (година) / Period of revolution (year)	4,6 земаљских година / Earth years
Пречник / Diameter	969 km
Masa / Mass	100 земаљских H = 3 H на Церери / 100 Earth H = 91 H on Cerrere
ГИГАНТСКЕ ПЛАНЕТЕ	GIANT PLANETS
Јупитер / Jupiter	
Средња удаљеност од Сунца / Mean distance from Sun	778,4 мил. km / 778.4 mill. km
Период ротације (дан) / Rotation period (day)	9,9 сати / 9.9 hours
Време револуције (година) / Period of revolution (year)	11,9 земаљских година / 11.9 Earth years
Пречник / Diameter	142984 km / PREVOD
Masa / Mass	100 земаљских H = 250 H на Јупитеру / 100 Earth H = 250 H on Jupiter
Број месеца / Number of moons	63 (48 именованих) / 63/48 named
Сатурн / Saturn	
Средња удаљеност од Сунца / Mean distance from Sun	1,4 милијарде km / 1.4 billion km
Период ротације (дан) / Rotation period (day)	10,7 сати / 10.7 hours
Време револуције (година) / Period of revolution (year)	29,5 земаљских година / Earth years
Пречник / Diameter	120536 km / 120536 km
Masa / Mass	100 земаљских H = 106 H на Сатурну / 100 Earth H = 106 H on Saturn
Број месеца / Number of moons	56 (35 именованих) / 56/35 named
Уран / Uranus	
Средња удаљеност од Сунца / Mean distance from Sun	2,9 милијарди km / 2.9 billion km
Период ротације (дан) / Period of rotation	17,2 сати / 17.2 hours

Време револуције (година) / <i>Period of revolution (year)</i>	84 земаљске године / <i>Earth years</i>
Пречник / <i>Diameter</i>	51119 km
Masa / <i>Mass</i>	100 земаљских H = 86 H на Урану / <i>100 Earth H = 86H on Uranus</i>
Број месеца / <i>Number of moons</i>	27
Нептун / <i>Neptune</i>	
Средња удаљеност од Сунца / <i>Mean distance from Sun</i>	4,5 милијарди km / <i>4.5 billion km</i>
Период ротације (дан) / <i>Rotation period (day)</i>	16,1 сат / <i>16.1 hours</i>
Време револуције (година) / <i>Period of revolution (year)</i>	164,8 земаљских година / <i>Earth years</i>
Пречник / <i>Diameter</i>	49528 km / <i>49528 km</i>
Masa / <i>Mass</i>	100 земаљских H = 110 H на Нептуну // <i>100 Earth H = 110 H on Neptune</i>
Број месеца / <i>Number of moons</i>	13 (9 именованих/ <i>13/9 named</i>)
ПАТУЉАСТЕ ПЛАНЕТЕ	
Плутон / <i>Pluto</i>	
Средња удаљеност од Сунца / <i>Mean distance from Sun</i>	5,9 милијарди km / <i>5.9 billion km</i>
Период ротације (дан) / <i>Rotation period (day)</i>	6,4 земаљских дана / <i>6.4 Earth days</i>
Време револуције (година) / <i>Period of revolution (year)</i>	247,9 земаљских година / <i>247.9 Earth years</i>
Пречник / <i>Diameter</i>	2302 km / <i>2302 km</i>
Masa / <i>Mass</i>	100 земаљских H = 8 H на Плутону // <i>100 Earth H = 86 on Pluto</i>
Број месеца / <i>Number of moons</i>	3
Ерида / <i>Erida</i>	
Средња удаљеност од Сунца / <i>Mean distance from Sun</i>	10,3 милијарди km / <i>10.3 billion km</i>
Период ротације (дан) / <i>Rotation period (day)</i>	Непознат / <i>unknown</i>
Време револуције (година) / <i>Period of revolution (year)</i>	560 земаљских година / <i>560 Earth years</i>
Пречник / <i>Diameter</i>	2400 km (\pm 100 km)
Masa / <i>Mass</i>	100 земаљских H = 9 H на Ериди // <i>100 Earth H = 9 H on Erida</i>
Број месеца / <i>Number of moons</i>	1

АСТРОНОМСКЕ КОНСТАНТЕ

ASTRONOMICAL CONSTANTS

Земља / Earth

Полупречник на екватору / <i>Equatorial radius</i>	$A = 6377,397 \text{ km}$
Полупречник на полу / <i>Polar radius</i>	$B = 6356,097 \text{ km}$
Полупречник на географској ширини φ / <i>Radius at φ latitude</i>	$(6367,65 + 10,74 \cdot \cos 2\varphi) \text{ km}$
Сплљоштеност / <i>Ellipticity</i>	$\frac{a-b}{a} = 0,00334277$
Гравитација на екватору / <i>Equatorial gravitation</i>	$G_E = (978,90 \text{ cm/sec}^2)$
Гравитација на полу / <i>Polar gravitation</i>	$G_P = (983,21 \text{ cm/sec}^2)$
Гравитација на географској ширини φ / <i>Gravitation at φ latitude</i>	$G_\varphi = (980,62 - 2,59 \cdot \cos 2\varphi) \text{ cm/sec}^2$
Обим екватора / <i>Equatorial circumference</i>	$40070,368 \text{ km}$
1 степен на екватору / <i>1 degree at equator</i>	$111,3066 \text{ km}$
Површина / <i>Surface area</i>	509950714 km^2
Запремина / <i>Volume</i>	$1082841322036 \text{ km}^3$
Маса / <i>Earth mass</i>	$5,98 \cdot 10^{27} \text{ g}$
Брзина кретања у афелу / <i>Velocity in aphelion</i>	$29,267 \text{ km}$
Брзина кретања у перихелу / <i>Velocity in perihelion</i>	$30,264 \text{ km}$
Средња брзина кретања / <i>Mean velocity</i>	$29,8 \text{ km}$
Сидеричка година / <i>Sidereal year</i>	$365,25636$
Тропска година / <i>Tropical year</i>	$365,2422$

Месец / Moon

Месечева паралакса / <i>Moon parallax</i>	$57' 2,7''$
Привидни полупречник / <i>Apparent radius</i>	$15' 32,38''$
Полупречник / <i>Radius</i>	1738 km
Средња удаљеност од Земље / <i>Mean distance from Earth</i>	384400 km
Сидерички месец / <i>Sidereal moon</i>	$27,32166 \text{ дана} / 27,32166 \text{ days}$
Синодни месец / <i>Synod moon</i>	$29,53059$
Сидерички дан / <i>Sidereal day</i>	$23^h 56^m 4,09^s$

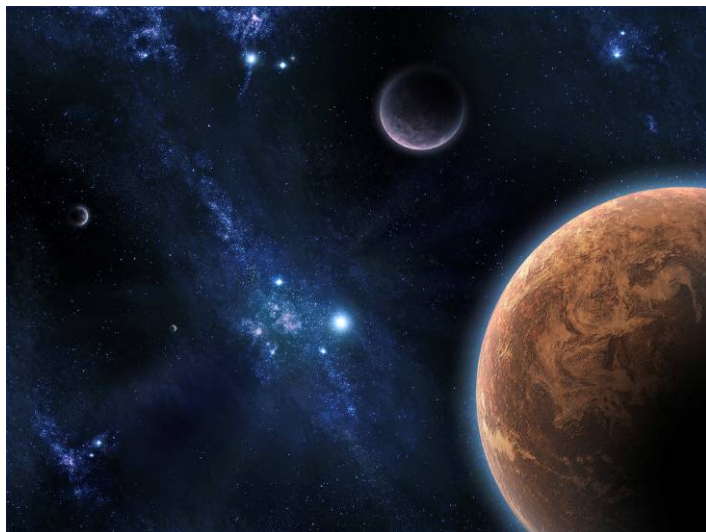
Сунце / Sun

Сунчева паралакса / <i>Solar parallax</i>	$8,80''$
Привидни полупречник / <i>Apparent radius</i>	$15' 59,63''$
Полупречник / <i>Radius</i>	695300 km
Средња удаљеност од Земље (астрономска јединица) / <i>Mean distance from Earth (astronomical unit)</i>	$149,5 \cdot 10^6 \text{ km}$

Површина / <i>Surface area</i>	11818 површина Земље / <i>11818 Earth's surface areas</i>
Запремина / <i>Volume</i>	1284800 запремина Земље / <i>1284800 Earth's volumes</i>
Нагнутост еклиптике / <i>Ecliptic inclination</i>	23° 27' 8,26"
Сунчева константа / <i>Solar constant</i>	$0,032 \frac{\text{cal}}{\text{cm}^2 \text{ sec}}$
Константа аберације / <i>Constant of aberration</i>	20,47"
Константа нутације / <i>Constant of nutation</i>	9,21"
Годишња пресеција / <i>Precession per year</i>	50,2564"

Светлосна година = 63290 астрономских јединица = $9,46 \cdot 10^{17}$ cm

Light year = 63290 astronomical units = $9,46 \cdot 10^{17}$ cm

Рачунар (енгл. *Computer*, од *(to) compute* = рачунање), електронска машина за рачунање. Испооставило се да захваљујући великој брзини рачунања може обавити још много корисних ствари. Ради у бинарном бројном систему, те су основне меморијске јединице: *bit* (који може имати само два стања, обично обележених са 0 и 1), *byte* (бајт) = 8 *bita* (или 256 различитих "комбинација"), *KB* (килобајт) = $2^{10} = 1024$ бајта, *MB* (мегабајт) = $2^{10} = 1024$ *KB*, *GB* (гигабајт) = $2^{10} = 1024$ *MB*, *TB* (терабајт) = $2^{10} = 1024$ *GB*. Брзине преноса информација су: *baud* (бод) = 1 бит/секунди, *Kb* (килобод) = 1024 бода = 128 бајта у секунди. Сматра се да је "демократизацији" рачунара највише допринео *IBM* својим *PC*-јем (*PC* је скр. за *personal computer*), чија је производња почела 1981. г.

Првим рачунарима у нашој земљи сматрају се рачунари из *CER* серије института "Михајло Пупин" у Београду, из педесетих година прошлог века. Први рачунар (у данашњем смислу те речи) у СФРЈ (па, дакле, и у Србији) био је *IBM 360*, инсталиран у Савезном заводу за статистику у Београду (1960. Године). На основу Анкете о употреби информационо-комуникационих технологија спроведеној у Србији 2007. године, 34% домаћинстава има персонални рачунар, а 26,3% домаћинстава интернет прикључак.

Прво чвориште *EARNa* (*European Academic Research Network*) за нашу земљу, за рачунарску мрежу, био је, од 1987. године, Републички завод за статистику Србије (чвориште се "звало" *YUBGSS21*). *EARN* мрежа је већ тада била спојена на светску рачунарску мрежу, данас познату као интернет. Данас се сматра да су једини рачунари који нису спојени на интернет они које власници не желе да споје, односно да је (на неки начин), посредством интернета, сваки рачунар повезан с било којим другим рачунаром.

Computer (Engl., from *to compute* = calculate) is electronic computing machine. Due to its high fast computing capacity, the usage proved to be rather extensive. It operates in binary numeral system and the basic memory units are: *bit* (possibly featuring two values, usually defined 0 and 1), *byte* = 8 *bit* (or 256 various 'combinations'), *KB* (*kilobyte*) = $2^{10} = 1024$ *byte*, *MB* (*megabyte*) = $2^{10} = 1024$ *KB*, *GB* (*gigabyte*) = $2^{10} = 1024$ *MB*, *TB* (*terabyte*) = $2^{10} = 1024$ *GB*. Information transfer speed measurements are: *baud*, = 1 *bit/sec*, *Kb* (*kilobaud*) = 1024 *baud* = 128 *byte/sec*. **IBM** company is believed to have made the greatest contribution to the 'democratization' of computers by introducing its *PC*, i.e. *personal computer*, the production of which started in 1981.

The first computers of our domestic production are the *CER* series of the 'Mihajlo Pupin' Institute of Belgrade, dating from the 50-ies of 20th century. The first computer, as anticipated nowadays, in SFRY, i.e. in Serbia was *IBM 360*, and it was installed at the Federal Statistical Office in Belgrade in 1960. According to the Survey on ICT usage in Serbia that was conducted in 2007, 34% of households possessed a *PC* and 26.3% households had Internet connection. The first *EARN* node (*European Academic Research Network*) for our country, was established at the Statistical Office of RS in 1987 and it was 'named' *YUBGSS21*. As early as then *EARN* was connected to the international network, i.e. the internet presently. Today the only computers that are not internet connected are those that the proprietors do not desire to connect. Namely, in some way, by the way of the internet each computer is connected to any other.

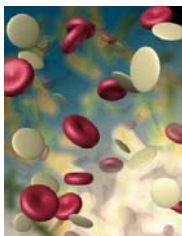
НАЈОСНОВНИЈЕ НОРМАЛНЕ ВРЕДНОСТИ ОДНОСНО ХОМЕОСТАТСКЕ ВАРИЈАБЛЕ ОДРАСЛОГ ЧОВЕКА¹⁾

MAIN HOMEOSTATIC VARIABLES: ADULTS¹⁾

Варијабла <i>Variable</i>	Референтна вредност <i>Reference value</i>
Налази у крвној плазми или серуму	
Blood plasma or serum	
Електролити (серум) / Electrolytes, serum	
Натријум (Na ⁺) / Sodium (Na ⁺)	140 mmol/L (136-146 mmol/L)
Калијум (K ⁺) / Potassium (K ⁺)	4,2 mmol/L (3,5-5 mmol/L)
Калцијум (Ca ²⁺) / Calcium (Ca ²⁺)	2,4 mmol/L (2,1-2,8 mmol/L)
Магнезијум (Mg ²⁺) / Magnesium (Mg ²⁺)	0,9 mmol/L (0,65-1,05 mmol/L)
Хлориди (Cl ⁻) / Chlorides (Cl ⁻)	103 mmol/L (95-105 mmol/L)
Бикарбонати (HCO ₃ ⁻) / Bicarbonates (HCO ₃ ⁻)	27 mmol/L (23-28 mmol/L)
Глукоза (шећер) / Glucose	5 mmol/L (3,5-6,5 mmol/L)
Холестерол / Cholesterol	5 mmol/L (3,6-6,5 mmol/L)
Протеини плазме / Plasma proteins	73 g/L (60-80 g/L)
○ Албумина / Albumin	45 g/L (35-55 g/L)
○ Глобулина / Globulin	25 g/L (23-35 g/L)
○ Фибриноген / Fibrinogen	3 g/L (2-5 g/L)
Хематолошки налази (крв)	
Normal hematological values	
Време крварења / Bleeding time	До 3 минута / < 3 min.
Протромбинско време / Pro-thrombin time	11 - 15 секунди / 11 - 15 sec.
Брзина седиментације еритроцита (SE) по Вестергрену / Sedimentation (SE) of erythrocytes, Westergreen	
Мушкарци / male	0-15 мм за 1 сат / 0-15 mm/hour
Жене / female	0-20 мм за 1 сат / 0-20 mm/hour
Хематокрит (Hct) / Hematocrite	
Мушкарци / male	0,45 (0,41-0,53)
Жене / female	0,40 (0,36-0,46)
Хемоглобин (Hb) у крви / Hemoglobin	
Мушкарци / male	160 g/L (140-180 g/L)
Жене / female	140 g/L (120-160 g/L)
Број еритроцита / Erythrocytes	
Мушкарци / male	5 милиона у 1 mm ³ (4,3-5,9) 4,3-5,9 × 10 ¹² /L крви
Жене / Female	4,5 милиона у 1 mm ³ (3,5-5,5) 3,5-5,5 × 10 ¹² /L крви / blood

¹⁾ Преузето из научнопопуларне књиге проф. др Вујадина М. Мујовића "Квалитет живота и фактори ризика" (по одобрењу аутора). / ¹⁾ Source: Popular science work by Prof. Vujadin M. Mujović "Life quality and risk factors", approved by the author.

Варијабла <i>Variable</i>	Референтна вредност <i>Reference value</i>
Број леукоцита / <i>Leucocytes</i>	4500-11000/mm ³ (4,5-11× 10 ⁹ /L)
Број тромбоцита / <i>Thrombocytes</i>	150000-400000/mm ³ (150-400× 10 ⁹ /L)
Кардиоваскуларни систем (КВС) - варијабле у миру	Cardiovascular system
Број откуцаја срца (фреквенца) / <i>heartbeat</i>	75/min (60-100)
Минутни волумен (МВС) / <i>(MBC)</i>	5-6 L/min
Ејекциона фракција (Еф) / <i>(Ef)</i>	60% (50-70%) / 0,50-0,7
Артеријски крвни притисак / <i>Arterial blood pressure</i>	
Систолни (горњи) / <i>Systolic</i>	120 mmHg / 120 mmHg
Дијастолни (доњи) / <i>Diastolic</i>	80 mmHg / 80 mmHg
Респираторни систем (дисање)	Respiratory system
Барометарски притисак (P _в) / <i>Barometric pressure (P_v)</i>	760 mmHg на нивоу мора / 760 mmHg sea level
Тотални капацитет плућа / <i>Total lungs capacity</i>	Око 6 литара / about 6 l
Функционално резидуални капацитет / <i>Functional residual capacity</i>	Око 2,4 литра / about 2.4 l
Витални капацитет / <i>Vital capacity</i>	Око 5 литара / about 5 l
Тестови функције бубрега	Kidney tests
Клиренс инсулина / <i>Insulin clearance</i>	Око 120ml/min / about 120 ml/min
Проток крви кроз бубреге / <i>Blood circulation</i>	Око 1200 ml/min / about 1200 ml/min
Проток плазме кроз бубреге (Клиренс ПАН) / <i>Plasma circulation, RAN clearance</i>	650 ml/min
Креатинин Клиренс / <i>Retaining clearance</i>	Око 130 ml/min / about 130 ml/min
Осмолалност мокраће / <i>Urine osmoregulation</i>	50-1400 mosm/kg
Протеина у мокраћи / <i>Proteins in urine</i>	Мање од 0,15 g/24 h / < 0.15 g/24 h

ИСХРАНА NUTRITION

ВИТАМИНСКА ТАБЕЛА¹⁾

VITAMINS ¹⁾

Витамини <i>Vitamins</i>	Садрже их: <i>Source</i>
A - растворљив у мастима, осетљив на ваздух и светлост / <i>fat-soluble, air and light sensitive</i>	Џигерица, туњевина, жуманце, млеко, путер, купус, спанаћ, паприка, шаргарепа, тиква, першун, кајсија / <i>Liver, tuna fish, yolk, milk, butter, cabbage, spinach, peppers, carrot, pumpkin, parsley, apricot</i>
Б/В - растворљив у води, осетљив на топлоту и ваздух / <i>water-soluble, thermal and air sensitive</i>	Млеко, млечни производи, кромпир, хлеб, ораси, шунка, бубрези, шпаргле, телеће месо, купус / <i>Milk, milk produce, potato, bread, nuts, ham, kidneys, asparagus, veal, cabbage</i>
Ц/С - растворљив у води, осетљив на светлост, топлоту и ваздух / <i>water-soluble, light, thermal and air sensitive</i>	Џигерица, плућа, кромпир, парадајз, купус, келераба, кел, ротквице, першун, јагоде, малине, поморанце, грејпфрут, лимун / <i>Liver, potato, tomato, green leafy vegetables, radishes, parsley, berry-fruit, citrus fruit</i>
Д/Д - растворљив у води, постојан на топлоти и ваздуху / <i>water-soluble, thermal and air resistant</i>	Харинге, телеће месо, јаја / <i>Herring, veal, eggs</i>
Е - растворљив у мастима, осетљив на светлост и топлоту / <i>fat-soluble, light and thermal sensitive</i>	Скоро све врсте поврћа, биљно уље, беланце, џигерица / <i>all kinds vegetables, vegetable oils, egg white, liver</i>
ПП/РР - растворљив у води / <i>water-soluble</i>	Телеће месо, јунеће месо, живина, џигерица, срце, бубрези, харинге, сардине, туњевина, пиринач, кромпир, печурке, ораси, бадеми / <i>veal, beef, poultry, liver, etc., herring, sardines, tuna fish, rice, potato, mushrooms, nuts, almonds</i>

МИНЕРАЛНЕ СОЛИ И ВАЖНЕ МАТЕРИЈЕ ЗА НАШЕ ТЕЛО

MINERAL SALTS AND OTHER MATTERS

Минералне материје <i>Mineral matters</i>	Садрже их <i>Source</i>	Важно за <i>Important for</i>
Калцијум / <i>calcium</i>	Млеко и млечни производи, поврће / <i>milk and dairy produce, vegetables</i>	Грађење костију, зуба, згрушавањe крви (коагулација) / <i>bone and teeth structure, blood coagulation</i>
Гвожђе / <i>iron</i>	Џигерица, поврће, црни мешани хлеб / <i>liver, vegetables, integral bread</i>	Везивање крви / <i>blood formation</i>

¹⁾ Подаци су преузети из "Центер куvara", Zepter international, Лис-Аустрија, 1991, тј. из табела рађених за потребе међународне здравствене организације при УН. / ¹⁾ The data taken over from the "Zepter cockery book", Lisz-Austria, 1991, made for the WHO, UN.

МИНЕРАЛНЕ СОЛИ И ВАЖНЕ МАТЕРИЈЕ ЗА НАШЕ ТЕЛО (наставак)

MINERAL SALTS AND OTHER MATTERS (continued)

Минералне материје <i>Mineral matters</i>	Садрже их <i>Source</i>	Важно за <i>Important for</i>
Фосфор, натријум / <i>phosphorus, sodium</i>	Џигерица, месо, риба, мешани хлеб, млечни производи / <i>liver, meat, fish, integral bread, milk produce</i>	Грађење костију, нервни систем / <i>bone structure, nervous system</i>
Јод / <i>iodine</i>	Морске рибе / <i>sea food</i>	Функцију штитасте жлезде / <i>thyroid function</i>
Со / <i>salt</i>	Скоро сва храна / <i>all food</i>	Еластичитет ткива, стварање стомачне киселине / <i>tissue elasticity, digestion acid</i>

**ПОТРОШЊА КАЛОРИЈА (НА САТ) ЗА
ВРЕМЕ РАЗНИХ АКТИВНОСТИ**

**CALORIC CONSUMPTION PER HOUR
IN CERTAIN ACTIVITIES**

Калорија <i>Calories</i>	Активност <i>Activity</i>
65	Спавање / <i>sleeping</i>
77	Лежање у будном стању / <i>lying awake</i>
100	Одмарање у седећем ставу / <i>sitting rest</i>
105	Читање тихим гласом / <i>silent reading</i>
110	Чишћење / <i>cleaning</i>
118	Читање наглас / <i>reading aloud</i>
120	Писање / <i>writing</i>
122	Певање / <i>singing</i>
140	Куцање на писаћој машини / <i>typing</i>
144	Пеглање, прање судова / <i>laundry ironing, dish washing</i>
160	Малање / <i>wall painting</i>
169	Копање / <i>digging</i>
170	Лакше гимнастичке вежбе / <i>light body exercise</i>
300	Брзо ходање (6 км на час) / <i>fast walk, 6 km per hour</i>
400	Каменорезачки рад / <i>stonework</i>
410	Вожња бициклом / <i>cycling</i>
450	Тешке гимнастичке вежбе / <i>body exercise</i>
500	Пливање, планинарење / <i>swimming, mountaineering</i>
550	Прескок / <i>high jump</i>
570	Трчање (8,5 км на час) / <i>jogging, 8.5 km per hour</i>
600	Такмичење у скијању / <i>skiing</i>
980	Рвање / <i>wrestling</i>
1100	Пењање степеницама / <i>steps climbing</i>

**ТАБЛИЦА ХРАНЉИВИХ САСТОЈАКА
ВАЖНИЈИХ ПРЕХРАМБЕНИХ
ПРОИЗВОДА**

**NUTRITIVE COMPONENTS IN MAJOR
FOODSTUFFS**

	У % од јестивог дела / %, edible			Нето калорија на 100 г
	Беланчевине <i>Proteins</i>	Масти <i>Fats</i>	Угљени хидрати <i>Carbohydrates</i>	<i>Net calories per 100 g</i>
Бели пшенични хлеб / <i>wheatmeal bread</i>	6,8	0,5	57,8	269
Бело пшенично брашно / <i>wheatmeal</i>	10,9	1,1	75,5	370
Полубело пшенично брашно / <i>wholemeal</i>	11,7	1,5	74,3	350
Тестенине / <i>pasta</i>	11,0	1,1	76,3	367
Пиринач / <i>rice</i>	6,7	0,7	78,9	360
Свињско месо / <i>pork</i>	11,9	45,0	0,0	376
Говеђе месо / <i>beef</i>	17,5	22,0	0,0	225
Овчије месо / <i>mutton</i>	15,7	27,7	0,0	241
Живинско месо / <i>poultry</i>	20,0	14,0	1,0	129
Суво месо / <i>smoked meat</i>	60,0	28,0	0,0	509
Слатководна риба / <i>freshwater fish</i>	18,1	5,7	0,0	62
Морска риба / <i>sea fish</i>	20,0	10,0	0,0	88
Свињска маст / <i>lard</i>	3,0	89,0	0,0	816
Јестиво уље / <i>edible oil</i>	0,0	100,0	0,0	884
Маслац (бутер) / <i>butter</i>	0,6	81,0	0,4	716
Меки посни крављи сир / <i>soft lowfat cow cheese</i>	35,0	3,0	3,0	187
Тврди полумасни сир / <i>hard cheese</i>	34,0	21,0	3,0	341
Млеко / <i>milk</i>	3,4	3,2	5,0	62
Јаја (комад од 50 г) / <i>egg (one, 50 g)</i>	5,6	5,3	0,4	74
Кромпир / <i>potato</i>	2,0	0,1	18,9	70
Црни лук / <i>onion</i>	1,4	0,2	9,0	37
Купус (свеж) / <i>cabbage, fresh</i>	1,6	0,1	5,7	17
Пасуљ / <i>beans</i>	22,2	2,1	61,6	345
Парадајз / <i>tomato</i>	1,1	0,3	4,2	19
Јабукe / <i>apples</i>	0,3	0,4	15,0	49
Кајсије / <i>apricots</i>	0,9	0,2	12,9	47
Шљиве / <i>plums</i>	0,8	0,2	16,5	60
Трешње / <i>cherries</i>	1,1	0,4	14,6	54
Грожђе / <i>grapes</i>	0,8	0,4	16,8	62
Ораси без љуске / <i>walnut, kernel</i>	16,0	58,0	17,0	610
Рафинирани шећер / <i>sugar, refined</i>	0,0	0,0	100,0	387
Мармелада од шљива / <i>plum jam</i>	0,8	1,1	66,6	276

ANNEX TRANSLATION

АДРЕСЕ, ТЕЛЕФОНИ И САЈТОВИ ОРГАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ADDRESSES, TELEPHONES AND SITES OF THE BODIES OF THE REPUBLIC OF SERBIA

ПАРЛАМЕНТ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ¹⁾

THE PARLIAMENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA¹⁾

	Зграда Народне скупштине, Београд, Краља Милана 14 Дом Народне Скупштине, Београд, Трг Николе Пашића	The Building of the National Assembly, Belgrade, 14 Kralja Milana The Home of the National Assembly, Belgrade, Trg Nikole Pasica
	011/ 3026-000 011/ 3026-100	+381 11 3026 000 +381 11 3026 100
	ПРЕДСЕДНИК НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ Проф. др Славица Ђукић-Дејановић	THE PRESIDENT OF THE NATIONAL ASSEMBLY OF THE REPUBLIC OF SERBIA Prof. dr Slavica Djukic-Dejanovic
	(011) 324-86-04	+381 11 324 86 04
	361-79-58	+381 11 361 79 58
	kabinet.p@parlament.sr.gov.yu	kabinet.p@parlament.sr.gov.yu
	Прес служба: 323-60-12	The Press Office: +381 11 323 60 12

ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ²⁾

THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA²⁾

	За грађане: ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ Београд, Андрићев венац 1	For citizens: THE SECRETARIAT-GENERAL OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC Belgrade, 1, Andricev venac
	(011) 322-8408	+381 11 322 8408
	jzivanovic@predsednik.rs	jzivanovic@predsednik.rs
	НАРОДНА КАНЦЕЛАРИЈА ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ Београд, Масарикова 5/VI	THE NATIONAL OFFICE OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC Belgrade, 5/VI, Masarikova str.
	(011) 361-8888	+381 11 361 8888
	362-0676	+381 11 362 0676
	kancelarijan@narodnakancelarija.srbija.yu	kancelarijan@narodnakancelarija.srbija.yu
	www.narodnakancelarija.srbija.yu	www.narodnakancelarija.srbija.yu

¹⁾ Преузето са сајта Народне скупштине Републике Србије (www.parlament.sr.gov.yu). / Taken over from the site of the National Assembly of the Republic of Serbia (www.parlament.sr.gov.yu).

²⁾ Преузето са сајта Народне скупштине Републике Србије (www.predsednik.rs). / Taken over from the site of the National Assembly of the Republic of Serbia (www.predsednik.rs).

ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ¹⁾
(наставак)

THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA¹⁾
(continued)

	За медије: ПРЕС СЛУЖБА ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ Београд, Андрићев венац 1	For media: THE PRESS OFFICE OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC, Belgrade, 1, Andricev venac
	(011) 323-4570, 3229-290	+381 11 323 4570, 3229 290
	3030-868	+381 11 3030 868
	press@predsednik.rs	press@predsednik.rs
	За службене контакте:	For official contacts:
	ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ Београд, Андрићев венац 1	THE SECRETARIAT-GENERAL OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC, Belgrade, 1, Andricev venac
	(011) 3231-033, 3230-365	+381 11 3231 033, 3230 365
	kontakt.predsenednik@predsednik.rs	kontakt.predsenednik@predsednik.rs
	www.predsenednik.rs	www.predsenednik.rs

ИМЕНИК ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ²⁾

THE DIRECTORY OF THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA²⁾

Канцеларија за сарадњу с медијима Сектор за интернет Београд, Булевар Михаила Пупина 2 тел.: 3139-977, 3139-988, 3139-986, 3014-213 факс: 3139-985 www.srbija.gov.rs omr@srbija.sr.gov.yu	The Office for the Press Cooperation The Internet Department Belgrade, 2, Bulevar Mihaila Pupina Phone: +381 11 3139 977, 3139 988, 3139 986, 3014 213; Fax: +381 11 3139 985 www.srbija.gov.rs omr@srbija.sr.gov.yu
Сектор за сарадњу с медијима <i>Прес служба</i> Београд, Немањина 11 тел.: 3617-709, 3617-710, 3617-730 факс: 3617-697, 3617-706 press@uzzpro.sr.gov.yu	Department for the Press Cooperation <i>The Press Office</i> Belgrade, 11, Nemanjina str. Phone: +381 11 3617 709, 3617 710, 3617 730 Fax: +381 11 3617 697, 3617 706 press@uzzpro.sr.gov.yu
<i>Одсек за сарадњу са страним медијима</i> Београд, Немањина 11 тел.: 3617-642 факс: 3617-471 foreignpress@srbija.sr.gov.yu	<i>Department for the Press Cooperation with the foreign media</i> Belgrade, 11, Nemanjina str. Phone: +381 11 3617-642 Fax: +381 11 3617 471 foreignpress@srbija.sr.gov.yu

¹⁾ Преузето са сајта Народне скупштине Републике Србије (www.predsenednik.rs). / Taken over from the site of the National Assembly of the Republic of Serbia Србије (www.predsenednik.rs).

²⁾ Преузето са сајта Владе Републике Србије (www.srbija.gov.rs). / Taken over from the site of the National Assembly of the Republic of Serbia (www.srbija.gov.rs).

<p>Група за прес клипинг Кабинет председника др Мирка Цветковића Београд, Немањина 11 тел.: 3617-719; факс: 3617-609 predsednikvladesrbije@srbija.sr.gov.yu Кабинет првог потпредседника – заменика председника Владе и министра унутрашњих послова Ивице Дачића Београд, Немањина 11 тел./факс: 3617-586 kabinet.zpv@sr.gov.yu</p>	<p>The Press Clipping Group The Cabinet of the President dr Mirko Cvetkovic Belgrade, 11, Nemanjina str. Phone: +381 11 3617-719; Fax:+381 11 3617-609 predsednikvladesrbije@srbija.sr.gov.yu The Cabinet of the First Vice- President-Deputy of the President of the Government and the Minister of Internal Affairs Ivica Dacic Belgrade, 11, Nemanjina str. Phone/Fax: +381 11 3617 586 kabinet.zpv@sr.gov.yu</p>
<p>Кабинет потпредседника за европске интеграције Божицара Ђелића Београд, Немањина 11 тел.: 3617-593, 3617-580; факс: 3617-597 kabinet.potpredsedinika@sr.gov.yu</p>	<p>The Cabinet of the Vice- President for European Integrations Bozidar Djelic Belgrade, 11, Nemanjina str. Phone:+381 11 3617 593, 3617 580; Fax:+381 11 3617-597 kabinet.potpredsedinika@sr.gov.yu</p>
<p>Кабинет потпредседника и министра економије и регионалног развоја Млађана Динкића Београд, Булевар краља Александра 15 тел.: 3347-231; факс: 3346-770 www.merr.gov.rs</p>	<p>The Cabinet of the Vice- President and the Minister of Economy and Regional Development Mladjan Dinkic Belgrade, 15, Bulevar Kralja Aleksandra Phone:+381 11 3347 231; Fax:+381 11 3346 770 www.merr.gov.rs</p>
<p>Кабинет потпредседника Јована Крkobабиха Београд, Немањина 11 тел./факс: 3617-587</p>	<p>The Cabinet of the Vice- President Jovan Krkobabic Belgrade, 11, Nemanjina str. Phone/Fax: +381 11 3617 587</p>
<p>МИНИСТАРСТВА ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ</p>	<p>THE MINISTRIES OF THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p>
<p>Министарство спољних послова (www.mfa.gov.rs) Београд, Кнеза Милоша 24-26 тел.: 3615-055, 3616-333 факс: 3618-366, 3618-379 mfa@smip.sv.gov.yu</p>	<p>The Ministry of External Affairs (www.mfa.gov.rs) Belgrade, 24-26, Kneza Milosa str. Phone:+381 11 3615 055, 3616 333 Fax: +381 11 3618 366, 3618 379 mfa@smip.sv.gov.yu</p>
<p>Министарство одбране (www.mod.gov.rs) Београд, Бирчанинова 5 <i>Управа за односе с јавношћу</i> тел.: 3203-015 info@mod.gov.rs <i>Кабинет министра одбране</i> тел.: 3006-311 факс: 3006-062</p>	<p>The Ministry of Defence (www.mod.gov.rs) Belgrade, 5, Bircaninova str. <i>The Directorate for Public Relations</i> Phone:+381 11 3203 015 info@mod.gov.rs <i>The Cabinet of the Minister of Defence</i> Phone:+381 11 3006 311 Fax: +381 11 3006 062</p>

<p>Министарство унутрашњих послова (www.mup.gov.rs) Београд, Булевар Михаила Пупина 2 тел.: 306-2000 muprs@mup.gov.yu</p>	<p>The Ministry of Internal Affairs (www.mup.gov.rs) Belgrade, 2, Mihaila Pupina str. Phone: +381 11 306 2000 muprs@mup.gov.yu</p>
<p>Министарство финансија (www.mfin.gov.rs) Београд, Кнеза Милоша 20 <i>Кабинет министра</i> тел.: + 381 11 361 40 07; + 381 11 364 26 06 факс: + 381 11 361 89 61 kabinet@mfin.gov.rs <i>Press служба</i> тел.: + 381 11 364 26 52; + 381 11 364 26 53; + 381 11 364 26 54 факс: + 381 11 361 89 61 press@mfin.gov.rs</p>	<p>The Ministry of Finances(www.mfin.gov.rs) Belgrade, 20, Kneza Milosa str. <i>The Cabinet of the Minister</i> Phone: +381 11 361 40 07; 364 26 06 Fax: +381 11 361 89 61 kabinet@mfin.gov.rs <i>The Press Office</i> Phone: +381 11 364 26 52; 364 26 53; 364 26 54 Fax: +381 11 361 89 61 press@mfin.gov.rs</p>
<p>Министарство правде (www.mpravde.gov.rs) Београд, Немањина 22-26 тел./факс: 3616-548, 3616-549 <i>Секретаријат</i>: 3616-381 <i>Односи с јавношћу</i>: 3620-497 kabinet@mpravde.gov.yu</p>	<p>The Ministry of Justice(www.mpravde.gov.rs) Belgrade, 22-26, Nemanjina str. Phone/Fax: +381 11 3616 548, 3616 549 <i>The Secretariat</i>: +381 11 3616 381 <i>Public relations</i>: +381 11 3620 497 kabinet@mpravde.gov.yu</p>
<p>Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде (www.minpolj.gov.yu) Београд, Немањина 22-26 тел.: 3616 580 факс: 3616 285 office@minpolj.gov.yu</p>	<p>The Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management (www.minpolj.gov.yu) Belgrade, 22-26, Nemanjina str. Phone: +381 11 3616 580 Fax: +381 11 3616 285 office@minpolj.gov.yu</p>
<p>Министарство економије и регионалног развоја (www.merr.gov.yu) Београд, Булевар краља Александра 15 <i>Кабинет министра</i>: +381 11 285-5008 факс: +381 11 285-5097 kabinet@merr.gov.rs <i>Прес служба</i>: +381 11 285-5011, 285-5099, 285-5012 press@merr.gov.rs</p>	<p>The Ministry of Economy and Regional Development (www.merr.gov.yu) Belgrade, 15, Bulevar Kralja Aleksandra Phone: +381 11 285 5097 Fax: +381 11 285 5097 kabinet@merr.gov.rs <i>The Press Office</i>: +381 11 285-5011, 285-5099, 285-5012 press@merr.gov.rs</p>
<p>Министарство рударства и енергетике (www.mem.gov.rs) Београд, Краља Милана 36 тел.: 334-6755; факс: 3616-603 kabinet@mem.gov.yu</p>	<p>The Ministry of Mines and Energy (www.mem.gov.rs) Belgrade, 26, Kralja Milana str. Phone: +381 11 334 6755; Fax: +381 11 3616 603 kabinet@mem.gov.yu</p>
<p>Министарство за инфраструктуру (www.mi.gov.rs) Београд, Немањина 22-26 тел.: 3616-431; факс: 3617-486</p>	<p>The Ministry of Infrastructure www.mi.gov.rs) Belgrade, 22-26, Nemanjina str. Phone: +381 11 3616-431; Fax: +381 11 3617-486</p>

Министарство за државну управу и локалну самоуправу (www.drzavnauprava.sr.gov.yu)

Београд, Бирчанинова 6
 тел.: 3613-654, 3616-432; факс: 2685-396
www.drzavnauprava.gov.rs
info.mpalsg@mpalsg.sr.gov.yu
lokalnasamouprava@mpalsg.sr.gov.yu

Министарство трговине и услуга (www.mtu.gov.rs)

Београд, Немањина 22–26
Кабинет министра
 тел.: 3618-852, 3613-404; факс: 3610-258
trgovina@mtu.gov.rs

Министарство за науку и технолошки развој (www.mntr.sr.gov.yu)

Београд, Немањина 22–26
 тел.: +381 11 26 88 047
info@nauka.gov.rs

Министарство просвете (www.mps.sr.gov.yu)

Београд, Немањина 24, Ц-крило, VI / 7
 тел.: 3613-734
 факс: 3616-491
kabinet.mps@mps.sr.gov.yu

Министарство омладине и спорта (www.mos.gov.rs)

Нови Београд, Булевар Михајла Пупина 2
 (СИВ), приземље, источно крило
 тел.: 313-09-12, 311-76-28
 факс: 313 09 15
office@mos.sr.gov.yu
Служба за односе с јавношћу
 тел.: 313-09-13
 факс: 313 09 15
tamara.grbic@mos.sr.gov.yu
dragan.slijivic@mos.sr.gov.yu

Министарство здравља (www.zdravlje.gov.rs)

Београд, Немањина 22–26
 тел.: +381 11 3613734, +381 11 3616540
 факс: +381 11 2656548
press_zdravlje@zdravlje.sr.gov.yu
kabinet.zdravlje@zdravlje.sr.gov.yu

The Ministry of Public Administration and Local Self-Government (www.drzavnauprava.sr.gov.yu)

Belgrade, 6, Bircaninova str.
 Phone: +381 11 3613 654, 3616 432; Fax: +381 11 2685 396
www.drzavnauprava.gov.rs
info.mpalsg@mpalsg.sr.gov.yu
lokalnasamouprava@mpalsg.sr.gov.yu

The Ministry of Trade and Services (www.mtu.gov.rs)

Belgrade, 22-26, Nemanjina str.
The Cabinet of the Minister
 Phone: +381 11 3618 852, 3613 404
 Fax: +381 11 3610 258
trgovina@mtu.gov.rs

The Ministry of Science and Technological Development (www.mntr.sr.gov.yu)

Belgrade, 22-26, Nemanjina str.
 Phone: +381 11 26 88 047
info@nauka.gov.rs

The Ministry of Education (www.mps.sr.gov.yu)

Belgrade, 24, Nemanjina str., C-block, VI/7
 Phone: +381 11 3613 734
 Fax: +381 11 3616 491
kabinet.mps@mps.sr.gov.yu

The Ministry of Youth and Sport (www.mos.gov.rs)

New Belgrade, 2, Bulevar Mihaila Pupina, (SIV), ground floor, the eastern block
 Phone: +381 11 313-09 12, 311 76 28
 Fax: +381 11 313 09 15
The Public Relations Office
 Phone: +381 11 313 09 13
 Fax: +381 11 313 09 15
tamara.grbic@mos.sr.gov.yu
dragan.slijivic@mos.sr.gov.yu

The Ministry of Health (www.zdravlje.gov.rs)

Belgrade, 22-26, Nemanjina str.
 Phone: +381 11 3613734, +381 11 3616540
 Fax: +381 11 2656548
press_zdravlje@zdravlje.sr.gov.yu
kabinet.zdravlje@zdravlje.sr.gov.yu

Министарство за телекомуникације и информационо друштво (www.mtid.gov.rs)

Београд, Маршала Бирјузова 3-5
 тел.: +381 11 20 20 057; факс: +381 11 20 20 059
kabinet@mtid.gov.rs
Односи с јавношћу
 тел.: +381 11 20 20 058; факс: +381 11 20 20 059
marija.niksic@mtid.gov.rs

Министарство рада и социјалне политике (www.minrzs.gov.rs)

Београд, Немањина 22-24
Кабинет министра
 Београд, Булевар Михајла Пупина 2
 тел.: 311-34-32
ministar@minrzs.gov.rs
Служба за однос с јавношћу
 Београд, Немањина 22-24
 тел.: 313-09-45
pr_sluzba@minrzs.gov.rs

Министарство животне средине и просторног планирања (www.ekoplan.gov.rs)

Београд, Немањина 11
 тел: 3617-717; факс: 3617-722
info@ekoserb.sr.gov.yu

Министарство културе (www.kultura.sr.gov.yu)

Београд, Влајковићева 3
 тел.: 3398-172, 3398-404; факс: 3398-936
kabinet@min-cul.sr.gov.yu
nebojsabradic@min-cul.sr.gov.yu
PR СЛУЖБА
 тел.: 3398 416 (glovacki@min-cul.sr.gov.yu)
 тел.: 3398 416 (bbelcevic@min-cul.sr.gov.yu)

Министарство за Национални инвестициони план (www.mnip.gov.rs)

Београд, Влајковићева 10
 тел.: 3617-583, 3617-628
www.mnip.gov.rs

Министарство за Косово и Метохију

The Ministry of Telecommunications and Information Society (www.mtid.gov.rs)

Belgrade, 3-5, Marsala Birjuzova str.
 Phone: +381 11 20 20 057; Fax: +381 11 20 20 059
kabinet@mtid.gov.rs
Public relations
 Phone: +381 11 20 20 058; Fax: +381 11 20 20 059
marija.niksic@mtid.gov.rs

The Ministry of Labour and Social Policy (www.minrzs.gov.rs)

Belgrade, 22-24, Nemanjina str.
The Cabinet of the Minister
 Belgrade, 2, Bulevar Mihaila Pupina
 Phone: +381 11 311-34-32
ministar@minrzs.gov.rs
The Public Relations Office
 Belgrade, 22-24, Nemanjina str.
 Phone: +381 11 313-09-45
pr_sluzba@minrzs.gov.rs

The Ministry of Environment and Spacial Planning (www.ekoplan.gov.rs)

Belgrade, 11, Nemanjina str.
 Phone: +381 11 3617-717; Fax: +381 11 3617-722
info@ekoserb.sr.gov.yu

The Ministry of Culture (www.kultura.sr.gov.yu)

Belgrade, 3, Vlackoviceva str.
 Phone: +381 11 3398-172, 3398-404
 Fax: +381 11 3398-936
kabinet@min-cul.sr.gov.yu
nebojsabradic@min-cul.sr.gov.yu
The Public Relations Office
 Phone: +381 11 3398 416 (glovacki@min-cul.sr.gov.yu)
 Phone: +381 11 3398 416 (bbelcevic@min-cul.sr.gov.yu)

The Ministry for National Investment Plan (www.mnip.gov.rs)

Belgrade, 10, Vlackoviceva str.
 Phone: +381 11 3617-583, 3617-628
www.mnip.gov.rs

The Ministry for Kosovo and Metohija

<p>(www.kim.sr.gov.yu) Београд, Булевар Михаила Пупина 2 тел.: +381 11 3117 081 kabinet@kim.sr.gov.yu</p> <p><i>Одељење за сарадњу с медијума</i> тел.: +381 11 3111 019</p>	<p>(www.kim.sr.gov.yu) Belgrade, 2, Bulevar Mihaila Pupina Phone:+381 11 3117 081 kabinet@kim.sr.gov.yu</p> <p><i>Division for the Press Cooperation</i> Phone:+381 11 3111 019</p>
<p>Министарство вера (www.mv.sr.gov.yu) Београд, Булевар Михаила Пупина 2 тел.: + 381 11 311-2811 факс: + 381 11 311-3527 Адреса за пошту: Немањина 11, 11000 Београд kabinet.mv@mv.sr.gov.yu</p>	<p>The Ministry of Religios Affairs (www.mv.sr.gov.yu) Belgrade, 2, Bulevar Mihaila Pupina Phone:+381 11 311-2811 Fax: +381 11 311-3527 Address for postal services: 11, , Nemanjina str., 11000 Belgrade kabinet.mv@mv.sr.gov.yu</p>
<p>Министарство за дијаспору (www.mzd.gov.rs) Београд, Васа Чарапића 20 тел.: +381 11 2638-033, 2639-221, 3202-900 факс: +381 11 2636-815 info@mzd.sr.gov.yu</p>	<p>The Ministry for Diaspora (www.mzd.gov.rs) Belgrade,20, Vase Carapica str. Phone:+381 11 2638-033, 2639-221, 3202-900 Fax: +381 11 2636-815 info@mzd.sr.gov.yu</p>
<p>Министарство за људска и мањинска права Београд, Булевар Михаила Пупина 2 тел.: 3112-410 www.ljudskaprava.gov.rs kabinet@ljudskaprava.gov.rs</p>	<p>The Ministry of Human and Minority Rights Belgrade, 2, Bulevar Mihaila Pupina Phone:+381 11 3112-410 www.ljudskaprava.gov.rs kabinet@ljudskaprava.gov.rs</p>
<p>Министар без портфеља Сулејман Угљанин Београд, Немањина 11 тел.: 3617-314</p>	<p>The Minister without portfolio Sulejman Ugljanin Belgrade, 11, Nemanjina str. Phone:+381 11 3617-314</p>

**ОРГАНИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ
ВОЈВОДИНЕ¹⁾**

**THE BODIES OF THE AUTONOMOUS
REGION VOJVODINA¹⁾**

<p>Скупштина Аутономне Покрајине Војводине Председник Скупштине Аутономне Покрајине Војводине - Шандор Егереси segeresi@skupstinavojvodine.sr.gov.yu</p>	<p>Assembly of the Autonomous Province Vojvodina The President of the Assembly of the Autonomous Province Vojvodina-Sandor Egeresi segeresi@skupstinavojvodine.sr.gov.yu</p>
<p>Председник Извршног већа Аутономне Покрајине Војводине - др Бојан Пајтић Извршно веће АП Војводине Нови Сад, Булевар Михајла Пупина 16 тел.: 021 487 4000</p>	<p>The President of the Executive Council of the Autonomous Province Vojvodina-dr Bojan Pajtic The Executive Council of the AP Vojvodina Novi Sad, 16, Bulevar Mlhaila Pupina str. Phone:+381 21 487 4000</p>
<p>Покрајински секретаријат за информације Нови Сад, Булевар Михајла Пупина 16 тел.: 021 456 082</p>	<p>The Provincial Secretariat for Information Novi Sad, 16, Bulevar Mlhaila Pupina str. Phone:+381 21 456 082</p>
<p>Списак секретаријата и служби АП Војводине (више информација можете пронаћи на сајту www.vojvodina.gov.rs)</p>	<p>The list of Secretariats and Offices of the AP Vojvodina (you can find more information on the site (www.vojvodina.gov.rs))</p>
<p>Покрајински секретаријат за информације</p>	<p>The Provincial Secretariat for Information</p>
<p>Покрајински секретаријат за локалну самоуправу и међуопштинску сарадњу</p>	<p>The Provincial Secretariat for Local Self-Government and Intermunicipal Cooperation</p>
<p>Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине</p>	<p>The Provincial Secretariat for Regulations, Administration and National Minorities</p>
<p>Покрајински секретаријат за финансије</p>	<p>The Provincial Secretariat of Finance</p>
<p>Покрајински секретаријат за привреду</p>	<p>The Provincial Secretariat for Economy</p>
<p>Покрајински секретаријат за архитектуру, урбанизам и градитељство</p>	<p>The Provincial Secretariat for Architecture, Urban Planning and Construction</p>
<p>Покрајински секретаријат за образовање</p>	<p>The Provincial Secretariat for Education</p>
<p>Покрајински секретаријат за културу</p>	<p>The Provincial Secretariat for Culture</p>
<p>Покрајински секретаријат за здравство</p>	<p>The Provincial Secretariat for Health Care</p>

¹⁾ Преузето с веб сајта Скупштине АП Војводине (www.vojvodina.gov.rs). / Taken over from the site of the National Assembly of the AP Vojvodina (www.vojvodina.gov.rs)

Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине	The Provincial Secretariat for Energy and Mineral Resources
Покрајински секретаријат за спорт и омладину	The Provincial Secretariat for Sports and Youth
Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој	The Provincial Secretariat for Science and Technological Development
Покрајински секретаријат за рад, запošљавање и равноправност полова	The Provincial Secretariat for Labour, Employment and Gender Equality
Покрајински секретаријат за регионалну и међународну сарадњу	The Provincial Secretariat for Regional and International Cooperation
Покрајински секретаријат за социјалну политику и демографију	The Provincial Secretariat for Social Policy and Demography
Покрајински секретаријат за пољопривреду, шумарство и водопривреду	The Provincial Secretariat for Agriculture, Forestry and Water Management
Покрајински секретаријат за заштиту животне средине и одрживи развој	The Provincial Secretariat for Environmental Protection and Sustainable Development

ОСТАЛИ ОРГАНИ, ЗАВОДИ И ОРГАНИЗАЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ¹⁾

OTHER BODIES, OFFICES AND ORGANIZATIONS OF THE REPUBLIC OF SERBIA¹⁾

<p>НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ (www.nbs.rs) Београд, Краља Петра 12 тел.: 011/3027-100 Немањина 17, 11 000 Београд тел.: 011/3338-000</p> <p>Службени гласник (www.glasnik.co.yu) Београд, Краља Милутина 27 <i>Директор и главни и одговорни уредник - Слободан Гавриловић</i> тел.: 364-44-01; 364-07-66 факс: 364-06-56 sgavrilovic@slglasnik.com <i>Шеф службе за односе с јавношћу и тржишне комуникације - Гордана Милосављевић</i> тел.: 36-444-47 факс: 36-40-757 gmilosavljevic@slglasnik.com</p>	<p>THE NATIONAL BANK OF SERBIA (www.nbs.rs) Belgrade, 12, Kralja Petra str. Phone: +381 11 3027-100 17, Nemanjina str. , 11000 Belgrade Phone: +381 11 3338-000</p> <p>Official Journal (www.glasnik.co.yu) Belgrade, 27, Kralja Milutina str. <i>Director and editor in chief-Slobodan Gavrilovic</i> Phone: +381 11 364-44-01; 364-07-66 Fax: +381 11 364-06-56 sgavrilovic@slglasnik.com <i>The Head of the Office for Public Relations and Trade Communications-Gordana Milosavljevic</i> Phone: +381 11 36-444-47 Fax: +381 11 36-40-757 gmilosavljevic@slglasnik.com</p>
---	--

¹ Преузето са сајта Министарства спољних послова (www.mfa.gov.yu). / Taken over from the site of the Ministry of External Affairs (www.mfa.gov.yu).

<p>Агенције и дирекције Владе Републике Србије Канцеларија за европске интеграције (www.seio.sr.gov.yu) Београд, Немањина 34 тел.: 3061 101, 3061 102, 3061 103 факс: 3061 110</p>	<p>Agencies and administrations of the Government of the Republic of Serbia The EU Integration Office (www.seio.sr.gov.yu) Belgrade, 11, Nemanjina str. Phone: +381 11 3061 101, 3061 102, 3061 103 Fax: +381 11 3061 110</p>
<p>Агенција за страна улагања и промоцију извоза (www.siepa.gov.rs) Београд, Влајковићева 3/В тел.: +381 11 3398 550 факс: +381 11 3398 814 office@siepa.gov.rs</p>	<p>Serbia Investment and Export Promotion Agency (www.siepa.gov.rs) Belgrade, 3/V Vojkovicева str. Phone: +381 11 3398 550 Fax: +381 11 3398 814 office@siepa.gov.rs</p>
<p>Агенција за приватизацију (www.pa-serbia.co.yu) Београд, Теразије 23/VI тел.: 3020-800 факс: 3020-828 info@priv.yu</p>	<p>Agency for Privatization (www.pa-serbia.co.yu) Belgrade, 23/VI Terazije Phone: +381 11 3020-800 Fax: +381 11 3020-828 info@priv.yu</p>
<p>Агенција за развој малих и средњих предузећа и предузетништва (www.sme.gov.rs) Београд, Топличин венац 19 тел.: +381 11 33 46 107 office@sme.sr.gov.yu</p>	<p>Serbian Agency for the Development of Small and Medium-sized Enterprises and Entrepreneurship (www.sme.gov.rs) Belgrade, 19, Toplicin venac Phone: +381 11 3 46 107 office@sme.sr.gov.yu</p>
<p>Безбедносно информативна агенција (www.bia.gov.rs) Београд, Краљице Ане б. б. <i>Директор БИА: direktor@bia.gov.rs</i> <i>Кабинет директора: kabinet@bia.gov.rs</i> <i>Управа за међународну сарадњу:</i> intcoop@bia.gov.rs <i>Управа за људске ресурсе, правне и материјално-финансијске послове:</i> ufk@bia.gov.rs</p>	<p>Security Information Agency (www.bia.gov.rs) Belgrade, Kraljice Ane str. <i>BIA's Director: direktor@bia.gov.rs</i> <i>The Director's Cabinet: kabinet@bia.gov.rs</i> <i>The Administration for the International Cooperation</i> intcoop@bia.gov.rs <i>The Administration for Human Resources, Legal and Materially-Financial Affairs:</i> ufk@bia.gov.rs</p>
<p>Агенција за привредне регистре (www.apr.gov.rs) Београд, Трг Николе Пашића 5/4 <i>Регистар привредних субјеката:</i> тел.: 20 23 350 и 011 360 77 00 факс: 333 1 410</p>	<p>Agency for Business Registers (www.apr.gov.rs) Belgrade, 5/4 Trg Nikole Pasica <i>The Register of Business Entities:</i> Phone: +381 11 20 23 350; 360 77 00 Fax: +381 11 333 1 410</p>

<p>Агенција за рециклажу (www.reciklaza.sr.gov.yu) Београд, Немањина 22-26 тел.: 3061-762 тел./факс: 2683-253 agencija@reciklaza.sr.gov.yu</p>	<p>Recycling Agency (www.reciklaza.sr.gov.yu) Belgrade, 22-26, Nemanjina str. Phone: +381 11 3061-762 Fax: +381 11 2683-253 agencija@reciklaza.sr.gov.yu</p>
<p>Дирекција за путеве (www.putevi-srbije.rs) Београд, Булевар краља Александра 282 тел.: 3040 700 факс: 2412 540 office@putevi-srbije.rs</p>	<p>Roads Directorate (www.putevi-srbije.rs) Belgrade, 282, Bulevar Kralja Aleksandra Phone: +381 11 3040 700 Fax: +381 11 2412 540</p>
<p>Национална служба за запошљавање (www.nsz.gov.rs) Београд, Краља Милутина 8 тел.: 2929-900, факс: 2929-980</p>	<p>National Employment Bureau (www.nsz.gov.rs) Belgrade, 8, Kralja Milutina str. Phone: +381 11 2929-900, Fax: +381 11 2929-980</p>
<p>Републички геодетски завод (www.rgz.gov.rs) Београд, Булевар војводе Мишића 39 тел.: 2650-886, факс: 2651-076 office@rgz.gov.rs <i>Централа:</i> 2652 222, 2651 557, 2651 761, 2650 152, 2651 952, 2651 064, 2652 920 факс: 2620 611</p>	<p>Republic Geodetic Authority (www.rgz.gov.rs) Belgrade, 39, Bulevar vojvode Mišića Phone: +381 11 2650-886, Fax: +381 11 2651-076 office@rgz.gov.rs <i>Telephone exchange:</i> (011) 2652 222, (011) 2651 557, (011) 2651 761, (011) 2650 152, (011) 2651 952, (011) 2651 064, (011) 2652 920 Fax: +381 11 2620 611</p>
<p>Републички завод за статистику Србије (www.stat.gov.rs) Београд, Милана Ракића 5 тел.: 2412 922 (централа) факс: 2411 260 <i>Одељење за односе с јавношћу</i> тел./факс: 2401 284 pub@stat.gov.rs, stat@stat.gov.rs <i>Међународна сарадња:</i> interco@stat.gov.rs <i>Европске интеграције:</i> skapur@stat.gov.rs</p>	<p>Statistical Office of the Republic of Serbia (www.stat.gov.rs) Belgrade, 5, Milana Rakica Phone: +381 11 2412 922 Fax: +381 11 2411 260 <i>Department for Public Relations</i> Phone/ Fax: +381 11 2401 284 pub@stat.gov.rs, stat@stat.gov.rs <i>International Cooperation:</i> interco@stat.gov.rs <i>European Integrations:</i> skapur@stat.gov.rs</p>
<p>Републички завод за развој (www.razvoj.gov.rs) Београд, Македонска 4 тел.: +381 11 3345 233, +381 11 3345 234 факс: +381 11 3345 531 rzz@razvoj.sr.gov.yu</p>	<p>Republic Development Bureau (www.razvoj.gov.rs) Belgrade, 4, Makedonska str. Phone: +381 11 3345 233, +381 11 3345 234 Fax: +381 11 3345 531 rzz@razvoj.sr.gov.yu</p>
<p>Завод за интелектуалну својину (www.yupat.gov.yu) Београд, Кнегиње Љубице 5 тел. (централа): (+381-11) 20-25-800 факс: 311-23-77, 2629-483</p>	<p>Intellectual Property Office (www.yupat.gov.yu) Belgrade, 5, Kneginje Ljubice str. Phone: +381 11 20-25-800 Fax: +381 11 23-77, 2629-483</p>

<p>Повереник за информације од јавног значаја (www.poverenik.org.rs) Београд, Светозара Марковића 42</p> <p>Годишње оперативно планирање (www.gop.sr.gov.yu) Београд, Булевар Михајла Пупина 2, Палата Србије тел.: +381 11 311 3012, +381 11 311 4924, +381 11 313 0982 факс: +381 11 311 2298 jp.cpt@sr.gov.yu</p> <p>Фонд за развој (www.fondzarazvoj.gov.rs) Београд, Кнез Михаилова 14 тел.: +381 11 2621 822, +381 11 2621 887, +381 11 2631 239 office@fondzarazvoj.rs</p> <p>Пореска управа (www.poreskauprava.sr.gov.yu) РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР БЕОГРАД 27. марта бр. 28-32 Теразије бр.12, Трг Николе Пашића бр. 6 тел.: 3341 441</p> <p>Управа за јавне набавке (www.ujn.sr.gov.yu) Београд, Немањина 22-26 тел.: 2888 712, 2888 713, 2888 714</p>	<p>Public Important Information Trustee (www.poverenik.org.rs) Belgrade,42, Svetozara Markovica str.</p> <p>Annual Operative Planning (www.gop.sr.gov.yu) Belgrade,2, Bulevar Mihaila Pupina Phone: +381 11 311 3012, +381 11 311 4924, +381 11 313 0982 Fax: +381 11 311 2298 jp.cpt@sr.gov.yu</p> <p>Development Fund (www.fondzarazvoj.gov.rs) Belgrade,14, Kneza Mihaila str. Telephone: +381 11 2621 822, +381 11 2621 887, +381 11 2631 239 office@fondzarazvoj.rs</p> <p>Tax Administration (www.poreskauprava.sr.gov.yu) REGIONAL CENTER BELGRADE 28-32, 27.marta str. 12, Terazije, 6, Trg Nikole Pasica Phone: +381 11 3341 441</p> <p>Public Procurement Office (www.ujn.sr.gov.yu) Belgrade,22-26, Nemanjina str. Phone: +381 11 2888 712, 2888 713, 2888 714</p>
---	--

СПИСАК СТРАНИХ АМБАСАДА У СРБИЈИ¹⁾

Дипломатске и конзуларне мисије у Србији на резиденцијалној и нерезиденцијалној основи

THE LIST OF FOREIGN EMBASSIES IN SERBIA¹⁾

Diplomatic and Consular Missions in Serbia on the residential and non-residential basis

АЛБАНИЈА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ АЛБАНИЈЕ

Дан националности: 28.11. – Дан независности

Канцеларија дипломатске мисије:

Булевар кнеза Александра

Карађорђевића 25 а

тел.: 30 66 642; 30 66 643; факс: 266-54-39

embassy.belgrade@mfa.gov.al

АЛЖИР

АМБАСАДА ДЕМОКРАТСКЕ РЕПУБЛИКЕ

АЛЖИРСКОГ НАРОДА

Дан националности: 01.11. – Дан револуције

Канцеларија дипломатске мисије:

Маглајска 26 б

тел.: 3671-211, 3671-213; факс: 2668-200

АНГОЛА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ АНГОЛЕ

Дан националности: 11.11. – Дан независности

Канцеларија дипломатске мисије:

Васе Пелагића 32

тел.: 3690-241, 3693-270, 3693-271

факс: 3690-191, 3690-171

ambasada.angole@sbb.co.yu

АРГЕНТИНА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ АРГЕНТИНЕ

Дан националности: 25. мај

Канцеларија дипломатске мисије:

Кнез Михаилова 24/1

тел.: 2 621-550; 2623-569; 2623-751

тел.: 2622-541 (Конзуларни одсек)

факс: 2622-630

embaryu@eunet.yu

embarsm@eunet.yu (Конзуларни одсек)

ALBANIA

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF ALBANIA

National Day: November 28th – Independence

Day

Chancery: Bulevar Kneza Aleksandra

Karadjordjevića 25A

Tel.: 30 66 642; 30 66 643; Fax: 266-54-39

embassy.belgrade@mfa.gov.al

ALGERIA

EMBASSY OF THE ALGERIAN PEOPLE' S

DEMOCRATIC REPUBLIC

National Day: November 1st - Revolution Day

Chancery: Maglajska 26 b

Tel. 3671-211, 3671-213; Fax: 2668-200

ambalg@eunet.yu

ANGOLA

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF ANGOLA

National Day: November 11th - Independence Day

Chancery: Vase Pelagića 32

Tel. 3690-241, 3693-270, 3693-271

Telefax: 3690-191, 3690-171

ambasada.angole@sbb.co.yu

ARGENTINA

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF ARGENTINA

National Day: May 25

Chancery: Knez Mihailova 24/1

Tel. 2 621-550; 2623-569; 2623-751

Tel: 2622-541 (Consular Section); Fax. 2622-630

embaryu@eunet.yu

embarsm@eunet.yu (Consular Section)

¹⁾ Преузето са сајта Министарства спољних послова (www.mfa.gov.rs). / Taken over from the site of the Ministry of External Affairs (www.mfa.gov.rs)

АУСТРАЛИЈА

АМБАСАДА АУСТРАЛИЈЕ

Дан националности: 26.01. – Дан Аустралије
Канцеларија дипломатске мисије: 8. спрат,
Владимира Поповића 38-40,
11070 Нови Београд
тел.: 330-34-00
факс: 330-34-09 (Конзулат)
факс: 330-34-41 (Имиграциона питања - визе)
тел.: 330-34-52 (Савезна полиција Аустралије,
Канцеларија за сарадњу)
belgrade.embassy@dfat.gov.au
immigration.belgrade@dfat.gov.au (Имиграциона
питања – визе)

АУСТРИЈА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ АУСТРИЈЕ

Дан националности: 26.10.
Канцеларија дипломатске мисије:
Кнеза Симе Марковића 2
тел.: 3336-500; факс: 2635-606
belgrad-OB@bmeia.gv.at

БЕЛГИЈА

КРАЉЕВСКА БЕЛГИЈСКА АМБАСАДА

Дан националности: 21.07; Краљев дан: 15.11.
Канцеларија дипломатске мисије: Крунска 18
тел.: 3230-018, 3247-587
Служба протокола: 3245-235
факс: 3244-394
belgrade@diplobel.be

БЕЛОРУСИЈА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ БЕЛОРУСИЈЕ

Дан националности: 03.07. (Дан Републике)
Канцеларија дипломатске мисије:
Делиградска 13
тел.: 3616-938; факс: 3616-836
sam@belembassy.org

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

АМБАСАДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Канцеларија дипломатске мисије: Крунска 9
тел.: 324-1170, 324-1095; факс: 324-1057
Конзуларно одељење: тел./факс: 303-8204
ambasadabih@sbb.co.yu

AUSTRALIA

EMBASSY OF AUSTRALIA

National Day: January 26th - Australia Day
Chancery: 8th floor, Vladimira Popovića 38-40,
11070 Novi Beograd
Tel. 330-34-00
Fax: 330-34-09 (Chancery);
Fax.: 330-34-41 (Immigration – Visas)
Tel: 330-34-52 (Australian Federal Police - Liaison
Office)
belgrade.embassy@dfat.gov.au
immigration.belgrade@dfat.gov.au (Immigration-
Visas)

AUSTRIA

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF AUSTRIA

National Day: October 26th
Chancery: Kneza Sime Markovića 2
Tel. 3336-500; Fax: 2635-606
belgrad-OB@bmeia.gv.at

BELGIUM

ROYAL BELGIAN EMBASSY

National Day: July 21st; King's Day: November 15th
Chancery: Krunska 18
Tel: 3230-018; 3247-587
Protocol Section: 3245-235
Fax: 3244-394
belgrade@diplobel.be

BELARUS

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF BELARUS

National Day: July 3rd (Republic Day)
Chancery: Deligradska 13
Tel. 3616-938; Fax: 3616-836
sam@belembassy.org

BOSNIA AND HERZEGOVINA

EMBASSY OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Chancery: Krunska 9
Tel. 324-1170; 324-1095; Fax: 324-1057
Consular: tel/fax: 303-8204
E.mail: ambasadabih@sbb.co.yu

БРАЗИЛ

АМБАСАДА САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ БРАЗИЛА
 Дан националности: 07.09.
 Канцеларија дипломатске мисије: Крунска 14
 тел.: 323-97-81, 323-97-82, 323-97-83
 факс: 323-06-53
 brasbelg@eunet.rs
 www.ambasadabrazila.org.rs

БУГАРСКА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ БУГАРСКЕ
 Дан националности: 03.03. (Дан ослобођења)
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Бирчанинова 26
 тел.: 3613-980, 3613-990
 факс: 3611-136, 3620-116
 bulgamb@eunet.yu

ЦРНА ГОРА

АМБАСАДА ЦРНЕ ГОРЕ
 Дан националности: 21.05. – Дан независности;
 13.07. – Дан државности
 Канцеларија дипломатске мисије: Ужичка 1
 тел.: 2668-573
 тел./факс: 2668-975
 ambasadacg@gmail.com

ЧЕШКА РЕПУБЛИКА

АМБАСАДА ЧЕШКЕ РЕПУБЛИКЕ
 Дан националности: 28.10.
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Булевар краља Александра 22
 тел.: 3230-133, 3230-134, 3336-200 (оператер)
 факс: 3236-448
 belgrade@embassy.mzv.cz
 consulate_belgrade@mzv.cz (Конзуларно оде-
 љење)
 commerce_belgrade@mzv.cz (Привредно оде-
 љење)
 www.mzv.cz/belgrade

ДАНСКА

КРАЉЕВСКА ДАНСКА АМБАСАДА
 Дан националности: 05.06. – Дан уставности
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Незнаног јунака 9 а
 тел.: 3679-500, 3679-501
 факс: 3679-502
 begamb@um.dk
 www.ambbeograd.um.dk

BRAZIL

EMBASSY OF THE FEDERATIVE REPUBLIC OF
 BRAZIL
 National Day: September 7th
 Chancery: Krunska 14
 Tel. 323-97-81; 323-97-82; 323-97-83
 Fax: 323-06-53
 brasbelg@eunet.rs
 www.ambasadabrazila.org.rs

BULGARIA

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF BULGARIA
 National Day: March 3rd (Liberation Day)
 Chancery: Birčaninova 26
 Tel: 3613-980, 3613-990
 Fax: 3611-136, 3620-116
 bulgamb@eunet.yu

MONTENEGRO

EMBASSY OF MONTENEGRO
 National Day: May 21st - Independence Day;
 July 13th - Statehood Day
 Chancery: Užička 1
 Tel. 2668-573
 Tel./Fax 2668-975
 ambasadacg@gmail.com

CZECH REPUBLIC

EMBASSY OF THE CZECH REPUBLIC
 National Day: October 28th
 Chancery: Bulevar kralja Aleksandra 22
 Tel. 3230-133; 3230-134, 3336-200 (Operator)
 Fax: 3236-448
 belgrade@embassy.mzv.cz
 consulate_belgrade@mzv.cz (Consular Section)
 commerce_belgrade@mzv.cz (Commercial
 Section)
 www.mzv.cz/belgrade

DENMARK

ROYAL DANISH EMBASSY
 National Day: June 5th - Constitution Day
 Chancery: Neznanog Junaka 9 a
 Tel. 3679-500, 3679-501
 Fax: 3679-502
 begamb@um.dk
 www.ambbeograd.um.dk

<p>ЕГИПТА АМБАСАДА АРАПСКЕ РЕПУБЛИКЕ ЕГИПТА Дан националности: 23.07. Канцеларија дипломатске мисије: Андре Николића 12 тел.: 265-05-85, 265-12-25 факс: 265-20-36 egemb@sbb.rs</p>	<p>EGYPT EMBASSY OF THE ARAB REPUBLIC OF EGYPT National Day: July 23rd Chancery: Andre Nikolića 12 Tel. 265-05-85; 265-12-25 Fax: 265-20-36 egemb@sbb.rs</p>
<p>ЕКВАДОР КОНЗУЛАТ РЕПУБЛИКЕ ЕКВАДОР Дан националности: 10.08. – Дан независности Канцеларија дипломатске мисије: Граничарска 8/III тел./факс: 344-0135 ecuador@nadlanu.com</p>	<p>ECUADOR CONSULATE OF REPUBLIC OF ECUADOR National Day: August 10th - Independence Day Chancery: Beograd, Graničarska 8/III Tel/fax. 344-0135 ecuador@nadlanu.com</p>
<p>ФИНСКА АМБАСАДА ФИНСКЕ Дан националности: 06.12. – Дан независности Канцеларија дипломатске мисије: Бирчанинова 29 тел.: 3065-400 факс: 3065-375 sanomat.beo@formin.fi</p>	<p>FINLAND EMBASSY OF FINLAND National Day: December 6 th - Independence Day Chancery: Birčaninova 29 Tel. 3065-400 Fax: 3065-375 sanomat.beo@formin.fi</p>
<p>ФРАНЦУСКА АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ ФРАНЦУСКЕ Дан националности: 14.07. Канцеларија дипломатске мисије: Париска 11 тел.: 302-3500 факс: 302-3510 ambafr_1@Eunet.yu www.ambafrance-srb.org</p>	<p>FRANCE EMBASSY OF THE REPUBLIC OF FRANCE National Day: July 14th Chancery: Pariska 11 Tel: 302-3500 Fax: 302-3510 ambafr_1@Eunet.yu www.ambafrance-srb.org</p>
<p>ГАБОН КОНЗУЛАТ РЕПУБЛИКЕ ГАБОН Канцеларија дипломатске мисије: Ломина 48 тел.: 381 11/3626-147 факс: 381 11/ 3626-110 mbolo@eunet.yu</p>	<p>GABON CONSULATE OF THE REPUBLIC OF GABON Chancery: Lomina 48 Tel: 381 11/3626-147 Fax: 381 11/ 3626-110 mbolo@eunet.yu</p>
<p>ГАНА АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ ГАНЕ Дан националности: 16.03. – Дан независности Дан Републике: 01.07. Канцеларија дипломатске мисије: Ђорђа Вајферта 50 тел.: 3440-856, 3440-845 факс: 344-0071 ghana@eunet.yu www.ghanaembelgrade.com</p>	<p>GHANA EMBASSY OF THE REPUBLIC OF GHANA National Day: March 6th - Independence Day Republic Day: July 1st Chancery: Djordja Vajferta 50 Tel. 3440-856; 3440-845 Fax: 344-0071 ghana@eunet.yu www.ghanaembelgrade.com</p>

<p>ГРЧКА АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ ГРЧКЕ Дан националности: 25.03. Канцеларија дипломатске мисије: Француска 33 тел.: 3226-523 факс: 3344-746 office@greekemb.co.yu, greekamb@verat.net www.greekemb.co.yu</p>	<p>GREECE EMBASSY OF THE HELLENIC REPUBLIC National Day: March 25th Chancery: Francuska 33 Tel. 3226-523 Fax: 3344-746 office@greekemb.co.yu, greekamb@verat.net www.greekemb.co.yu</p>
<p>ГВИНЕЈА АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ ГВИНЕЈЕ Дан националности: 02.10. – Дан независности 03.04. – Дан конституисања Републике Канцеларија дипломатске мисије: Охридска 4 тел.: 344-48-40, 2451-391; факс: 3444-870 ambaguineebelgrade@eunet.yu</p>	<p>GUINEE EMBASSY OF THE REPUBLIC OF GUINEA National Day: October 2nd - Independence Day April 3rd - Republic Foundation Day Chancery: Ohridska 4 Tel. 344-48-40, 2451-391; Fax: 3444-870 ambaguineebelgrade@eunet.yu</p>
<p>ХОЛАНДИЈА КРАЉЕВСКА ХОЛАНДСКА АМБАСАДА Дан националности: 30.04. – Дан Краљице Канцеларија дипломатске мисије: Симиња 29 тел.: 202-39-00; факс: 202-39-99 bel@minbuza.nl www.nlembassy.org.yu</p>	<p>NETHERLANDS ROYAL NETHERLANDS EMBASSY National Day: April 30th - Queen's Day Chancery: Simina 29 Tel. 202-39-00; Fax: 202-39-99 bel@minbuza.nl www.nlembassy.org.yu</p>
<p>ХРВАТСКА АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ Дан националности: 25.07. – Дан државности Канцеларија дипломатске мисије: Кнеза Милоша 62 тел.: 3679 150, 3610 535, 3610 153 факс: 3610 032, 3621 026 crobg@mvpei.hr rs.mvp.hr</p>	<p>CROATIA EMBASSY OF THE REPUBLIC OF CROATIA National Day: June, 25th - Statehood Day Chancery: Kneza Miloša 62 Tel. 011/3679 150; 3610 535; 3610 153 Fax: 011/3610 032; 3621 026 crobg@mvpei.hr rs.mvp.hr</p>
<p>ИНДИЈА АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ ИНДИЈЕ Дан националности: 15.08. – Дан независности 26.01. – Дан Републике 02.10. – рођендан Гандија Канцеларија дипломатске мисије: Љутице Богдана 8, 11040 Београд тел.: 664-127, 266 10 29, 266 10 34 факс: 367-42-09 ssindemb@eunet.yu www.embassyofindibelgrade.org</p>	<p>INDIA EMBASSY OF THE REPUBLIC OF INDIA National Days: 15 August - Independence Day 26 January - Republic Day October 2nd - Gandhi's Birthday Chancery: Ljutice Bogdana 8, 11040 Belgrade Tel. 664-127, 266 10 29, 266 10 34 Fax: 367-42-09 ssindemb@eunet.yu www.embassyofindibelgrade.org</p>

ИНДОНЕЗИЈА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ ИНДОНЕЗИЈЕ
Дан националности: 17.08. – Дан независности
Канцеларија дипломатске мисије:
Булевар Александра Карађорђевића 18
тел.: 367-40-62, 3635-666
факс: 367-29-84, 3674-239
kombeojo@eunet.yu
www.indonesia-bgd.org

ИРАК

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ ИРАК
Канцеларија дипломатске мисије:
Незнаног јунака 27а
тел.: 2662-681, 2662-584,
2662-682 (Конзуларно одељење)
факс: 2668-068
bgrdemb@iraqmfamail.net

ИРАН

АМБАСАДА ИСЛАМСКЕ РЕПУБЛИКЕ ИРАН
Дан националности: 11.02. – Проглашење
Исламске Републике
Канцеларија дипломатске мисије: Љутице
Богдана 40
тел.: 3674 360; факс: 3674 363
iran-emb@bitsyu.net

ИТАЛИЈА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ ИТАЛИЈЕ
Дан националности: 02.06. – Дан Републике
Канцеларија дипломатске мисије:
Бирчанинова 11
тел.: 3066-100; факс: 3249-413
segreteria.belgrado@esteri.it
www.ambbelgrado.esteri.it

ИЗРАЕЛ

АМБАСАДА ДРЖАВЕ ИЗРАЕЛ
Званични празник: 08.05. – Дан независности
Канцеларија дипломатске мисије:
Булевар кнеза Александра Карађорђевића 47
тел.: 364 35 00; факс: 364 35 55
info@BELGRADE.mfa.gov.il
belgrade.mfa.gov.il

INDONESIA

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF INDONESIA
National Day: August 17th - Independence Day
Chancery: Bulevar Aleksandra Karadjordjevića 18
Tel. 367-40-62; 3635-666
Fax: 367-29-84; 3674-239
kombeojo@eunet.yu
www.indonesia-bgd.org

IRAQ

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF IRAQ
Chancery: Neznanog junaka 27a
Tel. 2662-681, 2662-584,
2662-682 (Consular Section)
Fax: 2668-068
bgrdemb@iraqmfamail.net

IRAN

EMBASSY OF THE ISLAMIC REPUBLIC OF
IRAN
National Day: February 11th – Proclamation of the
Islamic Republic
Chancery: Ljutice Bogdana 40
Tel. 3674 360; Fax: 3674 363
iran-emb@bitsyu.net

ITALY

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF ITALY
National Day: June 2nd - Republic Day
Chancery: Birčaninova 11
Tel. 3066-100; Fax: 3249-413
segreteria.belgrado@esteri.it
www.ambbelgrado.esteri.it

ISRAEL

EMBASSY OF THE STATE OF ISRAEL
Official Holiday: May 8th - Independence Day
Chancery: Bulevar kneza Aleksandra
Karadjordjevića 47
Tel. 364 35 00; Fax: 364 35 55
info@BELGRADE.mfa.gov.il
belgrade.mfa.gov.il

ЈАПАН

АМБАСАДА ЈАПАНА

Дан националности: 23.12. – Рођендан Цара

Канцеларија дипломатске мисије:

Генексови апартмани

Владимира Поповића 6, 11070 Нови Београд

тел.: 301-2800; факс: 311-8258

protocol@jpemb.org.yu

КАНАДА

АМБАСАДА КАНАДЕ

Дан националности: 01.07. – Дан Канаде

Канцеларија дипломатске мисије:

Кнеза Милоша 75

тел.: 3063-000; факс: 3063-042

Имиграциона питања – тел.: 306-3039;

факс: 306-3040 (Trade/CIDA)

тел.: 3063-000; факс: 3063-035

bgrad@international.gc.ca

www.canada.org.yu

КИНА

АМБАСАДА НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ КИНЕ

Дан националности: 01.10.

Канцеларија дипломатске мисије:

Аугуста Цесарца 2V, Београд, Дедиње

тел.: 3695-057; факс: 3066 001

КИПАР

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ КИПАР

Канцеларија дипломатске мисије:

Генерала Саве Грујића 18

тел.: 3620-002; факс: 3621-122

belgradeembassy@mfa.gov.cy

www.mfa.gov.cy/belgradeembassy

КОНГО

АМБАСАДА ДЕМОКРАТСКЕ РЕПУБЛИКЕ

КОНГО

Дан националности: 30.06.

Канцеларија дипломатске мисије: Моравска 5

тел./факс: 344-64-31

ambardcbelgrade@yahoo.fr

ЈАПАН

EMBASSY OF JAPAN

National Day: December 23rd, Emperor's Birthday

Chancery: Genex Apartments

Vladimira Popovića 6, 11070 Novi Beograd

Tel. 301-2800; Fax: 311-8258

protocol@jpemb.org.yu

КАНАДА

EMBASSY OF CANADA

National Day: July 1st - Canada Day

Chancery: Kneza Miloša 75, 11000 Belgrade

Tel: 3063-000; Fax: 3063-042

Immigration: Tel: 306-3039; Fax: 306-3040

(Trade/CIDA)

Tel. 3063-000; Fax. 3063-035

bgrad@international.gc.ca

www.canada.org.yu

КИНА

EMBASSY OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA

National Day: October 1st

Chancery: Augusta Cesarca 2V, Belgrade,

Dedinje

Tel. 3695-057; Fax: 3066 001

КИПАР

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF CYPRUS

Chancery: Generala Save Grujića 18

Tel. 3620-002; Fax: 3621-122

belgradeembassy@mfa.gov.cy

www.mfa.gov.cy/belgradeembassy

КОНГО

EMBASSY OF THE DEMOCRATIC REPUBLIC OF CONGO

National Day: June 30

Chancery: Moravska 5

Tel./Fax. 344-64-31

ambardcbelgrade@yahoo.fr

КУБА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ КУБЕ

Дан националности: 01.01. – Дан ослобођења (1959)

Канцеларија дипломатске мисије: Вуковарска 3

тел.: 369-2441; факс: 369-2442

embacuba@kubabeograd.org.yu

www.kubabeograd.org.yu

ЛИБАН

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ ЛИБАНА

Дан националности: 22.11. (Дан независности)

Канцеларија дипломатске мисије:

Дипломатска колонија 5

тел.: 3675 153, 3675 154

факс: 3675 156, 3675 157

ambaleb@sbb.co.yu

ЛИБИЈА

АМБАСАДА ВЕЛИКЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ
НАРОДНЕ ЛИБИЈЕ АРАПСКА ЏАМАХИРИЈА

Дан националности: 01.09.

Канцеларија дипломатске мисије и конзуларно
одељење: Симе Лозанића 6

тел.: 2663-445, 2668-253; факс: 367-0805

libyaamb@eunet.yu

МАЂАРСКА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ МАЂАРСКЕ

Званични празник: 23.10. – Национални дан

Канцеларија дипломатске мисије: Крунска 72

тел.: 2440-472, 2447-039, 2447-479

факс: 3441-876

mission.blg@kum.hu

www.mfa.gov.hu/emb/belgrade

МАКЕДОНИЈА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ

Дан националности: 02.08.

Дан независности: 08.09.

Канцеларија дипломатске мисије:

Господар Јевремова 34

тел.: 328-49-24; факс: 328-50-76

belgrade@mfa.gov.mk

КУБА

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF CUBA

National Day: January 1st - Liberation Day (1959)

Chancery: Vukovarska 3, Belgrade

Tel. 369-2441; Telefaks: 369-2442

embacuba@kubabeograd.org.yu

www.kubabeograd.org.yu

ЛЕБАНОН

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF LEBANON

National Day: November 22nd (Independence Day)

Chancery: Diplomatska kolonija 5

Tel. 3675 153, 3675 154

Fax: 3675 156, 3675 157

ambaleb@sbb.co.yu

ЛИБИЈА

PEOPLE'S BUREAU OF THE GREAT SOCIALIST
PEOPLE'S LIBYAN ARAB JAMAHIRIYA

National Day: 1st September, Alfateh min September

Chancery and Consular Department:

Sime Lozanića 6

Tel. 2663-445, 2668-253; Fax: 367-0805

libyaamb@eunet.yu

HUNGARY

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF HUNGARY

Official Holidays: October 23 - National day

Chancery: Krunska 72

Tel. 2440-472, 2447-039, 2447-479

Fax: 3441-876

mission.blg@kum.hu

www.mfa.gov.hu/emb/belgrade

МАКЕДОНИЈА

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

National Day: August 2nd,

Independence Day: September 8th

Chancery: Gospodar Jevremova 34

Tel. 328-49-24; Fax: 328-50-76

belgrade@mfa.gov.mk

МАЛЕЗИЈА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ МАЛЕЗИЈЕ

Дан националности: 31.08.

Канцеларија дипломатске мисије: Крајишка 2,
11040 Београд

тел.: 2662 736, 2662 746

факс: (011) 3679 080

malbelgrade@sbb.co.yu

**АМБАСАДА СУВЕРЕНОГ МАЛТЕШКОГ
ВИТЕШКОГ РЕДА СВ. ЈОВАНА ЈЕРУСАЛИ-
МА, РОДОСА И МАЛТЕ**

АМБАСАДА СУВЕРЕНОГ МАЛТЕШКОГ ВИТЕ-
ШКОГ РЕДА

Главни празник: 24.06. – Свети Јован Крститељ

Канцеларија дипломатске мисије:

Дипломатска колонија 10

тел.: 3679-379; факс: 3679-380

info@orderofmalta.org.yu

www.orderofmalta.org.yu

МАРОКО

АМБАСАДА КРАЉЕВСТВА МАРОКО

Дан националности: 30.07.

Канцеларија дипломатске мисије:

Сање Живановић 4

тел.: 369-02-88, 369-18-66; факс: 369-04-99

midi@sifamabe.org.yu

МЕКСИКО

АМБАСАДА МЕКСИКА

Дан националности: 16.09.

Канцеларија дипломатске мисије:

Љутице Богдана 5

тел.: 3674-170, 3674-171; факс: 3675-013

embamex@net.yu

www.mexican-embassy.org.yu

МЈАНМАР

АМБАСАДА УНИЈЕ МЈАНМАР

Дан националности: 04.01. – Дан независности

Канцеларија дипломатске мисије:

Кнеза Милоша 72

тел.: 361-7165, 361-9114; факс: 361-4968

myanbel@sezampro.yu

MALAYSIA

EMBASSY OF MALAYSIA

National Day: August 31

Chancery: Krajiška 2, 11040 Beograd

Tel. (011) 2662 736; 2662 746

Fax: (011) 3679 080

E-mail: malbelgrade@sbb.co.yu

**SOVEREIGN MILITARY HOSPITALLER ORDER
OF ST. JOHN OF JERUSALEM OF RHODES
AND OF MALTA**

EMBASSY OF THE SOVEREIGN MILITARY
ORDER OF MALTA

Main Holiday: June 24 - St. John the Baptist

Chancery: Diplomatska kolonija 10

Tel. 3679-379; Fax: 3679-380

info@orderofmalta.org.yu

www.orderofmalta.org.yu

MOROCCO

EMBASSY OF THE KINGDOM OF MOROCCO

National Day: July 30 th

Chancery: Sanje Živanović 4

Tel. 369-02-88; 369-18-66; Fax: 369-04-99

midi@sifamabe.org.yu

MEXICO

EMBASSY OF MEXICO

National Day: September 16th

Chancery: Ljutice Bogdana 5

Tel. 3674-170, 3674-171; Fax: 3675-013

E-mail: embamex@net.yu

Web: www.mexican-embassy.org.yu

MYANMAR

EMBASSY OF THE UNION OF MYANMAR

National Day: January 4th - Independence day

December 4th - National Day

Chancery: Kneza Miloša 72

Tel: 361-7165; 361-9114; Fax: 361-4968

myanbel@sezampro.yu

НАМИБИЈА

КОНЗУЛАТ РЕПУБЛИКЕ НАМИБИЈЕ
Дан националности: 21.03. – Дан независности
Канцеларија дипломатске мисије: Бошка Бухе
220, поштански фах 48,
11306 Гроцка, Београд
тел.: 063/1111 450; +264 81 292 4109
факс: 011/896 732; +264 61 222 676
namconsul@hotmail.com
namibcon@net.yu

NAMIBIA

CONSULATE OF THE REPUBLIC OF NAMIBIA
National Day: March 21st - Independence Day
Chancery: Boška Buhe 220, P.O. Box 48
11306 Grocka, Beograd
Tel. 063/1111 450; +264 81 292 4109
Fax: 011/896 732; +264 61 222 676
namconsul@hotmail.com
namibcon@net.yu

НЕМАЧКА

АМБАСАДА САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ НЕМАЧКЕ
Дан националности: 03.10. (Дан поновног
уједињења Немачке)
Канцеларија дипломатске мисије:
Кнеза Милоша 74-76
тел.: 3064-300; факс: 3064-303
germany@sbb.co.yu

GERMANY

EMBASSY OF THE FEDERAL REPUBLIC OF
GERMANY
National Day: October 3 (German Reunion Day)
Chancery: Kneza Miloša 74-76
Tel. 3064-300; Fax: 3064-303
germany@sbb.co.yu

НОРВЕШКА

КРАЉЕВСКА НОРВЕШКА АМБАСАДА
Дан националности: 17.05. – Дан уставности
Канцеларија дипломатске мисије: Ужичка 43
тел.: 367 04 04, 367 04 05, 367 04 81
факс: 3690 158
emb.belgrade@mfa.no

NORWAY

ROYAL NORWEGIAN EMBASSY
National Day: May 17th - Constitution Day
Chancery: Užička 43
Tel. 367 04 04, 367 04 05, 367 04 81
Telefax: 3690 158
emb.belgrade@mfa.no

ПАКИСТАН

АМБАСАДА ИСЛАМСКЕ РЕПУБЛИКЕ
ПАКСИТАН
Дан националности: 14.08. – Дан независности
23.03. – Дан Пакистана
Канцеларија дипломатске мисије:
Булевар кнеза Александра Карађорђевића 62
тел.: 2661-676; факс: 2661-667
ambpakistan@sbb.co.yu
www.pakistanembassy.org.yu

PAKISTAN

EMBASSY OF THE ISLAMIC REPUBLIC OF
PAKISTAN
National Day: August 14th - Independence Day,
March 23rd - Pakistan Day
Chancery: Bulevar kneza Aleksandra
Karadjordjevića 62
Tel. 2661-676; Fax: 2661-667
ambpakistan@sbb.co.yu
www.pakistanembassy.org.yu

ПАЛЕСТИНА

АМБАСАДА ДРЖАВЕ ПАЛЕСТИНЕ
Дан националности: 15.11. – Дан независности
Канцеларија дипломатске мисије: Маглајска 14
тел.: 3671-407; факс: 3671-336
ambpal@eunet.yu

PALESTINE

EMBASSY OF THE STATE OF PALESTINE
National Day: November 15th - Independence Day
Chancery: Maglajska 14
Tel. 3671-407; Fax: 3671-336
ambpal@eunet.yu

ПОЉСКА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ ПОЉСКЕ
 Дан националности: 03.05. – Дан уставности
 11.11. – Дан независности
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Кнеза Милоша 38
 тел.: 2065 301, 2065 318, 2065 332
Конзуларно одељење
 тел.: 2065 314, 2065 316, 2065 317
 факс: 3616-939
Канцеларија аташеа за одбрану
 тел.: 2065 327, 2065 328
Одељење за економију и привреду
 тел.: 2065 333
 факс: 3617-576
 ambprfrj@eunet.yu

ПОРТУГАЛ

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ ПОРТУГАЛ
 Дан националности: 10.06.
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Владимира Гаџиновића 4
 тел.: 2662-894, 2662-897
 тел.: 2662-895 (Конзуларно одељење);
 факс: 2662-892
 portugalamb@sbb.co.yu

РЕПУБЛИКА КОРЕЈА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ КОРЕЈЕ
 Дан националности: 03.10
 Канцеларија дипломатске мисије: Ужичка 32
 тел.: 367 4225; факс: 367 4229
 mail@koreanemb.org.yu

РУМУНИЈА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ РУМУНИЈЕ
 Дан националности: 01.12.
 Канцеларија дипломатске мисије: Ужичка 10
 тел.: 3675-772; факс: 3675-771
 ambelgro@infosky.net; embassy@romania.org.yu
Одељење за економију: тел./факс: 3675-778
Канцеларија аташеа за одбрану:
 тел./факс: 3675-775
 romdaobg@eunet.yu

POLAND

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF POLAND
 National Day: May 3rd - Constitution Day
 November 11th – Independence Day
 Chancery: Ul. Kneza Miloša 38
 Tel. 2065 301, 2065 318, 2065 332
Consular Section
 Tel. 2065 314, 2065 316, 2065 317
 Fax: 3616-939
Defence Attache's Office
 Tel. 2065 327, 2065 328
Economic and Commercial Division:
 Tel. 2065 333
 Fax: 3617-576
 E-mail: ambprfrj@eunet.yu

PORTUGAL

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF PORTUGAL
 National Day: June 10th
 Chancery: Vladimira Gačinovića 4
 Tel. 2662-894, 2662-897
 Tel. 2662-895 (Consular Section); Fax: 2662-892
 portugalamb@sbb.co.yu

REPUBLIC OF KOREA

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF KOREA
 National Day: 3 October
 Chancery: Užička 32
 Tel. (011) 367 4225; Fax: (011) 367 4229
 mail@koreanemb.org.yu

ROMANIA

EMBASSY OF ROMANIA
 National Day: December 1st
 Chancery: Užička 10
 Tel. 3675-772; Fax: 3675-771
 ambelgro@infosky.net; embassy@romania.org.yu
Economic Section: tel./fax. 3675-778
Defence Attaché's office: tel./fax.3675-775
 romdaobg@eunet.yu

РУСКА ФЕДЕРАЦИЈА

АМБАСАДА РУСКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ
 Дан националности: 12.06.
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Делиградска 32
 тел.: 361-1323, 361-1090, 361-0544
 тел.: 361-0192 (Одељење за протокол)
 факс: 361-1900
 ambarusk@eunet.yu

САД

АМБАСАДА СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ
 ДРЖАВА
 Државни празник: 04.07. - Дан независности
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Кнеза Милоша 50
 тел.: 361-9344; факс: 361-5489, 3618-570
 Belgrade.usembassy.gov

САН МАРИНО

АМБАСАДА САН МАРИНА
 Дан националности: 05.02; 01.04, 03.09, 01.10.
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Македонска 24/25
 тел.: 3223-509; факс: 3374-144
 sanmarino@sezampro.yu

СЕЈШЕЛИ

КОНЗУЛАТ РЕПУБЛИКЕ СЕЈШЕЛА
 Дан националности: 05.06.
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Београдског батаљона 42
 тел.: 3547-309; факс: 3547-028

СИРИЈА

АМБАСАДА СИРИЈСКЕ АРАПСКЕ РЕПУБЛИКЕ
 Дан националности: 17.04.
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Александра Стамболиског 13
 тел.: 2666 124, 2666 125; факс: 3440 221
 syreimb@net.yu

RUSSIAN FEDERATION

EMBASSY OF THE RUSSIAN FEDERATION
 National Day: June 12th
 Chancery: Deligradska 32
 Tel: 361-1323; 361-1090; 361-0544
 Tel: 361-0192 (Protocol Section)
 Fax: 361-1900
 ambarusk@eunet.yu

USA

EMBASSY OF THE UNITED STATES OF
 AMERICA
 National Holiday: 4th of July - Independence Day
 Chancery: Kneza Miloša 50
 Tel.: 361-9344; Telefax: 361-5489; 3618-570
 Belgrade.usembassy.gov

SAN MARINO

EMBASSY OF SAN MARINO
 National Day: February 5th, April 1st, September
 3rd,
 October 1st
 Chancery: Makedonska 24/25
 Tel. 3223-509; Fax: 3374-144
 sanmarino@sezampro.yu

SEYCHELLES

CONSULATE OF THE REPUBLIC OF
 SEYCHELLES
 National Day: June 5th
 Chancery: Beogradskog bataljona 42
 Tel. 3547-309; Fax: 3547-028

SYRIA

EMBASSY OF THE SYRIAN ARAB REPUBLIC
 National Day: April 17th
 Chancery: Aleksandra Stamboliskog 13
 Tel. 2666 124, 2666 125; Fax: 3440 221
 syreimb@net.yu

СЛОВАЧКА РЕПУБЛИКА

АМБАСАДА СЛОВАЧКЕ РЕПУБЛИКЕ
 Дан националности: 01.09. – Дан уставности
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Булевар уметности 18,
 Нови Београд 11070
 тел.: 2223 800; факс: 2223 820
 embassy@belehrad.mfa.sk

СЛОВЕНИЈА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ СЛОВЕНИЈЕ
 Дан националности: 25.06.
 Канцеларија дипломатске мисије: Париска 15
 тел.: 3038 477
 тел.: 3038 478 (*Економски односи*)
 тел.: 3038 476 (*Култура и односи с јавношћу*)
 факс: 3288 657
 vbg@gov.si

ШПАНИЈА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ ШПАНИЈЕ
 Дан националности: 12.10.
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Проте Матеје 45
 тел.: 3440 231 / 2, 3, 4, 5; факс: 3444 203
 emb.belgrado@mae.es
 emb.belgrado.vis@mae.es (Одељење за визе)
 www.spanija.org.yu

ШВАЈЦАРСКА

АМБАСАДА ШВАЈЦАРСКЕ
 Дан националности: 01.08. – Дан
 конфедерације
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Бирчанинова 27
 тел.: 3065 820, 3065 825; факс: 2657 253
 bel.vertretung@eda.admin.ch
 www.eda.admin.ch/belgrade

ШВЕДСКА

АМБАСАДА ШВЕДСКЕ
 Дан националности: 06.06.
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Леди Пеџет 2, 11040 Београд
 тел.: + 38 111 20 69 200
 факс: + 38 111 20 69 250

SLOVAK REPUBLIC

EMBASSY OF THE SLOVAK REPUBLIC
 National Day: September 1st - Constitution Day
 Chancery: Bulevar umetnosti 18,
 Novi Beograd 11070
 Tel. 011/2223800; Fax: 011/2223820
 embassy@belehrad.mfa.sk

SLOVENIA

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA
 National Day: Jun 25 th
 Chancery: Pariska 15
 Tel: 3038-477
 Tel: 3038-478 (*Economic Affairs*)
 Tel: 3038-476 (*Culture and Press*)
 Fax: 3288-657
 vbg@gov.si

SPAIN

EMBASSY OF SPAIN
 National Day: October 12
 Chancery: Prote Mateje 45
 Tel. 344-02-31/2, 3, 4, 5; Fax: 344-4203
 E-mail: emb.belgrado@mae.es
 emb.belgrado.vis@mae.es (Visa Section)
 www.spanija.org.yu

SWITZERLAND

EMBASSY OF SWITZERLAND
 National Day: August 1st - Confederation Day
 Chancery: Birčaninova 27
 Tel. 3065-820, 3065-825; Fax: 2657-253
 bel.vertretung@eda.admin.ch
 www.eda.admin.ch/belgrade

SWEDEN

EMBASSY OF S W E D E N
 National Day: June 6th
 Chancery: Ledi Pedzet 2, 11040 Belgrade
 Tel. + 38 111 20 69 200
 Fax: + 38 111 20 69 250

СВЕТА СТОЛИЦА

АПОСТОЛСКА НУНЦИЈАТУРА
 Дан националности: 19.04. (Дан избора)
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Светог Саве 24
 тел.: 3085 356; факс: 308 5216
 nunbel@eunet.yu

ТУНИС

АМБАСАДА ТУНИЖАНСКЕ РЕПУБЛИКЕ
 Дан националности: 20.03.
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Васа Пелагића 19
 тел.: 3691 961, 3690 194; факс: 3690-642
 at.belgr@eunet.yu

ТУРСКА

АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ
 Дан националности: 29.10. – Дан Републике
 Канцеларија дипломатске мисије: Крунска 1
 тел.: 3332 400; факс: 3332 433
 turem@eunet.yu

УКРАЈИНА

АМБАСАДА УКРАЈИНЕ
 Дан националности: 24.08. – Дан независности
 28.06. – Дан уставности
 Канцеларија дипломатске мисије:
 Булевар ослобођења 87
 тел.: 397-8987, 397-8997; факс: 397-8998
 Конзуларно одељење: тел.: 2660 247
 emb_sm@mfa.gov.ua
 www.mfa.gov.ua/serbia

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

АМБАСАДА ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ У БЕОГРАДУ
 Дан националности: 13.06. (Рођендан њеног
 Височанства - Краљице)
 Канцеларија дипломатске мисије: Ресавска
 (Генерала Жданова) 46
 тел.: 2645 055, 3060 900, 3615 660
 факс: 659 651 (Опште одељење)
 тел.: 3060 930 (Менаџмент)
 тел.: 3061 070 (Конзуларно/визно одељење)
 тел.: 3061 059 (Привредно одељење)
 тел.: 642 293 (Одељење за информације)
 ukembbg@eunet.yu

HOLY SEE - sveta stolica

APOSTOLIC NUNCIATURE
 National Day: April 19th (Election Day)
 Chancery: Svetog Save 24
 Tel. 3085-356; Fax: 308-5216
 nunbel@eunet.yu

TUNISIA

EMBASSY OF THE TUNISIAN REPUBLIC
 National Day: March 20th
 Chancery: Vase Pelagića 19
 Tel. 3691-961; 3690-194; Fax: 3690-642
 at.belgr@eunet.yu

TURKEY

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF TURKEY
 National Day: October 29th – Republic Day
 Chancery: Krunska 1
 Tel. 3332-400; Fax: 3332-433
 turem@eunet.yu

UKRAINE

EMBASSY OF UKRAINE
 National Day: August 24th - Independence Day,
 June 28th - Constitution Day
 Chancery: Bulevar oslobođenja 87
 Tel. 397-8987; 397-8997; Fax. 397-8998
 Consular section: Tel. 2660-247
 emb_sm@mfa.gov.ua
 www.mfa.gov.ua/serbia

UNITED KINGDOM

HER BRITANNIC MAJESTY'S EMBASSY
 BELGRADE
 National Day: June 13 (Her Majesty The Queen's
 Birthday)
 Chancery: Resavska (Generala Ždanova) 46
 Tel: 2645-055; 3060-900; 3615-660
 Fax: 659-651 (General)
 Tel: 3060-930 (Management)
 Tel: 3061-070 (Consular/Visa)
 Tel: 3061-059 (Commercial)
 Tel: 642-293 (Information)
 ukembbg@eunet.yu

СПИСАК АМБАСАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У ИНОСТРАНСТВУ¹⁾

Евиденциона листа конзуларних представништва на челу са почасним конзуларним функционерима, закључно са 2. јулом 2008.

Gđin Siljan Micevski
Počasni konzul Republike Srbije
"G.P. Pelister"
Ul. Dobrivoje Radosavljević br. 3
7000 B I T O L A
M A K E D O N I J A
tel.: +389 47 232 777
siljan@gppelister.com.mk

Dr Rouhotas Victor
Počasni konzul Republike Srbije
Loany Metaksa 44,
ARGOSTOLI, KEFALONIA
GRČKA REPUBLIKA
tel.: 067-24 936, 067-22 275, 0937/085736

Gđin Metin Akdurak
Počasni konzul Republike Srbije
1374 Sokak No.26/B(Susler Apt.)
Kat 4, Daire 8,
ALSANCAK-IZMIR
TURSKA
tel.: + 0232-446-21-94; faks: + 0232-421-16-47

Gđin Gordon Pace Bonello
Počasni konzul Republike Srbije
274 Main Street
MOSTA, MST 08
M A L T A
tel.: 356/ 2143 5304 ; faks: 356/ 2141 3396
gordon@sunmed.com.mt

Gđin Roberto Rivera
Počasni konzul Republike Srbije
C/Casp,61-entresol 1a
08010 BARCELONA
REINO DE ESPAÑA
tel.: 93 265 26 27 (Kancelarija)
faks: 93 231 15 16 (Kancelarija)

LIST OF EMBASSIES OF THE REPUBLIC OF SERBIA ABROAD¹⁾

The record list of the Consular Missions headed by honorary consular functioners, from 2 Jule inclusive

Gđin Siljan Micevski
Počasen konzul na Republika Srbija
"G.P. Pelister"
Ul. Dobrivoje Radosavljević br. 3
7000 B I T O L A
M A K E D O N I J A
Tel: +389 47 232 777
siljan@gppelister.com.mk

Dr Rouhotas Victor
Honorary consul of the Republic of Serbia
Loany Metaksa 44,
ARGOSTOLI, KEFALONIA
HELLENIC REPUBLIC
Tel. 067-24 936; 067-22 275; 0937/085736

Mr. Metin Akdurak
Honorary consul of the Republic of Serbia
1374 Sokak No.26/B(Susler Apt.)
Kat 4, Daire 8,
ALSANCAK-IZMIR
T U R Q U I E
Tel. + 0232-446-21-94; Fax. + 0232-421-16-47

Mr. Gordon Pace Bonello
Honorary Consul of the Republic of Serbia
274 Main Street
MOSTA, MST 08
M A L T A
Tel. 356/ 2143 5304 ; Fax. 356/ 2141 3396
gordon@sunmed.com.mt

Sr. Roberto Rivera
Cónsul Honorario de la República de Serbia
C/Casp,61-entresol 1a
08010 BARCELONA
REINO DE ESPAÑA
Tel. 93 265 26 27 Office
Fax. 93 231 15 16 Office

¹⁾ Преузето са сајта Министарства спољних послова (www.mfa.gov.rs). / Taken over from the site of the Ministry of External Affairs (www.mfa.gov.rs).

Gđa Irena Kojić

Počasni konzul Republike Srbije
Laugavegur 163
108 REYKJAVIK, ISLAND
tel.: + 354 552 80 85; + 354 84 72 143

Gđin Robert-Louis Liris

Počasni konzul Republike Srbije
3 rue Saint-Saens 03700 Bellerive sur Allier
CLERMONT- FERRAND, FRANCUSKA
tel.: 047 05 98 155
Robert-louis.liris@wanadoo.fr

Gđin Gorog Tibor

Počasni konzul Republike Srbije
27/B Derkovits Fazor,
6726 SZEGED .
MAĐARSKA
tel.: + 3662 401 053; + 3630 415 7729

Gđa Loreta Baggio

Počasni konzul Republike Srbije
Vicolo Barberiab 9
31000 TREVISO, ITALIJA
tel.: +39 042 24 19765; faks: +39 333 23 23985
itacaservice@libero.it
loretabaggio@libero.it

Gđin KYPROS V. ELIADES

Počasni konzul Republike Srbije
Poslovna adresa: 24, Aristides Street, 2370 Ag.
Dometios, Nicosia
9, Akropoleos Street, Aradippou 7100 Larnaca
KIPAR
tel.: + 357 22 878 140, + 357 99 663273
faks: + 357 22770099
tel.: + 357 22897335
tel.: + 357 24531305
faks: + 357 24531304

RUSIJA I EVROAZIJA

Gđin Babken Simonyan

Počasni konzul Republike Srbije
YEREVAN – 10 .
Post Restant 0010
REPUBLIKA JERME NIJA
tel.: +(374-10) 55-78-96; +(374-93) 92-96-51
konzulat-srbija@rambler.ru

Mrs. Kojic Irena

Honorary Consul of the Republic of Serbia .
Laugavegur 163
108 REYKJAVIK, I C E L A N D
Tel. + 354 552 80 85; + 354 84 72 143

Mr. Robert-Louis Liris

Consul Honoraire de la République de Serbie
3 rue Saint-Saens 03700 Bellerive sur Allier
CLERMONT- FERRAND, F R A N C E
Tel. 047 05 98 155
Robert-louis.liris@wanadoo.fr

Mr. Gorog Tibor

Honorary Consul of the Republic of Serbia
27/B Derkovits Fazor,
6726 SZEGED .
H U N G A R Y
Tel. + 3662 401 053; + 3630 415 7729

Mrs. Loreta Baggio

Console Onorario della Repubblica di Serbia
Vicolo Barberiab 9
31000 TREVISO, I T A L I A
Tel. +39 042 24 19765; Fax. +39 333 23 23985
itacaservice@libero.it
loretabaggio@libero.it

Mr. KYPROS V. ELIADES

Honorary Consul of the Republic of Serbia
Business adress: 24, Aristides Street, 2370 Ag.
Dometios, Nicosia
9, Akropoleos Street, Aradippou 7100 Larnaca
C Y P R U S
Tel. + 357 22 878 140, + 357 99 663273
Fax + 357 22770099
Tel. + 357 22897335
Tel.: + 357 24531305
Fax: + 357 24531304

Mr. Babken Simonyan

Honorary Consul Mob.
of the Republic of Serbia
YEREVAN – 10 .
Post Restant 0010
REPUBLIC OF ARMENIA
Tel: +(374-10) 55-78-96; +(374-93) 92-96-51
konzulat-srbija@rambler.ru

SEVERNA, SREDNJA I JUŽNA AMERIKA

Gđin Kalman Samuels

Počasni konzul Republike Srbije
Rue du Fort 1200
MONTREAL, QUEBEC H3H 2B3, KANADA
tel.: 1-514-939-1200; faks: 1-514-939-1201
calman@gc.aibn.com

Gđin Peter Vladikovic

Počasni konzul Republike Srbije
Dipl.Eng.Arch.HAIBC
7411 Vantage Way-Delta
ANCOUVER, B.C. V4G 1C9, KANADA
tel.: 604- 940-3038; faks: 604- 946-5418
consul@scgconsulate.bc.ca

Gđin Steven H. Katich

Počasni generalni konzul Republike Srbije
Mobilni telefon predsednika: (303) 898-2353
Rainbow Rewards Colorado, Inc
999 18 Street, Suite 2250
DENVER, CO, SAD, 80202
tel.: (303) 339-4691; faks: (303) 339-4695
Stevenkatich@hotmail.com

Gđin Jonathan L. Winnik

Počasni generalni konzul Republike Srbije
Attn.Kim Kilmer
1700 W.Lincolnway
CHEYENNE, CO, SAD, 82001

Gđin Jonathan L. Winnik

"The Winnik Companies"
410 17th Street, Suite 1705
DENVER, CO, SAD 80202
tel.: 1-307 635 8931; faks: 1-307 635 8933
vinnk@worldnet.att.net

Gđin Gregory Rusovich

Počasni generalni konzul Republike Srbije
Transoceanic Shipping Co.Inc.
32 East Airline Drive
Kenner, LA, SAD 70062
3850 N. Causeway Boulevard Suite 1330
METAIRE, LOUISIANA, SAD, 70002
tel.: 1-504 465 1000 Ext:1015
faks: 1-504 465 1023
gregory@transoceanic.com
geneva@transoceanic.com
www.transoceanic.com

Mr. Kalman Samuels

Honorary Consul of the Republic of Serbia
Rue du Fort 1200
MONTREAL, QUEBEC H3H 2B3, CANADA
Tel: 1-514-939-1200 ; Fax: 1-514-939-1201
calman@gc.aibn.com

Mr. Peter Vladikovic

Honorary Consul of the Republic of Serbia
Dipl.Eng.Arch.HAIBC
7411 Vantage Way-Delta
ANCOUVER, B.C. V4G 1C9, CANADA
Tel. 604- 940-3038; Fax. 604- 946-5418
consul@scgconsulate.bc.ca

Mr. Steven H. Katich

Honorary Consul General of the Republic of Serbia
President Cel: (303) 898-2353
Rainbow Rewards Colorado, Inc
999 18 Street, Suite 2250
DENVER, CO, USA, 80202
Tel: (303) 339-4691; Fax: (303) 339-4695
Stevenkatich@hotmail.com

Mr. Jonathan L. Winnik

Honorary Consul General of the Republic of Serbia
Attn.Kim Kilmer
1700 W.Lincolnway
CHEYENNE, CO, USA, 82001

Mr. Jonathan L. Winnik

"The Winnik Companies"
410 17th Street, Suite 1705
DENVER, CO, USA 80202
Tel: 1-307 635 8931; Fax: 1-307 635 8933
vinnk@worldnet.att.net

Mr. Gregory Rusovich

Honorary Consul General of the Republic of Serbia
Transoceanic Shipping Co.Inc .
32 East Airline Drive
Kenner, LA, USA 70062
3850 N. Causeway Boulevard Suite 1330
METAIRE, LOUISIANA, USA, 70002
Tel: 1-504 465 1000 Ext:1015
Fax: 1-504 465 1023
gregory@transoceanic.com
geneva@transoceanic.com
www.transoceanic.com

Gdin Alexander Machaskee

Počasni generalni konzul Republike Srbije
Kay Tower 127 Public Square Box 33
CLEVELAND, OHIO, SAD, 44114
Kućna adresa
25330 Penuhurst Drive
BEACHWOOD, OHIO, SAD, 44122
tel.: 1-216-344-2010 (Kancelarija)
faks: 1-216-344-2015

Gdin John Issa

Počasni konzul Republike Srbije
P.O. Box 61
KINGSTON 4 W.I.
KOMONVELT DŽAMAJKA
tel.: (876) 960-1750; (876) 960-1751
faks: (876) 960-1712

Gdin Ramon de la Roha

Počasni konzul Republike Srbije
Hotel Delta, Suite 701
Ave.Sarasota No. 53
(Apdo.Postal 1818)
SANTO DOMINGO
REPUBLIKA DOMINIKANA
tel.: (809) 535-7222 ext.2750
faks: (809) 535-6448
richa@verizon.net.do
ramondlr@hotmail.com

Gdin dr Pol Popovic

Počasni konzul Republike Srbije
I.T.E.S.M
CAMPUS MONTERREY
ESTADOS UNIDOS MÉXICANOS
tel.: (55) 81-83-58-20-00, lokal: 4603
tel.: (55) 81-83-58-20-00, lokal: 4609 (Kancelarija)
pol.popovic@itesm.mx
biodon@biodon.com

Gdin José Antonio Arzú Irigoyen

Počasni konzul Republike Srbije
1 Avenida 12-46, Zona 10
Hotel Raddison, 5 Nivel
GVATEMALA, C.A.,
REPUBLIKA GVATEMALA
tel.: (502) 332-9773
faks: (502) 332-9779
antonio@radissonguatemala.com

Mr. Alexander Machaskee

Honorary Consul General of the Republic of Serbia
Kay Tower 127 Public Square Box 33
CLEVELAND, OHIO, USA, 44114
Home
25330 Penuhurst Drive
BEACHWOOD, OHIO, USA, 44122
Tel. 1-216-344-2010 Office
Fax 1-216-344-2015

Sr. John Issa

Honorary Consul of the Republic of Serbia
P.O. Box 61
KINGSTON 4 W.I.
COMMONWEALTH OF JAMAICA
Tel: (876) 960-1750; Tel: (876) 960-1751
Fax: (876) 960-1712

Senor Ramon de la Roha

Cónsul Honorario de la República de Serbia
Hotel Delta, Suite 701
Ave.Sarasota No. 53
(Apdo.Postal 1818)
SANTO DOMINGO
REPÚBLICA DOMINICANA
Tel: (809) 535-7222 ext.2750
Fax: (809) 535-6448
richa@verizon.net.do
ramondlr@hotmail.com

Senor Dr Pol Popovic

Cónsul Honorario de la República de Serbia
Office
I.T.E.S.M
CAMPUS MONTERREY
ESTADOS UNIDOS MÉXICANOS
Tel: (55) 81-83-58-20-00 ext: 4603
Tel: (55) 81-83-58-20-00 ext: 4609 Office
pol.popovic@itesm.mx
biodon@biodon.com

Sr. José Antonio Arzú Irigoyen

Cónsul Honorario de la República de Serbia
1 Avenida 12-46, Zona 10
Hotel Raddison, 5 Nivel
GUATEMALA, C.A.,
REPÚBLICA DE GUATEMALA
Tel : (502) 332-9773
Fax: (502) 332-9779
E-mail:antonio@radissonguatemala.com

<p>Gđin José Jorge Villeda Toledo Počasni konzul Republike Srbije Apart.-Hoteles Continental Apartamento 5/41 Col. Miramontes TEGUCIGALPA REPUBLICA HONDURAS tel.: (504) 235-75-02 jvtproduc@yahoo.com</p>	<p>Sr. José Jorge Villeda Toledo Cónsul Honorario de la República de Serbia Apart.-Hoteles Continental Apartamento 5/41 Col. Miramontes TEGUCIGALPA REPÚBLICA DE HONDURAS Tel: (504) 235-75-02 jvtproduc@yahoo.com</p>
<p>Gđin dr Jose Luis Saca Melendez Počasni konzul Republike Srbije 69 ave. nte, entre 1ra y Zera Calle pte# 213, Col Escalón SAN SALVADOR EL SALVADOR tel.: 283 2222 presidenciaa@radiocorporacionfm.com.sv</p>	<p>Sr.Dr.Jose Luis Saca Melendez Cónsul Honorario de la República de Serbia 69 ave. nte, entre 1ra y Zera Calle pte# 213, Col Escalón SAN SALVADOR EL SALVDOR Tel. 283-2222 presidenciaa@radiocorporacionfm.com.sv</p>
<p>Gđin Juan Ignacio Castillo Počasni konzul Republike Srbije De la Optica Nicaraguense 1c. el 1/2c. al Sur Casa # 45 MANAGUA, REPÚBLICA NIKARAGVA tel.: (505) 268-31-57 Канцеларија tel.: (505) 266-10-10 lokal.5300 jcastillo@aol.com jcastillo@casapellas.com.ni</p>	<p>Sr.Juan Ignacio Castillo Cónsul Honorario de la República de Serbia De la Optica Nicaraguense 1c. el 1/2c. al Sur Casa # 45 MANAGUA, REPÚBLICA DE NIKARAGUA tel: (505) 268-31-57 Office Tel: (505) 266-10-10 ext.5300 jcastillo@aol.com jcastillo@casapellas.com.ni</p>
<p>Gđin Stanko Trifunović Počasni konzul Republike Srbije AGRICOLA AMATA S.A. 300m este y 150m sur de la Clinica de Seguro Social SAN JOAQUIN DE FLORES, HEREDIA COSTA RIKA C.A. tel.: (506) 265 6760 faks: (506) 265 6896 stanko@agramata.com</p>	<p>Sr Stanko Trifunovic Cónsul Honorario de la República de Serbia AGRICOLA AMATA S.A. 300m este y 150m sur de la Clinica de Seguro Social SAN JOAQUIN DE FLORES, HEREDIA COSTA RICA C.A. Tel: (506) 265 6760 Fax: (506) 265 6896 stanko@agramata.com</p>
<p>Gđin Dušan Drašković Počasni konzul Republike Srbije Calle Nuevo de October y Cordoba Edificio San Francisco No.300. Piso 12, departamento 1, GUAYAQUIL REPUBLICA EKVADOR tel./faks: 00 593 4256 1735 dusandraskovicconsul@yahoo.com</p>	<p>Senor Dusan Draskovic Cónsul Honorario de la República de Serbia Calle Nuevo de October y Cordoba Edificio San Francisco No.300. Piso 12, departa- mento 1, GUAYAQUIL REPÚBLICA DEL ECUADOR Tel/Fax: 00 593 4256 1735 dusandraskovicconsul@yahoo.com</p>

Gđin Roberto Guimaraes Martins Costa

Počasni konzul Republike Srbije
Rue Estrada da Canoa, n°885
Bairro Sao Conrado
RIO DE JANEIRO – RJ CEP: 22.610-210
FEDERATIVNA REPUBLIKA BRAZIL
faks: (21) 3322-5848
trxrmc@marlin.com.br
martins.costa@trx-canada.com

Sr.Roberto Guimaraes Martins Costa

Cônsul Honorário da República da Sérvia
Rue Estrada da Canoa, n°885
Bairro Sao Conrado
RIO DE JANEIRO – RJ CEP : 22.610-210
REPÚBLICA FEDERATIVA DO BRASIL
Telefax: (21) 3322-5848
trxrmc@marlin.com.br
martins.costa@trx-canada.com

Dr Édison Freitas de Siqueira

Počasni konzul Republike Srbije
Edifício Edison Freita de Siqueira
Rua Dom Pedro II, n°1411
Baurri Higienópolis
PORTO ALEGRE – RS CEP: 90.550-143
FEDERATIVNA REPUBLIKA BRAZIL
faks: (51) 3358 0500
edisonsiqueira@edisonsiqueira.com.br

Dr. Édison Freitas de Siqueira

Cônsul Honorário da República da Sérvia
Edifício Edison Freita de Siqueira
Rua Dom Pedro II, n°1411
Baurri Higienópolis
PORTO ALEGRE – RS CEP: 90.550-143
REPÚBLICA FEDERATIVA DO BRASIL
Telefax: (51) 3358 0500
E-mail: edisonsiqueira@edisonsiqueira.com.br

Gđin José Guilherme de Godoy Pinheiro

Počasni konzul Republike Srbije
Rua Cordisburgo, n°215
Bairro Jardim Leonor
SÃO PAULO-SP CEP: 05.614-090.
FEDERATIVNA REPUBLIKA BRAZIL
tel.: (11) 3722 3875; faks: (11) 3322 5848
consulado@fator.net

Sr.José Guilherme de Godoy Pinheiro

Cônsul Honorário da República da Sérvia
Rua Cordisburgo, n°215
Bairro Jardim Leonor
SÃO PAULO-SP CEP: 05.614-090.
REPÚBLICA FEDERATIVA DO BRASIL
Tel: (11) 3722 3875; Fax: (11) 3322 5848
consulado@fator.net

Gđin Edson Josée Ramon

Počasni konzul Republike Srbije
Avenida Victor Ferreira do Amaral, n°892
Bairro Tarumã
CURITIBA – PR CEP: 82.530-230
FEDERATIVNA REPUBLIKA BRAZIL
faks: (41) 3264 9359
eramon@inetone.com.br

Sr.Edson Josée Ramon

Cônsul Honorário da República da Sérvia
Avenida Victor Ferreira do Amaral, n°892
Bairro Tarumã
CURITIBA – PR CEP: 82.530-230
REPÚBLICA FEDERATIVA DO BRASIL
Telefax: (41) 3264 9359
eramon@inetone.com.br

Gđa Žana Petković Kuljača de Rodriguez

Počasni konzul Republike Srbije
Pasaje Jauregui 2248, Edificio Quipus, piso 5,
Sopocachi
LA PAZ
REPUBLIKA BOLIVIA
(Kancelarija) tel.: 00 591 2244 0621
elkamino@hotmail.com
zana_petkovic@yahoo.com

Señora Zana Petkovic Kuljaca de Rodriguez

Cônsul Honoraria de la República de Serbia
Pasaje Jauregui 2248, Edificio Quipus, piso 5,
Sopocachi
LA PAZ
REPÚBLICA DE BOLIVIA
(Office) Tel: 00 591 2244 0621
elkamino@hotmail.com
zana_petkovic@yahoo.com

<p>Gđin Jorge Silvio Milos Giucich Počasni konzul Republike Srbije Nuestra Senora de la Asuncion 1030 ASUNCION REPUBLIKA PARAGVAJ tel.: + 595 21 205 829 (Kuća) tel.: + 595 21 496 112 (Kancelarija) + 595 21 493 959 (Kancelarija)</p>	<p>Senor Jorge Silvio Milos Giucich Cónsul Honorario de la República de Serbia Nuestra Senora de la Asuncion 1030 ASUNCION REPÚBLIC DEL PARAGUAY Tel: + 595 21 205 829 Home Tel: + 595 21 496 112 Office + 595 21 493 959 Office</p>
<p>Gđin Danijel Klisich di Vietri Počasni konzul Republike Srbije Lycas Piriz 2493 MONTEVIDEO REPUBLIKA URUGVAJ tel.: +598 2 707 7984 (Kancelarija)</p>	<p>Senor Danijel Klisich di Vietri Cónsul Honorario de la República de Serbia Lycas Piriz 2493 MONTEVIDEO REPÚBLIC ORIENTAL DEL URUGUAY Tel: +598 2 707 7984 Office</p>
<p>Gđin Damir Šolar Počasni konzul Republike Srbije Poslovna adresa: Suecia 078, sprat 3 Providencia, SANTIAGO REPUBLIKA ČILE tel.: +56 2 582 3266 (Kancelarija) +56 2 582 3267 faks: +56 2 242 8077</p>	<p>Senor Damir Solar Cónsul Honorario de la República de Serbia Business address: Suecia 078, sprat 3 Providencia, SANTIAGO REPÚBLICA DE CHILE Tel. +56 2 582 3266 Office +56 2 582 3267 Fax: +56 2 242 8077</p>
<p>Gđin Vincente Gerardo Bozovich Počasni konzul Republike Srbije Av.Santa Fe 1141 5000 CORDOBA, PROVINCIA DE CORDOBA REPUBLIKA ARGENTINA faks: + 54 351 471 3804 (Kancelarija)</p>	<p>Senor Vincente Gerardo Bozovich Cónsul Honorario de la República de Serbia Av.Santa Fe 1141 5000 CORDOBA, PROVINCIA DE CORDOBA REPÚBLICA ARGENTINA Telefax. + 54 351 471 3804 (office)</p>

BLISKI ISTOK I AFRIKA

<p>Gđin Joseph Martinos Počasni konzul Republike Srbije Kaslik: Near Century Park Hotel Boutros Jowaro Bldg. 6-th floor Dom: Meameltein-Nehman street BEIRUT L I B A N faks: 00 0961-9-639 - 577 Telsco76@hotmail.com faks/tel. u Bgd: 00 381-63-868-3919</p>	<p>Mr. Joseph Martinos Honorary Consul of the Republic of Serbia Kaslik: Near Century Park Hotel Boutros Jowaro Bldg. 6-th floor Dom: Meameltein-Nehman street BEIRUT L E B A N O N Fax: 00 0961-9-639 - 577 Telsco76@hotmail.com Fax. Tel u Bgd: 00 381-63-868-3919</p>
--	---

Gdin Abraham Neeman

Počasni konzul Republike Srbije
8 Shaul Hamelech Blvd.
TEL AVIV 64733
I Z R A E L
tel.: (+ 9723) 693 8400
faks: (+ 9723) 693 8401

Gdin Yaya Diakite

Počasni konzul Republike Srbije
Quartier du Fleuve
La rue 285,port 313
B.P.E 402
BAMA KO
M A L I
tel.: 223 222 64 01; faks: 223 222 81 53

Gdin Jean Jacque Grenier

Počasni konzul Republike Srbije
President Directeur General Siege Social
Cite Chemin de fer Immeuble Kassa
B.P.E 1648
CONAKRI
GVINEJA

tel.: + 224 30 412 666
faks: + 224 30 414 273

Gdin Adonis Abboud

Počasni konzul Republike Srbije
62 Wilkinson Road
Poštanski fah 552
FREETOWN
S I E R R A L E O N E
tel.: (+ 232) 022 234 434
faks: (+ 232) 022 230 512
doni_sl@yahoo.com

Gdin Clifford Odartey Lamptey

Poštanski fah 9332 KIA
ACCRA GANA

Gdin Clifford Odartey Lamptey

Počasni konzul Republike Srbije
ER 54 Hugh Street Accra
(Cathedral Clinic Building, opposite Shell
Headquarters)
Poštanski fah 9332, KIA, ACCRA GANA
tel.: (233) 21 667 957
tel.: (233) 21 665 158 (klinika)
drcolamptey@yahoo.com
tel.: +233-21-670568/21-673951
faks: +233-21-670568
serbiaconsul_gh@yahoo.com

Mr. Abraham Neeman

Honorary Consul of the Republic of Serbia
8 Shaul Hamelech Blvd.
TEL AVIV 64733
I S R A E L
Tel. (+ 9723) 693 8400
Fax. (+ 9723) 693 8401

Mr. Yaya Diakite

Consul Honoraire de la Répubic de Serbie
Quartier du Fleuve
La rue 285,port 313
B.P.E 402
BAMA KO
M A L I
Tel: 223 222 64 01; Fax: 223 222 81 53

Mr. Jean Jacque Grenier

Consul Honoraire de la Répubic de Serbie
President Directeur General Siege Social
Cite Chemin de fer Immeuble Kassa
B.P.E 1648
CONAKRI
G U I N E E

Tel. + 224 30 412 666
Fax. + 224 30 414 273

Mr. Adonis Abboud

Honorary Consul of the Republic of Serbia
62 Wilkinson Road
P.O.Box 552
FREETOWN
S I E R R A L E O N E
Tel: (+ 232) 022 234 434
Fax: (+ 232) 022 230 512
doni_sl@yahoo.com

Mr. Clifford Odartey Lamptey

PO Box 9332 KIA
ACCRA G H A N A

Mr. Clifford Odartey Lamptey

Honorary Consul of the Republic of Serbia
ER 54 Hugh Street Accra
(Cathedral Clinic Building, opposite Shell Head-
quarters)
P.O.Box 9332, KIA, ACCRA G H A N A
Tel: (233) 21 667 957
Tel: (233) 21 665 158 (klinika)
E-mail: drcolamptey@yahoo.com
Tel. +233-21-670568/21-673951
Fax. +233-21-670568
serbiaconsul_gh@yahoo.com

Gdin Jean-Louis Henault

Počasni konzul Republike Srbije
1185, rue de l'Ocam
60896 LOMÉ
T O G O

tel.: (228) 221 15 65
tel.: (228) 905 43 90
faks: (228) 221 60 71

jshenault@wanadoo.fr
jshenault@laposte.tg

Gdin Momčilo Mombo Radunović

Počasni konzul Republike Srbije
LIBREVILLE, B.P. 930
REPUBLIKA GABON

tel.: 241 44 52 72
tel./faks: 241 44 52 70
tel./faks: 241 44 52 71

consulat-sm@voila.fr

Gdin Jovan Latinčić

Počasni konzul Republike Srbije
Plot 14, Nakasero Road,
Nakasero, P.O.Box 7773
KAMPALA

U G A N D A
tel.: 256-41-232-858, 256-41-235-733
faks: 256-41-235-732
consulate@nca.co.ug

Dr Miodrag Todorović

Počasni konzul Republike Srbije
Poštanski fah 1001
MEHE, GLACIS
S E J Š E L I

tel.: 248-712-333
tel.: 248-261-175

drtodo@gmail.com

Gdin Ahmed Abdel Moneim Abdel Mouti Mohammed

Počasni konzul Republike Srbije
Poštanski fah 2477
Gireif West, Block 1B
Plot No: 195

KARTUM, S U D A N
tel./faks: + 249 1832244328
elmihad@hotmail.com

Mr. Jean-Louis Henault

Consul Honoraire de la Répubic de Serbie
1185, rue de l'Ocam
60896 LOMÉ
T O G O

Tel: (228) 221 15 65
Tel: (228) 905 43 90
Fax: (228) 221 60 71

jshenault@wanadoo.fr
jshenault@laposte.tg

Mr.Momčilo Mombo Radunović

Consul Honoraire de la Répubic de Serbie
LIBREVILLE, B.P. 930
REPUBLIQUE GABONAISE

Tel: 241 44 52 72
Tel/Fax: 241 44 52 70
Tel/Fax: 241 44 52 71

consulat-sm@voila.fr

Mr. Jovan Latincic

Honorary Consul of the Republic of Serbia
Plot 14, Nakasero Road,
Nakasero, P.O.Box 7773
KAMPALA

U G A N D A
Tel: 256-41-232-858, 256-41-235-733
Fax: 256-41-235-732
consulate@nca.co.ug

Dr Miodrag Todorović

Honorary Consul of the Republic of Serbia
P.o. box 1001
MEHE, GLACIS
S E Y C H E L L E S

Tel: 248-712-333
Tel. 248-261-175

drtodo@gmail.com

Mr. Ahmed Abdel Moneim Abdel Mouti Mohammed

Honorary Consul of the Republic of Serbia
P.O.Box 2477
Gireif West, Block 1B
Plot No: 195

KHARTOUM, S U D A N
Tel/Fax + 249 1832244328
elmihad@hotmail.com

Gdin Saddik Bargash

Počasni konzul Republike Srbije
Kms 8, 500 Route Mecca
Villa Yasmina Californie,
KAZABLANKA

Gdin Saddik Bargash

80, Rue Hadj OMAR RIFI
KAZABLANKA
M A R O C O

tel.: 00 212 22 22 22 33 (Kancelarija)

faks: 00 212 22 20 87 40

souissiahld@yahoo.com

Gdin Domingo Alaba John Obende (jp)

Plot 7 Canal Avenue, Canal Estate
Okota-Isolo

LAGOS, N I G E R I J A

tel.: 012692057 Office

obendeD@aol.com

Mr. Saddik Bargash

Consul Honoraire de la République de Serbie
Kms 8, 500 Route Mecca
Villa Yasmina Californie,
CASABLANCA

Mr. Saddik Bargash

80, Rue Hadj OMAR RIFI
CASABLANCA
M A R O C O

Tel. 00 212 22 22 22 33 (office)

Fax 00 212 22 20 87 40

souissiahld@yahoo.com

Mr. Domingo Alaba John Obende (jp)

Plot 7 Canal Avenue, Canal Estate
Okota-Isolo

LAGOS, N I G E R I A

Tel. 012692057 Office

obendeD@aol.com

AZIJA, AUSTRALIJA I OKEANIJA

Gdin Tarik Rafi

Počasni konzul Republike Srbije
D-53 Textile Avenue, SITE KARACHI-75700
P A K I S T A N

tel.: +92 21 257 7480 – 9(10 linija)

faks: +92 21 256 4613

faks: +92 21 256 9591

swshah@cyber.net.pk

Gdin C V Kartik Narayanan

Počasni konzul Republike Srbije
SPP Complex 324 Anna Salai Nandanam,
CHENNAI 600035

Gdin Kartik Narayanan

32.Maharaja Surya Rao
Road Alwarpet
CHENNAI 600018

I N D I J A

tel.: +91 44 24320792 (Kancelarija)

faks: +91 44 24346170

Mr. Tarik Rafi,

Honorary Consul of the Republic of Serbia
D-53 Textile Avenue, SITE KARACHI-75700
P A K I S T A N

Tel. +92 21 257 7480 – 9(10 lines)

Fax. +92 21 256 4613

Fax. +92 21 256 9591

swshah@cyber.net.pk

C V Kartik Narayanan

Honorary Consul of the Republic of Serbia
SPP Complex 324 Anna Salai Nandanam,
CHENNAI 600035

Mr. Kartik Narayanan

32.Maharaja Surya Rao
Road Alwarpet
CHENNAI 600018

I N D I A

Tel.+91 44 24320792 (office)

Fax.+91 44 24346170

Gdin Taizun Patheria

Počasni konzul Republike Srbije
407, Crystal Paradise, Dattaji Salvi Marg
Andheri (West) .
MUMBAI 400 053
I N D I A

"Saleix&Company"

Jeevan Sahaker 5th Floor 5, Homji Street
BOMBAJ, 400001, I N D I A
tel.: (022) 672 53 841
tel.: (022) 672 38 42
faks: (022) 672 53 840
tel.: + 91 22-2266-0922 (Kancelarija)
22-2266-2934
22-2266-2934

Gdin Udaya Nanayakkara

Počasni konzul Republike Srbije
Poštanski fah 1901
COLOMBO 1
Š R I L A N K A
tel.: +94 11 4511 271 – 272,273,274
faks: +94 11 4511 270

Gdin Naohide Ueyama

Generalni počasni konzul Srbije i Crne Gore
Predsednik Kicho - Dainihonjochugiku Co Ltd
1-4-11 Tosabori, Nishi-ku
OSAKA 550 0001
J A P A N
tel.: +81 (0) 6 6444-1111
faks: +81 (0) 6 6441-6231

Gdin Joaquin "Jack" Rodrigez

Počasni konzul Republike Srbije
CHEMPIL BUILDING-3-ći sprat
851 Arnaiz Ave,
MAKATI CITY
FILIPINI
tel.: (+632) 840-49-95
faks: (+632) 840-48-23
mob.: (+63918) 888 52 25
jcr_ph@yahoo.com

Mr. Taizun Patheria

Honorary Consul of the Republic of Serbia
407, Crystal Paradise, Dattaji Salvi Marg
Andheri (West) .
MUMBAI 400 053
I N D I A

"Saleix&Company"

Jeevan Sahaker 5th Floor 5, Homji Street
BOMBAY 400001, I N D I A
Tel: (022) 672 53 841
Tel. (022) 672 38 42
Fax:(022) 672 53 840
Tel: + 91 22-2266-0922(office)
22-2266-2934
22-2266-2934

Mr. Udaya Nanayakkara

Honorary Consul of the Republic of Serbia
P.O.Box 1901
COLOMBO 1
S R I L A N K A
Tel:+94 11 4511 271 – 272,273,274
Fax:+94 11 4511 270

Mr.Naohide Ueyama

Honorary Consul General of Serbia and Montenegro
President of Kicho -Dainihonjochugiku Co Ltd
1-4-11 Tosabori, Nishi-ku
OSAKA 550 0001
J A P A N
Tel: +81 (0) 6 6444-1111
Fax: +81 (0) 6 6441-6231

Mr. Joaquin "Jack" Rodrigez

Honorary Consul of the Republic of Serbia
CHEMPIL BUILDING-3rd Floor
851 Arnaiz Ave,
MAKATI CITY
PHILIPPINES
Tel: (+632) 840-49-95
Fax: (+632) 840-48-23
Mob.(+63918) 888 52 25
jcr_ph@yahoo.com

ЈЕЗИЧКЕ ГРЕШКЕ КОЈЕ НАЈЧЕШЋЕ ПРАВИМО

НЕПРАВИЛНО	ПРАВИЛНО
обзиром да	с обзиром (на то) да
сво време	све време
везано за	у вези са
треbam, -ш, -мо, -те, -ју да	треба да (требало би да)
ми би смо, ви би сте	ми бисмо, ви бисте
незнам	не знам
потсетник	подсетник
с' поштовањем	с поштовањем
Јел долазиш?	Је л' долазиш?
'ајде, 'ајд	ајде, ајд
крај телефона	на телефону
слушаоц, гледаоц	слушалац, гледалац
о никоме	ни о коме
разби, одби, проби (заповедни начин)	развиј, одбиј, пробиј
вакум	вакуум
временски период	период
г-ђа (госпођа)	гђа
г-н (господин)	г.
дезерт	десерт
Добродошли!	Добро дошли!
др. (доктор), мр. (магистар)	др, мр
еуро (монета)	евро

ИЗГОВОР СРПСКИХ СЛОВА НА РАЗЛИЧИТИМ ЈЕЗИЦИМА

Ћирилица Cyrilic	Латиница Latin	Енглески English	Француски France	Италијански Italia
А а	A a	IOve, mUd	PArc, sAlAde	Anno
Б б	B b	Bad, Bed	Bien, saBle	Bene, Buono
В в	V v	Very	Voyage	Voglia, Viaggio
Г г	G g	Georgeous	Garage, baGage	GHetto, GHepardo
Д д	D d	Delay, beD	Dommmage, Danger	Donna, Dente
Ђ ђ	Đ đ			GiorGio, buon Glorno
Е е	E e	bEd, Alr	Méloдие	pEricoloso
Ж ж	Ž ž		bonJour, garaGe	
З з	Z z	wiZard, Xerox	magaZine, raiSin	pericoloSo
И и	I i	mEEt, mEAt, IrtatIng	virtuel, Image	percoloso
Ј ј	J j	heY, You	AbEILLE, portAIL	Juventus
К к	K k	Car, Keep	Corbeau, Kangourou	pericoloso
Л л	L l	Love, Low	Louvre, piLLuLe	Latte, Lacrima
Љ љ	LJ lj	vaLue		famiGLia
М м	M m	More, Meat	Machine, hoMMage	Mamma Mia
Н н	N n	NoNe	Névrose, aNimal	Nome
Њ њ	NJ nj	New	CampaGNe	coGNome, cam-paGNa
О о	O o	mOre	Drôle, EAU, hAUt	pericOIosO
П п	P p	Pea	Poule, aPPeler	Pericoloso
Р р	R r	fRee	aRRiver, Rouille	poRca miseRia©
С с	S s	Stand, Still	Salle, aSSaSSin, balanÇoire, deSCendre	Saluti, belliSSimo
Т т	T t	Travel, meeT	Travailler, aTTendre	Tavola, presTo
Ћ ћ	Ć ć			Clao, CiCiolina
У у	U u	mOve, bOOk	pOUle	Uomo, Uno
Ф ф	F f	PHone, Far	Follie, PHilippe	Famiglia
Х х	H h	Hello, CHromatic		
Ц ц	C c	TZar, naZi	TZar, Tsarine	stronZo
Ч ч	Č č	TCHaikovsky, CHair	TCHaikovsky	
Џ џ	DŽ dž	GeorGe, John	baDGe	
Ш ш	Š š	SHelf, CHevrolet	CHeveux, aCHeter	SCImmia, SClare

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК / *EDITOR AND CHIEF*
Александра Вучићевић / *Aleksandra Vučićević*

РЕДАКЦИЈА / *EDITORIAL BOARD*

Проф. др Миладин Ковачевић
Зоран Глигорић
мр Андра Милојић, Божо Грбић,
Владимир Станковић, Ема Јовановић,
Емилија Видановић, Љиљана Станић,
Милена Ковачевић, мр Предраг Чановић

Prof. dr Miladin Kovačević
Zoran Gligorić
Andra Milojić, MSc., Božo Grbić,
Vladimir Stanković, Ema Jovanović,
Emilija Vidanović, Ljiljana Stanić,
Milena Kovačević, mr Predrag Čanović, MSc.

ПРИПРЕМА ТЕКСТА НА РАЧУНАРУ
РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА
СТАТИСТИКУ СРБИЈЕ

COMPUTER EDITING
STATISTICAL OFFICE OF
THE REPUBLIC OF SERBIA

Пројектовање и извођење пројекта / *Project design and execution*
Љиљана Станић / *Ljiljana Stanić*

Технички уредници / *Technical editors*
Розалија Хајдук / *Rozalija Hajduk*
Ирена Димић / *Irena Dimić*

Графички прикази и израда мапа / *Graphic presentation and map design*
Милан Шормаз / *Milan Šormaz*
Александра Вучићевић / *Aleksandra Vučićević*

Лектура / *Language editing*
Емилија Видановић / *Emilija Vidanović*

Превод / *Translation*
Гордана Недељковић / *Gordana Nedeljković*

Издаје и штампа / *Published and printed by:*

Републички завод за статистику Србије / *Statistical Office of the Republic of Serbia*
Београд, Милана Ракића 5 / *Belgrade, Milana Rakića 5*

- Одговара / *Responsible:* др Драган Вукмировић, директор / *Dragan Vukmirović, PhD, Director*
 - Тираж / *Calculation:* 1000 • Тел. / *Phone:* +381-11/2412-922
 - PR одељење / *PR Division:* тел/факс / *phone/fax* +381-11/2401-284
 - E-mail – stat@stat.gov.rs • Internet: www.stat.gov.rs